ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ

Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

ΛΕΥΚΩΣΙΑ, *Τετάρτη 15 Ιουλίου 2026 • Ετος 12ο • Αρ. φύλλου 606* | Εβδομαδιαία Οικονομική και Πολιτική Εφημερίδα | *www.kathimerini.com.cy/financial* | *Τιμή: €2,00*

ΑΓΟΡΑ ΑΥΤΟΚΙΝΗΤΟΥ

Καμπανάκι για εισαγωγές «γκρίζων οχημάτων

Τη μεγαλύτερη πρόκληση του κλάδου αποτελεί η ανεξέλεγκτη εισαγωγή μεταχειρισμένων οχημάτων από τρίτες χώρες χωρίς Ευρωπαϊκή Έγκριση Τύπου, ανέφερε στην «Κ» ο πρόεδρος του ΣΕΜΗΟ Σώτος Τρικωμίτης. Όπως επισήμανε, η Κύπρος δεν εφαρμόζει την ευρωπαϊκή νομοθεσία και τον Κανονισμό 2018/858, με αποτέλεσμα να πλήττονται οι καταναλωτές και το περιβάλλον. **Σελ. 6**

Δείκτης & Όγκος του ΧΑΚ

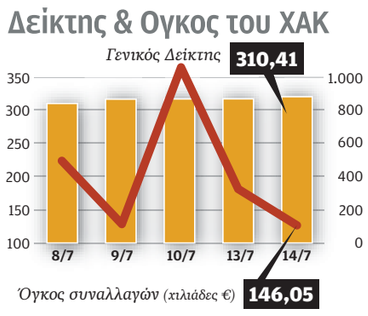

ΤΑΞΙΔΙΑ

Οι Ελληνες επιλέγουν εξωτερικό

Ολοένα και περισσότεροι Έλληνες επιλέγουν πλέον να ταξιδέψουν και στο εξωτερικό. Αυτό το διευρυνόμενο ρεύμα μεταβάλλει τις ισορροπίες της ταξιδιωτικής αγοράς και δημιουργεί νέα δεδομένα. Κατά τη διάρκεια του 2025 οι πληρωμές των Ελλήνων ταξιδιωτών που επισκέφθηκαν ξένες χώρες άγγιξαν νέο ιστορικό υψηλό φτάνοντας στα €3,339 δισ. **Σελ. 16**

ΧΡΥΣΟΣ

ΔΙΑΨΕΥΔΕΙ ΤΗ ΦΗΜΗ ΤΟΥ ΑΣΦΑΛΟΥΣ ΚΑΤΑΦΥΓΙΟΥ

Σελ. 12

ΚΑΤΑΝΑΛΩΣΗ

ΟΙ ΑΚΡΑΙΕΣ ΚΛΙΜΑΤΙΚΕΣ ΜΕΤΑΠΤΩΣΕΙΣ ΕΠΗΡΕΑΖΟΥΝ ΤΙΣ ΑΓΟΡΕΣ

Σελ. 14

Μπαίνει σε λειτουργία το «Credit Score» στην Κύπρο

Από σήμερα σε ισχύ το νέο σύστημα βαθμονόμησης πιστοληπτικής ικανότητας δανειοληπτών

Από τις 15 Ιουλίου 2026, μπαίνει σε εφαρμογή στην Κύπρο το σύστημα «Credit Score», βάζοντας έτσι μία μεγάλη αλλαγή στον τρόπο αξιολόγησης της πιστοληπτικής ικανότητας φυσικών και νομικών προσώπων. Η βαθμονόμηση πιστοληπτικής ικανότητας, ή αλλιώς «Credit Score», είναι η αριθμητική τιμή που αποδίδεται στον δανειολήπτη, σύμφωνα με την πληροφόρηση η οποία προκύπτει από τα δεδομένα της πιστοληπτικής συμπεριφοράς του, με σκοπό την κατηγοριοποίησή του σε κλίμακα διαβάθμισης πιστοληπτικής ικανότητας και τον προσδιορισμό της πιθανότητας αθέτησης των οικονομικών του υποχρεώσεων εντός των επόμενων 12 μηνών. Η κλίμακα διαβάθμισης πιστοληπτικής ικανότητας στον Μηχανισμό ΑΡΤΕΜΙΣ είναι από το 1-671. Το «Credit Score» παράγεται για πρωτοφειλέτες δανειολήπτες, φυσικά και νομικά πρόσωπα. Εάν δηλαδή, κάποιος είναι μόνο εγγυητής σε πιστωτικές διευκολύνσεις τρίτων δεν θα έχει «Credit Score». Διεθνώς, όπου εφαρμόζεται, απέδειξε ότι συνεισφέρει στην εξυγίανση των οικονομικών συναλλαγών και τη μείωση του πιστωτικού κινδύνου και ως εκ τούτου ενισχύει τη χρηματοπιστωτική σταθερότητα. Το «Credit Score» έχει καθαρά επικουρικό ρόλο στη διαδικασία αξιολόγησης της πιστοληπτικής συμπεριφοράς και ικανότητας του δανειολήπτη από τις τράπεζες. **Σελ. 4**

Διόδια στα Στενά «επιβάλλει» ο Τραμπ

«Οι ΗΠΑ θα πρέπει να είναι πλέον γνωστές ως Φύλακες των Στενών του Ορμούζ», ανέφερε σε δήλωσή του ο Αμερικανός πρόεδρος, ανακοινώνοντας ταυτόχρονα επαναφορά του ναυτικού αποκλεισμού των ιρανικών λιμανιών. «Οι ΗΠΑ θα εισπράττουν χρέωση ίση με το 20% των διακινούμενων εμπορευμάτων για το κόστος της παροχής ασφάλειας στην ιδιαίτερα εύφλεκτη αυτή περιοχή του κόσμου», ανέφερε σε άλλη ανάρτησή του. **Σελ. 7**

ΥΔΑΤΙΚΟ

«Πεταμένα» 28 εκατ. κυβικά μέτρα νερού

Με την Κύπρο να κατατάσσεται ως η μόνη χώρα της Ευρωπαϊκής Ένωσης σε κατάσταση σοβαρής λειψυδρίας, τα κενά που παρατηρούνται στην αξιοποίηση του νερού από επεξεργασμένα λύματα για γεωργικούς σκοπούς, διογκώνουν την υδατική κρίση. **Σελ. 7**

ΤΡΙΑ ΟΡΟΣΗΜΑ

Τα δύσκολα έπονται για Σένγκεν

Μετά τη θετική τεχνική αξιολόγηση, η Λευκωσία εξασφαλίζει στήριξη από την πρόεδρο της Κομισιόν. Η πλήρης συμμετοχή όμως στον χώρο Σένγκεν, προϋποθέτει ομόφωνη απόφαση των κρατών-μελών, με τη Λευκωσία να πρέπει να διασφαλίσει ότι οι «ιδιαιτερότητες» της κατοχής και των Βρετανικών Βάσεων δεν θα καταστούν τροχοπέδη. **Σελ. 5**

ΚΥΠΡΙΑΚΗ ΠΡΟΕΔΡΙΑ

Ο απολογισμός του 6μηνου project

Η Κυπριακή Προεδρία ολοκλήρωσε σημαντικούς ευρωπαϊκούς φακέλους σε οικονομία, επενδύσεις, τελωνεία και δημοσιονομική διακυβέρνηση. Ο υπουργός Οικονομικών έκανε λόγο για ουσιαστική πρόοδο που ενίσχυσε τον ρόλο της Κύπρου στη διαμόρφωση των ευρωπαϊκών πολιτικών. **Σελ. 4**

ΑΜΕΣΕΣ ΞΕΝΕΣ ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ

Αυξήθηκε το 2025 η αξία τους

Ανοδική πορεία καταγράφει η αξία των άμεσων ξένων επενδύσεων στην Κύπρο. Σύμφωνα με την ετήσια έκθεση της UNCTAD, η αξία των άμεσων ξένων επενδύσεων σχεδόν δεκαπλασιάστηκε το 2025 σε σχέση με το 2024. Τα 4,983 εκατ. δολάρια έφτασαν οι εισροές στη χώρα το 2025. **Σελ. 6**

ΚΥΡΙΟ ΑΡΘΡΟ / του Γιαννου Σταυρινιδη

ΚΟΑΕ κυπριακής ιδιοκτησίας

Τα κράτη της Ευρώπης δεν προωθούν κρατικούς μηχανισμούς χορήγησης δανείων απευθείας σε μικρομεσαίες επιχειρήσεις. Οι ευρωπαϊκές κυβερνήσεις αποφεύγουν αυτές τις δομές γιατί είναι ακριβές, γραφειοκρατικές και υπερκαλύπτουν το πεδίο δράσης των τραπεζών. Πλείστες ευρωπαϊκές χώρες εφαρμόζουν ένα μοντέλο «χονδρικής» με κατανομή του κινδύνου. Με απλά λόγια χορηγούν κεφάλαια στις τράπεζες για δανεισμό σε συγκεκριμένους σκοπούς και αναλαμβάνουν μέρος του κινδύνου μειώνοντας την τιμολόγηση. Κανένας οργανισμός δεν γνωρίζει καλύτερα από τις τράπεζες τη δανειοδότηση.

Ο Κυπριακός Οργανισμός Ανάπτυξης Επιχειρήσεων (ΚΟΑΕ) συστήνεται ως νομικό πρόσωπο δημοσίου δικαίου με σκοπό να βελτιώσει την πρόσβαση σε χρηματοδότηση για μικρομεσαίες και νεοφυείς επιχειρήσεις καθώς και αυτοεργοδοτούμενους στην Κύπρο, και να καλύψει χρηματοδοτικά κενά της αγοράς. Ο ΚΟΑΕ σχηματίζεται κατόπιν κυβερνητικής έγκρισης που λήφθηκε τον Ιούνιο για συμμόρφωση με το ορόσημο του σχεδίου ανάκαμψης και ανθεκτικότητας με προθεσμία υλοποίησης τον Αύγουστο. Αν χαθεί αυτή η προθεσμία χάνεται η εκταμίευση δόσης €50 εκατ. Με άλλα λόγια ένας τόσος σημαντικός οργανισμός, όπως θα δούμε στη συνέχεια, εγκρίθηκε, ψηφίστηκε και συστάθηκε σε διάστημα τριών μηνών.

Στο ερώτημα γιατί είναι σημαντικός αυτός ο οργανισμός, η απάντηση βρίσκεται στο εύρος των αρμοδιοτήτων. Σύμφωνα με τους κυβερνητικούς σχεδιασμούς ο νεοσύστατος οργανισμός θα μπορεί να χορηγεί δάνεια, να παρέχει εγγυήσεις, να επενδύει σε εταιρείες, να αποκτά μετοχές, να συμμετέχει στη διοίκηση επιχειρήσεων, να δημιουργεί επενδυτικά ταμεία και να διαχειρίζεται δημόσια κεφάλαια. Και ενώ η οικονομία χρειαζόταν έναν εγγυοδοτικό μηχανισμό, η κυβέρνηση έφτιαξε ένα «τέρας» με δυνητικά τεράστια επιρροή που σύντομα θα γίνει στόχος πολιτικών παρεμβάσεων.

Το ευρύ πεδίο αρμοδιοτήτων δημιουργεί ένα κρατικό επενδυτικό σχήμα πολλαπλών ρόλων που θα είναι δύσκολο να διοικηθεί. Η νέα πρωτοβουλία ενέχει τον κίνδυνο να αποθαρρυνθεί η ανάπτυξη της ιδιωτικής αγοράς επενδυτικών κεφαλαίων, καθώς ιδιώτες επενδυτές και διαχειριστές ταμείων δύσκολα θα μπορούν να ανταγωνιστούν έναν οργανισμό με κρατική στήριξη και κρατικές εγγυήσεις. Επίσης, με τον τρόπο που επιλέγεται να καλυφθεί το χρηματοδοτικό κενό, το επιχειρηματικό ρίσκο μεταφέρεται στον φορολογούμενο. Βέβαια, ο υπουργός ξεκαθάρισε ότι η κυβέρνηση δεν θα δώσει κεφάλαια πέραν των αρχικών €60 εκατ. και άρα ο ΚΟΑΕ θα πρέπει να δανειστεί ή να βρει άλλου είδους κεφάλαια, και αυτό από μόνο του αυξάνει τον κίνδυνο. Αν τώρα, η κυβέρνηση προώθησε τη συγκεκριμένη λύση μόνο για το ορόσημο, τότε άδικα χάθηκε χρόνος και ενέργεια. Έπρεπε από την αρχή να λεχθεί ότι μοναδικός σκοπός του οργανισμού είναι να εκταμιευθεί η δόση και βλέπουμε. Νομίζω έτσι θα είχε μεγαλύτερη κατανόηση η κοινοβουλευτική πλειοψηφία, γνωρίζοντας από πριν ποιον στόχο εξυπηρετεί.

Το πρόβλημα στη χώρα μας είναι ότι καθυστερούμε να εφαρμόσουμε τις λύσεις και όταν το πράττουμε, με το άλλοθι ότι ο χρόνος ξεπέρασε την ανάγκη, φτιάχνουμε περίπλοκους γραφειοκρατικούς μηχανισμούς με κρατικό έλεγχο. Και στο τέλος της μέρας ούτε η αρχική ανάγκη εξυπηρετείται ούτε λείπουν τα προβλήματα, τα σκάνδαλα και οι παράπλευρες απώλειες.

Η Kfw στη Γερμανία, η Bpifrance στη Γαλλία, η CDP στην Ιταλία, η ICO στην Ισπανία, η BGK στην Πολωνία, η SBCI στην Ιρλανδία είναι οργανισμοί συνδεδεμένοι με το Ευρωπαϊκό Ταμείο Επενδύσεων για να απορροφά μέρος του κινδύνου, ελαφρύνοντας το βάρος στην οικονομία.

ΜΝΗΜΟΝΕΥΟΝΤΑΣ

ΑΝΔΡΕΑΣ ΔΗΜΗΤΡΟΠΟΥΛΟΣ

Ο δάσκαλος που διαμόρφωσε μια σχολή συνταγματικής σκέψης

Του **ΧΡΙΣΤΗ Θ. ΛΟΤΤΙΔΗ**
Δικηγόρου, εκ των εκδοτών της εφημερίδας «Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ»

«Το ήθος του συγγραφέα αντανακλά στο περιεχόμενο και στον τρόπο της γραφής του βιβλίου…»
Ανδρέας Δημητρόπουλος

Για περισσότερες από τέσσερις δεκαετίες, το όνομά του Ανδρέα Δημητρόπουλου ταυτίστηκε με τη Νομική Σχολή του Πανεπιστημίου Αθηνών και με τη διδασκαλία του Δημοσίου Δικαίου. Χιλιάδες φοιτητές πέρασαν από τα αμφιθέατρά του. Άλλοι έγιναν δικαστές, άλλοι πανεπιστημιακοί, άλλοι δικηγόροι ή δημόσιοι λειτουργοί. Όλοι όμως κουβαλούν ακόμη κάτι από τη σκέψη και το ήθος του.

Υπάρχουν άνθρωποι που αφήνουν πίσω τους βιβλία. Υπάρχουν άνθρωποι που αφήνουν πίσω τους μαθητές. Οι σπουδαιότεροι κατορθώνουν και τα δύο. Ο Ανδρέας Δημητρόπουλος ανήκε σε αυτή τη σπάνια κατηγορία πανεπιστημιακών δασκάλων. Το συγγραφικό του έργο άλλαξε τον τρόπο με τον οποίο διδάσκεται και προσεγγίζεται το Συνταγματικό Δίκαιο στην Ελλάδα. Η προσωπικότητά του, όμως, άλλαξε κάτι ακόμη σημαντικότερο: διαμόρφωσε ανθρώπους. Δημιούργησε μια ολόκληρη γενιά νομικών που έμαθαν από εκείνον ότι η επιστήμη δεν υπηρετεί την εξουσία, δεν υπηρετεί τη σκοπιμότητα και δεν υποτάσσεται στις συγκυρίες. Υπηρετεί μόνο την αλήθεια.

Με τον θάνατό του, η Ελλάδα και η Κύπρος αποχαιρετούν έναν από τους σημαντικότερους συνταγματολόγους της μεταπολεμικής περιόδου. Έναν πανεπιστημιακό δάσκαλο που αφιέρωσε τη ζωή του στη διδασκαλία, στη συγγραφή και στην καλλιέργεια της συνταγματικής σκέψης. Έναν άνθρωπο που αντιμετώπιζε το Σύνταγμα όχι ως ένα απλό νομικό κείμενο αλλά ως τη θεσμική έκφραση της ελευθερίας, της δημοκρατίας και της ανθρώπινης αξιοπρέπειας.

Για περισσότερες από τέσσερις δεκαετίες, το όνομά του ταυτίστηκε με τη Νομική Σχολή του Πανεπιστημίου Αθηνών και με τη διδασκαλία του Δημοσίου Δικαίου. Χιλιάδες φοιτητές πέρασαν από τα αμφιθέατρά του. Άλλοι έγιναν δικαστές, άλλοι πανεπιστημιακοί, άλλοι δικηγόροι ή δημόσιοι λειτουργοί. Όλοι όμως κουβαλούν ακόμη κάτι από τη σκέψη και το ήθος του.

Το επιστημονικό του έργο αποτελεί μία από τις σημαντικότερες παρακαταθήκες της ελληνικής νομικής βιβλιογραφίας. Τα πολύτομα «Συνταγματικά Δικαιώματα», η «Γενική Συνταγματική Θεωρία», οι «Παραδόσεις Συνταγματικού Δικαίου», οι «Εφαρμογές Δημοσίου Δικαίου» και οι δεκάδες μονογραφίες και επιστημονικές μελέτες του για τα θεμελιώδη δικαιώματα, την ανθρώπινη αξία, την αρχή της αναλογικότητας, το κοινωνικό κράτος δικαίου και την οργάνωση της Πολιτείας εξακολουθούν να αποτελούν βασικά έργα αναφοράς για κάθε μελετητή του Συνταγματικού Δικαίου.

Δεν ήταν όμως τα βιβλία που τον έκαναν μεγάλο. Τα βιβλία επιβεβαίωσαν τη μεγάλη του επιστημονική αξία. Αυτό που τον ξεχώρισε ήταν ο τρόπος με τον οποίο αντιλαμβανόταν τον ρόλο του πανεπιστημιακού δασκάλου.

Δεν δίδασκε απλώς θεωρίες. Δίδασκε έναν τρόπο σκέψης. Επέμενε στην ακρίβεια, στην τεκμηρίωση, στην πνευματική εντιμότητα και στην ανεξαρτησία της κρίσης. Δεν εντυπωσιαζόταν από την ευκολία ούτε από τη ρητορεία. Αναζητούσε επιχειρήματα, συνέπεια και επιστημονική πειθαρχία. Για εκείνον, ο νομικός επιστήμονας όφειλε να έχει το θάρρος να ακολουθεί την αλήθεια ακόμη και όταν αυτή δεν ήταν δημοφιλής. Αυτή η στάση ζωής εξηγεί γιατί το έργο του παραμένει ζωντανό. Δεν είναι μόνο η γνώση που περιέχουν τα βιβλία του. Είναι το ήθος που αποπνέουν. Και αυτό δεν διδάσκεται εύκολα. Η Κύπρος κατείχε ιδιαίτερη θέση στη σκέψη και στην καρδιά του. Παρακολουθούσε με ιδιαίτερο ενδιαφέρον τις συνταγματικές εξελίξεις της Κυπριακής Δημοκρατίας, μελετούσε τις ιδιαιτερότητές της και ενθάρρυνε τους Κύπριους φοιτητές του να ασχοληθούν με την επιστημονική έρευνα γύρω από το κυπριακό Συνταγματικό Δίκαιο. Πίστευε ότι η μελέτη του κυπριακού Συντάγματος δεν ήταν απλώς μία ακαδημαϊκή άσκηση, αλλά ένα παράθυρο στην ιστορία, στις προκλήσεις και στις προοπτικές του κυπριακού ελληνισμού.

Για τον καθηγητή Ανδρέα Δημητρόπουλο, ο νομικός επιστήμονας όφειλε να έχει το θάρρος να ακολουθεί την αλήθεια ακόμη και όταν αυτή δεν ήταν δημοφιλής. Αυτή η στάση ζωής εξηγεί γιατί το έργο του παραμένει ζωντανό.

Μια εξέταση που έγινε αφετηρία μιας σχέσης ζωής

Τον γνώρισα ως φοιτητής στη Νομική Σχολή του Πανεπιστημίου Αθηνών, στο μάθημα των Εφαρμογών Δημοσίου Δικαίου. Όπως χιλιάδες άλλοι φοιτητές, μπήκα στην αίθουσα της προφορικής εξέτασης με την αγωνία που συνοδεύει κάθε νέο άνθρωπο όταν βρίσκεται απέναντι σε έναν διακεκριμένο πανεπιστημιακό. Δεν μπορούσα να γνωρίζω ότι εκείνη η ημέρα θα επηρέαζε καθοριστικά την επιστημονική μου πορεία. Είχα επιλέξει να παρουσιάσω εργασία με θέμα «Το Σύνταγμα της Κυπριακής Δημοκρατίας, η κατ' άρθρο ανάλυσή του και η ανεπιτυχής προσπάθεια αναθεώρησής του το 1963».

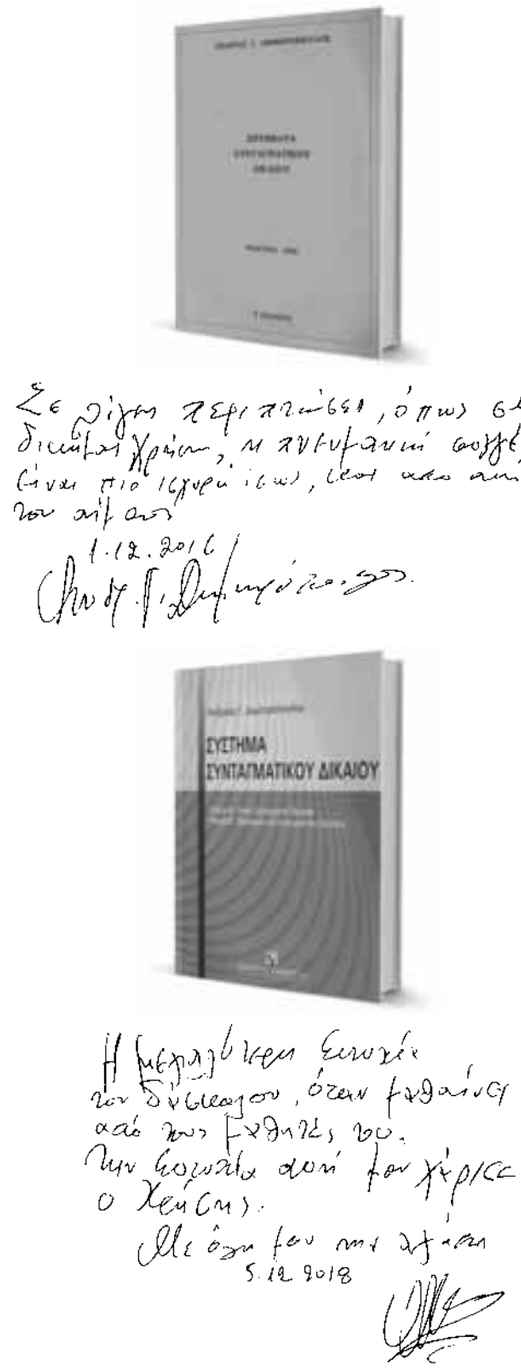

Το θέμα δεν ήταν τυχαίο. Ως Κύπριος φοιτητής θεωρούσα ότι το Σύνταγμα της πατρίδας μου δεν αποτελούσε μόνο αντικείμενο νομικής μελέτης, αλλά και μέρος της σύγχρονης πολιτικής ιστορίας του τόπου μας. Είχα αφιερώσει αμέτρητες ώρες στην έρευνα, αναζητώντας όχι μόνο τις απαντήσεις που απαιτούσε μια πανεπιστημιακή εργασία, αλλά κυρίως την κατανόηση ενός μοναδικού συνταγματικού οικοδομήματος. Η εξέταση εξελίχθηκε σε μια ουσιαστική επιστημονική συζήτηση. Ο Ανδρέας Δημητρόπουλος δεν ενδιαφερόταν να διαπιστώσει αν είχα απομνημονεύσει διατάξεις ή βιβλιογραφικές αναφορές. Αναζητούσε κάτι βαθύτερο: αν ο φοιτητής απέναντί του είχε μάθει να σκέφτεται νομικά.

Σήμερα, τόσα χρόνια μετά, μπορώ να πω με βεβαιότητα ότι εκείνη η εξέταση δεν κατέληξε απλώς σε έναν βαθμό. Υπήρξε η αφετηρία μιας σχέσης αμοιβαίας εκτίμησης που διατηρήθηκε για σχεδόν τρεις δεκαετίες.

Ο καθηγητής Δημητρόπουλος διέκρινε το ενδιαφέρον μου για το Συνταγματικό Δίκαιο και, κυρίως, την επιθυμία μου να συνεχίσω την έρευνα. Από εκείνη την ημέρα και μετά δεν περιορίστηκε στον ρόλο του εξεταστή ή του καθηγητή. Έγινε ένας άνθρωπος στον οποίο μπορούσα να απευθυνθώ για επιστημονική καθοδήγηση, ένας δάσκαλος που παρακολουθούσε με ενδιαφέρον την πορεία των μαθητών του και χαιρόταν πραγματικά όταν τους έβλεπε να εξελίσσονται. Αυτό ήταν ίσως το μεγαλύτερο γνώρισμά του. Δεν κρατούσε τους φοιτητές του σε απόσταση. Δεν θεωρούσε ότι η σχέση δασκάλου και μαθητή ολοκληρωνόταν με την αποφοίτηση. Πίστευε ότι ο πανεπιστημιακός οφείλει να στηρίζει τους νέους επιστήμονες και μετά το τέλος των σπουδών τους. Η δική μου εμπειρία αποτελεί χαρακτηριστικό παράδειγμα αυτής της στάσης.

Η εργασία που είχε ξεκινήσει ως πανεπιστημιακή μελέτη θα μπορούσε εύκολα να είχε παραμείνει στο αρχείο μου. Ο Ανδρέας Δημητρόπουλος ήταν εκείνος που με ενθάρρυνε να την εξελίξω σε επιστημονικό σύγγραμμα και να προχωρήσω στην έκδοσή της από τις Εκδόσεις Σάκκουλα. Η προτροπή του υπήρξε καθοριστική. Δεν αποτέλεσε απλώς την αφορμή για την έκδοση του πρώτου μου βιβλίου. Αποτέλεσε την αφετηρία της συγγραφικής και επιστημονικής μου πορείας. Η εμπιστοσύνη του εκφράστηκε με τον πιο ουσιαστικό τρόπο. Αποδέχθηκε να γράψει τον πρόλογο του βιβλίου. Για έναν νέο νομικό επιστήμονα, η πράξη αυτή είχε ιδιαίτερη σημασία. Δεν επρόκειτο μόνο για μια μεγάλη τιμή. Ήταν μια έμπρακτη δήλωση εμπιστοσύνης από έναν κορυφαίο πανεπιστημιακό προς έναν νέο ερευνητή.

Χρόνια αργότερα, όταν η πρώτη έκδοση εξαντλήθηκε και αποφάσισα να προχωρήσω στη δεύτερη, στάθηκε και πάλι δίπλα μου. Με την ίδια προθυμία. Με την ίδια γενναιοδωρία. Με την ίδια πίστη ότι η επιστημονική εργασία αξίζει να συνεχίζεται. Αποδέχθηκε να προλογίσει και τη δεύτερη έκδοση. Δεν ήταν μια τυπική ακαδημαϊκή ευγένεια. Ήταν η συνέχεια μιας σχέσης που είχε πλέον θεμελιωθεί στην αμοιβαία εκτίμηση. Στον πρόλογό του έγραψε λόγια που με συνοδεύουν μέχρι σήμερα: «Το ήθος του συγγραφέα αντανακλά στο περιεχόμενο και στον τρόπο της γραφής του βιβλίου. Ύφος σεμνό, απέριττο, κατανοητό αλλά παράλληλα αυστηρά επιστημονικό… Ο συγγραφέας, με αφοσίωση και αγάπη για την πατρίδα, χωρίς οποιαδήποτε σκοπιμότητα, είναι ένας ασυμβίβαστος κυνηγός της επιστημονικής αλήθειας.» Δεν αντιμετώπισα ποτέ αυτά τα λόγια ως προσωπικό έπαινο. Τα αντιμετώπισα ως υποχρέωση. Ως μια διαρκή υπενθύμιση ότι η επιστήμη απαιτεί ήθος, ανεξαρτησία σκέψης και προσήλωση στην αλήθεια.

Ο καθηγητής Δημητρόπουλος δεν κρατούσε τους φοιτητές του σε απόσταση. Δεν θεωρούσε ότι η σχέση δασκάλου και μαθητή ολοκληρωνόταν με την αποφοίτηση. Πίστευε ότι ο πανεπιστημιακός οφείλει να στηρίζει τους νέους επιστήμονες και μετά το τέλος των σπουδών τους.

Και κάθε φορά που επιστρέφω σε αυτό το κείμενο, δεν μπορώ να μη σκεφτώ ότι η φράση «ασυμβίβαστος κυνηγός της επιστημονικής αλήθειας» περιγράφει πριν από όλους τον ίδιο τον Ανδρέα Δημητρόπουλο. Γιατί αυτό υπήρξε σε όλη του τη ζωή. Ένας πανεπιστημιακός που δεν συμβιβάστηκε ποτέ με την ευκολία. Ένας επιστήμονας που δεν υπηρέτησε ποτέ τη σκοπιμότητα. Και ένας δάσκαλος που πίστευε ότι η μεγαλύτερη ανταμοιβή του δεν ήταν οι διακρίσεις ή οι τίτλοι, αλλά η πρόοδος των μαθητών του.

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ
Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ
Ιδιοκτησία
«Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ, ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ ΕΚΔΟΣΗ ΚΥΠΡΟΥ ΛΤΔ»
Εκδίδεται σε συνεργασία και μετά από άδεια της εταιρείας ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΕΣ ΕΚΔΟΣΕΙΣ Α.Ε.

Διευθύνων Σύμβουλος: ΔΗΜΗΤΡΗΣ ΛΟΤΤΙΔΗΣ • *Διευθυντής:* ΘΑΝΑΣΗΣ ΦΩΤΙΟΥ • *Αρχισυντάκτης:* ΚΩΣΤΗΣ ΔΙΟΓΕΝΟΥΣ
Υπεύθυνος Ύλης: ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ ΚΟΥΡΟΥΠΑΚΗΣ • *Υπεύθυνος Ατελιέ:* ΠΑΝΤΕΛΗΣ ΔΑΜΙΑΝΟΥ

Νικόλαου Σαριπόλου 2 & Λεωφ. Λυκαβητού, 2401 Έγκωμη, Λευκωσία, Κύπρος
e-mail: info@kathimerini.com.cy Τηλ.: +357 22472500 Fax: Σύνταξη +357 22472540
Fax: Διαφημιστικό Τμήμα - Μικρές Αγγελίες +357 22472550

ΑΠΑΓΟΡΕΥΕΤΑΙ η αναδημοσίευση, η αναπαραγωγή, ολική, μερική ή περιληπτική ή κατά παράφραση ή διασκευή απόδοση του περιεχομένου της εφημερίδας με οποιονδήποτε τρόπο, μηχανικό, ηλεκτρονικό, φωτοτυπικό, ηχογράφησης ή άλλο, χωρίς προηγούμενη γραπτή άδεια του εκδότη.

Διευθυντής: ΑΛΕΞΗΣ ΠΑΠΑΧΕΛΑΣ • *Αναπληρωτής Διευθυντής:* ΚΩΣΤΗΣ ΦΑΦΟΥΤΗΣ • *Σύμβουλος έκδοσης:* ΝΟΤΗΣ ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ

ΟΛΟΤΕΛΑ ΝΕΟ TOYOTA

RAV4

Ο θρύλος επιστρέφει. Το επιβλητικό SUV design συναντά την κορυφαία τεχνολογία στη νέα γενιά του RAV4. Με Hybrid και Plug-in Hybrid κινητήρες, προσφέρει ισχυρή απόδοση, αυξημένη αποδοτικότητα και ακόμα μεγαλύτερη αυτονομία ηλεκτρικής οδήγησης – όλα όσα περιμένεις από ένα πραγματικό icon.

Κατανάλωση καυσίμου (WLTP) από 4.9 λτ./100 χλμ.
Εκπομπές CO_2 (WLTP) από 112 γρ./χλμ.

IMAGINE THE POSSIBILITIES

ΔΙΚΡΑΝ ΟΥΖΟΥΝΙΑΝ & ΣΙΑ ΛΤΔ
77774010 | www.toyota.com.cy | info@toyota-cyprus.com | ToyotaCyprus

Σε εφαρμογή το Credit Score και στην Κύπρο

Από σήμερα, 15 Ιουλίου 2026, η χώρα μπαίνει σε νέα εποχή στον τρόπο αξιολόγησης της πιστοληπτικής ικανότητας φυσικών και νομικών προσώπων

Του **ΠΑΝΑΓΙΩΤΗ ΡΟΥΓΚΑΛΑ**

Από σήμερα, 15 Ιουλίου 2026, η Κύπρος εισέρχεται σε μια νέα εποχή στον τρόπο αξιολόγησης της πιστοληπτικής ικανότητας φυσικών και νομικών προσώπων, με την επίσημη έναρξη εφαρμογής του θεσμού του «Credit Score». Μέσω του Μηχανισμού Ανταλλαγής Δεδομένων ΑΡΤΕΜΙΣ που διαχειρίζεται η Artemis Credit Bureau, προχωρά μια από τις σημαντικότερες μεταρρυθμίσεις των τελευταίων ετών στον χρηματοπιστωτικό τομέα, καθώς για πρώτη φορά οι δανειολήπτες αποκτούν σκορ που αποτυπώνει την πιστοληπτική τους συμπεριφορά και είναι ενδεικτική της πιθανότητας έγκαιρης εξυπηρέτησης των πιστωτικών τους υποχρεώσεων.

Η εφαρμογή του «Credit Score» αποτελεί ορόσημο του Σχεδίου Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας και φιλοδοξεί να ενισχύσει τη διαφάνεια, την υπεύθυνη δανειοδότηση, τη δανειοληψία και εν γένει, τη χρηματοπιστωτική σταθερότητα. Το «Credit Score» δεν θα αποτελεί το μοναδικό κριτήριο για τη χορήγηση ενός δανείου, αλλά θα λειτουργεί ως ένα επιπλέον εργαλείο αξιολόγησης για τράπεζες, εταιρείες εξαγοράς πιστώσεων και εταιρείες χρηματοδοτικής μίσθωσης. Παράλληλα, δίνει στους ίδιους τους δανειολήπτες τη δυνατότητα να γνωρίζουν καλύτερα την πιστοληπτική τους εικόνα, να παρακολουθούν την εξέλιξή της και, μέσω υπεύθυνης οικονομικής συμπεριφοράς, να διεκδικούν ευνοϊκότερους όρους χρηματοδότησης στο μέλλον.

Η κλίμακα διαβάθμισης πιστοληπτικής ικανότητας στον Μηχανισμό ΑΡΤΕΜΙΣ είναι από το 1-671.

Η Artemis Credit Bureau εισάγει τη βαθμονόμηση πιστοληπτικής ικανότητας, ενισχύοντας τη διαφάνεια καθώς και την υπεύθυνη δανειοδότηση και δανειοληψία.

Όπως σημειώνουν φορείς της αγοράς, το σημαντικό αυτό έργο υποδομής θα εξυπηρετήσει τον χρηματοπιστωτικό κλάδο, τους ίδιους τους δανειολήπτες και την κυπριακή οικονομία γενικότερα. Εκτιμούν πως, η εγνωσμένη αξία του «Credit Score» σε άλλες οικονομίες και η συνεισφορά του στην καταπολέμηση του υψηλού ιδιωτικού χρέους στην κυπριακή οικονομία ήταν ο λόγος συμπερίληψής του ως ορόσημου στο Σχέδιο Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας της Κυπριακής Δημοκρατίας. Την ίδια ώρα, σημειώνεται πως, το υπουργείο Οικονομικών, η Κεντρική Τράπεζα της Κύπρου και το Γραφείο της Επιτρόπου Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα συνεργάστηκαν για την ετοιμασία του απαραίτητου νομοθετικού και κανονιστικού πλαισίου για την εισαγωγή του «Credit Score». Στο πλαίσιο αυτό, η Artemis Credit Bureau, το Γραφείο Πίστης της Κύπρου, υλοποίησε, με τη βοήθεια διεθνών εμπειρογνωμόνων, το έργο βαθμονόμησης πιστοληπτικής ικανότητας.

Με αφορμή την εγκαθίδρυση του έργου βαθμονόμησης πιστοληπτικής ικανότητας, ο γενικός διευθυντής της Artemis Credit Bureau, Γιάννης Τομασίδης, δήλωσε πως «είμαστε περήφανοι που, ως το κυπριακό Γραφείο Πίστης, υλοποιούμε ένα ακόμη σημαντικό έργο υποδομής για τον χρηματοπιστωτικό κλάδο και την οικονομία, γενικότερα». Συμπλήρωσε στην «Κ» ότι, «σε αγαστή συνεργασία με τις αρμόδιες Αρχές επιτύχαμε την εμπρόθεσμη υλοποίηση του σημαντικού αυτού έργου που θα προστατεύσει και θα βοηθήσει πρωτίστως τους δανειολήπτες, θα υποβοηθήσει τα πιστωτικά ιδρύματα στη διαδικασία πιστοληπτικής αξιολόγησης των δανειοληπτών τους και θα ενισχύσει ακόμη περισσότερο τη χρηματοπιστωτική σταθερότητα, θωρακίζοντας την κυπριακή οικονομία».

Η βαθμονόμηση

Η βαθμονόμηση πιστοληπτικής ικανότητας, ή αλλιώς «Credit Score», είναι η αριθμητική τιμή που αποδίδεται στον δανειολήπτη, σύμφωνα με την πληροφόρηση η οποία προκύπτει από τα δεδομένα της πιστοληπτικής συμπεριφοράς του, με σκοπό την κατηγοριοποίησή του σε κλίμακα διαβάθμισης πιστοληπτικής ικανότητας και τον προσδιορισμό της πιθανότητας αθέτησης των οικονομικών του υποχρεώσεων εντός των επόμενων 12 μηνών. Η κλίμακα διαβάθμισης πιστοληπτικής ικανότητας στον Μηχανισμό ΑΡΤΕΜΙΣ είναι από το 1-671.

Το «Credit Score» προκύπτει από στατιστικά μοντέλα επεξεργασίας τα οποία το υπολογίζουν βάσει της αποτίμησης της τρέχουσας και παρελθούσας συναλλακτικής συμπεριφοράς του δανειολήπτη, καθώς και τη σύνθεση του χαρτοφυλακίου των πιστωτικών υποχρεώσεών του. Το Credit Score είναι μέρος το Credit Report, το οποίο απεικονίζει τις πιστωτικές υποχρεώσεις του δανειολήπτη. Το Credit Score είναι δυναμικό και δύναται να αλλάζει κάθε φορά που αλλάζουν τα δεδομένα του δανειολήπτη στον Μηχανισμό.

Μόνο για πρωτοφειλέτες

Αξίζει να σημειωθεί πως, το «Credit Score» παράγεται για πρωτοφειλέτες δανειολήπτες, φυσικά και νομικά πρόσωπα. Εάν, δηλαδή, κάποιος είναι μόνο εγγυητής σε πιστωτικές διευκολύνσεις τρίτων δεν θα έχει «Credit Score». Ο λόγος είναι ότι το «Credit Score» αφορά αποκλειστικά την πιστοληπτική συμπεριφορά του ίδιου του δανειολήπτη, παρόλο που, ως γνωστόν, γενικά, οι εγγυήσεις σε τρίτους αποτελούν μέρος της πιστωτικής έκθεσης του δανειολήπτη.

Συν τοις άλλοις, το «Credit Score» βοηθά τον δανειολήπτη να έχει πληρέστερη γνώση της πιστωτικής του εικόνας και ικανότητας και πώς αυτή μεταβάλλεται στον χρόνο. Γνωρίζοντας το «Credit Score» του και τους βασικότερους παράγοντες που το επηρεάζουν, ο δανειολήπτης βελτιώνει την οικονομική του εικόνα μέσω επίδειξης συμπεριφοράς υπεύθυνης δανειοληψίας και αυτό δύναται να του επιτρέψει εξασφάλιση καλύτερων όρων χρηματοδότησης από τα πιστωτικά ιδρύματα καθότι, πρακτικά, συνδέεται με χαμηλότερο πιστωτικό κίνδυνο για ένα πιστωτικό ίδρυμα.

Επίσης υπολογίζεται πως, το «Credit Score» αναμένεται να συμβάλει στη μείωση του κινδύνου υπερδανεισμού, καθώς θα διευκολύνει την αξιολόγηση της ικανότητας του δανειολήπτη να αναλαμβάνει και να εξυπηρετεί νέες πιστωτικές υποχρεώσεις. Με τον τρόπο αυτό, εκτιμάται ότι ενισχύεται περαιτέρω η υπεύθυνη δανειοδότηση και προστατεύονται οι δανειολήπτες από την ανάληψη μη βιώσιμου δανεισμού.

Επικουρικός αλλά σημαντικός

Παρόλη τη σημαντικότητα του, το «Credit Score» θα έχει καθαρά επικουρικό ρόλο στη διαδικασία αξιολόγησης της πιστοληπτικής συμπεριφοράς και ικανότητας του δανειολήπτη από το πιστωτικό ίδρυμα. Ως δεδομένο, θα συναξιολογείται από τα πιστωτικά ιδρύματα, μαζί με τα υπόλοιπα δεδομένα στο Credit Report καθώς και αυτά που διαθέτουν εσωτερικά, ως μέρος της διαδικασίας που ακολουθούν, και με βάση την εσωτερική τους πολιτική διαχείρισης κινδύνου, με απώτερο σκοπό τη λήψη απόφασης για μια πιστωτική διευκόλυνση. Επομένως, το «Credit Score» που θα παράγεται δεν συνεπάγεται, από μόνο του, τη χορήγηση ή μη μιας πιστωτικής διευκόλυνσης στον δανειολήπτη.

Διεθνώς, όπου εφαρμόζεται, το «Credit Score» απέδειξε ότι συνεισφέρει στην εξυγίανση των οικονομικών συναλλαγών και τη μείωση του πιστωτικού κινδύνου και ως εκ τούτου ενισχύει τη χρηματοπιστωτική σταθερότητα.

Το «Credit Score» παρατίθεται στους Συμμετέχοντες του Μηχανισμού Ανταλλαγής Δεδομένων ΑΡΤΕΜΙΣ, δηλαδή τις τράπεζες, τους διαχειριστές πιστώσεων και τις εταιρείες χρηματοδοτικής μίσθωσης. Η αξιολόγηση του «Credit Score» από τους συμμετέχοντες, συντείνει στη διοχέτευση πιστωτικών διευκολύνσεων στους δανειολήπτες με πραγματική ικανότητα αποπληρωμής, στη μείωση των επισφαλειών (μη εξυπηρετούμενων πιστωτικών διευκολύνσεων) και εντέλει στη μείωση του πιστωτικού κινδύνου σε μακρο-οικονομικό επίπεδο.

Πώς θα βλέπει το σκορ

Ο δανειολήπτης θα βλέπει το σκορ του όποτε αιτείται πρόσβαση στα δεδομένα του στο Γραφείο Εξυπηρέτησης Κοινού της Artemis Credit Bureau. Ότι δηλαδή συμβαίνει σήμερα με το Credit Report του. Το σκορ είναι δυναμικό και αλλάζει κάθε φορά που αλλάζουν τα δεδομένα του δανειολήπτη. Υπόψη, ότι τα τραπεζικά δεδομένα στο Αρχείο της Artemis επικαιροποιούνται σε μηνιαία βάση.

Κατά κανόνα, το σκορ του δανειολήπτη θα το βλέπει η τράπεζα κατά τη διαδικασία αξιολόγησης μιας πιστωτικής διευκόλυνσης. Ότι δηλαδή συμβαίνει σήμερα με το Credit Report του.

Με θετικό αποτύπωμα η Κυπριακή Προεδρία

Η χώρα την ανέλαβε σε μια συγκυρία που χαρακτηριζόταν από σημαντικές αβεβαιότητες και προκλήσεις

Του **ΠΑΝΑΓΙΩΤΗ ΡΟΥΓΚΑΛΑ**

Η Κυπριακή Προεδρία του Συμβουλίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης ολοκληρώθηκε με θετικό πρόσημο στον τομέα των οικονομικών και δημοσιονομικών υποθέσεων, σύμφωνα με τον απολογισμό που παρουσίασε την Τρίτη ο υπουργός Οικονομικών, Μάκης Κεραυνός. Όπως είπε ο υπουργός, η Κύπρος ανέλαβε την Προεδρία σε μια συγκυρία που χαρακτηριζόταν από σημαντικές γεωπολιτικές αβεβαιότητες, προκλήσεις για την ευρωπαϊκή οικονομία και την ανάγκη λήψης αποφάσεων που θα ενισχύσουν την ανταγωνιστικότητα και την ανθεκτικότητα της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Στον τομέα των οικονομικών και δημοσιονομικών υποθέσεων, η χώρα εργάστηκε μεθοδικά για την προώθηση ενός φιλόδοξου αλλά ρεαλιστικού προγράμματος εργασίας. Εξέφρασε την άποψη πως, δόθηκε ιδιαίτερη έμφαση στην προώθηση της ανταγωνιστικότητας της ευρωπαϊκής οικονομίας, στη διασφάλιση της δημοσιονομικής σταθερότητας, στην ανάδειξη της στρατηγικής σημασίας της πολιτικής συνοχής και στην ενίσχυση της βιώσιμης και χωρίς αποκλεισμούς ανάπτυξης. Οι εργασίες του Συμβουλίου Οικονομικών και Δημοσιονομικών Υποθέσεων (ECOFIN) επικεντρώθηκαν στην προώθηση της Ένωσης Αποταμιεύσεων και Επενδύσεων, στον εκσυγχρονισμό της Τελωνειακής Ένωσης, στην ενίσχυση της φορολογικής συνεργασίας, στη διασφάλιση της χρηματοπιστωτικής σταθερότητας, καθώς και στην παροχή συντονισμένης οικονομικής και χρηματοδοτικής στήριξης προς την Ουκρανία.

Στο πλαίσιο του Συμβουλίου Γενικών Υποθέσεων για θέματα Πολιτικής Συνοχής (GAC Cohesion), προωθήθηκαν οι σχετικές εργασίες για το Πολυετές Δημοσιονομικό Πλαίσιο (MFF). Σε όλους αυτούς τους τομείς, η Κυπριακή Προεδρία συνέβαλε ουσιαστικά στην επίτευξη συμφωνιών, στην προώθηση σημαντικών νομοθετικών φακέλων και στη διαμόρφωση συναινέσεων μεταξύ των κρατών-μελών.

Η ενίσχυση της χρηματοοικονομικής αυτονομίας της Ε.Ε. και η θωράκιση της παγκόσμιας οικονομικής της θέσης αποτέλεσαν τις κατευθυντήριες αρχές της Κυπριακής Προεδρίας κατά τη διαμόρφωση της ατζέντας του ECOFIN, σύμφωνα με τον υπουργό. Στο πλαίσιο αυτό, η Προεδρία συνέχισε τις προσπάθειες για την προώθηση του νομοθετικού έργου σχετικά με την Ένωση Αποταμιεύσεων και Επενδύσεων (SIU), επιτυγχάνοντας ουσιαστική πρόοδο στην ατζέντα της Ένωσης Κεφαλαιαγορών και όσον αφορά πρωτοβουλίες που αποσκοπούν στην ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας της Ε.Ε. Επιπλέον, η Προεδρία στόχευσε στην προώθηση του νομοθετικού έργου για τον εκσυγχρονισμό της Τελωνειακής Ένωσης.

Νέο πλαίσιο

Η Κυπριακή Προεδρία εργάστηκε ενεργά για την αποτελεσματική υλοποίηση του νέου πλαισίου οικονομικής διακυβέρνησης που συμφωνήθηκε το 2024. Στο πλαίσιο αυτό διασφαλίστηκε ο ομαλός συντονισμός των οικονομικών και δημοσιονομικών πολιτικών των κρατών-μελών κάτω από τη διαδικασία του Ευρωπαϊκού Εξαμήνου 2026, τον μηχανισμό δηλαδή της Ε.Ε. για τον συντονισμό των οικονομικών πολιτικών των κ/μ της Ε.Ε. Ο συντονισμός αυτός έλαβε χώρα υπό το φως της απόφασης αριθμού (18) κ/μ να αιτηθούν από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή την ενεργοποίηση της εθνικής ρήτρας διαφυγής, προκειμένου να καλυφθούν οι αυξημένες ανάγκες σε αμυντικές δαπάνες.

Η προσπάθεια αυτή είχε ως αποτέλεσμα την υιοθέτηση από το Συμβούλιο Ecofin Ιουλίου –υπό την Ιρλανδική Προεδρία– των ειδικών ανά χώρα Συστάσεων που εξέδωσε η Ευρωπαϊκή Επιτροπή για την ενδεδειγμένη οικονομική πολιτική και δημοσιονομική που θα πρέπει να ακολουθήσουν τα κ/μ για το 2026 και 2027.

Σε συνέχεια της δέσμευσης της Κυπριακής Προεδρίας για απλούστευση, η Προεδρία κατόρθωσε την επίτευξη συμφωνίας με το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο σε ορισμένες τεχνικές τροποποιήσεις των κανονισμών της λεγόμενης δέσμης «two-pack» (δέσμη δύο κανονισμών) που αφορούν τους δημοσιονομικούς κανόνες της Ε.Ε., οι οποίοι διασφαλίζουν ότι οι χώρες της ζώνης του ευρώ διατηρούν υγιείς προϋπολογισμούς και διαχειρίζονται το δημόσιο χρέος. Οι τροποποιήσεις αποσκοπούν στη διασφάλιση μεγαλύτερης συνοχής μεταξύ των εν λόγω κανόνων και του επικαιροποιημένου πλαισίου οικονομικής διακυβέρνησης που συμφωνήθηκε το 2024.

Βασικό στοιχείο της Ένωσης Αποταμίευσης και Επενδύσεων (SIU) αποτελεί ο στόχος της διοχέτευσης περισσότερων αποταμιεύσεων σε παραγωγικές επενδύσεις, οι οποίες θα διαδραματίσουν σημαντικό ρόλο στην ανάπτυξη των κεφαλαιαγορών της Ε.Ε.

Οι προσπάθειες αυτές οδήγησαν σε απτά αποτελέσματα με την επίτευξη ουσιαστικής προόδου των συζητήσεων αναφορικά με τη δέσμη μέτρων για την ολοκλήρωση και την εποπτεία της αγοράς (Market Integration and Supervision Package - MISP).

Το MISP αποτελεί μία από τις πλέον φιλόδοξες πρωτοβουλίες της Ατζέντας για την Ένωση Αποταμιεύσεων και Επενδύσεων και αποσκοπεί στη δημιουργία ενός πιο ολοκληρωμένου, αποτελεσματικού και ανταγωνιστικού χρηματοπιστωτικού συστήματος που θα παρέχει στους πολίτες της Ε.Ε. καλύτερες επενδυτικές επιλογές και στις επιχειρήσεις καλύτερη πρόσβαση σε χρηματοδότηση.

Στον τομέα των οικονομικών και δημοσιονομικών υποθέσεων, η χώρα εργάστηκε μεθοδικά για την προώθηση ενός φιλόδοξου αλλά ρεαλιστικού προγράμματος εργασίας, σημείωσε ο υπουργός Οικονομικών.

Δόθηκε ιδιαίτερη έμφαση στην προώθηση της ανταγωνιστικότητας της ευρωπαϊκής οικονομίας και στη διασφάλιση της δημοσιονομικής σταθερότητας.

Ένωση Αποταμιεύσεων

Κατά τη διάρκεια της Κυπριακής Προεδρίας, το Συμβούλιο κατέληξε σε συμφωνία επί των ακόλουθων νομοθετικών προτάσεων που αφορούν στις επικουρικές συντάξεις και εμπίπτουν στις προσπάθειες για προώθηση της Ένωσης Αποταμιεύσεων και Επενδύσεων. Στην αναθεώρηση του Κανονισμού για το Πανευρωπαϊκό Ατομικό Συνταξιοδοτικό Προϊόν (PEPP), με στόχο να καταστήσει το προϊόν πιο ελκυστικό, προσβάσιμο και οικονομικά βιώσιμο για τους αποταμιευτές.

Συνάμα, έγινε αναθεώρηση της Οδηγίας για τα Ιδρύματα Επαγγελματικών Συνταξιοδοτικών Παροχών (IORP) με στόχο τον εκσυγχρονισμό του ευρωπαϊκού πλαισίου για τα επαγγελματικά συνταξιοδοτικά ταμεία, την ενίσχυση της διασυνοριακής τους δραστηριότητας, τη βελτίωση της εποπτείας και της διακυβέρνησής τους, καθώς και την άρση εμποδίων που περιορίζουν τις μακροπρόθεσμες επενδύσεις.

Άλλες νομοθετικές πρωτοβουλίες

Έγινε αναθεώρηση του Κανονισμού περί Γνωστοποιήσεων Αειφορίας στον Τομέα των Χρηματοπιστωτικών Υπηρεσιών (SFDR) – με στόχο την απλούστευση και ενίσχυση της διαφάνειας σχετικά με τη βιωσιμότητα των χρηματοοικονομικών προϊόντων στην Ε.Ε., ώστε οι επενδυτές να μπορούν να συγκρίνουν πιο εύκολα τις πραγματικές επιδόσεις βιωσιμότητας.

Άλλη συμφωνία επήλθε για τη Στρατηγική για τις Επενδύσεις Λιανικής (Retail Investment Strategy), συμπεριλαμβανομένης της Οδηγίας και του Κανονισμού για τις Επενδύσεις Λιανικής – επικυρώθηκε το αποτέλεσμα των διαπραγματεύσεων (τριλόγων) με το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο.

Χρηματοοικονομικές υπηρεσίες

Επίσης η Προεδρία εργάστηκε για την Οδηγία για τις Υπηρεσίες Πληρωμών (PSD) και Κανονισμός για τις Υπηρεσίες πληρωμών (PSR) – επικυρώθηκε το αποτέλεσμα των διαπραγματεύσεων (τριλόγων) με το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο. Στόχος των νέων κανόνων είναι η αποτελεσματικότερη καταπολέμηση της απάτης στον τομέα των πληρωμών, η ενίσχυση της διαφάνειας όσον αφορά τα τέλη και η αύξηση της προστασίας των καταναλωτών στον τομέα των υπηρεσιών πληρωμών. Η εν λόγω ενίσχυση θα συμβάλει επίσης στην προώθηση της τεχνολογικής καινοτομίας στον τομέα αυτό.

Ευρωπαϊκός προϋπολογισμός

Το Συμβούλιο Ecofin κατά τη Σύνοδό του τον Φεβρουάριο συμφώνησε τις κατευθυντήριες γραμμές σχετικά με τον προϋπολογισμό της Ε.Ε. για το 2027. Η διαδικασία κατάρτισης του προϋπολογισμού για το 2027 ήταν και η τελευταία της τρέχουσας προγραμματικής περιόδου. Στο πλαίσιο αυτό, ο προϋπολογισμός για το 2027 διαδραματίζει σημαντικό ρόλο στην επίτευξη των στόχων και των προτεραιοτήτων της Ένωσης.

Συμφωνήθηκε επίσης ο Κανονισμός για το Πλαίσιο Παρακολούθησης Δαπανών και Επιδόσεων (Performance Framework Regulation - PFR)που αποτελεί βασικό στοιχείο του νέου Πολυετούς Δημοσιονομικού Πλαισίου (ΠΔΠ) 2028-2034. Στόχος του εν λόγω Κανονισμού είναι η εναρμόνιση και απλούστευση της παρακολούθησης των δαπανών και των επιδόσεων του προϋπολογισμού της Ε.Ε., η ενίσχυση της διαφάνειας και η μείωση του διοικητικού φόρτου για τα κράτη-μέλη και τους δικαιούχους.

Το Συμβούλιο Ecofin κατά τη Σύνοδό του τον Μάιο συμφώνησε νέους κανόνες για να ενισχύσει την καταπολέμηση της απάτης σχετικά με τον φόρο προστιθέμενης αξίας (ΦΠΑ) στην Ε.Ε., βελτιώνοντας τη συνεργασία μεταξύ των κρατών-μελών, της Ευρωπαϊκής Εισαγγελίας (EPPO) και της Ευρωπαϊκής Υπηρεσίας Καταπολέμησης της Απάτης (OLAF).

Τελωνεία

Η επίτευξη τελικής πολιτικής συμφωνίας για τη Μεταρρύθμιση του Ενωσιακού Τελωνειακού Κώδικα σηματοδοτεί τη σημαντικότερη μεταρρύθμιση από τη δημιουργία της τελωνειακής ένωσης το 1968. Ο νέος τελωνειακός κώδικας της Ένωσης θα παρέχει τα εργαλεία που χρειάζονται για να αντιμετωπιστούν οι πολλαπλές προκλήσεις που προκαλεί η νέα γεωπολιτική πραγματικότητα, διασφαλίζοντας παράλληλα την οικονομική ασφάλεια.

Το Συμβούλιο αποφάσισε να αναστείλει για ένα έτος τους τελωνειακούς δασμούς σε βασικά αζωτούχα λιπάσματα που χρησιμοποιούνται στη γεωργική παραγωγή στην Ε.Ε., συμπεριλαμβανομένων των εισροών λιπασμάτων, όπως η ουρία και η αμμωνία.

Πολυετές πλαίσιο

Αναφορικά με το νέο Πολυετές Δημοσιονομικό Πλαίσιο για την περίοδο 2028-2034, η Κυπριακή Προεδρία οδήγησε τις διαπραγματεύσεις από την τεχνική στην πολιτική φάση, πετυχαίνοντας τη γεφύρωση των διαφορετικών θέσεων κρατών-μελών και διατηρώντας την ισορροπία μεταξύ νέων ευρωπαϊκών προτεραιοτήτων και διαχρονικών επενδυτικών πολιτικών. Επίσης, η Κυπριακή Προεδρία παρέδωσε το πρώτο Διαπραγματευτικό Πλαίσιο (NegoBox) με αριθμούς και πέτυχε την Κοινή Θέση του Συμβουλίου (Μερικές Γενικές Προσεγγίσεις) στους τρεις βασικούς κανονισμούς καθώς και των Ταμείων Πολιτικής Συνοχής και INTERREG. Δημιούργησε ισχυρή και αξιόπιστη βάση για έγκαιρη συμφωνία του ΠΔΠ και έγκαιρη προετοιμασία των κρατών-μελών για τον σχεδιασμό των εθνικών επενδυτικών τους σχεδίων.

Την ίδια ώρα, η Κυπριακή Προεδρία συνέχισε να εργάζεται για τη διασφάλιση της συνεχιζόμενης στήριξης προς την Ουκρανία.

Τρία απαιτητικά ορόσημα για Σένγκεν, η μπάλα στα κράτη-μέλη

Από φθινόπωρο οι συζητήσεις στο Συμβούλιο – Θετική η Ούρσουλα, τα δύσκολα έπονται

Μετά τη θετική τεχνική αξιολόγηση και τη στήριξη που εξασφάλισε η Λευκωσία από την πρόεδρο της Κομισιόν, η Κύπρος έχει μπροστά της τρία απαιτητικά ορόσημα καθώς η συμμετοχή στον χώρο Σένγκεν, προϋποθέτει ομόφωνη απόφαση των κρατών-μελών.

Του **ΠΑΥΛΟΥ Κ. ΞΑΝΘΟΥΛΗ**

Θετικό πρόσημο τοποθετεί η Ούρσουλα φον ντερ Λάιεν στην προοπτική πλήρους συμμετοχής της Κύπρου στον χώρο Σένγκεν, εκφράζοντας στήριξη στη Λευκωσία, η οποία μετά την επιτυχημένη τεχνική αξιολόγηση που εξασφάλισε από τις αρμόδιες υπηρεσίες της Ε.Ε., επικεντρώνεται πλέον στο Συμβούλιο, όπου απαιτείται ομόφωνη πολιτική απόφαση των κρατών-μελών, κατόπιν διαβούλευσης με το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο.

Υπό το φως της έκθεσης τεχνικής αξιολόγησης της Κύπρου από την Ε.Ε., την οποία αποκάλυψε η «Κ», ο πρόεδρος Χριστοδουλίδης συζήτησε χθες με την Ούρσουλα φον ντερ Λάιεν την προοπτική πλήρους συμμετοχής της Κύπρου στον χώρο Σένγκεν. Η πρόεδρος της Κομισιόν εμφανίστηκε «θετική», εκφράζοντας στήριξη στις προσπάθειες της Λευκωσίας, οι οποίες αναμένεται να περάσουν στο δύσβατο πολιτικό τερέν του Συμβουλίου, όπου τα κράτη-μέλη θα κληθούν να λάβουν πολιτική απόφαση, αξιολογώντας τις «ιδιαιτερότητες» της Κύπρου. Σύμφωνα με τον αναπληρωτή κυβερνητικό εκπρόσωπο, Γιάννη Αντωνίου, στη συνάντηση Χριστοδουλίδη-φον ντερ Λάιεν εκφράστηκε ικανοποίηση για το γεγονός ότι «η Κυπριακή Δημοκρατία έχει ολοκληρώσει επιτυχώς όλες τις τεχνικές υποχρεώσεις και πλέον απομένει η λήψη της πολιτικής απόφασης». Όπως ανέφερε ο κ. Αντωνίου, η πρόεδρος της Κομισιόν «εκφράζει στήριξη στην πλήρη ένταξη της Κύπρου στον χώρο Σένγκεν, το συντομότερο».

Κοινοτική πηγή που μίλησε στην «Κ» υπό το καθεστώς τήρησης της ανωνυμίας της, ανέφερε ότι οι συζητήσεις σε επίπεδο Συμβουλίου «ενδέχεται να ξεκινήσουν το φθινόπωρο, πιθανότατα σε διπλωματικό επίπεδο», στην αρμόδια ομάδα εργασίας, σημειώνοντας παράλληλα «τον βαθμό δυσκολίας» και επισημαίνοντας ότι «θα απαιτηθεί χρόνος μέχρι να υπάρξει κατάληξη». Η ίδια πηγή ανέφερε ότι «είθισται η διαδικασία να κινείται σε τρεις άξονες που θεωρούνται απαιτητικά ορόσημα για την εξασφάλιση πολιτικής συναίνεσης», κάτι που προφανώς ισχύει και στην περίπτωση της Κύπρου:

Όπως είπε, «βασικό ζητούμενο στο Συμβούλιο για την Κύπρο –όπως και για όλες τις χώρες που πέρασαν ανάλογη δοκιμασία– είναι να πείσει τους 26 εταίρους της ότι παρά τις όποιες "ιδιαιτερότητες (σ.σ. εν προκειμένω κατοχή και Βρετανικές Βάσεις)" είναι σε θέση να τηρήσει τους όρους που απορρέουν από την πλήρη συμμετοχή στον χώρο Σένγκεν, χωρίς παρεκκλίσεις και κυρίως χωρίς να υφίσταται κανένας κίνδυνος για την εσωτερική ασφάλεια της Ε.Ε., από ενδεχόμενες μετακινήσεις παράτυπων μεταναστών».

Όπως ακόμη πληροφορείται η «Κ», «η Κύπρος θα πρέπει να εξασφαλίσει σαφήνεια σε σχέση με τις διελεύσεις από την Πράσινη Γραμμή, μεταξύ ελεύθερων και κατεχόμενων περιοχών, "σε επίπεδο ενωσιακού δικαίου". Ανάλογο βαθμό πρόκλησης, συγκεντρώνει και το ζήτημα της ενίσχυσης της επιτήρησης στα δύο οδοφράγματα που ελέγχονται από τις Βρετανικές Βάσεις, ώστε να προσεγγίσουν τα επίπεδα ασφαλείας που απαιτούνται από την Ε.Ε., σε έδαφος μάλιστα που θεωρείται suis generis και νομικά είναι εκτός ευρωπαϊκής επικράτειας». Το παζλ συμπληρώνει η υποχρέωση της Λευκωσίας «να πείσει ότι δεν θα υπάρξουν μετακινήσεις πολιτών τρίτων χωρών (σ.σ. που δεν διαθέτουν θεωρήσεις Σένγκεν) από τα νόμιμα αεροδρόμια και λιμάνια της Κύπρου προς τις υπόλοιπες χώρες που συμμετέχουν στον χώρο Σένγκεν».

«Σε δεύτερο χρόνο», σύμφωνα με την ίδια πηγή, «αναμένεται να επιδιωχθεί η εξασφάλιση ημερομηνίας για την πλήρη ένταξη της Κυπριακής Δημοκρατίας στον χώρο Σένγκεν», κάτι βεβαίως που βρίσκεται σε απόλυτη συνάρτηση με τις διασφαλίσεις που θα δοθούν και με τη δυνατότητα της Κύπρου να πείσει τους 26 εταίρους της (όπως αναφέρεται πιο πάνω, 1 και 2).

Η Λευκωσία δείχνει να αντιλαμβάνεται τον βαθμό δυσκολίας του εγχειρήματος για πλήρη συμμετοχή της Κύπρου στον χώρο Σένγκεν. Άλλωστε, η επικεφαλής της αρμόδιας διεύθυνσης του ΥΠΕΞ, Φιλίππα Καρσερά Χριστοδουλίδη, σε εσωτερικό σημείωμα, φέρεται να εισηγείται «συντονισμένη, σταθερή και τεκμηριωμένη διπλωματική προσπάθεια», ώστε η τεχνική πρόοδος που καταγράφει η Κύπρος, «να μεταφραστεί σε πολιτική απόφαση» από τα κράτη-μέλη, προκειμένου να ανάψουν πράσινο φως στην ένταξη της νήσου στον χώρο Σένγκεν. Παράλληλα, η Λευκωσία εκφράζει τη θέση ότι το καθεστώς της Πράσινης Γραμμής δεν θα επηρεαστεί από τους ελέγχους που θα λαμβάνουν χώρα, ως αποτέλεσμα της πλήρους συμμετοχής της Κύπρου στον ενιαίο χώρο «και όσοι διακινούνται νόμιμα σήμερα, θα συνεχίσουν να το πράττουν». Με άλλα λόγια, απορρίπτει τη δημιουργία εικόνας σκληρού συνόρου στην Πράσινη Γραμμή, μεταξύ ελεύθερων και κατεχόμενων περιοχών.

> **Η Λευκωσία θα πρέπει να διασφαλίσει ότι οι «ιδιαιτερότητες» της κατοχής και των Βρετανικών Βάσεων δεν θα καταστούν τροχοπέδη.**

Ενωσιακό δίκαιο και διελεύσεις

Η έκθεση 60 και πλέον σελίδων, την οποία αποκάλυψε η «Κ», θεωρεί «επαρκείς» τους ελέγχους που πραγματοποιούνται στην Πράσινη Γραμμή και το σύστημα επιτήρησης «αξιόπιστο και τεχνολογικά προηγμένο». Εντούτοις, όπως συνάγεται από την έκθεση, οι αρμόδιες υπηρεσίες της Κομισιόν θεωρούν ότι τα μέτρα που λαμβάνονται στα σημεία διέλευσης θα πρέπει να αποτυπωθούν με μεγαλύτερη σαφήνεια και λεπτομέρεια, σε επίπεδο ενωσιακού δικαίου, στη βάση του Πρωτοκόλλου 10 της Συνθήκης Προσχώρησης της Κυπριακής Δημοκρατίας και του Κανονισμού της Πράσινης Γραμμής, με ό,τι αυτό συνεπάγεται.

Η έκθεση κάνει λόγο για «ιδιαιτερότητες» της Κύπρου, παραπέμποντας στο πολιτικό πρόβλημα και την ύπαρξη των Βρετανικών Βάσεων. Η εν λόγω αναφορά εκτιμάται ότι θα αποτελέσει αντικείμενο συζήτησης και στο Συμβούλιο, όπου η Λευκωσία θα πρέπει να πείσει ότι «οι ιδιαιτερότητες» της Κύπρου δεν θα προκαλέσουν την εισαγωγή προβλημάτων στο έδαφος άλλων κρατών της ζώνης Σένγκεν.

Γενικότερα, από την έκθεση συνάγεται ότι η Λευκωσία και η διεύθυνση Σένγκεν του ΥΠΕΞ, έκανε καλή δουλειά, έχοντας καταφέρει να εκπληρώσει από το 2021, 120 συνολικά συστάσεις και να οδηγήσει σε θετικό αποτέλεσμα την τεχνική αξιολόγηση της Ε.Ε.

Το κενό της Βρετανίας

Ένα ακόμη ζήτημα το οποίο εκτιμάται ότι θα αποτελέσει αντικείμενο συζητήσεων στο Συμβούλιο είναι αυτό των Βρετανικών Βάσεων, σε σχέση με την ενίσχυση και την επικαιροποίηση της συνεργασίας με την Κυπριακή Δημοκρατία. Οι αρμόδιες υπηρεσίες της Ε.Ε., ζητούν όπως η συνεργασία ενισχυθεί ώστε να προσεγγίσει το επίπεδο των απαιτήσεων από την πλήρη εφαρμογή του κεκτημένου Σένγκεν, τόσο σε σχέση με τους ελέγχους που διεξάγονται στα δύο οδοφράγματα που διαχειρίζονται οι Βρετανικές Βάσεις, όσο και στον τρόπο κυκλοφορίας των Βρετανών στρατιωτικών και των οικογενειών τους στον χώρο Σένγκεν, μετά την πλήρη συμμετοχή της Κύπρου στον ενιαίο χώρο. Συγκλίνουσες πληροφορίες της «Κ» αναφέρουν ότι η Λευκωσία και οι Βρετανικές Βάσεις έχουν ήδη εμπλακεί σε συζητήσεις και οι αρχές της Κυπριακής Δημοκρατίας έχουν γνωστοποιήσει προς τις Βρυξέλλες τις σκέψεις τους γύρω από τα δρομολογούμενα μέτρα. Κύκλοι στην Ε.Ε., σημειώνουν πάντως αφενός το γεγονός ότι οι Βάσεις δεν θεωρούνται έδαφος της Ε.Ε. σε νομικό επίπεδο και αφετέρου το στάδιο «πολιτικής μετάβασης και αστάθειας» που επικρατεί επί του παρόντος στη Βρετανία.

Η διαδικασία ένταξης

Όπως αναφέρει το Συμβούλιο της Ε.Ε., «οι χώρες που επιθυμούν να ενταχθούν στον χώρο Σένγκεν πρέπει να πληρούν μια σειρά προϋποθέσεων»:

«Να εφαρμόζουν την κοινή δέσμη κανόνων του Σένγκεν (το λεγόμενο «κεκτημένο του Σένγκεν»), π.χ. όσον αφορά τους συνοριακούς ελέγχους, την έκδοση θεωρήσεων, την αστυνομική συνεργασία και την προστασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα.

Να αναλαμβάνουν την ευθύνη για τον έλεγχο των εξωτερικών συνόρων εξ ονόματος άλλων χωρών Σένγκεν και για την έκδοση ομοιόμορφων θεωρήσεων Σένγκεν.

Να συνεργάζονται αποτελεσματικά με τις υπηρεσίες επιβολής του νόμου σε άλλες χώρες Σένγκεν, ώστε να διατηρείται υψηλό επίπεδο ασφάλειας μετά την κατάργηση των ελέγχων στα εσωτερικά σύνορα.

Να είναι συνδεδεμένες με το Σύστημα Πληροφοριών Σένγκεν (SIS) και να το χρησιμοποιούν».

Σημειώνεται επίσης ότι «οι χώρες που επιθυμούν να ενταχθούν στον χώρο Σένγκεν πρέπει να υποβληθούν σε σειρά αξιολογήσεων προκειμένου να διαπιστωθεί αν πληρούν τις προϋποθέσεις που απαιτούνται για την εφαρμογή των κανόνων του Σένγκεν. Όταν, μετά την αξιολόγηση, επιβεβαιωθεί ότι ένα κράτος-μέλος είναι έτοιμο να ενταχθεί στον χώρο Σένγκεν χωρίς ελέγχους στα εσωτερικά σύνορα, όλα τα άλλα μέλη του χώρου Σένγκεν πρέπει να εγκρίνουν ομόφωνα την απόφαση αφού διαβουλευθούν με το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο».

Απαιτείται λοιπόν ομόφωνη απόφαση των κρατών-μελών, κατόπιν διαβούλευσης με την Ευρωβουλή, ώστε η θετική αξιολόγηση της Κύπρου σε τεχνικό επίπεδο, να εξασφαλίσει και το πολιτικό πράσινο φως της Ε.Ε., για πλήρη συμμετοχή της νήσου στον χώρο Σένγκεν.

Προειδοποίηση:
Η τράπεζα διατηρεί το δικαίωμα να απορρίψει οποιαδήποτε αίτηση κατά την κρίση της. Υπάρχουν χρεώσεις εάν εξοφλήσετε νωρίτερα το δάνειο σας. Εάν δεν τηρείτε το σχέδιο αποπληρωμής του δανείου σας, μπορεί να χάσετε το σπίτι σας. Σε περίπτωση κυμαινόμενου επιτοκίου το ποσό της δόσης και το συνολικό κόστος χορήγησης μπορεί να αυξηθεί ή να μειωθεί ανάλογα με τη διακύμανση του βασικού επιτοκίου.

Πρωτιά για την Ελίζα Λειβαδιώτου στην αξιολόγηση για CFO's

Διακρίσεις απέσπασε η BOC στην ετήσια έρευνα της Extel για τις διοικητικές ομάδες εισηγμένων στην περιοχή ΕΜΕΑ

Διακρίσεις απέσπασε η Τράπεζα Κύπρου στην ετήσια έρευνα της Extel για τις διοικητικές ομάδες εισηγμένων εταιρειών στην περιοχή ΕΜΕΑ, με την εκτελεστική διευθύντρια Οικονομικής Διαχείρισης του Συγκροτήματος, Ελίζα Λειβαδιώτου, να καταλαμβάνει την πρώτη θέση στην κατηγορία Best CFO βάσει της ψηφοφορίας των sell-side αναλυτών.

Η κ. Λειβαδιώτου αναδείχθηκε πρώτη στην κατηγορία small & mid-cap του χρηματοοικονομικού τομέα της περιοχής ΕΜΕΑ, ενώ στη συνδυαστική αξιολόγηση (combined vote) κατέλαβε τη δεύτερη θέση. Παράλληλα, η Τράπεζα Κύπρου κατατάχθηκε τρίτη στην κατηγορία Emerging EMEA Financials και συμπεριλήφθηκε στις «Most Honored Companies» της φετινής αξιολόγησης.

Διακρίσεις κατέγραψε και η ομάδα Επενδυτικών Σχέσεων του Συγκροτήματος. Η Αννίτα Παύλου κατέλαβε τη δεύτερη θέση στην κατηγορία Best IR Professional (combined vote), ενώ η Διεύθυνση Επενδυτικών Σχέσεων της Τράπεζας κατατάχθηκε επίσης δεύτερη στην κατηγορία Best IR Team.

Η έρευνα της Extel βασίζεται στις αξιολογήσεις διαχειριστών κεφαλαίων και αναλυτών που καλύπτουν τις εισηγμένες εταιρείες διεθνώς. Για το 2026 συμμετείχαν 454 διαχειριστές χαρτοφυλακίων και αναλυτές από 247 χρηματοοικονομικούς οργανισμούς. Η διάκριση της κ. Λειβαδιώτου στην ψηφοφορία των sell-side αναλυτών θεωρείται ιδιαίτερα σημαντική, καθώς οι συγκεκριμένοι επαγγελματίες παρακολουθούν συστηματικά τις επιδόσεις των τραπεζών, αξιολογούν τα οικονομικά τους αποτελέσματα και βρίσκονται σε συνεχή επικοινωνία με τις διοικήσεις τους.

Η Ελίζα Λειβαδιώτου συμμετέχει επί σειρά ετών στη διοικητική ομάδα της Τράπεζας Κύπρου και είχε ενεργό ρόλο στην περίοδο αναδιάρθρωσης του οργανισμού, η οποία περιλάμβανε τη σημαντική μείωση των μη εξυπηρετούμενων δανείων, την ενίσχυση της κεφαλαιακής θέσης και την επιστροφή του Συγκροτήματος σε σταθερή κερδοφορία και διανομή μερισμάτων.

Σε ανάρτησή της στο LinkedIn, η κ. Λειβαδιώτου χαρακτήρισε τιμητική την πρώτη θέση στην ψηφοφορία των sell-side αναλυτών και τη δεύτερη θέση στη συνδυαστική κατάταξη της έρευνας της Extel, εκφράζοντας παράλληλα την ικανοποίησή της για τις διακρίσεις που απέσπασε συνολικά η Τράπεζα Κύπρου.

Τέλος, ευχαρίστησε την επενδυτική κοινότητα για την εμπιστοσύνη της, σημειώνοντας ότι οι διακρίσεις αποτελούν αποτέλεσμα της συλλογικής προσπάθειας της ομάδας.

ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΡΟΥΓΚΑΛΑΣ

Η κ. Λειβαδιώτου συμμετέχει επί σειρά ετών στη διοικητική ομάδα της Τράπεζας Κύπρου και είχε ενεργό ρόλο στην περίοδο αναδιάρθρωσης του οργανισμού

Εκτόξευση της αξίας άμεσων ξένων επενδύσεων στην Κύπρο

Στα 4,9 εκατ. δολάρια ανήλθαν οι εισροές το 2025, δεκαπλασιάζοντας την επίδοση του 2024

Η Κύπρος εξακολουθεί να αποτελεί σημαντικό διεθνές επενδυτικό και επιχειρηματικό κέντρο.

Της **ΔΩΡΙΤΑΣ ΓΙΑΝΝΑΚΟΥ**

Συνεχή δυναμική καταγράφει η αξία των άμεσων ξένων επενδύσεων στην Κύπρο, επιβεβαιώνοντας το γεγονός ότι η χώρα έχει αναδειχθεί σε σημαντικό τεχνολογικό κόμβο προσελκύοντας το επενδυτικό ενδιαφέρον από εταιρείες ICT και startups. Σύμφωνα με την ετήσια έκθεση για τις ξένες άμεσες επενδύσεις της UNCTAD (Διάσκεψη των Ηνωμένων Εθνών για το Εμπόριο και την Ανάπτυξη) η αξία των άμεσων ξένων επενδύσεων σχεδόν δεκαπλασιάστηκε το 2025 σε σχέση με το 2024. Πιο συγκεκριμένα, σύμφωνα με την έκθεση η αξία των άμεσων ξένων επενδύσεων ανήλθε στα 4,983 εκατ. δολάρια το 2025, ενώ το 2024 η αξία τους περιορίστηκε στα 496 εκατ. δολάρια.

Το υψηλό απόθεμα άμεσων ξένων επενδύσεων υποδηλώνει ότι η Κύπρος εξακολουθεί να αποτελεί σημαντικό προορισμό διεθνών κεφαλαίων και βάση διεθνών εταιρειών. Οι επενδυτικές ροές προς την Κύπρο επηρεάζονται σε μεγάλο βαθμό από μεγάλες εταιρικές συναλλαγές, αναδιαρθρώσεις πολυεθνικών ομίλων και χρηματοοικονομικές κινήσεις, και όχι αποκλειστικά από νέες παραγωγικές επενδύσεις στην πραγματική οικονομία. Αυτός είναι και ο λόγος που οι ετήσιες επιδόσεις παρουσιάζουν τόσο μεγάλες διακυμάνσεις, όπως επισημαίνεται από τη σχετική έκθεση. Αξίζει να σημειώσουμε ότι η υψηλή συγκέντρωση περιουσιακών στοιχείων από ξένους επενδυτές συνοδεύεται και από αστερίσκους. Για παράδειγμα, όσον αφορά τον τομέα των ακινήτων η μαζική αγορά ακινήτων από ξένους επενδυτές οδηγεί σε κατακόρυφη αύξηση των τιμών και των ενοικίων.

> **Η μελλοντική πρόκληση για τη χώρα είναι να προσελκύσει περισσότερες παραγωγικές επενδύσεις σε τομείς όπως η τεχνολογία, τα data centers, η πράσινη ενέργεια και η καινοτομία.**

Οι παράγοντες και οι τομείς

Στην περίπτωση της Κύπρου, οι έντονες διακυμάνσεις στις άμεσες ξένες επενδύσεις οφείλονται κυρίως σε μεγάλες εταιρικές συναλλαγές, χρηματοοικονομικές αναδιαρθρώσεις και στη λειτουργία της χώρας ως διεθνούς επιχειρηματικού κέντρου. Οι βασικοί τομείς που συγκεντρώνουν το επενδυτικό ενδιαφέρον είναι η τεχνολογία, η ναυτιλία, τα ακίνητα, η ενέργεια και τα χρηματοοικονομικά. Την ίδια ώρα, η ναυτιλία συγκεντρώνει τα βλέμματα των επενδυτών, καθώς η Κύπρος διατηρεί έναν από τους μεγαλύτερους στόλους παγκοσμίως προσελκύοντας ισχυρές ξένες ναυτιλιακές επενδύσεις και εταιρείες διαχείρισης πλοίων.

Καθοριστικό ρόλο διαδραματίζουν οι εξαγορές και συγχωνεύσεις μεγάλων επιχειρήσεων (Mergers & Acquisitions), καθώς μια σημαντική εταιρική συναλλαγή μπορεί να μεταβάλει αισθητά τις ετήσιες εισροές άμεσων ξένων επενδύσεων.

Παράλληλα, σημαντικό μέρος των επενδυτικών ροών διέρχεται μέσω εταιρειών ειδικού σκοπού (Special Purpose Entities - SPEs). Ως διεθνές χρηματοοικονομικό και επιχειρηματικό κέντρο, η Κύπρος φιλοξενεί μεγάλο αριθμό πολυεθνικών ομίλων που διοχετεύουν κεφάλαια μέσω κυπριακών εταιρειών. Οι συναλλαγές αυτές καταγράφονται στα στοιχεία των άμεσων ξένων επενδύσεων, χωρίς όμως να συνεπάγονται κατ' ανάγκη νέες παραγωγικές επενδύσεις στην πραγματική οικονομία.

Οι διακυμάνσεις επηρεάζονται επίσης από τις γεωπολιτικές εξελίξεις των τελευταίων ετών. Ο πόλεμος στην Ουκρανία, οι κυρώσεις κατά της Ρωσίας και η αναδιάρθρωση επιχειρηματικών δραστηριοτήτων οδήγησαν σε σημαντικές μετακινήσεις κεφαλαίων, με αποτέλεσμα οι επενδυτικές ροές να παρουσιάζουν έντονες αυξομειώσεις από έτος σε έτος.

Ταυτόχρονα, η Κύπρος εξακολουθεί να προσελκύει ξένες επενδύσεις στους τομείς των ακινήτων, του τουρισμού και των υπηρεσιών, ενώ τα τελευταία χρόνια ενισχύεται και η παρουσία εταιρειών τεχνολογίας, fintech και άλλων διεθνών επιχειρήσεων, οι οποίες συμβάλλουν στην αύξηση των επενδυτικών εισροών και στην περαιτέρω διαφοροποίηση της οικονομίας.

Παράλληλα, στην αύξηση της αξίας των άμεσων ξένων επενδύσεων συνέβαλε και η εφαρμογή του Εθνικού Μηχανισμού Ελέγχου. Ο Νόμος που τέθηκε σε ισχύ τον Απρίλιο φέτος εισάγει για πρώτη φορά έναν ολοκληρωμένο μηχανισμό ελέγχου των άμεσων ξένων επενδύσεων, που στοχεύει στη διασφάλιση της εθνικής ασφάλειας και της δημόσιας τάξης, ευθυγραμμίζοντας την Κύπρο με το ευρωπαϊκό κανονιστικό πλαίσιο και ειδικότερα με τον Κανονισμό (ΕΕ) 2019/452. Η εφαρμογή της νομοθεσίας συμβάλλει επίσης στη διαμόρφωση ενός σταθερού θεσμικού περιβάλλοντος με στόχο την ενθάρρυνση της επενδυτικής δραστηριότητας. Ως εκ τούτου, άμεσες ξένες επενδύσεις που εμπίπτουν στο πλαίσιο της νομοθεσίας και θα πραγματοποιηθούν από τις 2 Απριλίου 2026 και μετά, πρέπει να κοινοποιούνται στο υπουργείο Οικονομικών για έλεγχο πριν από την ολοκλήρωση της επένδυσης.

Οι προκλήσεις

Πρόκληση για την Κύπρο αποτελεί η ενίσχυση του οικοσυστήματος τεχνολογίας της, η καλύτερευση των ψηφιακών της υποδομών, και ταυτόχρονα η προσέλκυση περισσότερων παραγωγικών επενδύσεων σε τομείς όπως η τεχνολογία, τα data centres, η πράσινη ενέργεια και η καινοτομία.

Όπως αναφέρουν οι αρμόδιοι φορείς στην «Κ», οι προοπτικές για την άνθηση των άμεσων ξένων επενδύσεων εξαρτώνται σε μεγάλο βαθμό από την αβεβαιότητα που καταγράφεται λόγω των γεωπολιτικών εξελίξεων, των συγκρούσεων και του υψηλού κόστους χρηματοδότησης.

Οι πρωταθλητές

Η έκθεση της UNCTAD επισημαίνει ότι οι παγκόσμιες άμεσες ξένες επενδύσεις επέδειξαν ανθεκτικότητα το 2025, αλλά η ανάκαμψη παρέμεινε εύθραυστη. Ειδικότερα,

οι παγκόσμιες ροές άμεσων ξένων επενδύσεων αυξήθηκαν κατά 6%, φθάνοντας τα 1,6 τρισ. δολάρια. Οι εισροές αυξήθηκαν κατά 11% στις ανεπτυγμένες οικονομίες και κατά 2% στις αναπτυσσόμενες οικονομίες. Ωστόσο, οι προοπτικές για το 2026 παραμένουν αβέβαιες, λόγω των κινδύνων που απορρέουν από την αβεβαιότητα στην εμπορική πολιτική, τις γεωπολιτικές εντάσεις και τις διεθνείς συγκρούσεις. Η αύξηση της αξίας των επενδυτικών έργων προήλθε κυρίως από επενδύσεις σε κέντρα δεδομένων (data centres), ενώ ακολούθησαν οι τομείς του πετρελαίου και φυσικού αερίου. Στην πρώτη θέση βρίσκονται οι ΗΠΑ που προσείλκυσαν 277 δισ. δολάρια ΞΑΕ, ακολουθούν η Σιγκαπούρη (151 δισ. δολάρια), το Χονγκ Κονγκ (116 δισ.), η Κίνα (105 δισ.) και την πρώτη πεντάδα συμπληρώνει η Βραζιλία (77 δισ. δολάρια). Οι ΗΠΑ αποτελούν και τον μεγαλύτερο επενδυτή εκτός ΗΠΑ (263 δισ. δολάρια), ακολουθούμενες από την Ιαπωνία (186 δισ.) και την Κίνα (174 δισ. δολάρια).

Το 44% των greenfield επενδύσεων κατευθύνθηκε σε υποδομές τεχνητής νοημοσύνης, ημιαγωγούς, κρίσιμες πρώτες ύλες, τεχνολογίες και υπηρεσίες ενεργειακής μετάβασης, τομείς που το 2020 συγκέντρωναν μόλις το 20% των επενδύσεων αυτής της κατηγορίας.

Η αγορά αυτοκινήτου δεν μπορεί να λειτουργεί με εξαιρέσεις

Σώτος Τρικωμίτης: Η Κύπρος δεν εφαρμόζει την ευρωπαϊκή νομοθεσία και τον Κανονισμό 2018/858, δημιουργώντας δύο μέτρα και δύο σταθμά

Συνέντευξη στη **ΔΩΡΙΤΑ ΓΙΑΝΝΑΚΟΥ**

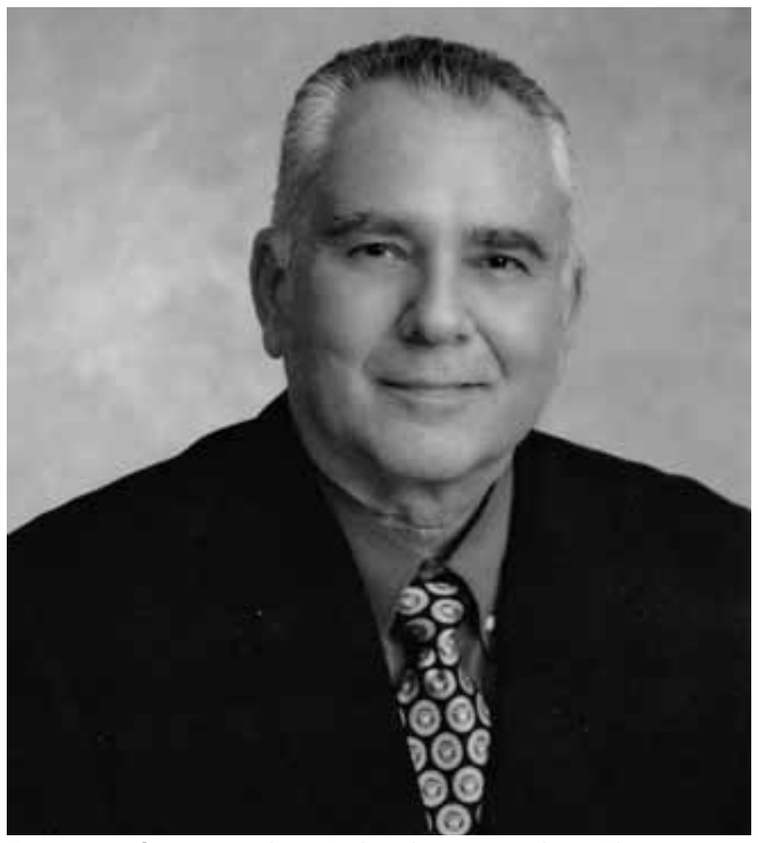

Η μη εφαρμογή της ευρωπαϊκής νομοθεσίας πλήττει καταναλωτές, περιβάλλον και ανταγωνισμό.

Ο πρόεδρος του Συνδέσμου Εισαγωγέων Μηχανοκίνητων και Ηλεκτρικών Οχημάτων (ΣΕΜΗΟ) Σώτος Τρικωμίτης μιλά στην «Κ» για τη στρέβλωση που δημιουργούν στην αγορά αυτοκινήτου οι χιλιάδες εισαγωγές μεταχειρισμένων οχημάτων από τρίτες χώρες χωρίς ευρωπαϊκή έγκριση τύπου.

- Πώς αξιολογείτε την εικόνα της κυπριακής αγοράς αυτοκινήτου σήμερα; Βρίσκεται σε φάση ανάπτυξης ή επιβράδυνσης;

- Η αύξηση στις εγγραφές οχημάτων δημιουργεί μια παραπλανητική εικόνα και δεν σημαίνει ότι η Κύπρος κινείται προς την επίτευξη των περιβαλλοντικών και κλιματικών της στόχων. Ο βασικός λόγος είναι ότι περίπου το 70% των νέων εγγραφών αφορά εισαγόμενα μεταχειρισμένα οχήματα από τρίτες χώρες, κυρίως από την Ιαπωνία και πλέον και από την Ινδία.

Τα οχήματα αυτά δεν διαθέτουν ευρωπαϊκή έγκριση τύπου (WVTA), δεν πληρούν τις ευρωπαϊκές προδιαγραφές και δεν συνοδεύονται από τα απαραίτητα πιστοποιητικά συμμόρφωσης που ισχύουν για τα οχήματα που προορίζονται για την ευρωπαϊκή αγορά.

Στην Κύπρο εισάγονται κάθε χρόνο περίπου 32 με 35 χιλιάδες τέτοια οχήματα, χωρίς να εφαρμόζονται οι προβλεπόμενοι έλεγχοι που απαιτεί η ευρωπαϊκή νομοθεσία. Την ίδια ώρα, οι Κύπριοι πολίτες επιβαρύνονται με πρόσθετη φορολογία λόγω των εκπομπών διοξειδίου του άνθρακα, ενώ η χώρα κινδυνεύει να επιβαρυνθεί με πρόσθετο κόστος εξαιτίας της μη επίτευξης των περιβαλλοντικών της στόχων.

Κατά την άποψή μας, αυτή η αντίφαση οφείλεται στη στρεβλή εφαρμογή του Ευρωπαϊκού Κανονισμού (ΕΕ) 2018/858, ο οποίος αποτελεί την κύρια ευρωπαϊκή νομοθεσία για την έγκριση και την εποπτεία της αγοράς μηχανοκίνητων οχημάτων. Επομένως το πρόβλημα δεν είναι οι κανόνες, αλλά η εφαρμογή τους.

-Χρειάζεται αυστηρότερο πλαίσιο ελέγχου;

- Δεν χρειάζεται νέα νομοθεσία. Το ευρωπαϊκό πλαίσιο υπάρχει ήδη, μέσω του Κανονισμού (ΕΕ) 2018/858. Το πρόβλημα είναι ότι δεν εφαρμόζεται από την κυβέρνηση. Ως Σύνδεσμος έχουμε προχωρήσει σε σχετική καταγγελία και ακολουθούμε τις οδηγίες των νομικών μας συμβούλων.

Αξίζει να αναφέρουμε ότι η Κύπρος, με πληθυσμό περίπου ενός εκατομμυρίου, εισάγει δυσανάλογα μεγάλο αριθμό μεταχειρισμένων οχημάτων από την Ιαπωνία, πολύ περισσότερα αναλογικά από χώρες όπως το Ηνωμένο Βασίλειο (15-20 χιλιάδες) ή την Ιρλανδία (8-10 χιλιάδες). Αυτό καταδεικνύει ότι υπάρχει σοβαρή στρέβλωση στο σύστημα.

Παράλληλα, οι διαδικασίες μεμονωμένης έγκρισης οχημάτων δεν εφαρμόζονται όπως προβλέπει η ευρωπαϊκή νομοθεσία. Τα οχήματα εγκρίνονται χωρίς την απαιτούμενη τεκμηρίωση, ενώ ο έλεγχος SVA (Single Vehicle Approval –Έγκριση Τύπου Μεμονωμένων Οχημάτων– ο υποχρεωτικός τεχνικός έλεγχος προεγγραφής) παραμένει περιορισμένος. Ο εκάστοτε υπουργός όφειλε βάσει της οδηγίας 46/2017 να εκδώσει διάταγμα και να εφαρμόσει το άρθρο 22 του 2010, θέτοντας τις απαραίτητες εναλλακτικές απαιτήσεις και παρέχοντας πλήρη αιτιολογία, καθώς και τους σοβαρούς λόγους για τους οποίους εγκρίνεται η μεμονωμένη έγκριση συγκεκριμένων οχημάτων, ώστε αυτά να μπορούν να εγγράφονται και να περνούν από τη διαδικασία έγκρισης. Αυτό δεν γίνεται. Δεν υπάρχει έλεγχος από την κυβέρνηση και είναι κάτι που το παραδέχθηκε και το ΤΟΜ ότι γίνεται έλεγχος δυο φορές τον χρόνο. Εμείς το αναφέραμε στον υπουργό, αλλά δεν υπήρξε ουσιαστική ανταπόκριση.

> **Η ηλεκτροκίνηση χρειάζεται σταθερή πολιτική, δεν μπορεί να βασίζεται σε αποσπασματικές προκηρύξεις ή κληρώσεις, όπως συνέβη στο παρελθόν.**

- Υποστηρίζεται ότι οι εισαγωγές μεταχειρισμένων κρατούν χαμηλά τις τιμές των αυτοκινήτων. Συμφωνείτε;

- Πρόκειται για έναν ισχυρισμό που δεν ανταποκρίνεται στην πραγματικότητα. Σήμερα υπάρχουν ολοκαίνουργια αυτοκίνητα ευρωπαϊκών προδιαγραφών, με εργοστασιακή εγγύηση και πλήρη κάλυψη ανακλήσεων ασφαλείας, τα οποία διατίθενται σε ιδιαίτερα ανταγωνιστικές τιμές. Σε αρκετές περιπτώσεις κοστίζουν λιγότερο ή ελάχιστα περισσότερο από αντίστοιχα εισαγόμενα μεταχειρισμένα.

Ο καταναλωτής πρέπει να γνωρίζει ότι αγοράζοντας ένα όχημα ευρωπαϊκών προδιαγραφών διασφαλίζει πλήρη τεχνική υποστήριξη και συμμετοχή σε όλες τις εργοστασιακές ανακλήσεις ασφαλείας. Εμείς με καλή θέληση ανταποκριθήκαμε και βοηθήσαμε τον κόσμο με τις ανακλήσεις εξαιτίας των θανατηφόρων δυστυχημάτων, όμως δεν πρόκειται πλέον να υποκύψουμε σε εκβιασμούς και πιέσεις για να καλύψουμε ένα αυτοκίνητο που έχει έρθει από τρίτες χώρες. Η θέση μας είναι ξεκάθαρη: πρέπει να εφαρμοστεί πλήρως ο Κανονισμός (ΕΕ) 2018/858, ο οποίος καθορίζει με σαφήνεια τις διαδικασίες και τις προϋποθέσεις για την έγκριση και ταξινόμηση των οχημάτων. Πρόκειται για το πλαίσιο που εφαρμόζεται σε όλα τα κράτη μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης και δεν μπορεί η Κύπρος να αποτελεί εξαίρεση.

Αυτή είναι σήμερα η μεγαλύτερη πρόκληση για την αγορά αυτοκινήτου. Η μη ορθή εφαρμογή της ευρωπαϊκής νομοθεσίας δεν επηρεάζει μόνο τον υγιή ανταγωνισμό, αλλά έχει συνέπειες και για το περιβάλλον, καθώς και για την προστασία και την ασφάλεια των καταναλωτών.

Η υπόθεση βρίσκεται ήδη ενώπιον των αρμόδιων ευρωπαϊκών οργάνων και αναμένουμε με ενδιαφέρον τις αποφάσεις τους, οι οποίες εκτιμούμε ότι θα συμβάλουν στην αποκατάσταση ίσων όρων ανταγωνισμού και στην πλήρη εφαρμογή του ευρωπαϊκού πλαισίου στην Κύπρο.

- Πώς αξιολογείτε την παρουσία των κινεζικών αυτοκινητοβιομηχανιών στην ευρωπαϊκή αγορά;

-Είναι ακόμη νωρίς για ασφαλή συμπεράσματα. Χρειάζεται χρόνος ώστε να αξιολογηθεί η παρουσία τους στην αγορά. Αυτό που θεωρώ σημαντικότερο είναι να υπάρξει μια σταθερή πολιτική στήριξης της ηλεκτροκίνησης. Δεν μπορεί να βασίζεται σε αποσπασματικές προκηρύξεις ή κληρώσεις, όπως συνέβη στο παρελθόν. Ο πολίτης πρέπει να γνωρίζει ότι, όταν αποφασίσει να αγοράσει ηλεκτρικό όχημα, η κρατική επιχορήγηση θα είναι άμεσα διαθέσιμη.

-Σήμερα υπάρχει ενδιαφέρον για ηλεκτρικά αυτοκίνητα;

- Ναι, το ενδιαφέρον για τα ηλεκτρικά οχήματα παραμένει έντονο. Οι τιμές έχουν μειωθεί σημαντικά και αρκετά μοντέλα είναι πλέον ιδιαίτερα ανταγωνιστικά ακόμη και χωρίς κρατική επιδότηση. Παράλληλα, η συνεχής διεύρυνση της γκάμας των διαθέσιμων μοντέλων δίνει στους καταναλωτές περισσότερες επιλογές. Καθοριστικό ρόλο στην τελική απόφαση αγοράς εξακολουθούν να διαδραματίζουν η αξιοπιστία της μπαταρίας και η διάρκεια της εργοστασιακής εγγύησης, στοιχεία που οι καταναλωτές αξιολογούν ιδιαίτερα.

Την ίδια στιγμή, όμως, υπάρχει έντονος προβληματισμός για την πολιτική στήριξης της ηλεκτροκίνησης. Με τα σημερινά δεδομένα, δεν αναμένεται να προκηρυχθεί νέο σχέδιο επιδότησης εντός του έτους, καθώς δεν περιλαμβάνεται στον κυβερνητικό σχεδιασμό.

Επομένως, εάν δεν υπάρξει μια σταθερή και διαχρονική πολιτική κινήτρων για την αγορά ηλεκτρικών οχημάτων, εκτιμούμε ότι η Κύπρος δύσκολα θα πετύχει τον στόχο των 80 χιλιάδων εγγεγραμμένων ηλεκτρικών οχημάτων έως το 2030.

- Έχουν αλλάξει οι προτιμήσεις των καταναλωτών;

-Τα τελευταία χρόνια παρατηρούμε σαφή μετατόπιση προς τα υβριδικά και τα αμιγώς ηλεκτρικά οχήματα, ενώ το ενδιαφέρον για τα βενζινοκίνητα και πετρελαιοκίνητα μοντέλα μειώνεται. Οι καταναλωτές αναζητούν πλέον μεγαλύτερη οικονομία στη χρήση και χαμηλότερο κόστος μετακίνησης.

- Ποια άλλα ζητήματα σας προβληματίζουν και παρακολουθούνται στενά από τον Σύνδεσμο;

-Θετική εξέλιξη θεωρούμε την πρόθεση της κυβέρνησης να προχωρήσει στην κατοχύρωση του επαγγέλματος του εισαγωγέα οχημάτων βάσει συγκεκριμένων προϋποθέσεων, επαγγελματικών προτύπων και υποχρεώσεων, ώστε να διασφαλίζεται η εύρυθμη λειτουργία της αγοράς και η προστασία των καταναλωτών.

Την ίδια ώρα μας προβληματίζει ιδιαίτερα η πρόθεση να αφαιρεθεί η υποχρεωτική ύπαρξη του συστήματος eCall από το πλαίσιο έγκρισης οχημάτων. Πρόκειται για ένα ζωτικής σημασίας σύστημα παθητικής ασφάλειας, το οποίο ειδοποιεί αυτόματα τις υπηρεσίες έκτακτης ανάγκης σε περίπτωση σοβαρού τροχαίου ατυχήματος. Η κατάργηση αυτής της απαίτησης διευκολύνει την εισαγωγή οχημάτων που δεν πληρούν τις ευρωπαϊκές προδιαγραφές, γεγονός που θεωρούμε ότι υποβαθμίζει το επίπεδο οδικής ασφάλειας.

Εξίσου σημαντικό είναι το ζήτημα των ανακλήσεων ασφαλείας. Οι ιδιοκτήτες εισαγόμενων οχημάτων από τρίτες χώρες καλούνται, στην πράξη, να αναζητούν μόνοι τους πληροφορίες για τυχόν ανακλήσεις, καθώς οι κατασκευαστές δεν έχουν υποχρέωση να τους ενημερώνουν, αφού τα συγκεκριμένα οχήματα δεν είχαν σχεδιαστεί και διατεθεί στην ευρωπαϊκή αγορά.

Η θέση του Συνδέσμου είναι σαφής, η ευρωπαϊκή νομοθεσία πρέπει να εφαρμόζεται πλήρως και χωρίς εξαιρέσεις. Μόνο έτσι μπορεί να διασφαλιστεί η ίση μεταχείριση όλων των εισαγωγέων, η προστασία των καταναλωτών, η ενίσχυση της οδικής ασφάλειας και η επίτευξη των περιβαλλοντικών στόχων της χώρας.

Εν μέσω κλιματικής αλλαγής, τα κενά που παρατηρούνται στην αξιοποίηση του νερού από επεξεργασμένα λύματα, διογκώνουν το υδατικό πρόβλημα που αντιμετωπίζει η Κύπρος στον γεωργικό τομέα.

Πεταμένο νερό για άρδευση από τα λύματα

Χαμηλές οι επιδόσεις από την αξιοποίηση του επεξεργασμένου νερού για γεωργικούς σκοπούς

Του **ΑΠΟΣΤΟΛΟΥ ΤΟΜΑΡΑ**

Σε μια εποχή όπου η κλιματική αλλαγή έχει δημιουργήσει νέα δεδομένα στο υδατικό με αποτέλεσμα να διαφοροποιούνται τα μοντέλα συγκέντρωσης και διαχείρισης των υδάτινων πόρων, η Κύπρος παρουσιάζει σημαντικές ελλείψεις στο κομμάτι αξιοποίησης των διαθέσιμων ποσοτήτων επεξεργασμένου νερού. Οι απώλειες νερού από βλάβες του δικτύου είναι μόνο ένας παράγοντας που συμβάλλει στη διατάραξη του ισοζυγίου διάθεσης και ζήτησης για ύδρευση σε περιόδους αιχμής, όπως είναι οι καλοκαιρινές μήνες. Μια σημαντική διαχρονική παθογένεια εντοπίζεται στην αξιοποίηση των ποσοτήτων νερού από την επεξεργασία λυμάτων σε παγκύπρια βάση. Ένα θέμα που το τελευταίο διάστημα, ένεκα και της μείωσης των ποσοτήτων για ύδρευση και άρδευση, έχει επιστρέψει στον δημόσιο διάλογο. Χαρακτηριστικές είναι οι συχνές παρεμβάσεις του προέδρου του Επαρχιακού Οργανισμού Λευκωσίας (ΕΟΑ) Κωνσταντίνου Γιωρκάτζη για τις χαμηλές επιδόσεις που καταγράφει η πρωτεύουσα στην αξιοποίηση των επεξεργασμένων λυμάτων για αρδευτικούς σκοπούς. Αν στην περίπτωση των απωλειών νερού από πεπαλαιωμένα δίκτυα το ποσοστό κυμαίνεται κοντά στο 40%, στην περίπτωση του επεξεργασμένου νερού που δεν χρησιμοποιείται το ποσοστό ξεπερνά το 55%. Ποσότητες μεγάλες που σε συνδυασμό με τις μονάδες αφαλάτωσης θα απελευθέρωναν υδατικά αποθέματα από φράγματα για σκοπούς ύδρευσης, ενώ το επεξεργασμένο νερό από λύματα θα άμβλυνε το πρόβλημα που παρατηρείται στον γεωργικό τομέα.

Εκτός από τις επιπτώσεις στην ύδρευση και άρδευση, η μη αξιοποίηση περίπου 28 εκατ. κ.μ. ανακυκλώσιμου νερού, κατά το ΤΑΥ, επιφέρει οικονομικές απώλειες της τάξης των €10,40 εκατ. με τιμή χρέωσης 0,80 σεντ το κ.μ.

Υπάρχει νερό;

Στο ερώτημα αν υπάρχει νερό στην Κύπρο που μπορεί να καλύψει τις ανάγκες ύδρευσης και άρδευσης, η απάντηση είναι πως υπάρχουν μεγάλες ποσότητες νερού που χάνονται. Αποκαλυπτικά είναι τα στοιχεία που περιέχονται στην τελευταία έκθεση του γενικού ελεγκτή της Δημοκρατίας. Από στοιχεία που αντλήθηκαν από το Τμήμα Αναπτύξεως Υδάτων (ΤΑΥ), από τους σταθμούς των Αστικών Αποχετευτικών Συμβουλίων, παρήχθησαν 28,2 εκατ. κ.μ. νερού. Από την ποσότητα αυτή αξιοποιήθηκαν μόνο 13,6 εκατ. κ.μ. ανακυκλωμένου νερού που αντιστοιχεί σε ποσοστό 48,20%. Η υπόλοιπη ποσότητα, με βάση τον γενικό ελεγκτή (14,6 εκατ. κ.μ.), δεν χρησιμοποιήθηκε στη γεωργία. Όλα αυτά εν μέσω της απόφασης για μείωση των ποσοτήτων νερού κατά 33% προς τον γεωργικό τομέα. Από τον χώρο της τοπικής αυτοδιοίκησης αμφισβητούνται τα στοιχεία που δίνει το ΤΑΥ για το ανακυκλώσιμο νερό. Το επεξεργασμένο νερό από λύματα, υποστηρίζεται πως ανέρχεται σε πάνω από 38 εκατ. κ.μ. από τα οποία αξιοποιούνται 18 εκατ. κ.μ., ποσοστό 40%, ενώ η αχρησιμοποίητη ποσότητα υπολογίζεται στα 27 εκατ. κ.μ., ποσοστό 60%.

Η Λευκωσία

Σε αναλογία στη Λευκωσία φαίνεται να μένει αχρησιμοποίητη η μεγαλύτερη ποσότητα ανακυκλώσιμου νερού που παράγεται από τα εργοστάσια επεξεργασίας λυμάτων του ΕΟΑ Λευκωσίας στη Βαθειά Γωνιά, στην Ανθούπολη και στη Μια Μηλιά. Σύμφωνα με στοιχεία που παρουσίασε ο πρόεδρος του Οργανισμού, καθημερινά οι τρεις μονάδες παράγουν κοντά στις 46 χιλιάδες κ.μ. τριτοβάθμιου επεξεργασμένου νερού ή 16 εκατ. κ.μ. τον χρόνο. Και εδώ το χάσμα είναι τεράστιο. Στον γεωργικό τομέα καταλήγουν 3,86 εκατ. κ.μ. νερού, ποσοστό 24%, ενώ η υπόλοιπη ποσότητα που είναι το 76% παραμένει αχρησιμοποίητη. Σε συνέντευξή του στην «Κ», ο πρόεδρος του ΕΟΑ Λευκωσίας είχε επιρρίψει ευθύνες στην κεντρική κυβέρνηση και σε αρμόδια τμήματα για τις τεράστιες αχρησιμοποίητες ποσότητες από επεξεργασμένα λύματα.

«Εξίσου σημαντική θα μπορούσε να είναι η αξιοποίηση του νερού που παράγεται από τους βιολογικούς σταθμούς επεξεργασίας λυμάτων για άρδευση που δυστυχώς δεν αξιοποιείται στην ολότητά του, κυρίως λόγω απουσίας δικτύου».

Η Μια Μηλιά

Χαρακτηριστική περίπτωση των όσων υποστηρίζει ο κ. Γιωρκάτζης για απουσία υποδομών διοχέτευσης του επεξεργασμένου νερού στον γεωργικό τομέα, είναι ο σταθμός στη Μια Μηλιά, ο οποίος παράγει τον χρόνο 11 εκατ. κ.μ. νερού με τριτοβάθμια επεξεργασία, με τη μεγαλύτερη ποσότητα να καταλήγει στον Πεδιαίο ποταμό λόγω απουσίας αγωγών που θα μετέφεραν το νερό για χρήση στον αγροτικό τομέα. Τα προβλήματα με το αχρησιμοποίητο νερό επισημαίνονται και από τον γενικό ελεγκτή, ωστόσο το ΤΑΥ επιμένει πως το νερό από λύματα χρησιμοποιείται σε ποσοστό 90% αφού οι ποσότητες που δεν καταλήγουν στον γεωργικό τομέα, κατά το ΤΑΥ, χρησιμοποιούνται για τον εμπλουτισμό των υπόγειων υδάτων.

Οι άλλες επαρχίες

Τις ανάγκες της Λεμεσού για επεξεργασία λυμάτων καλύπτουν δυο μονάδες στη Μονή που λειτουργούν από το 1995 και το εργοστάσιο βιολογικής επεξεργασίας λυμάτων και παραγωγής ανακυκλωμένου νερού Δυτικής Λεμεσού. Και οι δυο μονάδες είναι δυναμικότητας 30 χιλιάδων κ.μ. επεξεργασμένου νερού, εκάστη, το οποίο διατίθεται στο ΤΑΥ για αξιοποίηση. Στη Λάρνακα οι ανάγκες εξυπηρετούνται από μονάδα κοντά στο αεροδρόμιο, η οποία επεξεργάζεται ημερησίως 18 χιλιάδες κ.μ. λυμάτων. Οι ανάγκες της επαρχίας Αμμοχώστου καλύπτονται από τον σταθμό επεξεργασίας λυμάτων Παραλιμνίου-Αγίας Νάπας.

ΤΑΥ: Αξιοποιείται το ανακυκλωμένο νερό

Το Τμήμα Αναπτύξεως Υδάτων απορρίπτει τις επικρίσεις για αχρησιμοποίητο νερό από λύματα. Σύμφωνα με επίσημη τοποθέτηση, το ΤΑΥ είναι αρμόδιο για νερό που παράγεται από τα Αστικά Συμβούλια Αποχετεύσεων Λευκωσίας, Λεμεσού-Αμαθούντας, Λάρνακας, Πάφου και Παραλιμνίου-Αγίας Νάπας. Με εξαίρεση τον σταθμό της Μιας Μηλιάς, το ΤΑΥ ανεβάζει την ετήσια παραγωγή επεξεργασμένου νερού στα 27,8 εκατ. κ.μ., «τα οποία διανέμονται μέσω των κυβερνητικών αρδευτικών δικτύων για την άρδευση γεωργικών και κτηνοτροφικών καλλιεργειών καθώς και για χώρους πρασίνου». Το ΤΑΥ σημειώνει πως το νερό που παράγεται από το Συμβούλιο Αποχετεύσεων Πάφου διοχετεύεται στον υδροφορέα Έζουσας. Από εκεί αντλείται πλέον με τις ιδιότητες φρέσκου νερού και διανέμεται για χρήση μέσω του κυβερνητικού δικτύου για αρδευτικούς σκοπούς μόνο. Παρόμοια, ποσότητες ανακτημένου νερού που παράγεται από το Συμβούλιο Αποχετεύσεων Λεμεσού-Αμαθούντας διοχετεύονται στον υδροφορέα Ακρωτηρίου, ο οποίος χρησιμοποιείται μόνο για αρδευτικούς σκοπούς.

Διόδια στα Στενά «επιβάλλει» ο Τραμπ

Ο Αμερικανός πρόεδρος ανακοίνωσε την άμεση επαναφορά του ναυτικού αποκλεισμού του Ιράν

ΟΥΑΣΙΓΚΤΟΝ. Νεκρό γράμμα αποτελούσε χθες η κατάπαυση του πυρός μεταξύ ΗΠΑ και Ιράν ύστερα από 48 ώρες εκατέρωθεν πλημμάτων. Σε μήνυμά του χθες το απόγευμα ο Ντόναλντ Τραμπ άφησε να εννοηθεί ότι οι ΗΠΑ θα αναλάβουν τη διαχείριση των Στενών του Ορμούζ, ενώ ανακοίνωσε ναυτικό αποκλεισμό των ιρανικών λιμανιών, για να προσθέσει ότι ιρανικά πλοία δεν θα μπορούν πλέον να διέρχονται από τα Στενά του Ορμούζ, με τις ΗΠΑ να χρεώνουν εφεξής για τη διέλευση από τα Στενά.

«Επαναφέρουμε τον Ιρανικό Ναυτικό Αποκλεισμό, που ονομάσθηκε έτσι γιατί εμποδίζει μόνο το Ιράν και τους πελάτες του να εισέρχονται και να εξέρχονται. Όλες οι άλλες χώρες θα έχουν δίκαιη και ανοικτή πρόσβαση στα Στενά. Οι ΗΠΑ θα εισπράττουν χρέωση ίση με το 20% των διακινούμενων εμπορευμάτων για το κόστος της παροχής ασφάλειας στην ιδιαίτερα εύφλεκτη αυτή περιοχή του κόσμου», έγραφε στο μήνυμά του ο Τραμπ. Λίγο μετά την προεδρική ανακοίνωση, η τιμή του πετρελαίου εκτοξεύθηκε, με το Brent να φθάνει στα 80 δολάρια το βαρέλι, αύξηση της τάξης του 5% από την Παρασκευή.

Σύμφωνα με ανακοίνωση που έδωσε στη δημοσιότητα χθες το βράδυ το πολεμικό ναυτικό των ΗΠΑ, η επιβολή του νέου ναυτικού αποκλεισμού του Ιράν αναμένεται να ξεκινήσει σήμερα στις 11 το βράδυ και θα καλύπτει όλα τα ιρανικά λιμάνια, τους τερματικούς σταθμούς πετρελαίου και το σύνολο των παράκτιων ιρανικών περιοχών.

Ο Αμερικανός πρόεδρος είχε αναφέρει νωρίτερα ότι οι ΗΠΑ θα πρέπει να είναι πλέον γνωστές ως «Φύλακες των Στενών του Ορμούζ». Ο Τραμπ έχει ανακηρύξει ήδη πολλές φορές τη νίκη των αμερικανικών δυνάμεων στον πόλεμο με το Ιράν. Σε χθεσινές δηλώσεις του εκπρόσωπος της κεντρικής διοίκησης των ΗΠΑ ανέφερε ότι οι ένοπλες δυνάμεις επεξεργάζονταν τις λεπτομέρειες και τον αναγκαίο συντονισμό προκειμένου να επιβληθεί εκ νέου ο ναυτικός αποκλεισμός, για να δεσμευθεί ότι πλοία του πολεμικού ναυτικού θα ξεκινούσαν αργότερα να εφαρμόζουν τη διαταγή του Πενταγώνου.

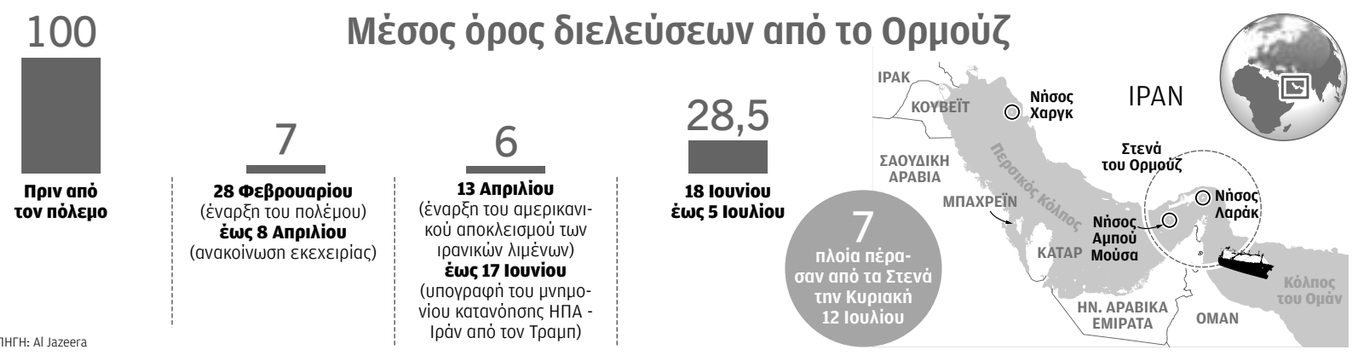

«Οι ΗΠΑ θα εισπράττουν χρέωση ίση με το 20% των διακινούμενων εμπορευμάτων για το κόστος της παροχής ασφάλειας στην ιδιαίτερα εύφλεκτη αυτή περιοχή του κόσμου», ανέφερε σε ανάρτησή του.

Ο Ντόναλντ Τραμπ χαμογελά αφού έχει λάβει το κράνος με το όνομά του από τον οδηγό αγώνων Αλεξ Παλού, ενόψει του Γκραν Πρι «Ελευθερία 250». «Θα γίνουμε οι προστάτες των Στενών. Και θα πρέπει να αποζημιωθούμε γι' αυτό», ανέφερε νωρίτερα σε συνέντευξή του.

Το σώμα των Ιρανών Φρουρών της Επανάστασης κατηγόρησε τις ΗΠΑ για τυχοδιωκτική στάση και αποσταθεροποίηση των ενεργειακών αγορών με την αναμειξή τους στη διαχείριση των Στενών. «Η Ουάσιγκτον διακινδυνεύει την ασφάλεια της παγκόσμιας διακίνησης πετρελαίου και φυσικού αερίου και πρέπει να λογοδοτήσει γι' αυτό. Η Τεχεράνη θα συνεχίσει να ασκεί την κυριαρχία της και να διαχειρίζεται τα Στενά. Κάθε αμφισβήτηση θα αντιμετωπισθεί σθεναρά», ανέφερε εκπρόσωπος των Φρουρών σε μήνυμά του στην πλατφόρμα Χ.

Σχολιάζοντας τις ανακοινώσεις του Τραμπ, ο Ιρανός ΥΠΕΞ Αμπάς Αραγκτσί έγραψε σε ανάρτησή του ότι «το Ιράν ήταν και θα είναι ο φύλακας των Στενών», ενώ ειρωνεύτηκε το 20% του Αμερικανού προέδρου υποστηρίζοντας ότι αυτό το ποσοστό είναι υπερβολικό και ότι η Τεχεράνη πρόκειται να χρεώσει λιγότερο. «Θα τους πλήξουμε σκληρά τη Δευτέρα και την Τρίτη. Το μνημόνιο κατανόησης ήταν ένα τεστ και δεν το τίμησαν», δήλωσε ο Αμερικανός πρόεδρος σε χθεσινοβραδινή συνέντευξή του.

Τα ξημερώματα της Δευτέρας, οι Φρουροί ανακοίνωσαν ότι ιρανικοί πύραυλοι και drones έπληξαν αμερικανικές στρατιωτικές εγκαταστάσεις σε Μπαχρέιν και Κουβέιτ, συστήματα ραντάρ στο Ομάν και δεξαμενές καυσίμων και αποθήκες πυρομαχικών στην αεροπορική βάση «Πρίγκιπας Χασάν» στην Ιορδανία, σε αντίποινα αμερικανικών βομβαρδισμών.

Το Πεντάγωνο ανακοίνωσε, από τη μεριά του, ότι αμερικανικά αεροσκάφη βομβάρδισαν τη νύχτα της Κυριακής ιρανικά συστήματα αεράμυνας, παράκτιους σταθμούς ραντάρ, εκτοξευτήρες πυραύλων και drones, υποβρύχιο του ιρανικού ναυτικού, καθώς και ταχέα σκάφη των Φρουρών της Επανάστασης. Ισχυρές εκρήξεις ακούστηκαν στην ιρανική νήσο Κεσμ και στο λιμάνι του Μπαντάρ Αμπάς, στην έξοδο των Στενών. Τη χρήση μη επανδρωμένων πλοίων επιφανείας ανακοίνωσε για πρώτη φορά η κεντρική διοίκηση των ΗΠΑ, με τρία ναυτικά drones τύπου Corsair να πλήττουν τον ναύσταθμο του Μπαντάρ Αμπάς. Τέτοια drones είχαν χρησιμοποιηθεί για τη διάσωση δύο Αμερικανών πιλότων, το ελικόπτερο των οποίων καταρρίφθηκε στα ανοικτά του Ομάν στις αρχές Ιουνίου.

Οπως είχε προειδοποιήσει ο υπουργός Πολέμου των ΗΠΑ Πιτ Χέγκσεθ, τα αμερικανικά χτυπήματα των τελευταίων δύο ημερών υπήρξαν πιο εντατικά και γεωγραφικά εκτεταμένα, με την πόλη του Ισφαχάν στο ΝΔ Ιράν να βομβαρδίζεται χθες τα ξημερώματα.

Σε τηλεφωνική συνέντευξή του στο δίκτυο Fox News, ο Τραμπ είπε: «Θα διατηρήσουμε τον έλεγχο των Στενών και κατά πάσα πιθανότητα θα αναλάβουμε τη διαχείρισή τους. Θα γίνουμε οι προστάτες των Στενών. Και θα πρέπει να αποζημιωθούμε γι' αυτό». Μόλις επτά εμπορικά πλοία αποτόλμησαν την Κυριακή τη διέλευση των Στενών, ενώ ακόμη τρία πέρασαν τη Δευτέρα.

REUTERS

ΕΙΔΙΚΗ ΕΚΔΟΣΗ

Εκπαίδευση 2026

- Τι θέλουν οι νέοι και ποιο είναι το δίλημμα των γονιών
- Αυτά είναι τα επαγγέλματα του μέλλοντος
- Οι Κύπριοι στρέφονται στα επαγγέλματα υψηλής εξειδίκευσης

ΚΥΡΙΑΚΗ

19/07

Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

ΧΟΡΗΓΟΣ ΕΚΔΟΣΗΣ

University of Limassol
ever evolving

Η απεξάρτηση της Δύσης από την Κίνα κοστίζει 23,6 τρισ. δολ.

Οι ΗΠΑ θα πρέπει να δαπανούν ετησίως 550 δισ. δολάρια για 25 χρόνια

Σύμφωνα με τον Διεθνή Οργανισμό Ενέργειας, η Κίνα προβλέπεται να ελέγχει έως το 2035 περισσότερο από το 60% του παγκόσμιου εξευγενισμένου λιθίου και κοβαλτίου, καθώς και το 80% του γραφίτη και των στοιχείων σπάνιων γαιών που είναι απαραίτητα για την κατασκευή μπαταριών και την πράσινη μετάβαση.

Το στρατηγικό σχέδιο της Δύσης να περιορίσει την οικονομική της εξάρτηση από την Κίνα και να θωρακίσει τις εφοδιαστικές της αλυσίδες απέναντι στην επέλαση του «Κόκκινου Δράκου» σκοντάφτει σε μια σκληρή οικονομική πραγματικότητα. Αυτό είναι το βασικό συμπέρασμα ανάλυσης με την υπογραφή της EY-Parthenon, του παγκόσμιου βραχίονα παροχής συμβουλευτικών υπηρεσιών στρατηγικής της Ernst & Young, η οποία προσδιορίζει το κόστος της απαγκίστρωσης από το Πεκίνο, προειδοποιώντας για μόνιμες πληθωριστικές πιέσεις και βιομηχανικά αδιέξοδα.

Η Ευρώπη και οι ΗΠΑ, διαπιστώνει, θα χρειαστεί να επενδύσουν το αστρονομικό ποσό των 23,6 τρισ. δολαρίων τα επόμενα 25 χρόνια, προκειμένου να αναπαράγουν τις υποδομές, την έρευνα, το λογισμικό και τις γραμμές παραγωγής που ελέγχονται σήμερα από την Κίνα. Η κατανομή αυτού του βάρους αποτυπώνει το μέγεθος της πρόκλησης για κάθε οικονομικό μπλοκ έως το 2050. Το μεγαλύτερο μερίδιο αναλογεί στις ΗΠΑ, οι οποίες θα κληθούν να δαπανήσουν 13,7 τρισ. δολάρια για την απεξάρτηση από την Κίνα, την ώρα που το κόστος για την Ευρωζώνη αγγίζει τα 9,1 τρισ. δολάρια και για το Ηνωμένο Βασίλειο τα 800 δισ. δολάρια. Με άλλα λόγια, οι ΗΠΑ θα πρέπει να δαπανούν περίπου 550 δισ. δολάρια ετησίως, ποσό που αντιστοιχεί σχεδόν με τις κολοσσιαίες επενδύσεις που πραγματοποίησαν οι αμερικανικοί τεχνολογικοί όμιλοι σε κέντρα δεδομένων το 2025. Στην περίπτωση της Ε.Ε., η δαπάνη μεταφράζεται σχεδόν σε διπλασιασμό του υφιστάμενου προϋπολογισμού της, γεγονός που δημιουργεί έντονο προβληματισμό για τις δημοσιονομικές αντοχές των κρατών-μελών του μπλοκ.

«Η τεράστια επένδυση που απαιτείται για την αντικατάσταση των κινεζικών πόρων και υλικών στα οποία βασίζονται σήμερα οι προηγμένες οικονομίες, υπογραμμίζει το μέγεθος της πρόκλησης που αντιμετωπίζουν σήμερα οι δυτικές κυβερνήσεις, καθώς επιδιώκουν να μειώσουν την κινεζική κυριαρχία στις στρατηγικές αλυσίδες εφοδιασμού», σημειώνουν χαρακτηριστικά οι Financial Times.

Οι αναλυτές επισημαίνουν ότι αυτή η συλλογική επένδυση, η οποία θα ανέρχεται κατά μέσον όρο σε 940 δισ. δολάρια ετησίως, πρέπει να λειτουργήσει προσθετικά στις ήδη αυξημένες δαπάνες που απαιτούνται για την πράσινη ενέργεια, την άμυνα, την τεχνολογία και τις υποδομές. «Η τοπική προσαρμογή των αλυσίδων εφοδιασμού χωρίς να επιβάλλονται απαγορευτικά κόστη στους φορολογουμένους και στους καταναλωτές θα αποτελέσει μία από τις πιο τρομερές προκλήσεις για τις επιχειρήσεις και τις κυβερνήσεις τα επόμενα χρόνια», εξηγεί ο Ματς Πέρσον, στέλεχος της EY-Parthenon και πρώην σύμβουλος της Ντάουνινγκ Στριτ. Η «αχίλλειος πτέρνα» της ευρωπαϊκής και της αμερικανικής οικονομίας απέναντι στην Κίνα αναδείχθηκε πρόσφατα, όταν το Πεκίνο επέβαλε αυστηρούς ελέγχους στις εξαγωγές κρίσιμων σπάνιων γαιών μετά την απειλή της Ουάσιγκτον για επιβολή δασμών 145% στις κινεζικές εισαγωγές. Η κίνηση αυτή που οδήγησε τις γραμμές παραγωγής της αυτοκινητοβιομηχανίας και στις δύο πλευρές του Ατλαντικού στα πρόθυρα της παράλυσης –πριν επιτευχθεί τελικά μια προσωρινή εκεχειρία– ανάγκασε τη Δύση, και ιδιαίτερα την Ε.Ε., να αναζητήσει επειγόντως στρατηγικές αποθήκευσης σπάνιων γαιών. Η εξάρτηση ωστόσο παραμένει τεράστια. Σύμφωνα με τον Διεθνή Οργανισμό Ενέργειας, η Κίνα προβλέπεται να ελέγχει έως το 2035 περισσότερο από το 60% του παγκόσμιου εξευγενισμένου λιθίου και κοβαλτίου, καθώς και το 80% του γραφίτη και των στοιχείων σπάνιων γαιών που είναι απαραίτητα για την κατασκευή μπαταριών και την πράσινη μετάβαση.

Αυτός ο ασφυκτικός έλεγχος καθιστά την άμεση ή βραχυπρόθεσμη αποσύνδεση από την Κίνα πρακτικά αδύνατη, μία πρόκληση που δεν περιορίζεται μόνο στο οικονομικό σκέλος, όπως υπογραμμίζει η Αλίσια Ερέρο, επικεφαλής οικονομολόγος για την περιοχή Ασίας - Ειρηνικού στην επενδυτική τράπεζα Natixis. Κι αυτό γιατί το Πεκίνο ελέγχει τα πάντα: από την επεξεργασία των πρώτων υλών μέχρι τις δραστικές φαρμακευτικές ουσίες που θωρακίζουν την παγκόσμια υγεία. Με φόντο όλα τα παραπάνω και ενώ οι μεγάλες οικονομίες της Δύσης απειλούνται από ένα νέο κύμα πληθωρισμού, τα κινεζικά προϊόντα απολαμβάνουν ένα πλεονέκτημα εργοστασιακής τιμής της τάξης του 20% έως 100% έναντι των δυτικών ανταγωνιστών τους. Η αντικατάστασή τους θα ωθήσει αναπόφευκτα τις τιμές προς τα πάνω. Ειδικότερα στην Ευρώπη, η σοβαρή εξάρτηση από την Κίνα εκτιμάται ότι θα διατηρήσει τις τιμές σε κρίσιμους τομείς υψηλότερες κατά 1% με 2,5%. Μια τέτοια εξέλιξη θα κρατούσε την ΕΚΤ και την Τράπεζα της Αγγλίας σε μια διαρκή μάχη, εγκλωβισμένες πάνω από τον επίσημο στόχο του 2% για τον πληθωρισμό. Εκτός από τις επενδύσεις σε εργοστάσια και υλικές υποδομές, οι δυτικές οικονομίες που επιδιώκουν να μειώσουν την εξάρτησή τους από την Κίνα θα πρέπει να επενδύσουν δυναμικά στην εκπαίδευση εργαζομένων και στην αυτοματοποίηση των εργοστασιακών διαδικασιών, καταλήγει η έκθεση της EY-Parthenon.

Για ένα μήνα επαρκούν τα αποθέματα αεροπορικών καυσίμων της Ευρώπης

Ούτε ένα μήνα ζήτησης δεν μπορούν να καλύψουν τα αποθέματα αεροπορικών καυσίμων της Ευρώπης, την ώρα που η αναζωπύρωση των εντάσεων στη Μέση Ανατολή εγείρει κινδύνους για περαιτέρω διατάραξη των προμηθειών.

Η Ευρώπη έχει εισαγάγει αεροπορικά καύσιμα από τις ΗΠΑ και την Ασία, έχει αυξήσει την παραγωγή των διυλιστηρίων της και έχει αξιοποιήσει τα αποθέματά της για να διατηρήσει τα δρομολόγια των αεροπλάνων. Ομως, παραμένει η πιο εκτεθειμένη περιοχή, καθώς τα διυλιστήριά της κλείνουν εδώ και δεκαετίες, αφήνοντάς την πιο εξαρτημένη σε σχέση με άλλες οικονομίες από τις προμήθειες από τη Μέση Ανατολή, μέσω των Στενών του Ορμούζ. Σύμφωνα με το Reuters, η Βρετανία, η Γαλλία και η Γερμανία είναι ιδιαίτερα ευάλωτες, την ώρα που ΗΠΑ και Ιράν δίνουν διαφορετικές απαντήσεις για το εάν τα Στενά είναι ανοικτά.

Το Ιράν δήλωνε την Κυριακή ότι το πέρασμα θα παραμείνει κλειστό «μέχρι νεωτέρας», καθώς εξαπέλυσε αντίποινα με drones και πυραύλους εναντίον Αμερικανών συμμάχων σε όλη τη Μέση Ανατολή. Παρότι το Joint Maritime Information Center δήλωσε ότι η νότια πλωτή οδός που συντονίζεται από το Ομάν παραμένει διαθέσιμη, η κυκλοφορία στο Ορμούζ ήταν σχεδόν ανύπαρκτη τη Δευτέρα, έπειτα από την επιβράδυνση που σημειώθηκε μετά την αναζωπύρωση των εντάσεων την περασμένη εβδομάδα.

Στοιχεία από την εταιρεία συμβούλων Energy Aspects με ημερομηνία 18 Ιουνίου προβλέπουν ότι όλη η Ευρώπη θα αντιμετωπίσει έλλειμμα εφοδιασμού σχεδόν 600.000 βαρελιών ημερησίως το τρίτο τρίμηνο, την ώρα που η αμερικανική αγορά θα είναι πλεονασματική κατά 116.000 βαρέλια την ημέρα, ενώ εκείνη της Ασίας - Ειρηνικού θα έχει πλεόνασμα 425.000 βαρελιών ημερησίως.

Η αναζωπύρωση των εντάσεων στη Μέση Ανατολή εγείρει κινδύνους για περαιτέρω διατάραξη των προμηθειών.

Η Ευρώπη διέθετε στις αρχές Ιουνίου αποθέματα 38 εκατ. βαρελιών, έναντι 99 εκατ. των ΗΠΑ. Αυτό σημαίνει ότι η Ευρώπη μπορεί να καλύψει με τα αποθέματά της λιγότερες από 30 ημέρες ζήτησης, σύμφωνα με τους υπολογισμούς του Reuters.

Τα πιο πρόσφατα διαθέσιμα στοιχεία από την τελευταία μηνιαία έκθεση της Διεθνούς Υπηρεσίας Ενέργειας έδειξαν ότι τα αποθέματα αεροπορικών καυσίμων αεροσκαφών ήταν 10% υψηλότερα σε ετήσια βάση στα τέλη Μαΐου, ενώ η παραγωγή των διυλιστηρίων αυξήθηκε κατά 30%. Και τα στοιχεία αυτά υποδηλώνουν ότι η Ευρώπη έχει μόνο ένα μήνα περιθώριο με βάση τα αποθέματά της.

Η Ευρώπη το τελευταίο διάστημα έχει στραφεί σε νέους προμηθευτές αεροπορικών καυσίμων, όπως ο Καναδάς.

«Εξακολουθούμε να αναμένουμε κάποια στενότητα μέχρι τον Αύγουστο με αυτόν τον ρυθμό», δήλωσε στο Reuters ο Τζανίβ Σαχ, αναλυτής της Rystad. Αλλωστε, και η Κομισιόν έχει αναγνωρίσει ότι η κατάσταση θα μπορούσε να επιδεινωθεί. Ο επίτροπος Ενέργειας Νταν Γιόργκενσεν δήλωσε τον Ιούνιο ότι η Ε.Ε. αντιμετωπίζει περιορισμένα αποθέματα αεροπορικών καυσίμων προς το τέλος της θερινής περιόδου διακοπών και ότι οι Βρυξέλλες θα συντονίσουν την αποδέσμευση εθνικών αποθεμάτων, εάν χρειαστεί.

Μέχρι να ξεσπάσει ο πόλεμος στα τέλη Φεβρουαρίου, η Ευρώπη βασιζόταν στη Μέση Ανατολή για περίπου τις μισές εισαγωγές αεροπορικών καυσίμων της.

Αν και οι αναλυτές πίστευαν αρχικά ότι οι αφρικανικές χώρες (οι οποίες προμηθεύονταν σχεδόν όλα τα καύσιμα αεροσκαφών τους από τη Μέση Ανατολή) θα δέχονταν το μεγαλύτερο πλήγμα, εντούτοις αυτές κατάφεραν να αυξήσουν τις εισαγωγές τους από το διυλιστήριο Dangote της Νιγηρίας, καθώς και από την Ινδία και το Ομάν.

Η Ευρώπη, από την πλευρά της, έχει στραφεί σε νέους προμηθευτές, όπως ο Καναδάς.

Τον Ιούνιο, η Ευρώπη εισήγαγε συνολικά 673.000 βαρέλια αεροπορικών καυσίμων ημερησίως, τα περισσότερα από τον Οκτώβριο του 2025. Οι ΗΠΑ και η Νιγηρία ήταν οι μεγαλύτεροι προμηθευτές της Ευρώπης, αλλά το Κουβέιτ, ο Καναδάς, η Ινδία και η Νότια Κορέα παρείχαν επίσης φορτία.

Εν τω μεταξύ, οι τιμές των αεροπορικών καυσίμων στη βορειοδυτική Ευρώπη έχουν μειωθεί περίπου στα 133,27 δολάρια το βαρέλι, από τα επίπεδα-ρεκόρ των 215,32 δολαρίων που σημειώθηκαν στα τέλη Μαρτίου, μειώνοντας τις πιέσεις στις αεροπορικές εταιρείες. Τα καύσιμα συνήθως αντιπροσωπεύουν το 20% έως 25% του λειτουργικού τους κόστους.

Ανοίγουν έπειτα από 118 χρόνια τα σύνορα της Ισπανίας με το Γιβραλτάρ

Κάθε εργάσιμη ημέρα, περίπου 15.000 Ισπανοί περνούν τα σύνορα για να εργαστούν στο Γιβραλτάρ. Μέχρι σήμερα, η καθημερινή αυτή μετακίνηση συνοδευόταν συχνά από μεγάλες ουρές και καθυστερήσεις στους συνοριακούς ελέγχους.

Από σήμερα Τετάρτη 15 Ιουλίου, όμως, η εικόνα αυτή αναμένεται να αλλάξει δραστικά. Στο πλαίσιο της μετα-Brexit συμφωνίας μεταξύ Ευρωπαϊκής Ενωσης και Ηνωμένου Βασιλείου, το χερσαίο σύνορο Ισπανίας και Γιβραλτάρ πρόκειται να ανοίξει, επιτρέποντας την ελεύθερη κυκλοφορία προσώπων. Πρόκειται για μια ιστορική αλλαγή για μια περιοχή όπου ο συνοριακός φράχτης υπάρχει από το 1908 και όπου οι σχέσεις με την Ισπανία έχουν σημαδευτεί επί δεκαετίες από διαμάχες για την κυριαρχία, περιορισμούς και ακόμη και πολυετή αποκλεισμό. Η νέα συμφωνία φιλοδοξεί πλέον να μετατρέψει το σύνορο από εμπόδιο σε οικονομική γέφυρα. Η κατάργηση των ελέγχων αναμένεται να έχει ιδιαίτερη σημασία για τη La Linea de la Concepcion, την ισπανική πόλη ακριβώς απέναντι από το Γιβραλτάρ. Η οικονομική απόσταση ανάμεσα στις δύο πλευρές είναι μεγάλη. Το Γιβραλτάρ διαθέτει ένα από τα υψηλότερα κατά κεφαλήν εισοδήματα στον κόσμο, ενώ η ευρύτερη περιοχή της νότιας Ανδαλουσίας αντιμετωπίζει υψηλή ανεργία, η οποία στη La Linea πλησιάζει το 30%. Παράλληλα, η τοπική οικονομία εξαρτάται σε μεγάλο βαθμό από το Γιβραλτάρ. Σύμφωνα με τον δήμαρχο της πόλης, Χουάν Φράνκο, για μια μέση επιχείρηση στη La Linea περίπου το ένα τρίτο των εσόδων της προέρχεται από πελάτες που βρίσκονται στην άλλη πλευρά των συνόρων.

Τι αλλάζει από σήμερα για ταξιδιώτες και εμπορεύματα.

Η ευκολότερη μετακίνηση εργαζομένων, καταναλωτών και επισκεπτών εκτιμάται επομένως ότι μπορεί να ενισχύσει το διασυνοριακό εμπόριο και να περιορίσει μέρος της οικονομικής ανισορροπίας μεταξύ των δύο περιοχών. «Αυτή η λύση στο Brexit θα καταλήξει να έχει θετικό αντίκτυπο για εμάς», εκτιμά ο Φράνκο, έπειτα από σχεδόν μία δεκαετία αβεβαιότητας.

Το Γιβραλτάρ είναι μία από τις πιο περίπλοκες εκκρεμότητες του Brexit, καθώς αποτελεί βρετανικό υπερπόντιο έδαφος, αλλά ταυτόχρονα μοιράζεται χερσαία σύνορα με την Ευρωπαϊκή Ενωση. Η λύση που συμφωνήθηκε προβλέπει την ευθυγράμμισή του με την ευρωπαϊκή τελωνειακή ένωση και τη ζώνη Σένγκεν. Αυτό σημαίνει ότι οι μετακινήσεις από και προς την Ισπανία θα γίνονται χωρίς τους σημερινούς συνοριακούς ελέγχους. Αντίθετα, ταξιδιώτες που φτάνουν από χώρες εκτός Σένγκεν, όπως το Ηνωμένο Βασίλειο, θα υποβάλλονται σε ελέγχους διαβατηρίων από αρχές του Γιβραλτάρ και της Ισπανίας στο αεροδρόμιο και στο λιμάνι.

Ο πρωθυπουργός του Γιβραλτάρ, Φάμπιαν Πικάρντο, κάνει λόγο για «τεράστια αλλαγή», εκτιμώντας ότι το νέο καθεστώς θα φέρει ουσιαστικά πλήρη ελευθερία στην κυκλοφορία ανθρώπων και αγαθών μεταξύ του Γιβραλτάρ, της Ισπανίας και της υπόλοιπης Ε.Ε. Για τις επιχειρήσεις, το βασικό στοίχημα είναι η αύξηση της επισκεψιμότητας. Η εξάλειψη του φόβου μιας πολύωρης αναμονής στα σύνορα μπορεί να αυξήσει τις αφίξεις και την κίνηση στην τοπική αγορά, ενισχύοντας μεταξύ άλλων την εστίαση, τον τουρισμό και το λιανεμπόριο.

Η συμφωνία, ωστόσο, δεν φέρνει μόνο ευκολότερες μετακινήσεις. Τα προϊόντα που πωλούνται στο Γιβραλτάρ θα πρέπει πλέον να συμμορφώνονται με τους κανόνες της Ευρωπαϊκής Ενωσης, γεγονός που δημιουργεί νέες απαιτήσεις για τις επιχειρήσεις και ιδιαίτερα για όσες εισάγουν προϊόντα από το Ηνωμένο Βασίλειο ή άλλες χώρες εκτός Σένγκεν, όπως το Ηνωμένο Βασίλειο, θα υποβάλλονται σε ελέγχους διαβατηρίων από αρχές του Γιβραλτάρ και της Ισπανίας στο αεροδρόμιο και στο λιμάνι.

Μειώνεται η παγκόσμια ζήτηση πετρελαίου λόγω του πολέμου στο Ιράν

Σε πτώση αναμένεται να περάσει φέτος η παγκόσμια ζήτηση πετρελαίου για πρώτη φορά μετά την πανδημία, καθώς ο πόλεμος με το Ιράν προκάλεσε εκτεταμένες διαταραχές στην παραγωγή, τις εξαγωγές και την οικονομική δραστηριότητα στη Μέση Ανατολή.

Στη μηνιαία έκθεσή του για την αγορά πετρελαίου, η Διεθνής Υπηρεσία Ενέργειας (ΙΕΑ) προβλέπει ότι η παγκόσμια κατανάλωση θα μειωθεί κατά 1 εκατ. βαρέλια ημερησίως το 2026 σε σύγκριση με το προηγούμενο έτος. Πρόκειται για την πρώτη ετήσια υποχώρηση από το 2020, όταν τα περιοριστικά μέτρα κατά του κορωνοϊού είχαν καθηλώσει τις μετακινήσεις και την οικονομική δραστηριότητα. Η πτώση δεν κατανέμεται ομοιόμορφα ούτε μεταξύ των περιοχών ούτε μεταξύ των διαφορετικών καυσίμων. Καθοριστικό ρόλο διαδραμάτισε ο περιορισμός της κυκλοφορίας στα Στενά του Ορμούζ, τη βασική θαλάσσια δίοδο για τις εξαγωγές πετρελαίου και φυσικού αερίου από τον Περσικό Κόλπο. Η παγκόσμια ζήτηση υποχώρησε τον Μάιο στα 97,9 εκατ. βαρέλια ημερησίως, καταγράφοντας πτώση 5,3 εκατ. βαρελιών σε ετήσια βάση. Η ΙΕΑ εκτιμά ότι η κατανάλωση θα ανακάμψει σταδιακά, με τη διαφορά σε σχέση με το 2025 να περιορίζεται από τα 4,8 εκατ. βαρέλια ημερησίως το δεύτερο τρίμηνο σε 1,7 εκατ. το τρίτο τρίμηνο. Για το τελευταίο τρίμηνο του έτους προβλέπεται επιστροφή σε αύξηση κατά 1,2 εκατ. βαρέλια ημερησίως, κυρίως λόγω της εποχικής ζήτησης και της σταδιακής αποκατάστασης της προσφοράς καυσίμων. Για το 2027 ο οργανισμός αναμένει άνοδο της κατανάλωσης κατά 2 εκατ. βαρέλια ημερησίως.

Η ΙΕΑ προβλέπει ότι η κατανάλωση θα μειωθεί κατά ένα εκατ. βαρέλια ημερησίως το 2026 σε σύγκριση με πέρυσι.

Η ανάκαμψη, ωστόσο, δεν αναμένεται να είναι ούτε γρήγορη ούτε ευθύγραμμη. Η επικεφαλής του τμήματος αγορών πετρελαίου της ΙΕΑ, Τόριλ Μποσόνι, προειδοποίησε ότι η κατάσταση στην περιοχή παραμένει ιδιαίτερα αβέβαιη και ασταθής.

Η παγκόσμια παραγωγή πετρελαίου αυξήθηκε τον Ιούνιο κατά 4,1 εκατ. βαρέλια ημερησίως, στα 98,8 εκατ. βαρέλια, καθώς η μερική επαναφορά των διελεύσεων από τα Στενά του Ορμούζ επέτρεψε την επανεκκίνηση μέρους της παραγωγής στον Κόλπο. Παρά την άνοδο, η παραγωγή παρέμεινε κατά 9,4 εκατ. βαρέλια ημερησίως χαμηλότερη από τα επίπεδα πριν από τον πόλεμο. Σε ετήσια βάση, η παγκόσμια προσφορά προβλέπεται να μειωθεί κατά 3,7 εκατ. βαρέλια ημερησίως το 2026, στα 102,6 εκατ. βαρέλια.

Οι συνολικές εξαγωγές πετρελαίου από τον Κόλπο αυξήθηκαν τον Ιούνιο κατά 6,5 εκατ. βαρέλια ημερησίως, στα 16,1 εκατ., παρέμειναν όμως αισθητά χαμηλότερα από τα περίπου 24 εκατ. βαρέλια που διακινούνταν καθημερινά πριν από την έναρξη του πολέμου.

Οι συνολικές εξαγωγές πετρελαίου από τον Κόλπο αυξήθηκαν τον Ιούνιο κατά 6,5 εκατ. βαρέλια ημερησίως, στα 16,1 εκατ., παρέμειναν όμως αισθητά χαμηλότερα από τα περίπου 24 εκατ. βαρέλια που διακινούνταν καθημερινά πριν από την έναρξη του πολέμου.

Η αποκατάσταση ήταν ακόμη πιο αργή στα διυλισμένα προϊόντα, καθώς βασικά εξαγωγικά διυλιστήρια της περιοχής δεν έχουν επιστρέψει σε πλήρη λειτουργία. Το γεγονός αυτό έχει περιορίσει τη διαθεσιμότητα βενζίνης και diesel, οδηγώντας τα περιθώρια διύλισης σε υψηλά τετραετίας. Η ΙΕΑ εκτιμά ότι η παγκόσμια αγορά θα μπορούσε να επιστρέψει σε πλεόνασμα προς το τέλος του έτους. Η πρόβλεψη, όμως, βασίζεται στην παραδοχή ότι οι ροές δεξαμενόπλοιων μέσω των Στενών του Ορμούζ θα συνεχίσουν να ανακάμπτουν.

Μια νέα κλιμάκωση των εχθροπραξιών θα μπορούσε να περιορίσει εκ νέου τη ναυσιπλοΐα, να καθυστερήσει την επανεκκίνηση κοιτασμάτων και διυλιστηρίων και να ανατρέψει τις εκτιμήσεις για την προσφορά.

Οι νέες ανταλλαγές πυρών στον Κόλπο καταδεικνύουν, σύμφωνα με τον οργανισμό, ότι μια διαρκής ειρηνευτική συμφωνία αποτελεί βασική προϋπόθεση για την ομαλοποίηση της αγοράς πετρελαίου.

Σκληρή μάχη για άμμο και ήλιο

Η ταπεινή άμμος, το κύριο συστατικό του σκυροδέματος, αποτελεί ένα ακόμη εξίσου υποτιμημένο «χρυσάφι» της παγκόσμιας οικονομίας. Είναι η δεύτερη πιο περιζήτητη πρώτη ύλη στον κόσμο μετά το νερό, με ετήσια κατανάλωση που αγγίζει τα 50 δισ. τόνους και η αγορά της αποτιμάται σε δισ. δολάρια. Παρά την ψευδαίσθηση όμως ότι είναι άφθονη, η άμμος που είναι κατάλληλη για τις κατασκευές και τη βιομηχανία σπανίζει.

Η άμμος της ερήμου, αν και άφθονη, δεν είναι χρήσιμη στις κατασκευές. Οι κόκκοι της είναι πολύ λείοι από τον αέρα και δεν «κλειδώνουν» μεταξύ τους για να δημιουργήσουν ισχυρό μπετόν. Ετσι, η ζήτηση για ποτάμια, θαλάσσια και αργιλική άμμο είναι τεράστια, οδηγώντας πολλές φορές σε ελλείψεις και στην άνοδο της τιμής της. Χωρίς άμμο, δεν μπορούν να κατασκευαστούν κτίρια, δρόμοι, γέφυρες ή αεροδρόμια, ενώ κάθε τόνος τσιμέντου χρειάζεται περίπου 6 έως 7 τόνους άμμου και χαλικιού.

Η παγκόσμια ζήτηση, ιδίως από την Κίνα τις τελευταίες δεκαετίες, έχει γεννήσει μάλιστα αδίστακτες «μαφίες άμμου» στην Ινδία και στη ΝΑ Ασία, οδηγώντας σε οικολογικές καταστροφές, εξαφανίσεις ολόκληρων νησιών και γεωπολιτικές εντάσεις. Πέρα από το γλυκό νερό και την άμμο, ένας ακόμα αφανής αλλά εξαιρετικά κρίσιμος πόρος αποτελεί πεδίο σκληρού οικονομικού και γεωπολιτικού ανταγωνισμού. Το ήλιο, ένα στοιχείο που για την κοινή γνώμη συνδέεται με τα... ψυχαγωγικά μπαλόνια, αποτελεί αναντικατάστατο υλικό της σύγχρονης τεχνολογίας και της προηγμένης ιατρικής.

Λόγω των μοναδικών φυσικών και χημικών ιδιοτήτων του, είναι το μόνο στοιχείο στον πλανήτη που μπορεί να επιτύχει τις ακραία χαμηλές θερμοκρασίες που απαιτούνται για την ψύξη των υπεραγώγιμων μαγνητών στους μαγνητικούς τομογράφους (MRI). Την ίδια στιγμή, η βιομηχανία της τεχνολογίας εξαρτάται απολύτως από το ήλιο για τη λειτουργία των εξαιρετικά ευαίσθητων μηχανημάτων που κατασκευάζουν τους ημιαγωγούς και τα μικροτσίπ του μέλλοντος. Τη μερίδα του λέοντος των παγκόσμιων αποθεμάτων ελέγχουν το Κατάρ, οι ΗΠΑ και η Ρωσία.

Ο φώσφορος, τέλος, το βασικότερο συστατικό των συνθετικών λιπασμάτων, αποτελεί τη ραχοκοκαλιά της παγκόσμιας γεωργίας. Χωρίς αυτόν, η σύγχρονη εντατική καλλιέργεια είναι πρακτικά αδύνατη. Η εξόρυξή του όμως είναι περιορισμένη.

Τα εμπορικά εκμεταλλεύσιμα κοιτάσματα φωσφορικών πετρωμάτων είναι εξαιρετικά συγκεντρωμένα, με το Μαρόκο να ελέγχει πάνω από το 70% των παγκόσμιων αποθεμάτων. Αυτή η ασύμμετρη συγκέντρωση μετατρέπει το Ραμπάτ σε ρυθμιστή της παγκόσμιας διατροφικής αλυσίδας δίνοντάς του ένα διπλωματικό όπλο μεγάλης αξίας. Η Ε.Ε., η οποία εξαρτάται σχεδόν ολοκληρωτικά από τις εισαγωγές φωσφόρου, έχει ήδη συμπεριλάβει το στοιχείο αυτό στη λίστα των κρίσιμων πρώτων υλών, αναγνωρίζοντας τον κίνδυνο μιας ξαφνικής γεωπολιτικής εμπλοκής. Η εμπειρία των τελευταίων ετών με τις απότομες διακυμάνσεις στις τιμές των λιπασμάτων έδειξε ότι οποιαδήποτε αναταραχή στην εφοδιαστική αλυσίδα του φωσφόρου μεταφράζεται αμέσως σε εκτόξευση του κόστους παραγωγής για τους αγρότες και, τελικά, σε πληθωρισμό των τροφίμων στα ράφια των σούπερ μάρκετ.

«Πετρέλαιο της νέας εποχής» το αλάτι

Καθημερινά και κοινότοπα υλικά μετατρέπονται σε κρίσιμες πρώτες ύλες λόγω πράσινης μετάβασης και AI

Ο 20ός αιώνας έχει χαρακτηριστεί ως ο «αιώνας του πετρελαίου», καθώς ο «μαύρος χρυσός» μετατράπηκε στην κυριότερη πηγή ενέργειας του πλανήτη, αναδιαμορφώνοντας την παγκόσμια γεωπολιτική, την οικονομία αλλά και την καθημερινότητα των ανθρώπων. Επί δεκαετίες, ο παγκόσμιος οικονομικός χάρτης σχεδιαζόταν με βάση τις διαδρομές των δεξαμενόπλοιων και τον έλεγχο των κοιτασμάτων «μαύρου χρυσού».

Σήμερα ωστόσο, καθώς η ανθρωπότητα προσπαθεί να μειώσει τη χρήση του πετρελαίου και μεταβαίνει με ταχείς ρυθμούς στην εποχή της πράσινης ενέργειας και της τεχνητής νοημοσύνης, ο ορισμός των στρατηγικών πόρων αλλάζει.

Η ζήτηση για ποτάμια, θαλάσσια και αργιλική άμμο είναι τεράστια, οδηγώντας πολλές φορές σε ελλείψεις και στην άνοδο της τιμής της.

Μετά τα ορυκτά καύσιμα, οι επενδυτές στρέφουν πλέον το βλέμμα τους σε υλικά καθημερινά, κοινότοπα, που θα μπορούσαν να κρύβουν όμως το κλειδί για την παγκόσμια κυριαρχία.

Χαρακτηριστική είναι η πρόσφατη έκθεση της Morgan Stanley που χαρακτήρισε το κοινό αλάτι ως το «πετρέλαιο της νέας εποχής», καθώς τροφοδοτεί μια επερχόμενη έκρηξη στις μπαταρίες ιόντων νατρίου. Οι αναλυτές της τράπεζας προβλέπουν ότι οι συγκεκριμένες μπαταρίες νέας γενιάς –οι οποίες στην πράξη εκτελούν την ίδια «δουλειά» με τις ακριβότερες μπαταρίες λιθίου, αλλά με διαφορετική χημεία με βάση το αλάτι– θα κατακτήσουν το 20% της παγκόσμιας αγοράς έως το 2030 και το 37% έως το 2035, από μόλις 2% που είναι η εκτίμηση για το επόμενο έτος. Η στροφή προς το νάτριο θεωρείται για κάποιους επιβεβλημένη, καθώς είναι έως και 1.000 φορές πιο άφθονο στη Γη και δημιουργεί ασφαλέστερες μπαταρίες που δεν υπερθερμαίνονται εύκολα. Οι μπαταρίες αυτές είναι κατά 30% έως 40% φθηνότερες από τις μπαταρίες λιθίου και έχουν μεγάλη αντοχή σε χαμηλές θερμοκρασίες.

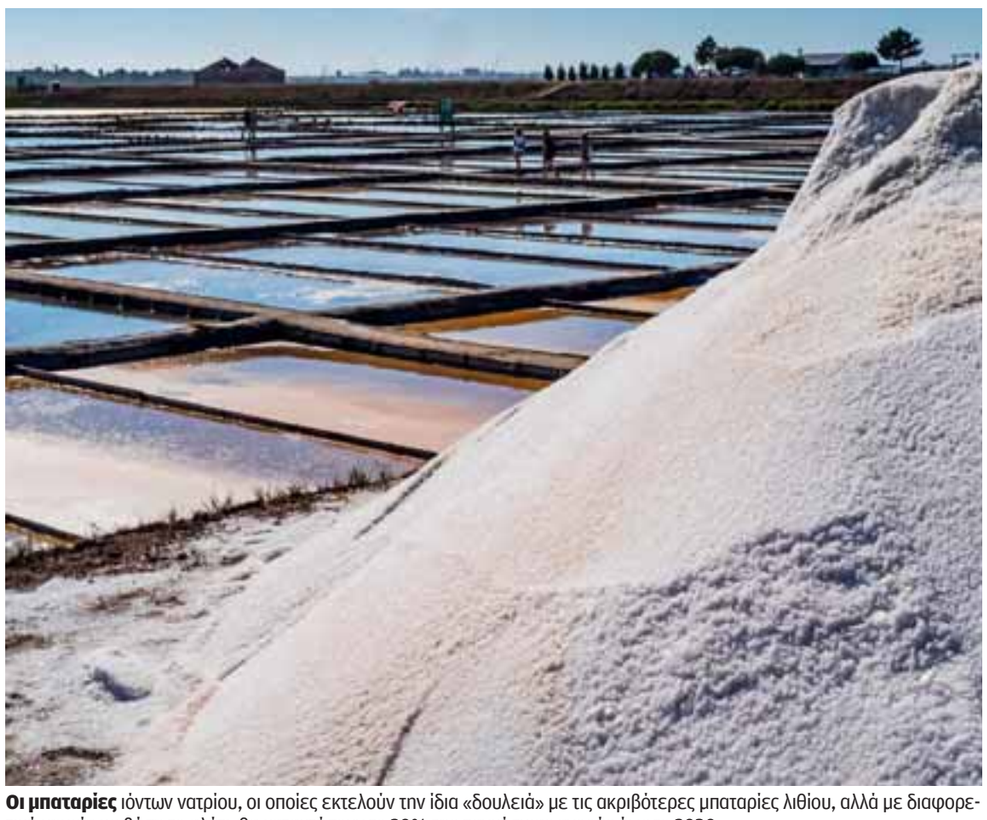

Οι μπαταρίες ιόντων νατρίου, οι οποίες εκτελούν την ίδια «δουλειά» με τις ακριβότερες μπαταρίες λιθίου, αλλά με διαφορετική χημεία με βάση το αλάτι, θα κατακτήσουν το 20% της παγκόσμιας αγοράς έως το 2030.

Η Ε.Ε. έχει ήδη συμπεριλάβει τον φώσφορο στη λίστα των κρίσιμων πρώτων υλών, αναγνωρίζοντας τον κίνδυνο μιας ξαφνικής γεωπολιτικής εμπλοκής.

Η αγορά μπαταριών ιόντων νατρίου εξελίσσεται ραγδαία και αναμένεται να αγγίξει τις 830 γιγαβατώρες ετησίως έως το 2030, με τον αναλυτή της Morgan Stanley, Τζακ Λου, να προβλέπει εκτόξευση στις 2,4 τεραβατώρες έως το 2035. Η επέκταση αυτή αναμένεται να προσελκύσει επενδύσεις ύψους 800 δισ. δολαρίων και ήδη κολοσσοί όπως η General Motors τοποθετούνται στρατηγικά, συνεργαζόμενοι με την Peak Energy για μπαταρίες επόμενης γενιάς, με στόχο την ανεξαρτησία από παραδοσιακές εφοδιαστικές αλυσίδες.

Η διαχείριση του γλυκού νερού εξελίσσεται σε ένα από τα μεγαλύτερα γεωπολιτικά και οικονομικά ζητήματα του αιώνα, καθώς η ζήτηση από τη βαριά βιομηχανία, τις κατασκευές και την τεχνολογία αυξάνεται.

Η διαχείριση του γλυκού νερού εξελίσσεται επίσης σε ένα από τα μεγαλύτερα γεωπολιτικά και οικονομικά ζητήματα του αιώνα, καθώς η ζήτηση από τη βαριά βιομηχανία, τις κατασκευές και την τεχνολογία ξεπερνάει κατά πολύ τη διαθέσιμη προσφορά του 0,007%. Για να χρησιμοποιηθεί λόγου χάρη η θαλάσσια άμμος στις κατασκευές, πρέπει πρώτα να ξεπλυθεί σχολαστικά με γλυκό νερό, ώστε το αλάτι να μη διαβρώσει τον χάλυβα του οπλισμένου σκυροδέματος.

Την ίδια στιγμή, η παραγωγή μικροτσίπ και η ψύξη των γιγαντιαίων κέντρων δεδομένων (data centers) της τεχνητής νοημοσύνης απαιτούν δισεκατομμύρια λίτρα καθαρού νερού καθημερινά. Σε περιοχές που πλήττονται από ξηρασία, όπως τμήματα των ΗΠΑ και της Ευρώπης, οι τοπικές κοινωνίες έρχονται ήδη σε ευθεία σύγκρουση με τις εταιρείες τεχνολογίας για τη διαχείριση του υδροφόρου ορίζοντα.

Τα επόμενα χρόνια, προειδοποιούν οι αναλυτές, οι κυβερνήσεις θα κληθούν να επιλέξουν αν το γλυκό νερό θα κατευθύνεται στην πρωτογενή παραγωγή τροφίμων, στη βιομηχανία κατασκευών ή στις τεχνολογικές υποδομές του μέλλοντος.

Δεν βρίσκετε το κατάλληλο προσωπικό; Υπάρχει λύση

Η ΕΥΡΕΣΗ αξιόπιστου και κατάλληλα καταρτισμένου προσωπικού αποτελεί σήμερα μία από τις μεγαλύτερες προκλήσεις για τις κυπριακές επιχειρήσεις. Από τον ξενοδοχειακό και επισιτιστικό τομέα, μέχρι τις κατασκευές, τη βιομηχανία και τη γεωργία, οι εργοδότες αντιμετωπίζουν ολοένα και μεγαλύτερες δυσκολίες στην κάλυψη κενών θέσεων εργασίας.

Παρά τις συνεχείς αγγελίες και τις προσπάθειες προσέλκυσης προσωπικού από την τοπική αγορά, πολλές επιχειρήσεις εξακολουθούν να δυσκολεύονται να βρουν εργαζομένους με τη διαθεσιμότητα, τη συνέπεια και τις δεξιότητες που απαιτούνται.

Γιατί οι παραδοσιακές μέθοδοι δεν επαρκούν πλέον;

Τα τελευταία χρόνια, η αγορά εργασίας έχει αλλάξει σημαντικά. Η αυξημένη ζήτηση προσωπικού σε συγκεκριμένους κλάδους έχει δημιουργήσει ελλείψεις, επηρεάζοντας άμεσα την παραγωγικότητα, την ανάπτυξη και την καθημερινή λειτουργία πολλών επιχειρήσεων.

Οι καθυστερήσεις στην κάλυψη θέσεων συχνά οδηγούν σε:

- Μειωμένη παραγωγικότητα
- Υπερφόρτωση του υφιστάμενου προσωπικού
- Δυσκολίες στην ομαλή λειτουργία της επιχείρησης
- Απώλεια πελατών ή ευκαιριών ανάπτυξης
- Αυξημένο λειτουργικό κόστος

Για τον λόγο αυτό, όλο και περισσότερες επιχειρήσεις στρέφονται σε πιο οργανωμένες, αξιόπιστες και αποτελεσματικές λύσεις στελέχωσης.

Η λύση που επιλέγουν όλο και περισσότεροι εργοδότες

Η εργοδότηση προσωπικού από τρίτες χώρες αποτελεί πλέον μία αξιόπιστη και αποδοτική επιλογή για επιχειρήσεις που επιθυμούν να καλύψουν τις ανάγκες τους με επαγγελματισμό, συνέπεια και σωστό προγραμματισμό. Μέσα από οργανωμένες διαδικασίες επιλογής και αξιολόγησης, οι εργοδότες αποκτούν πρόσβαση σε ένα ευρύτερο δίκτυο υποψηφίων από χώρες όπως η Ινδία, το Νεπάλ, οι Φιλιππίνες, το Βιετνάμ, η Σρι Λάνκα, η Αίγυπτος και άλλες χώρες με διαθέσιμο και καταρτισμένο εργατικό δυναμικό.

Στην Orthodoxou Employment, αναλαμβάνουμε να καθοδηγήσουμε τις επιχειρήσεις σε κάθε στάδιο της διαδικασίας, προσφέροντας ολοκληρωμένες λύσεις εργοδότησης προσωπικού από τρίτες χώρες, προσαρμοσμένες στις πραγματικές ανάγκες κάθε εργοδότη.

Με εμπειρία, υπευθυνότητα και επαγγελματισμό, στηρίζουμε τις κυπριακές επιχειρήσεις στην εξεύρεση ανθρώπινου δυναμικού που μπορεί να συμβάλει ουσιαστικά στην καθημερινή τους λειτουργία και μελλοντική τους ανάπτυξη.

Orthodoxou Employment

Η αξιόπιστη λύση για την κάλυψη των αναγκών σας σε προσωπικό.

Σε ποιους κλάδους εφαρμόζεται η στελέχωση από τρίτες χώρες;

Η εργοδότηση προσωπικού από τρίτες χώρες εφαρμόζεται με επιτυχία σε πολλούς βασικούς τομείς της κυπριακής οικονομίας, καλύπτοντας ουσιαστικές ανάγκες σε ανθρώπινο δυναμικό και στηρίζοντας την ομαλή λειτουργία επιχειρήσεων διαφορετικού μεγέθους και δραστηριότητας.

Ενδεικτικά, η λύση αυτή αξιοποιείται σε κλάδους όπως:

- Ξενοδοχειακές μονάδες
- Εστιατόρια και επισιτιστικές επιχειρήσεις
- Κατασκευαστικός τομέας
- Βιομηχανίες και εργοστάσια
- Γεωργία και κτηνοτροφία
- Οικιακή βοήθεια και φροντίδα

Η εμπειρία έχει δείξει ότι οι σωστά επιλεγμένοι εργαζόμενοι συμβάλλουν ουσιαστικά στη σταθερότητα και την ανάπτυξη μιας επιχείρησης.

Τι πρέπει να προσέξει ένας εργοδότης;

Η διαδικασία πρόσληψης προσωπικού από τρίτες χώρες απαιτεί σωστή καθοδήγηση, γνώση της ισχύουσας νομοθεσίας, προσεκτική διαχείριση των απαραίτητων εγγράφων και αποτελεσματικό συντονισμό όλων των σταδίων.

Από την επιλογή των κατάλληλων υποψηφίων μέχρι την προετοιμασία και υποβολή των απαιτούμενων αιτήσεων, κάθε βήμα χρειάζεται ακρίβεια, συνέπεια και εμπειρία. Τυχόν λάθη ή ελλείψεις στη διαδικασία μπορούν να προκαλέσουν καθυστερήσεις, επιπλέον κόστος ή δυσκολίες στην ολοκλήρωση της εργοδότησης.

Η συνεργασία με μια εξειδικευμένη εταιρεία, όπως η Orthodoxou Employment, μπορεί να εξοικονομήσει πολύτιμο χρόνο για τον εργοδότη, να περιορίσει τον κίνδυνο λαθών και να διασφαλίσει ότι κάθε στάδιο ολοκληρώνεται σωστά, νόμιμα και έγκαιρα. Με υπεύθυνη καθοδήγηση και οργανωμένη διαδικασία, η εργοδότηση προσωπικού από τρίτες χώρες μπορεί να αποτελέσει μια αξιόπιστη και αποτελεσματική λύση για επιχειρήσεις που αναζητούν σταθερό και κατάλληλο ανθρώπινο δυναμικό.

Ο σωστός συνεργάτης κάνει τη διαφορά

Η επιλογή του κατάλληλου συνεργάτη είναι καθοριστική για την επιτυχημένη και ομαλή εργοδότηση προσωπικού από τρίτες χώρες.

Με περισσότερα από 30 χρόνια εμπειρίας στον τομέα της εξεύρεσης, επιλογής και εργοδότησης προσωπικού από τρίτες χώρες, η Orthodoxou Employment προσφέρει ολοκληρωμένες λύσεις στελέχωσης σε επιχειρήσεις σε όλη την Κύπρο.

Η ομάδα μας αναλαμβάνει κάθε στάδιο της διαδικασίας, από την αναζήτηση και αξιολόγηση των κατάλληλων υποψηφίων μέχρι τη διεκπεραίωση αδειών εργασίας, ταξιδιωτικών εγγράφων και όλων των απαραίτητων διαδικασιών. Με επαγγελματισμό, υπευθυνότητα και συνέπεια, διασφαλίζουμε ότι οι εργοδότες έχουν τη σωστή καθοδήγηση και υποστήριξη σε κάθε βήμα.

Στόχος μας είναι να προσφέρουμε πρακτικές, αξιόπιστες και αποτελεσματικές λύσεις, προσαρμοσμένες στις ανάγκες κάθε επιχείρησης και κάθε κλάδου.

Χρειάζεστε προσωπικό για την επιχείρησή σας;

Η σωστή στελέχωση μπορεί να αποτελέσει καθοριστικό παράγοντα για την ομαλή λειτουργία, την ανάπτυξη και τη μακροπρόθεσμη επιτυχία της επιχείρησής σας. Επικοινωνήστε με την Orthodoxou Employment και ανακαλύψτε πώς μπορούμε να σας βοηθήσουμε να βρείτε το κατάλληλο προσωπικό για τις ανάγκες σας, γρήγορα, αξιόπιστα και αποτελεσματικά.

Ο αξιόπιστος συνεργάτης σας στην εξεύρεση προσωπικού από τρίτες χώρες.
Για περισσότερες πληροφορίες:
Τηλέφωνο:
+357 24 841 111
Email:
employment@orthodoxou.com.cy
Ιστοσελίδα:
orthodoxouemployment.com

Η εταιρεία private equity Apollo Global Management προσφέρει 715 πένες ανά μετοχή, ενώ η τελευταία πρόταση της Castlelake για την easyJet είχε φτάσει στις 650 πένες. Η αεροπορική δεν σκέφτεται πλέον να συστήσει στους μετόχους της την πρόταση της Castlelake.

Ανατροπή στη μάχη για εξαγορά της αεροπορικής easyJet

Μεγαλύτερη προσφορά από αυτή της Castlelake κατέθεσε η Apollo

«Σφήνα» στην προσπάθεια της Castlelake να εξαγοράσει την easyJet μπαίνει η εταιρεία private equity Apollo Global Management, με καλύτερη προσφορά, στις 715 πένες ανά μετοχή. Πρόκειται για μια απροσδόκητη ανατροπή στη μάχη για την εξαγορά της αεροπορικής low cost εταιρείας που ίδρυσε το 1995 ο Στέλιος Χατζηιωάννου, καθώς διαφαίνεται ένας πιθανός πόλεμος προσφορών μεταξύ των δύο αμερικανικών επενδυτικών κεφαλαίων.

Δεδομένου ότι η προσφορά των 5,7 δισ. λιρών (7,7 δισ. δολάρια) της Apollo είναι ανώτερη, η easyJet «δεν σκέφτεται πλέον να συστήσει (στους μετόχους της) την πρόταση της Castlelake», ανέφερε ανακοίνωση της εταιρείας. «Οι οικονομικοί όροι της προτεινόμενης προσφοράς μετρητών (της Apollo) βρίσκονται σε επίπεδο όπου η easyJet θα ήταν πρόθυμη να την προτείνει στους μετόχους της», πρόσθεσε. Η ξαφνική εμφάνιση της Apollo στο κάδρο έρχεται έπειτα από αρκετές βελτιωμένες προσφορές που αναγκάστηκε να υποβάλει για την easyJet η Castlelake προκειμένου να ξεκινήσει τις συνομιλίες. Το διοικητικό συμβούλιο της easyJet τελικά ενέδωσε όταν η τελευταία προσφορά έφτασε τις 650 πένες, ανοίγοντας τα βιβλία της εταιρείας στην Castlelake και δίνοντας στον επενδυτή περισσότερο χρόνο να ζυγίσει τα επόμενα βήματά του.

Η αγορά επιχειρεί να αποτιμήσει τι θα μπορούσε να σημαίνει για την easyJet μια συμφωνία με την Apollo. Για να έχει νόημα η εξαγορά στο τίμημα που προσφέρει η επενδυτική εταιρεία, θα χρειαζόταν «μια ηρωική αναδιάρθρωση κόστους και αύξηση των κερδών, πολύ πιο πάνω από ό,τι προβλέπουμε αυτή τη στιγμή», λέει στο Bloomberg ο Αλεξ Ιρβινγκ, αναλυτής αερομεταφορών της Bernstein.

Διαφαίνεται ένας πιθανός πόλεμος προσφορών μεταξύ των δύο αμερικανικών επενδυτικών κεφαλαίων.

Για αυτό και η Apollo προσπάθησε να αμβλύνει τις ανησυχίες της αγοράς ότι θα σπάσει την easyJet σε κομμάτια, με δεδομένο ότι τα μεμονωμένα μέρη της είναι πολύ πιο πολύτιμα από το σύνολο της κεφαλαιοποίησης της αεροπορικής. Η επενδυτική εταιρεία είπε ότι «δίνει μεγάλη αξία στους ανθρώπους» και θα είναι σημαντικό να εντοπιστούν και να διατηρηθούν βασικοί υπάλληλοι στον όμιλο easyJet.

«Οι επιχειρησιακές και εμπορικές φιλοδοξίες της διοίκησης της easyJet μπορούν να επιταχυνθούν σημαντικά μέσω της πρόσβασης σε κεφάλαιο και με τον μακροπρόθεσμο επιχειρηματικό και στρατηγικό σχεδιασμό που προσφέρει το καθεστώς της μη εισηγμένης εταιρείας», δήλωσε η Apollo.

Οι δύο προσφορές έρχονται σε μια εποχή που η easyJet και άλλες αεροπορικές εταιρείες αντιμετωπίζουν ραγδαία αύξηση των τιμών των αεροπορικών καυσίμων και μειωμένη ζήτηση λόγω του πολέμου στο Ιράν. Η εταιρεία εμφάνισε πτώση στις καλοκαιρινές κρατήσεις της καθώς και ζημία το πρώτο εξάμηνο του έτους.

Ως αμερικανική εταιρεία, η Apollo δεν μπορεί να αναλάβει τον πλήρη έλεγχο της easyJet, καθώς οι κανόνες του Ηνωμένου Βασιλείου και της Ευρώπης απαιτούν η πλειοψηφία της ιδιοκτησίας και ο έλεγχος να ασκείται από Ευρωπαίους υπηκόους. Επομένως, όπως ισχυε και στην περίπτωση της Castlelake, η Apollo χρειάζεται έναν Ευρωπαίο εταίρο για το deal, κάτι που δηλώνει ότι θα επιδιώξει να ικανοποιήσει.

Αλλαγή γενιάς στην ηγεσία του ομίλου Inditex

Την αποχώρησή της από την Inditex, έπειτα από περισσότερα από 40 χρόνια στην ισπανική εταιρεία ένδυσης, αποφάσισε η Μπεατρίς Παδίν, μία από τις πλέον επιδραστικές αλλά και διακριτικές προσωπικότητες πίσω από την ανάπτυξη της Zara.

Η Παδίν διηύθυνε επί 25 χρόνια τον τομέα γυναικείας ένδυσης της ναυαρχίδας του ομίλου, ενώ από το 2021 συμμετείχε στην επιτροπή διοίκησης της Inditex. Τη θέση της στη Zara Woman αναλαμβάνει ο Αλφρέντο Φέρο, μέχρι σήμερα διευθυντής της Zara Basic. Η θέση της στην επιτροπή διοίκησης δεν πρόκειται να καλυφθεί. Η Μπεατρίς Παδίν εντάχθηκε στην εταιρεία το 1985, σε ηλικία μόλις 17 ετών, ξεκινώντας ως εργαζόμενη σε γραμμή παραγωγής στις εγκαταστάσεις της Inditex στον δήμο Αρτέισο.

Στη συνέχεια ανέλαβε σταδιακά ευθύνες σε κρίσιμους τομείς του επιχειρηματικού μοντέλου της Zara, από τον σχεδιασμό και τις αγορές μέχρι την παραγωγή, τη διανομή και το merchandising. Από το 2001 βρισκόταν στην ηγεσία της Zara Woman.

Κατά τη μακρά παρουσία της στον όμιλο εξελίχθηκε σε μία από τις στενότερες συνεργάτιδες του ιδρυτή της Inditex, Αμάνθιο Ορτέγκα, αλλά και σε πρόσωπο εμπιστοσύνης της κόρης του, Μάρτα Ορτέγκα. Η Παδίν είχε καθοδηγητικό ρόλο στην προετοιμασία της Μάρτα πριν από την ανάληψη της προεδρίας του ομίλου το 2022. Η ανάληψη της προεδρίας από τη Μάρτα Ορτέγκα, σε συνδυασμό με την τοποθέτηση του Οσκαρ Γκαρσία Μασέιρας στη θέση του διευθύνοντος συμβούλου, σηματοδότησε ευρύτερη αλλαγή γενιάς στην ηγεσία της Inditex.

Υπό τη νέα διοίκηση η Zara επιχειρεί να ενισχύσει το πιο premium προφίλ της, επενδύοντας σε ακριβότερα προϊόντα, αναβαθμισμένες καμπάνιες και συνεργασίες με γνωστούς σχεδιαστές, φωτογράφους και καλλιτέχνες. Στις πιο πρόσφατες κινήσεις της περιλαμβάνονται συνεργασίες με τον Τζον Γκαλιάνο και τον Μπαντ Μπάνι.

Αποχώρησε έπειτα από 40 χρόνια η διευθύντρια του τομέα γυναικείας ένδυσης της Zara.

Η Zara παραμένει ο βασικός πυλώνας της Inditex, αν και ο ρυθμός ανάπτυξής της έχει επιβραδυνθεί. Οι πωλήσεις της αλυσίδας αυξήθηκαν κατά μόλις 1% το 2025, έναντι ανάπτυξης 6,6% το προηγούμενο έτος, ενώ εξακολουθεί να αντιπροσωπεύει περίπου το 70% του συνολικού κύκλου εργασιών του ομίλου.

Η αποχώρηση της Παδίν αποτελεί ακόμη ένα βήμα στη σταδιακή απομάκρυνση της παλαιάς φρουράς που εργάστηκε στο πλευρό του Αμάνθιο Ορτέγκα και διαμόρφωσε το μοντέλο ταχείας μόδας, το οποίο μετέτρεψε τη Zara σε παγκόσμια δύναμη.

Η Μπεατρίς Παδίν εντάχθηκε στην εταιρεία το 1985, σε ηλικία μόλις 17 ετών, ξεκινώντας ως εργαζόμενη σε γραμμή παραγωγής στις εγκαταστάσεις της Inditex στο Αρτέισο της Ισπανίας.

Η νοτιοκορεατική SK Hynix είναι ένας από τους κορυφαίους κατασκευαστές τσιπ μνήμης στον κόσμο και βασικός προμηθευτής της Nvidia.

Ρεκόρ για την SK Hynix στη Wall Street

Το ρεκόρ του μεγαλύτερου IPO που έχει πραγματοποιήσει ποτέ ξένη εταιρεία στη Wall Street έσπασε η SK Hynix. Η νοτιοκορεατική εταιρεία κατασκευής τσιπ υπολογιστών συγκέντρωσε 26,5 δισ. δολάρια. Η SK Hynix, που είναι βασικός προμηθευτής του γίγαντα τσιπ τεχνητής νοημοσύνης Nvidia, δήλωσε ότι πούλησε 177,9 εκατ. τίτλους ADR προς 149 δολάρια τον καθένα. Οι μετοχές πρόκειται να ξεκινήσουν να διαπραγματεύονται σήμερα στον Nasdaq. Η SK Hynix είδε την κεφαλαιοποίησή της να ξεπερνάει το 1 τρισ. δολάρια στη Νότια Κορέα τον Μάιο, χάρη στην εκρηκτική αύξηση της ζήτησης για τσιπ τεχνητής νοημοσύνης.

Η τιμή της μετοχής της έχει υπερτριπλασιαστεί στη χώρα καταγωγής της φέτος. Η άνοδός της, μαζί με το ράλι της Samsung Electronics, έχουν βοηθήσει στην ενίσχυση του δείκτη Kospi κατά τουλάχιστον 70% στο διάστημα αυτό. Η SK Hynix είναι ένας από τους κορυφαίους κατασκευαστές τσιπ μνήμης στον κόσμο. Πρόκειται για έναν κλάδο που βιώνει τεράστια ανάπτυξη, λόγω των επενδύσεων ύψους εκατοντάδων δισεκατομμυρίων στην τεχνητή νοημοσύνη. Με την εισαγωγή της στο χρηματιστήριο των ΗΠΑ, η SK Hynix αποκτάει ευκολότερη πρόσβαση σε τεράστια επενδυτικά κεφάλαια. Αλλωστε, όπως εξηγεί ο καθηγητής Οικονομικών του Εθνικού Πανεπιστημίου της Σεούλ, Τζάεβον Χόι, μιλώντας στο BBC, η αμερικανική αγορά έχει λιγότερα εμπόδια για τέτοιες επενδύσεις από τη Νότια Κορέα.

Οι traders παρακολουθούν στενά το IPO και τη μετοχή της SK Hynix για να «δοκιμάσουν τα νερά» και να δουν εάν ο ενθουσιασμός των επενδυτών για τους κατασκευαστές τσιπ μνήμης θα συνεχιστεί, σημειώνει ο Χόι.

Συγκέντρωσε 26,5 δισ. δολάρια, στο μεγαλύτερο IPO ξένης εταιρείας στις ΗΠΑ.

Εν μέσω της άνθησης της τεχνητής νοημοσύνης, μια σειρά εταιρειών περνούν το κατώφλι του χρηματιστηρίου, προσελκύοντας πολύ μεγάλο επενδυτικό ενδιαφέρον και δυσθεώρητες κεφαλαιοποιήσεις. Τον Ιούνιο η SpaceX, που ελέγχει μεταξύ άλλων τη μονάδα τεχνητής νοημοσύνης GrokAI, έσπασε το ρεκόρ του μεγαλύτερου IPO στον κόσμο, καθώς συγκέντρωσε 85,7 δισ. δολάρια. Εν τω μεταξύ, οι εταιρείες τεχνητής νοημοσύνης Anthropic και OpenAI ετοιμάζονται να εισαχθούν στο χρηματιστήριο, με αποτιμήσεις άνω του ενός τρισ. δολαρίων.

Στο IPO της SK Hynix η ζήτηση φέρεται να ήταν τουλάχιστον επτά φορές μεγαλύτερη από τον αριθμό των διαθεσίμων μετοχών, υπογραμμίζοντας την ισχυρή όρεξη των επενδυτών για μια εταιρεία που έχει κεντρικό ρόλο στην αλυσίδα εφοδιασμού της τεχνητής νοημοσύνης. Κάθε ADR ισοδυναμεί με το ένα δέκατο μιας κοινής μετοχής που έχει εισαχθεί στο χρηματιστήριο της Σεούλ, δήλωσε η SK Hynix.

Η εισαγωγή δίνει στους Αμερικανούς επενδυτές έναν τρόπο να αγοράσουν μετοχές της SK Hynix χωρίς να χρειάζεται να πραγματοποιήσουν συναλλαγές μέσω χρηματιστηρίου του εξωτερικού. Η εταιρεία έχει δεσμευθεί να κάνει σημαντικές επενδύσεις για την ανάπτυξη των δυνατοτήτων κατασκευής τσιπ και τεχνητής νοημοσύνης της Νότιας Κορέας τα επόμενα χρόνια. Τον Ιούνιο, η κυβέρνηση της χώρας αποκάλυψε σχέδια για επενδύσεις άνω των 880 δισ. δολαρίων σε συνεργασία με την SK Hynix και τη Samsung. Τόσο η SK Hynix όσο και η Samsung έχουν χρηματιστηριακές αποτιμήσεις άνω του ενός τρισ. δολαρίων και ανήκουν σε αυτό το κλειστό κλαμπ που περιλαμβάνει τους τεχνολογικούς γίγαντες Nvidia, Apple, Microsoft και Alphabet.

Αυτόνομα οχήματα χωρίς τιμόνι εξετάζουν οι ΗΠΑ

Η αμερικανική ρυθμιστική αρχή για την οδική ασφάλεια εξετάζει το ενδεχόμενο να καταργήσει τις απαιτήσεις που προβλέπουν ότι τα αυτόνομα οχήματα πρέπει να διαθέτουν τιμόνι, σε μια εξέλιξη που θα μπορούσε να διευκολύνει τα σχέδια της Tesla και άλλων εταιρειών που αναπτύσσουν ρομποταξί.

Ο επικεφαλής της National Highway Traffic Safety Administration, Τζόναθαν Μόρισον, δήλωσε στο CNBC ότι η υπηρεσία «απολύτως» θα εξετάσει την αλλαγή των κανόνων. Οπως είπε, εάν ένα όχημα έχει σχεδιαστεί ώστε να μη χρειάζεται ποτέ ανθρώπινο οδηγό, «δεν έχει νόημα» να απαιτείται να διαθέτει χειροκίνητα συστήματα ελέγχου.

Η δήλωση έρχεται λίγες εβδομάδες μετά την απόφαση της NHTSA να επικαιροποιήσει τα ομοσπονδιακά πρότυπα ασφαλείας, αφαιρώντας την υποχρέωση ύπαρξης πεντάλ φρένου στα πλήρως αυτόνομα οχήματα. Η αλλαγή εντάσσεται στην προσπάθεια της κυβέρνησης Τραμπ να εκσυγχρονίσει το ρυθμιστικό πλαίσιο για τα οχήματα χωρίς οδηγό.

Η πιθανή κατάργηση της υποχρέωσης για τιμόνι θεωρείται κρίσιμη για οχήματα που έχουν σχεδιαστεί εξαρχής ως αυτόνομα και όχι ως συμβατικά αυτοκίνητα με πρόσθετη τεχνολογία αυτόνομης οδήγησης. Σε αυτή την κατηγορία ανήκει και το Cybercab της Tesla, ένα διθέσιο ηλεκτρικό όχημα χωρίς τιμόνι και πεντάλ.

Πριν από λίγες εβδομάδες είχε καταργηθεί η υποχρέωση ύπαρξης πεντάλ φρένου.

Ο Ελον Μασκ έχει ζητήσει επανειλημμένως αλλαγές στο ρυθμιστικό πλαίσιο, ώστε να επιταχυνθεί η εμπορική διάθεση οχημάτων χωρίς οδηγό σε ευρεία κλίμακα. Η Tesla επιχειρεί να αναπτύξει δραστηριότητα στον τομέα των ρομποταξί, έχοντας ήδη ξεκινήσει την παραγωγή Cybercab τους τελευταίους μήνες, χωρίς ωστόσο να έχει προχωρήσει ακόμη σε μαζική διάθεσή τους.

Η αγορά των ρομποταξί προσελκύει ήδη ισχυρούς παίκτες. Μεταξύ αυτών είναι η Zoox της Amazon και η Waymo της Alphabet, η οποία θεωρείται σήμερα ο βασικός πάροχος πληρωμένων διαδρομών ρομποταξί στις ΗΠΑ.

Ο Μόρισον δεν έδωσε συγκεκριμένο χρονοδιάγραμμα για το πότε θα μπορούσε να ξεκινήσει ή να ολοκληρωθεί η επανεξέταση των κανόνων για το τιμόνι. Η πρόσφατη αλλαγή για τα πεντάλ φρένου αφορά αποκλειστικά οχήματα που έχουν σχεδιαστεί να κινούνται μόνο χωρίς ανθρώπινο οδηγό, ενώ οι κανόνες για τα υπόλοιπα αυτοκίνητα παραμένουν αμετάβλητοι.

Η συζήτηση, πάντως, δείχνει ότι οι ΗΠΑ κινούνται προς ένα πιο ευέλικτο πλαίσιο για την αυτόνομη οδήγηση, σε μια περίοδο κατά την οποία οι εταιρείες τεχνολογίας και αυτοκινήτου πιέζουν για γρηγορότερη εμπορική αξιοποίηση των οχημάτων χωρίς οδηγό.

Οι αλλαγές στο ρυθμιστικό πλαίσιο για τα οχήματα χωρίς οδηγό θα διευκολύνουν τα σχέδια της Tesla και άλλων εταιρειών που αναπτύσσουν ρομποταξί.

Η εστίαση των αγορών

«Το sell-off του χρυσού μπορεί να φαίνεται περίεργο δεδομένης της συνεχιζόμενης γεωπολιτικής αβεβαιότητας. Ωστόσο, η αδυναμία του υπογραμμίζει τον βαθμό στον οποίο οι αγορές έχουν μετατοπίσει την εστίασή τους στις επιπτώσεις των υψηλότερων επιτοκίων και των αυστηρότερων χρηματοοικονομικών συνθηκών», σημειώνει η ING.

9

δισ. δολ. ήταν οι εκροές από τα ETFs χρυσού τον Ιούνιο, έπειτα από συνολικές εκροές 8,2 δισ. δολ. το διάστημα Μαρτίου - Μαΐου.

Παγκόσμιο Συμβούλιο Χρυσού

Στα τρέχοντα επίπεδα, η τιμή του χρυσού συμβαδίζει σε γενικές γραμμές με ένα παγκόσμιο περιβάλλον μέτριας ανάπτυξης, μειούμενου αλλά ακόμη υψηλού πληθωρισμού και προσδοκιών για περαιτέρω αυστηροποίηση της πολιτικής των κεντρικών τραπεζών, αναφέρει σε ανάλυσή του το Παγκόσμιο Συμβούλιο Χρυσού.

1.500

δολάρια έχει χάσει ο χρυσός από τα ιστορικά υψηλά των 5.600 δολαρίων που άγγιξε στις 30 Ιανουαρίου φέτος.

Θα επιστρέψει το ράλι

Η HSBC μείωσε τις προβλέψεις της για την τιμή του χρυσού σε 4.560 δολάρια για το 2026 και σε 4.925 δολάρια για το 2027, αλλά εκτιμά πως το ράλι θα επιστρέψει. «Η συνεχιζόμενη δημοσιονομική σπατάλη, κυρίως στις ΗΠΑ, και η οικονομική αβεβαιότητα θα αναβιώσουν το καθεστώς του χρυσού ως ασφαλούς καταφυγίου», επισημαίνει.

Τρενάκι του τρόμου η αγορά χρυσού

Γιατί διαψεύδει τη φήμη του ασφαλούς καταφυγίου εν μέσω γεωπολιτικών εντάσεων και η τιμή του καταρρέει

Της **ΕΛΕΥΘΕΡΙΑΣ ΚΟΥΡΤΑΛΗ**

Επειτα από μήνες πολέμου και μία εκεχειρία που αποδείχθηκε (τουλάχιστον) εύθραυστη, ο χρυσός αντί να έχει «ανεβάσει» τις αποδόσεις των επενδυτικών χαρτοφυλακίων, τα έχει ζημιώσει, με αποτέλεσμα όποιος αγόρασε το πολύτιμο μέταλλο για να... κοιμάται ήσυχος εν μέσω του εκρηκτικού γεωπολιτικού σκηνικού, τελικά ήταν αυτό ακριβώς που τον κρατούσε ξύπνιο... Ο χρυσός έχει τη φήμη ενός χρηματοοικονομικού «ασφαλούς καταφυγίου» σε θυελλώδεις περιόδους, αλλά φέτος έχει κινηθεί περισσότερο σαν τρενάκι του τρόμου παρά σαν ένα ήρεμο λιμάνι.

Στα τέλη Ιανουαρίου, η τιμή του χρυσού εκτινάχθηκε στο ιστορικό υψηλό των 5.600 δολαρίων η ουγγιά, και έχει χάσει περίπου 30% από τότε, και πλέον κινείται στο επίπεδο των 4.100 δολαρίων, με το μεγαλύτερο μέρος της βουτιάς να σημειώνεται από τις αρχές Μαρτίου όταν ξέσπασε ο πόλεμος στο Ιράν. Βέβαια, εξακολουθεί να βρίσκεται σε υψηλά επίπεδα με βάση τα ιστορικά δεδομένα, έχοντας αυξηθεί σχεδόν 300% την τελευταία δεκαετία. Ενας πόλεμος που «θεωρητικά» θα ήταν ξεκάθαρα «θετικά νέα» για τον χρυσό, έχει καταστήσει το πολύτιμο μέταλλο λιγότερο ελκυστικό, ωθώντας το να «συμπεριφέρεται» πλέον σαν risk-asset, σαν περιουσιακό στοιχείο υψηλού ρίσκου, όπως είναι για παράδειγμα οι μετοχές.

Παραδόξως, όμως, όταν ανακοινώθηκε τον περασμένο μήνα η ειρηνευτική συμφωνία μεταξύ ΗΠΑ - Ιράν, ο χρυσός συνέχισε να κατρακυλά και βρέθηκε κάτω και από το επίπεδο των 4.000 δολαρίων για πρώτη φορά από τον Νοέμβριο του 2025.

Το μεγαλύτερο μέρος της βουτιάς σημειώνεται από όταν ξέσπασε ο πόλεμος στο Ιράν, ενώ η πτώση συνεχίστηκε και με την ανακοίνωση της εκεχειρίας.

Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

Κατά τους αναλυτές, υπάρχει λογική σε αυτό το παράδοξο. Η άνοδος των αποδόσεων των ομολόγων του αμερικανικού δημοσίου, το ισχυρότερο δολάριο ΗΠΑ και η ασθενέστερη ζήτηση των επενδυτών έχουν επηρεάσει την αγορά, αναγκάζοντας τους επενδυτές να επανεκτιμήσουν τους παράγοντες που οδήγησαν στο ράλι των προηγούμενων ετών.

Η βουτιά του «κίτρινου μετάλλου» ανάγκασε ορισμένες κεντρικές τράπεζες να πουλήσουν χρυσό τους τελευταίους μήνες, για να βοηθήσουν στην υπεράσπιση των νομισμάτων τους, συμπεριλαμβανομένης της Τουρκίας, η οποία πούλησε και αντάλλαξε 20 δισ. δολάρια σε χρυσό για να υπερασπιστεί τη λίρα, ενώ και η Ρωσία πούλησε επίσης χρυσό για να στηρίξει τα δημοσιονομικά της ταμεία. «Το sell-off του χρυσού μπορεί να φαίνεται περίεργο δεδομένης της συνεχιζόμενης γεωπολιτικής αβεβαιότητας. Ωστόσο η αδυναμία του χρυσού υπογραμμίζει τον βαθμό στον οποίο οι αγορές έχουν μετατοπίσει την εστίασή τους από τη ζήτηση ασφαλούς καταφυγίου προς τις επιπτώσεις των υψηλότερων επιτοκίων και των αυστηρότερων χρηματοοικονομικών συνθηκών», εξηγεί η Εύα Μάνθεϊ, αναλύτρια εμπορευμάτων στην ING.

Σημαντικό μέρος της εξήγησης της ισχυρής πτώσης που έχει καταγράψει φέτος ο χρυσός μετά τα ιστορικά υψηλά, βρίσκεται στους λόγους που είχαν οδηγήσει στο ράλι του πριν. Η τιμή του εκτοξεύθηκε κατά 70% το 2025, με ώθηση όχι μόνο από τη συσσώρευση αποθεμάτων από τις κεντρικές τράπεζες, αλλά και από νέους αγοραστές, όπως τα ETFs χρυσού, καθώς και άλλους ιδιώτες επενδυτές. Οι θέσεις σε ETF χρυσού στις αρχές του 2026 άγγιξαν το υψηλότερο επίπεδο από το 2022.

Ο πόλεμος στο Ιράν, ωστόσο, οδήγησε τους συμμετέχοντες στην αγορά να μειώσουν το ρίσκο στα χαρτοφυλάκιά τους και να ρευστοποιήσουν θέσεις για να καλύψουν ζημίες ή και να διατηρήσουν ρευστότητα. Ο χρυσός, λόγω και του ισχυρού ράλι το προηγούμενο διάστημα, ήταν μεταξύ των πρώτων assets που πωλήθηκαν.

Τα ETFs χρυσού κατέγραψαν καθαρές εκροές 55 τόνων κατά τη διάρκεια του Μαρτίου έως τον Μάιο, αντιστρέφοντας την τάση ύστερα από εννέα συνεχόμενους μήνες εισροών, σύμφωνα με στοιχεία του Παγκόσμιου Συμβουλίου Χρυσού. Και τον Ιούνιο οι εκροές συνεχίστηκαν, κατά 74 τόνους ή 9 δισ. δολάρια.

Ο βασικότερος παράγοντας όμως πίσω από την πτώση του χρυσού, ακόμα και μετά την εκεχειρία, είναι οι προοπτικές για τα επιτόκια. Μετά και τη συνεδρίαση της Fed τον Ιούνιο και τη ρητορική του νέου προέδρου, Κέβιν Γουόρς, οι προσδοκίες για νομισματική χαλάρωση που κυριαρχούσαν στις αρχές του έτους «έσβησαν», οδηγώντας τις αποδόσεις των αμερικανικών ομολόγων και το δολάριο υψηλότερα, με τους επενδυτές πλέον να αναμένουν αύξηση επιτοκίων και στις ΗΠΑ. Αυτό έχει δημιουργήσει ένα μη ευνοϊκό σκηνικό για τον χρυσό, ο οποίος συνήθως δυσκολεύεται όταν οι πραγματικές αποδόσεις αυξάνονται και το δολάριο ενισχύεται. Τα υψηλότερα επιτόκια τείνουν να μειώνουν την ελκυστικότητα των μη αποδοτικών (non-yielding) περιουσιακών στοιχείων όπως ο χρυσός. Καθώς οι αποδόσεις των μετρητών και των κρατικών ομολόγων ενισχύονται, οι επενδυτές απομακρύνονται από τα πολύτιμα μέταλλα γενικότερα.

Ο βασικότερος παράγοντας πίσω από την υποχώρηση της τιμής του χρυσού, ακόμη και μετά την εκεχειρία, είναι οι ανοδικές προοπτικές για τα επιτόκια.

Ταυτόχρονα, οι γεωπολιτικές εντάσεις απέτυχαν να δημιουργήσουν το είδος των εισροών ασφαλούς καταφυγίου που παρατηρήθηκαν σε προηγούμενες περιόδους αβεβαιότητας. Αντίθετα, οι αγορές έχουν επικεντρωθεί στις πληθωριστικές επιπτώσεις των γεωπολιτικών εξελίξεων και στο τι θα μπορούσαν να σημαίνουν για τη νομισματική πολιτική.

ΑΝΑΛΥΣΗ

Η δύσκολη συζήτηση για τις δαπάνες

Του **ΝΙΚΟΥ ΦΙΛΙΠΠΙΔΗ**

Η συζήτηση που άνοιξε στο τελευταίο Eurogroup για πρώτη φορά μετά την πανδημία, επανέφερε με τόσο ξεκάθαρο τρόπο το δίλημμα αν η Ευρώπη είναι έτοιμη να αποκτήσει μόνιμη δημοσιονομική ισχύ ή αν θα παραμείνει μια νομισματική ένωση, όπου κάθε κράτος θα συνεχίζει να αντιμετωπίζει μόνο του τις μεγάλες προκλήσεις.

Το σίγουρο είναι ότι καμία χώρα δεν μπορεί ταυτόχρονα να αντιμετωπίζει τα δημοσιονομικά της προβλήματα ή στην περίπτωση της Ελλάδας να βρίσκεται αντιμέτωπη με μια σκληρή οροφή δαπανών και ταυτόχρονα να μπορεί να χρηματοδοτεί μια σειρά από πρόσθετες δαπάνες. Και άντε στην περίπτωση τη δική μας λόγω γεωγραφικής θέσης δεν χρειάζεται να αυξήσουμε πολύ τα ήδη αυξημένα αμυντικά κονδύλια. Ολα τα άλλα ωστόσο θα πρέπει να τα πληρώσουμε (ενεργειακή μετάβαση, τεχνολογικό χάσμα με ΗΠΑ και Κίνα, τεχνητή νοημοσύνη, δίκτυα, ημιαγωγούς) και μαζί να συνεχίζουμε την προσπάθεια σύγκλισης των εισοδημάτων με την υπόλοιπη Ε.Ε., με μέτρα σαν αυτά που θέλει η κυβέρνηση να ανακοινώσει στη ΔΕΘ. Το παράδοξο είναι ότι οι ίδιες κυβερνήσεις που ζητούν περισσότερες επενδύσεις έχουν επαναφέρει και τους αυστηρούς δημοσιονομικούς κανόνες. Με άλλα λόγια, ζητούν από τα κράτη να ξοδέψουν περισσότερα, ενώ ταυτόχρονα τους επιτρέπουν να δανειστούν λιγότερο.

Οι Ισπανοί έσπευσαν να ρίξουν στο τραπέζι ξανά έναν μόνιμο μηχανισμό κοινού ευρωπαϊκού δανεισμού, με δυνατότητα έκδοσης έως και 850 δισ. ευρώ ετησίως. Ο υπουργός Οικονομίας της Ισπανίας, Κάρλος Κουέρπο, εισηγείται ουσιαστικά τη δημιουργία ενός ευρωπαϊκού «ασφαλούς τίτλου», ενός ευρωομολόγου νέας γενιάς, που θα μπορεί να χρηματοδοτεί τις κοινές ευρωπαϊκές προτεραιότητες και ταυτόχρονα να ενισχύσει τη διεθνή θέση του ευρώ.

Η Ευρώπη χρειάζεται έναν μόνιμο μηχανισμό κοινού δανεισμού.

Τα επιχειρήματα υπέρ είναι ισχυρά. Ενα ενιαίο ευρωπαϊκό ομόλογο θα μείωνε το κόστος χρηματοδότησης για επιχειρήσεις και κράτη, θα ενίσχυε τον διεθνή ρόλο του ευρώ και θα επέτρεπε την κοινή χρηματοδότηση έργων που κανένα κράτος δεν μπορεί πλέον να αναλάβει μόνο του.

Για χώρες όπως η Ελλάδα, η Ιταλία ή η Ισπανία, τα οφέλη θα ήταν προφανή: φθηνότερη χρηματοδότηση, περισσότερος δημοσιονομικός χώρος για επενδύσεις και μεγαλύτερη προστασία απέναντι στις κρίσεις. Υπάρχει όμως και η άλλη όψη. Η Γερμανία, η Ολλανδία, η Αυστρία και οι υπόλοιπες χώρες του λεγόμενου «δημοσιονομικού Βορρά» βλέπουν το σχέδιο με μεγάλη καχυποψία. Ο φόβος τους δεν είναι παράλογος. Θεωρούν ότι ένας μόνιμος κοινός δανεισμός μεταφέρει μέρος του κινδύνου από τις πιο υπερχρεωμένες οικονομίες στους φορολογουμένους των χωρών που διατηρούν επί δεκαετίες αυστηρή δημοσιονομική πειθαρχία. Με απλά λόγια, φοβούνται ότι θα πληρώσουν τελικά τον λογαριασμό άλλων.

Η ένσταση αυτή δεν μπορεί να απορριφθεί εύκολα. Αν όλοι δανείζονται με το ίδιο επιτόκιο, ποιος εγγυάται ότι όλοι θα συνεχίσουν να ασκούν την ίδια συνετή δημοσιονομική πολιτική; Η απάντηση, όμως, δεν βρίσκεται ούτε στην πλήρη αμοιβαιοποίηση του χρέους ούτε στην απόλυτη άρνηση κάθε κοινής χρηματοδότησης. Η Ευρώπη χρειάζεται έναν μόνιμο μηχανισμό κοινού δανεισμού, αλλά αποκλειστικά για ευρωπαϊκά δημόσια αγαθά όπως η άμυνα, οι ενεργειακές διασυνδέσεις, τα δίκτυα, η τεχνητή νοημοσύνη, η έρευνα και οι μεγάλες υποδομές. Οχι για να χρηματοδοτεί ελλείμματα ή προεκλογικές παροχές των κρατών-μελών. Παράλληλα, η συμμετοχή θα πρέπει να συνδέεται με αυστηρή συμμόρφωση στους ευρωπαϊκούς δημοσιονομικούς κανόνες. Οποιος δεν εφαρμόζει μεταρρυθμίσεις ή δεν τηρεί τις δεσμεύσεις του, δεν μπορεί να απολαμβάνει τα ίδια προνόμια.

Η ειρωνεία είναι ότι η Ευρώπη συζητά σήμερα όσα συζητούσε πριν από δεκαπέντε χρόνια, όταν η Ελλάδα βρισκόταν στο επίκεντρο της κρίσης χρέους. Τότε τα ευρωομόλογα θεωρούνταν σχεδόν απαγορευμένη λέξη. Σήμερα επανέρχονται όχι επειδή άλλαξαν οι ιδέες, αλλά επειδή άλλαξε ο κόσμος.

Οριστική επιστροφή στην κανονικότητα το φθινόπωρο

Το πράσινο φως για να βγει η Ελλάδα και από το καθεστώς της ενισχυμένης εποπτείας αναμένεται να δώσει η Ευρωπαϊκή Επιτροπή

Της **ΕΙΡΗΝΗΣ ΧΡΥΣΟΛΩΡΑ**

Το σήμα για επιστροφή στην κανονικότητα, με απαλλαγή και από το τελευταίο κατάλοιπο της εποχής των μνημονίων, τη μεταπρογραμματική εποπτεία, αναμένεται να δώσει η Ευρωπαϊκή Επιτροπή στις μνημονιακές χώρες το φθινόπωρο, συμπεριλαμβανομένης, πιθανότατα, και της Ελλάδας.

Συγκεκριμένα, η Κομισιόν έχει καταθέσει πρόταση, η οποία προβλέπει ότι οι μνημονιακές χώρες δεν θα χρειαστεί να περιμένουν έως ότου εξοφληθεί το 75% της βοήθειας που έλαβαν στα προγράμματά τους (Κανονισμός 472/2013), για να βγουν από τη μεταπρογραμματική εποπτεία. Θα αρκεί να έχουν συμπληρώσει 5 χρόνια στη μεταπρογραμματική εποπτεία, υπό την προϋπόθεση, βεβαίως, ότι δεν υπάρχουν κίνδυνοι εξόφλησης των υποχρεώσεών τους μεσοπρόθεσμα και με τη σύμφωνη γνώμη της Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής.

Εφόσον εγκριθεί αυτή η πρόταση από το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, πιθανώς το φθινόπωρο, η Κομισιόν θα ετοιμάσει εκθέσεις για όλα τα κράτη των μνημονίων, πλην Ισπανίας, που έχει ήδη βγει από τη μεταπρογραμματική εποπτεία. Η Κύπρος, η Ιρλανδία και η Πορτογαλία έχουν ήδη συμπληρώσει 5ετία στο καθεστώς μεταπρογραμματικής εποπτείας και αναμένεται να βγουν άμεσα. Η Ελλάδα έχει μια ιδιαιτερότητα, καθώς εντάχθηκε αρχικώς σε καθεστώς ενισχυμένης εποπτείας (2018-2022) και μετά στην απλή μεταπρογραμματική εποπτεία, όπου θα συμπληρώσει 5ετία το καλοκαίρι του 2027.

Η χώρα έχει ήδη βγει από το καθεστώς των μακροοικονομικών ανισορροπιών, τον περασμένο μήνα, στο πλαίσιο της αξιολόγησης του Ευρωπαϊκού Εξαμήνου.

Εφόσον εγκριθεί η πρόταση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής από το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, πιθανώς το φθινόπωρο, η Κομισιόν θα ετοιμάσει εκθέσεις για όλα τα κράτη των μνημονίων, πλην Ισπανίας, που έχει ήδη βγει από τη μεταπρογραμματική εποπτεία.

Ευρωπαϊκές πηγές εκτιμούν ότι πιθανώς η Ευρωπαϊκή Επιτροπή θα θελήσει να εντάξει και την Ελλάδα στην ομάδα των χωρών που θα βγουν άμεσα από την εποπτεία, ώστε να μη χρειαστεί να περιμένει –μόνη αυτή– ώς το ερχόμενο καλοκαίρι. Αλλωστε και η ενισχυμένη εποπτεία ήταν μια μορφή μεταπρογραμματικής εποπτείας. Υπέρ μιας τέτοιας θετικής για την Ελλάδα πρότασης συνηγορεί και το γεγονός ότι έχει ήδη βγει από το καθεστώς των μακροοικονομικών ανισορροπιών, τον περασμένο μήνα, στο πλαίσιο του Ευρωπαϊκού Εξαμήνου (όπου παραμένουν άλλες 4 χώρες). Επίσης, θετικά στο γόητρο της χώρας λειτουργεί η ανάληψη της προεδρίας του Eurogroup από τον Κυριάκο Πιερρακάκη.

Επί της ουσίας, η σημασία είναι μικρή, εξηγούν οι πηγές. Η μεταπρογραμματική εποπτεία είναι, ούτως ή άλλως, μια διαδικασία που περνάει κάτω από τα ραντάρ τα τελευταία χρόνια. Προβλέπει δύο αξιολογήσεις τον χρόνο και αντίστοιχες εκθέσεις, οι οποίες συνήθως δεν περιέχουν εκπλήξεις. Αλλωστε, εφόσον η χώρα συμπληρώνει ούτως ή άλλως 5ετία το επόμενο καλοκαίρι, απομένουν μόνο δύο αξιολογήσεις ακόμη.

Η σημασία είναι κυρίως συμβολική: να μην αποτελεί η Ελλάδα τη μοναδική εξαίρεση, έστω και για 1 χρόνο και να αναγνωρίσει η Κομισιόν ότι η χώρα επέστρεψε οριστικά στην κανονικότητα. Το αν τελικά θα συμβεί αυτό θα φανεί τελικά το φθινόπωρο. Φυσικά, μια θετική απόφαση θα λειτουργήσει υπέρ του ευρωπαϊκού προφίλ της κυβέρνησης, σε μια προεκλογική περίοδο.

Οι εκκρεμότητες

Ενώ όμως η χώρα αφήνει πίσω της το καθεστώς των μνημονίων, παραμένουν εκκρεμότητες και ανεκπλήρωτες δεσμεύσεις τόσο από τη μνημονιακή εποχή, όσο και από την περίοδο μετά, της έκθεσης Πισσαρίδη και του Ταμείου Ανάκαμψης, τα ορόσημα του οποίου τροποποιήθηκαν πολλές φορές, βάζοντας στο ράφι μια σειρά από μεταρρυθμίσεις.

Κάποιες από αυτές τις εκκρεμότητες θα μπορούσαν, αν είχαν κλείσει, να αποβούν προς όφελος των καταναλωτών, μειώνοντας τις τιμές. Για παράδειγμα, αναφέρεται από ευρωπαϊκή πηγή, η περίπτωση των μη συνταγογραφούμενων φαρμάκων (ΜΗΣΥΦΑ), μια υποκατηγορία των οποίων είχε προβλεφθεί στο μνημόνιο να μπορούν να πωλούνται από τα σούπερ μάρκετ. Στην πράξη, οι προϋποθέσεις που τέθηκαν για να γίνει αυτό το βήμα δεν επέτρεψαν την πώληση από τα σούπερ μάρκετ. Από την άλλη απελευθερώθηκαν οι τιμές τους και οι οποίες φυσικά αυξήθηκαν σημαντικά.

Το «άνοιγμα» των αγορών ήταν ένα πάγιο ζητούμενο στις διαπραγματεύσεις με την τρόικα, το οποίο επαναφέρει και στις εκθέσεις της μεταπρογραμματικής εποπτείας.

Οι καθυστερήσεις στη δικαιοσύνη είναι επίσης ένα πρόβλημα που παραμένει οξύ, 8 χρόνια μετά το τέλος των μνημονίων. Στα πρωτοβάθμια δικαστήρια τα πράγματα έχουν βελτιωθεί, μετά την τροποποίηση του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας, επισημαίνουν οι πηγές, ωστόσο η Κομισιόν στην τελευταία έκθεσή της για την Ελλάδα τονίζει πως παραμένουν προκλήσεις, κυρίως στην ψηφιοποίηση, που οδηγούν σε μακροχρόνιες διαδικασίες και συνεπώς δεν υπάρχει ασφάλεια δικαίου. Σύμφωνα με τα τελευταία στοιχεία του ΚΕΦΙΜ, μια υπόθεση προστασίας καταναλωτή χρειάζεται 4,5 χρόνια για να ολοκληρωθεί.

Παραμένουν ανεκπλήρωτες δεσμεύσεις τόσο από τη μνημονιακή εποχή όσο και από την περίοδο μετά, της έκθεσης Πισσαρίδη και του Ταμείου Ανάκαμψης.

Στον τραπεζικό τομέα, ακόμη εκκρεμεί –από το 2020– η δημιουργία του φορέα απόκτησης και επαναμίσθωσης ακινήτων, αν και ο υπουργός Εθνικής Οικονομίας έχει πει ότι θα λειτουργεί ώς το τέλος φθινοπώρου. Ωστόσο, επειδή πρόκειται για ευαίσθητο θέμα, εκτιμάται από ευρωπαϊκές πηγές ότι ίσως τελικά δεν θα θελήσει να το ανακινήσει η κυβέρνηση παραμονές εκλογών. Το νέο καθεστώς προβλέπει ότι οι οφειλέτες θα μπορούν να παραμένουν στο σπίτι τους για 12 χρόνια πληρώνοντας ένα μικρό ενοίκιο και θα έχουν τη δυνατότητα να το αγοράσουν στο τέλος, αν ανακάμψουν. Οι Ευρωπαίοι το θεωρούν σημαντικό γιατί είναι η τελευταία εκκρεμότητα για να ολοκληρωθεί το πτωχευτικό πλαίσιο, το οποίο αποτελεί θεμελιώδη μεταρρύθμιση του ελληνικού συστήματος.

Επίσης, εκκρεμεί το εξίσου ευαίσθητο θέμα του Μητρώου Φερεγγυότητας Ενοικιαστών, αν και έχει παραπεμφθεί για το β΄ εξάμηνο.

Το τελικό ζητούμενο όλων αυτών των μεταρρυθμίσεων, σημειώνουν οι πηγές, είναι η αύξηση της παραγωγικότητας, η οποία συνδέεται με την αλλαγή του παραγωγικού μοντέλου.

Στην πρέσα του πληθωρισμού οι μισθοί από το 2021

Της **ΘΕΛΜΑΣ ΧΑΤΖΗΑΘΑΝΑΣΙΟΥ**

Ανάχωμα στην αύξηση των πραγματικών μισθών αποτελεί ο επίμονα υψηλός πληθωρισμός την τελευταία πενταετία, επηρεάζοντας την αγοραστική δύναμη και τις συνθήκες διαβίωσης των νοικοκυριών. Μολονότι το φαινόμενο παρατηρείται σε ολόκληρη την Ευρώπη, έχει αποκτήσει μεγαλύτερες διαστάσεις στην Ελλάδα, όπου οι ονομαστικοί μισθοί παραμένουν συγκριτικά χαμηλοί παρά τις παρεμβάσεις στον κατώτατο μισθό, την κοινωνική συμφωνία για την αύξηση του ποσοστού κάλυψης των εργαζομένων από ΣΣΕ και τη σταδιακή μείωση των φορολογικών επιβαρύνσεων.

Η πίεση στους πραγματικούς μισθούς άρχισε να ασκείται από το 2021, μετά την αναταραχή που προκάλεσε η πανδημία στις εφοδιαστικές αλυσίδες. Το πληθωριστικό περιβάλλον επιδεινώθηκε έντονα το 2022 με τη ρωσική εισβολή στην Ουκρανία και ύστερα από μια σύντομη «ανάσα», ένα νέο κύμα πληθωρισμού αναδύθηκε φέτος, με το ενεργειακό σοκ που προκάλεσε η πολύμηνη διακοπή των διελεύσεων από τα Στενά του Ορμούζ. Σύμφωνα με έκθεση του ΟΟΣΑ που δημοσιεύθηκε αυτή την εβδομάδα, οι πραγματικοί μισθοί –αποπληθωρισμένοι με τον δείκτη τιμών καταναλωτή– έχουν αυξηθεί σωρευτικά κατά 5% από το 2021 έως το α΄ τρίμηνο του 2026. Ερευνες που χρησιμοποιούν διαφορετική μεθοδολογία διαπιστώνουν στασιμότητα ή ισχνή αύξηση των πραγματικών μισθών στη συγκεκριμένη περίοδο. Αλλωστε, τα στοιχεία αλλοιώνονται από το μεγάλο μέγεθος της παραοικονομίας και της φοροδιαφυγής.

Σε κάθε περίπτωση, οικονομολόγοι συμφωνούν αφενός ότι ασκείται πράγματι πίεση στους πραγματικούς μισθούς, καθώς συνολικά η αύξηση είναι πολύ βραδύτερη από τους ονομαστικούς, αφετέρου ότι η μισθωτή εργασία έχει σηκώσει το μεγαλύτερο βάρος της πληθωριστικής κρίσης. Ορισμένοι βέβαια εκτιμούν ότι το ζήτημα είναι προσωρινό και οι προοπτικές για τα επόμενα χρόνια είναι ευνοϊκότερες, ανάλογα με τις εξελίξεις στη Μέση Ανατολή.

Ενας στους δύο Ελληνες δεν μπορεί να αντεπεξέλθει σε έκτακτα έξοδα.

Το πρόβλημα φαίνεται οξύτερο στην Ελλάδα σε σύγκριση με την Ευρωζώνη, καθώς η χαμηλή ανταγωνιστικότητα, το περιορισμένο μέγεθος της ελληνικής αγοράς και η εξάρτηση από τις εισαγωγές είναι μόνο μερικοί από τους παράγοντες που συντηρούν τον πληθωρισμό σε σταθερά υψηλότερο επίπεδο την τελευταία πενταετία. Στο μεταξύ, οι ονομαστικοί μισθοί αυξάνονται μεν, αλλά με βραδύ ρυθμό σε σύγκριση με τον πληθωρισμό, παρά τις παρεμβάσεις στους μισθούς και στην αγορά εργασίας, με τους ειδικούς να αποδίδουν εν μέρει το πρόβλημα στη χαμηλή ανάπτυξη της παραγωγικότητας. Ως αποτέλεσμα επηρεάζονται η αγοραστική δύναμη και οι συνθήκες διαβίωσης, ασκώντας έντονες πιέσεις ιδίως στα χαμηλότερα εισοδηματικά στρώματα. Σύμφωνα με

έκθεση που δημοσίευσε αυτή την εβδομάδα η Eurostat με στοιχεία του 2025, ένας στους δύο Ελληνες (50,5%) αδυνατεί να ανταποκριθεί σε απροσδόκητα έξοδα, όπως επισκευές ή πληρωμές σε γιατρούς. Απόδειξη οικονομικής ανασφάλειας αποτελεί επίσης ότι για σχεδόν έναν στους δύο Ελληνες (46,6%) η μία εβδομάδα διακοπών είναι πολυτέλεια. Αξίζει να σημειωθεί ότι και τα δύο ποσοστά αυξήθηκαν σε σύγκριση με το 2024 και συγκαταλέγονται ανάμεσα στα υψηλότερα της Ε.Ε. Επιπλέον, το 27,5% του πληθυσμού διατρέχει κίνδυνο φτώχειας ή κοινωνικού αποκλεισμού, το δεύτερο υψηλότερο ποσοστό στην Ε.Ε. μετά τη Βουλγαρία.

Σύμφωνα με την ίδια έκθεση της Eurostat, το κατά κεφαλήν ΑΕΠ στην Ελλάδα σε όρους αγοραστικής δύναμης (PPS) ήταν 32% χαμηλότερο από τον ευρωπαϊκό μέσο όρο, φέρνοντας τη χώρα στην τελευταία θέση του μπλοκ μαζί με τη Βουλγαρία. Απεναντίας, η Ελλάδα εμφανίζει μεγαλύτερη σύγκλιση σε ό,τι αφορά το επίπεδο των τιμών, το οποίο αυξήθηκε στο 84% σε σύγκριση με τον ευρωπαϊκό μέσο όρο.

Η συμπίεση των πραγματικών μισθών σε συνδυασμό με τη συνεπαγόμενη επιδείνωση των συνθηκών διαβίωσης υποχρεώνει πολλούς να καταφύγουν σε δεύτερες δουλειές, ετεροαπασχόληση ή ακόμη και μετεγκατάσταση εκτός Ελλάδας, σύμφωνα με οικονομολόγους που έχουν ασχοληθεί με εργασιακά ζητήματα.

«Ο στόχος μας παραμένει σταθερός: Περισσότερες και καλύτερα αμειβόμενες θέσεις εργασίας, υψηλότερα πραγματικά εισοδήματα και σταθερή σύγκλιση του βιοτικού επιπέδου των Ελλήνων με τον ευρωπαϊκό μέσο όρο. Αυτό θα επιτευχθεί μέσα από τη συνέχιση των μεταρρυθμίσεων που ενισχύουν την παραγωγικότητα, προσελκύουν επενδύσεις, στηρίζουν την επιχειρηματικότητα και την καινοτομία, και δημιουργούν περισσότερες και καλύτερες ευκαιρίες απασχόλησης.

Οσο η ελληνική οικονομία γίνεται πιο παραγωγική και πιο ανταγωνιστική, τόσο μεγαλύτερο μέρος της ανάπτυξης θα μεταφράζεται σε υψηλότερα εισοδήματα και καλύτερο βιοτικό επίπεδο για όλους τους πολίτες», σχολίασε στην «Κ» η Ζαφείρα Καστρινάκη, πρόεδρος του Συμβουλίου Οικονομικών Εμπειρογνωμόνων στο υπουργείο Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών.

Η κλιματική κρίση άλλαξε την κατανάλωση

Το 70% των νοικοκυριών διαθέτει κλιματιστικό, εκτοξεύθηκε η κατανάλωση ενέργειας για ψύξη, τα μάλλινα ρούχα εξαφανίστηκαν

Της **ΔΗΜΗΤΡΑΣ ΜΑΝΙΦΑΒΑ**

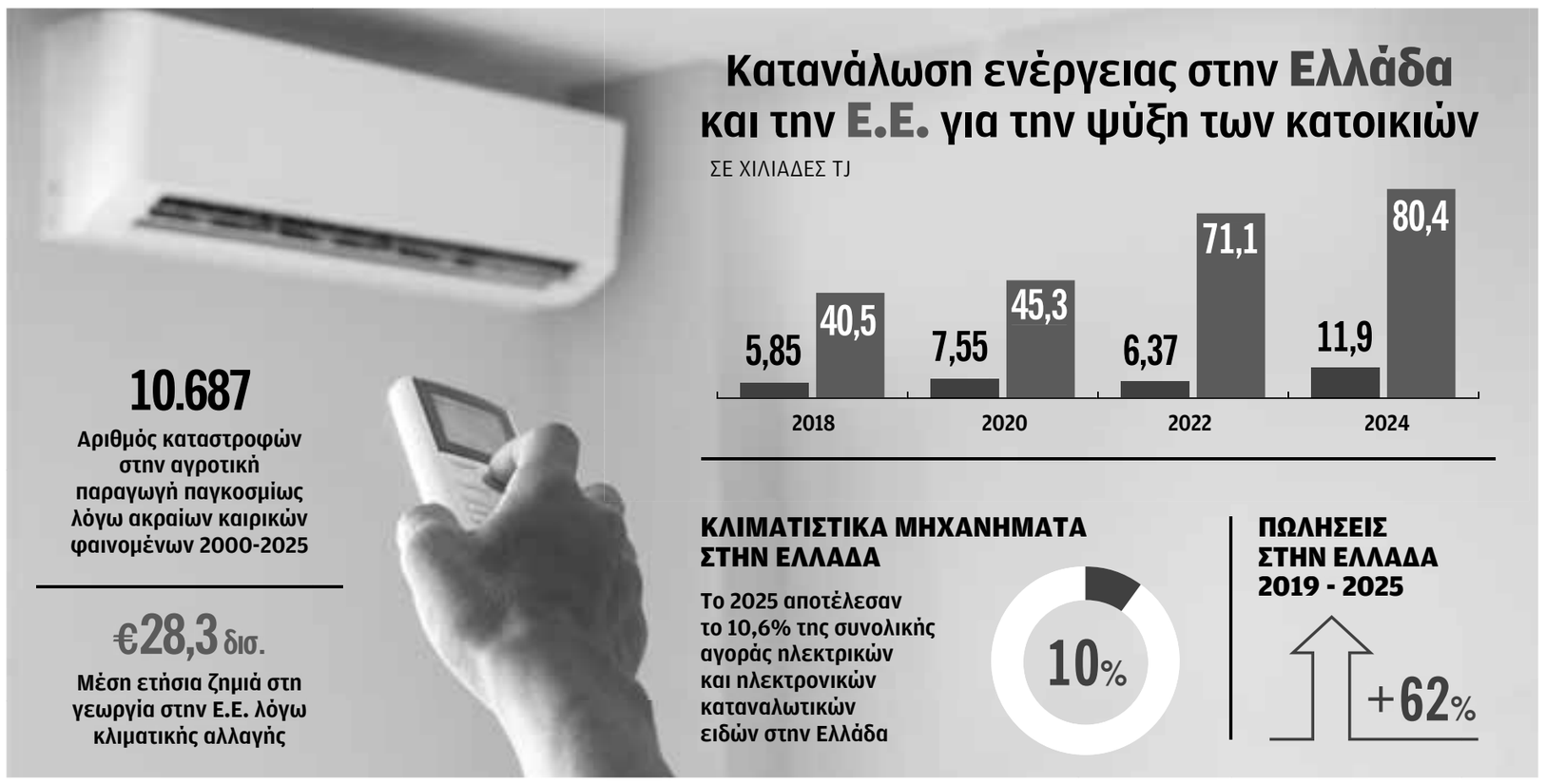

ΠΗΓΕΣ: Eurostat, NielsenIQ, FAO, Τράπεζα της Ελλάδος

Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

Πριν από λίγες ημέρες παρακολουθήσαμε –οι νεότεροι μάλλον με έκπληξη– σκηνές από τη Γαλλία, όπου πλήθος κόσμου στριμωχνόταν έξω από συγκεκριμένη αλυσίδα σούπερ μάρκετ για να αγοράσει φθηνό κλιματιστικό μηχάνημα, ενώ την ίδια ώρα επιτήδειοι που τα είχαν ήδη αγοράσει φθηνά, τα πούλησαν σε τριπλάσια τιμή. Οι παλιότεροι ίσως θα θυμούνται ότι 39 χρόνια πριν, τον Ιούλιο του 1987, ανάλογες «μάχες» δίνονταν στην Αθήνα για την αγορά όχι κλιματιστικού μηχανήματος, αλλά απλού ανεμιστήρα, με την τιμή τους να υπερδιπλασιάζεται και από τις 8.000 δραχμές να φτάνουν να πωλούνται ακόμη και 20.000 δρχ., ποσό που αντιστοιχεί σήμερα σε περίπου 420 ευρώ. Πόσο πωλείται σήμερα ένας ανεμιστήρας

Η τρέχουσα εκτιμώμενη μέση ετήσια ζημία για την Ε.Ε. από τα φαινόμενα της κλιματικής αλλαγής ανέρχεται σε 28,3 δισ. ευρώ.

δαπέδου; Με 50 ευρώ μπορείς να αγοράσεις έναν καλό, επώνυμο ανεμιστήρα, ενώ υπάρχουν στην αγορά και πιο φθηνές επιλογές.

Ακόμη κι αν αποδείχθηκε ότι στη Γαλλία, αλλά και στις άλλες χώρες της Δυτικής και Κεντρικής Ευρώπης, ήταν σε γενικές γραμμές απροετοίμαστοι για να αντιμετωπίσουν θερμοκρασίες που κυμαίνονταν κοντά στους 40 βαθμούς Κελσίου, το βέβαιο είναι ότι τα τελευταία χρόνια ολοένα και περισσότερα νοικοκυριά στην Ευρώπη καταναλώνουν πολύ περισσότερη ενέργεια σε σύγκριση με το παρελθόν για να δροσίσουν κατοικίες και χώρους εργασίας. Σύμφωνα με τα στοιχεία που δημοσίευσε πριν από λίγες ημέρες η Eurostat, μέσα σε έξι μόλις χρόνια, το 2024 σε σύγκριση με το 2018, διπλασιάστηκε η ενέργεια που καταναλώθηκε στις χώρες-μέλη της Ε.Ε. για την ψύξη των σπιτιών: έφτασε το 2024 τις 80.400 TJ (τερατζάουλ) από 40.500 TJ το 2018. Στην Ελλάδα το 2024 καταναλώθηκαν 11.900 TJ από 5.850 TJ το 2018, η ενέργεια δηλαδή υπερδιπλασιάστηκε, ενώ περίπου το 70% των κατοικιών στην Ελλάδα διαθέτει τουλάχιστον ένα κλιματιστικό μηχάνημα. Το 7,4% της ενέργειας που καταναλώνουν τα νοικοκυριά στην Ελλάδα προορίζεται για να δροσιστούν τα σπίτια, ποσοστό που είναι το τρίτο υψηλότερο στην Ε.Ε., ενώ το αντίστοιχο ποσοστό το 2018 ήταν λιγότερο από 4%. Εάν μέχρι πριν από λίγα χρόνια το air condition ήταν πολυτέλεια, σήμερα πλέον εγκαθίσταται σε ένα σπίτι όπως και οι άλλες αναγκαίες ηλεκτρικές συσκευές (κουζίνα, ψυγείο, πλυντήριο), καθώς σχεδόν κάθε καλοκαίρι είναι θερμότερο από το προηγούμενο, ενώ οι ημέρες των υψηλών θερμοκρασιών είναι χρόνο με τον χρόνο περισσότερες.

Αυτή είναι μια από τις πολλές αλλαγές που έχει επιφέρει η κλιματική κρίση στον τρόπο που ψωνίζουμε. Μια από τις πλέον σημαντικές σχετίζεται με την αγορά ρούχων: οι πολύ πιπιότεροι χειμώνες και η επικράτηση υψηλότερων θερμοκρασιών καθ' όλη τη διάρκεια του χρόνου οδηγεί πλέον τους καταναλωτές στην Ελλάδα να αγοράζουν ολοένα και λιγότερο βαριά ρούχα, με τις τέσσερις σεζόν για τον κλάδο της ένδυσης να έχουν στην πραγματικότητα καταργηθεί. Το παραπάνω δημιουργεί σοβαρά προβλήματα στους λιανεμπόρους, οι οποίοι καλούνται να διαχειριστούν σημαντικά αποθέματα, κάτι που σημαίνει μεγαλύτερο κόστος και μικρότερα έσοδα και κέρδη.

Ακόμη πιο μεγάλο πρόβλημα δημιουργεί το γεγονός ότι πλέον τον Δεκέμβριο και τον Ιανουάριο στην Ελλάδα μπορεί να έχει υψηλότερες θερμοκρασίες από ό,τι τον Μάρτιο, με συνέπεια να μην υπάρχει αντιστοίχιση μεταξύ των πραγματικών καιρικών συνθηκών και των ρούχων που πωλούνται. Έτσι, πλέον υπάρχει μεγάλη στροφή κατασκευαστών και καταναλωτών στα ελαφρύτερα ρούχα. Τα μάλλινα σχεδόν έχουν εξαφανιστεί από τις βιτρίνες και τα ράφια των καταστημάτων στην Ελλάδα και ειδικά από την Αττική και κάτω, με τους καταναλωτές πλέον να αγοράζουν περισσότερο τα λεγόμενα «ενδιάμεσα ρούχα» (πουκάμισα, λεπτές βαμβακερές μπλούζες, λεπτά πανωφόρια). Καθοριστικό ρόλο στις επιλογές τους διαδραματίζει πλέον και η στρατηγική που ακολουθεί η βιομηχανία της μόδας, η οποία στρέφεται στα λεγόμενα «βιώσιμα υφάσματα», υφάσματα δηλαδή που προέρχονται από πρώτες ύλες με λιγότερες απαιτήσεις σε νερό, όπως η κλωστική κάνναβη ή το βιώσιμο βαμβάκι. Μάλιστα, για το τελευταίο έχει αναπτυχθεί η διεθνής πρωτοβουλία Better Cotton Initiative και τα προϊόντα που έχουν παραχθεί από βαμβάκι το οποίο εντάσσεται σε αυτό το πρόγραμμα βιωσιμότητας φέρουν ειδική σήμανση.

Από την άλλη, οι έντονες βροχοπτώσεις, απόρροια επίσης της κλιματικής αλλαγής, οι οποίες στην Ελλάδα τα τελευταία χρόνια προκάλεσαν και μεγάλες καταστροφές, επιφέρουν επίσης αλλαγές στην κατανάλωση. Σύμφωνα με πηγές από την αγορά ηλεκτρονικών ειδών, όταν υπάρχουν σχετικές μετεωρολογικές προγνώσεις, αυξάνονται οι πωλήσεις σε power banks και φακούς, υπό τον φόβο των διακοπών ρεύματος.

Η ξηρασία, βασική αιτία πληθωρισμού

Οι τιμές- ρεκόρ στο ελαιόλαδο πριν από τρία χρόνια, τιμές που έφτασαν σε αυτά τα επίπεδα λόγω της μειωμένης παραγωγής κυρίως στην Ισπανία και λιγότερο στην Ελλάδα, απόρροια των υψηλών θερμοκρασιών, έστρεψαν αρκετούς καταναλωτές σε πιο φθηνές επιλογές, όπως είναι αυτή του σπορέλαιου, οι πωλήσεις του οποίου αυξήθηκαν κατά περίπου 10%. Είναι χαρακτηριστικό ότι, σύμφωνα με τα στοιχεία της Ελληνικής Στατιστικής Αρχής (ΕΛΣΤΑΤ) για τις συνθήκες διαβίωσης στην Ελλάδα, η μέση μηνιαία καταναλωθείσα ποσότητα ελαιολάδου ανά νοικοκυριό, ενώ μέχρι το 2023 ήταν πάνω από τα δύο λίτρα, το 2023 υποχώρησε για πρώτη φορά κάτω από αυτό το όριο και έπεσε στα 1,89 λίτρα (από 2,19 λίτρα το 2022), ενώ το 2024, χρονιά κατά την οποία συνεχίστηκαν οι υψηλές τιμές στο ελαιόλαδο, η μέση μηνιαία καταναλωθείσα ποσότητα ελαιολάδου υποχώρησε περαιτέρω και διαμορφώθηκε σε μόλις 1,63 λίτρα.

Μια αύξηση κατά 10% των ακραίων καιρικών φαινομένων θα έχει ως συνέπεια τη μείωση κατά 7,6% του παγκόσμιου εμπορίου καλαμποκιού και μείωση κατά 5,4% του παγκόσμιου εμπορίου ρυζιού.

Η παραπάνω είναι ίσως η πλέον χαρακτηριστική –και ταυτόχρονα βίαιη– μεταβολή που επιφέρει η κλιματική κρίση στις καταναλωτικές συνήθειες, καθώς μπορεί να προκαλέσει είτε μαζική έλλειψη συγκεκριμένων ειδών διατροφής είτε ακριβώς λόγω της μείωσης της παραγωγής που προκαλεί και της επακόλουθης αύξησης των τιμών, να υποχρεώσει τους καταναλωτές να στραφούν σε άλλα προϊόντα, συχνά υποκατάστατα.

Αλλωστε, ακόμη πληρώνουμε ακριβά –στην κυριολεξία– την παρατεταμένη ξηρασία στο Βιετνάμ το 2024, χώρα παραγωγής καφέ, και την επίσης παρατεταμένη ξηρασία στην Ακτή Ελεφαντοστού και την Γκάνα, κυριότερες χώρες παραγωγής κακάο, καθώς αυτά τα φαινόμενα οδήγησαν σε ιστορικά υψηλά τις διεθνείς τιμές του καφέ και του κακάο. Πόσο συχνά είναι αυτά τα φαινόμενα; Σύμφωνα με έκθεση του Διεθνούς Οργανισμού Τροφίμων και Γεωργίας του ΟΗΕ (FAO), την περίοδο 2000-2025 καταγράφηκαν 10.687 καταστροφές στην αγροτική παραγωγή παγκοσμίως οι οποίες οφείλονταν σε ακραία καιρικά φαινόμενα. Επιπλέον, εκτιμάται ότι μια αύξηση κατά 10% των ακραίων καιρικών φαινομένων θα έχει ως συνέπεια τη μείωση κατά 7,6% του παγκόσμιου εμπορίου καλαμποκιού και μείωση κατά 5,4% του παγκόσμιου εμπορίου ρυζιού, με ό,τι αυτό σημαίνει για την επισιτιστική ασφάλεια.

Στην Ελλάδα, αλλά και συνολικά στην Ευρωζώνη, η κλιματική αλλαγή θεωρείται μία από τις βασικές αιτίες του επίμονου πληθωρισμού, κυρίως στις τιμές των τροφίμων, με την επίδραση να είναι άμεση στα μη επεξεργασμένα είδη διατροφής (φρούτα, λαχανικά), αλλά να επεκτείνεται και στα επεξεργασμένα λόγω της επίδρασης των ακραίων καιρικών φαινομένων σε βασικές πρώτες ύλες.

Στην έκθεση του διοικητή της Τράπεζας της Ελλάδος, όπου υπάρχει ειδικό κεφάλαιο για την αγροτική παραγωγή και την εκτίμηση των επιπτώσεων σε αυτή από την κλιματική αλλαγή, επισημαίνεται ότι η τρέχουσα εκτιμώμενη μέση ετήσια ζημία για την Ε.Ε. ανέρχεται σε 28,3 δισ. ευρώ, που αντιστοιχεί σε περίπου 6% της ετήσιας φυτικής και ζωικής παραγωγής. Σημειώνεται ότι το 50% των ζημιών στον αγροτικό τομέα που σχετίζονται με κλιματικούς κινδύνους οφείλεται σε φαινόμενα ξηρασίας. Η κλιματική αλλαγή επηρεάζει άμεσα και την παραγωγικότητα της εργασίας του αγροτικού τομέα. Το κοινό κέντρο ερευνών (JRC) της Ευρωπαϊκής Επιτροπής εκτιμά μείωση της παραγωγικότητας της εργασίας στην Ευρώπη κατά 1,6% έως το 2080 λόγω της θερμικής καταπόνησης των εργαζομένων, με τις νότιες και ανατολικές περιοχές να επηρεάζονται εντονότερα (μείωση έως και 5,4% στην Ελλάδα).

Η Ελλάδα φορολογεί την εργασία περισσότερο από όλα τα κράτη στην Ε.Ε.

Του **ΠΡΟΚΟΠΗ ΧΑΤΖΗΝΙΚΟΛΑΟΥ**

Η ψηφιοποίηση της φορολογικής διοίκησης αποδίδει καρπούς στην καταπολέμηση της φοροδιαφυγής, όμως δεν αρκεί για να αλλάξει τη δομή του ελληνικού φορολογικού συστήματος. Παρά την επέκταση των ηλεκτρονικών βιβλίων myDATA, τις νέες ψηφιακές διαδικασίες στις συναλλαγές και την ενίσχυση των φορολογικών ελέγχων, η Ελλάδα εξακολουθεί να εμφανίζει ένα από τα πιο επιβαρυμένα φορολογικά μοντέλα στην Ευρώπη.

Η ετήσια έκθεση φορολογίας 2026 της Γενικής Διεύθυνσης Φορολογίας και Τελωνειακής Ενωσης της Ευρωπαϊκής Επιτροπής σκιαγραφεί μια εικόνα με έντονες αντιθέσεις. Από τη μια πλευρά αναγνωρίζεται η πρόοδος στον εκσυγχρονισμό της φορολογικής διοίκησης και στη βελτίωση της εισπραξιμότητας. Από την άλλη, όμως, αναδεικνύονται τρεις χρόνιες αδυναμίες που εξακολουθούν να χαρακτηρίζουν το ελληνικό φορολογικό μοντέλο. Η υπερφορολόγηση της εργασίας, η υπερβολική εξάρτηση από τους έμμεσους φόρους και η πολύ υψηλή συμβολή των περιβαλλοντικών φόρων στα δημόσια έσοδα.

Ο έμμεσος φορολογικός συντελεστής διαμορφώθηκε το 2024 στο 44,8%, το υψηλότερο επίπεδο μεταξύ των 27 κρατών-μελών.

Το πλέον ανησυχητικό εύρημα αφορά τη φορολόγηση της εργασίας. Ο έμμεσος φορολογικός συντελεστής (Implicit Tax Rate on Labour) διαμορφώθηκε το 2024 στο 44,8%, το υψηλότερο επίπεδο μεταξύ των 27 κρατών-μελών.

Ο δείκτης αποτυπώνει το συνολικό φορολογικό κόστος της απασχόλησης, καθώς περιλαμβάνει τον φόρο εισοδήματος, τις ασφαλιστικές εισφορές εργαζομένων και εργοδοτών, καθώς και κάθε άλλη επιβάρυνση που συνδέεται με τη μισθωτή εργασία. Στην πράξη, σχεδόν τα μισά χρήματα που δαπανάει μια επιχείρηση για την απασχόληση ενός εργαζομένου καταλήγουν στα δημόσια ταμεία μέσω φόρων και εισφορών.

Η απόσταση από τον ευρωπαϊκό μέσο όρο είναι αισθητή. Στην Ε.Ε. ο αντίστοιχος δείκτης διαμορφώνεται στο 37,1%, γεγονός που αποτυπώνει το σημαντικά υψηλότερο φορολογικό βάρος που σηκώνουν οι εργαζόμενοι στην Ελλάδα.

Η Ετήσια Εκθεση Φορολογίας 2026 της Ε. Ε. καταγράφει τρεις χρόνιες αδυναμίες που χαρακτηρίζουν το ελληνικό φορολογικό μοντέλο. Την υπερφορολόγηση της εργασίας, την υπερβολική εξάρτηση από τους έμμεσους φόρους και την πολύ υψηλή συμβολή των φόρων στα καύσιμα στα δημόσια έσοδα.

Ανάλογη είναι και η εικόνα που προκύπτει από τα στοιχεία του ΟΟΣΑ. Για έναν άγαμο εργαζόμενο με μέσο μισθό η συνολική φορολογική επιβάρυνση έφθασε το 2025 στο 39,3% του κόστους εργασίας, έναντι 35,1% στις χώρες του ΟΟΣΑ.

Η έκθεση επισημαίνει ακόμη ότι η προοδευτική αύξηση των πραγματικών οριακών φορολογικών συντελεστών στα υψηλότερα εισοδήματα ενδέχεται να λειτουργεί αποτρεπτικά για την αύξηση της απασχόλησης και των αποδοχών. Σημειώνεται πάντως ότι η κυβέρνηση προχώρησε φέτος σε αλλαγές στις φορολογικές κλίμακες των υψηλότερων εισοδημάτων.

Υψηλός ΦΠΑ

Η δεύτερη διαπίστωση της έκθεσης αφορά τη διάρθρωση των φορολογικών εσόδων. Η Ελλάδα εξακολουθεί να στηρίζεται σε μεγάλο βαθμό στην έμμεση φορολογία, με τον ΦΠΑ να διαδραματίζει πρωταγωνιστικό ρόλο.

Από το 2014 μέχρι σήμερα η χώρα κατέγραψε τη μεγαλύτερη αύξηση συμμετοχής του ΦΠΑ στο συνολικό φορολογικό μείγμα μεταξύ όλων των κρατών-μελών, κατά 3,1 ποσοστιαίες μονάδες. Η εξέλιξη αυτή καταδεικνύει ότι τα δημόσια έσοδα εξαρτώνται ολοένα και περισσότερο από την κατανάλωση.

Παράλληλα, η Ελλάδα συγκαταλέγεται στις μόνο τρεις χώρες της Ευρωπαϊκής Ενωσης όπου το ποσοστό των ειδικών φόρων κατανάλωσης δεν υποχώρησε τα τελευταία χρόνια, αντίθετα με τη γενικότερη ευρωπαϊκή τάση. Με βασικό συντελεστή ΦΠΑ 24%, η Ελλάδα παραμένει μεταξύ των χωρών με την υψηλότερη φορολογία στην κατανάλωση, επιβαρύνοντας περισσότερο τα χαμηλά και μεσαία εισοδήματα.

• **Καύσιμα.** Ακόμη ένα στοιχείο που ξεχωρίζει στην ευρωπαϊκή έκθεση είναι η συμβολή των περιβαλλοντικών φόρων στα δημόσια έσοδα. Με έσοδα που αντιστοιχούν στο 3,8% του ΑΕΠ, η Ελλάδα βρίσκεται στην κορυφή της σχετικής κατάταξης στην Ευρωπαϊκή Ενωση. Η επίδοση αυτή συνδέεται κυρίως με τη φορολόγηση των καυσίμων και της ενέργειας.

Η Επιτροπή επισημαίνει ότι παρότι οι περιβαλλοντικοί φόροι αποτελούν εργαλείο της πράσινης μετάβασης, η υπερβολική εξάρτηση από αυτούς μπορεί να αυξήσει σημαντικά το ενεργειακό κόστος για νοικοκυριά και επιχειρήσεις, ιδιαίτερα σε περιόδους έντονων ανατιμήσεων.

• **Ακίνητα.** Στην αντίθετη κατεύθυνση κινείται η φορολογία της ακίνητης περιουσίας, της οποίας η συμμετοχή στο συνολικό φορολογικό μείγμα έχει περιοριστεί σε σχέση με το 2014, αν και εξακολουθεί να αντιπροσωπεύει το 6,6% των συνολικών φορολογικών εσόδων.

γαστρονόμος
ΜΑΘΗΜΑΤΑ ΖΩΗΣ ΑΠΟ ΤΗΝ ΙΚΑΡΙΑ
ΕΝΑ ΑΦΙΕΡΩΜΑ ΣΤΟ ΝΗΣΙ ΠΟΥ ΖΕΙ ΜΕ ΤΟΥΣ ΔΙΚΟΥΣ ΤΟΥ ΚΑΝΟΝΕΣ
ΚΑΙ ΣΥΝΤΑΓΕΣ ΠΟΥ ΚΑΝΟΥΝ ΤΟΝ ΓΙΑΤΡΟ ΠΕΡΑ
ΚΥΡΙΑΚΗ
19.7.26
Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ
1ο ΦΕΣΤΙΒΑΛ
ΓΕΥΣΗΣ ΚΑΙ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ
ΓΑΣΤΡΟΝΟΜΟΥ ΣΤΟ ΒΟΥΝΙ ΛΕΜΕΣΟΥ
ΚΑΙ
ΟΛΟΙ ΟΙ ΝΙΚΗΤΕΣ ΣΤΑ
12α ΒΡΑΒΕΙΑ
ΠΟΙΟΤΗΤΑΣ ΓΑΣΤΡΟΝΟΜΟΣ

Οι Ελληνες προτιμούν ταξίδια στο εξωτερικό

Αλμα για τις δαπάνες εκτός Ελλάδος το πρώτο τετράμηνο, περαιτέρω άνοδο φέτος το καλοκαίρι δείχνουν οι πρώτες εκτιμήσεις

Του **ΗΛΙΑ Γ. ΜΠΕΛΛΟΥ**

Η συντριπτική πλειονότητα των Ελλήνων συνεχίζει παραδοσιακά να περνάει τις καλοκαιρινές διακοπές της, καθώς και τις μεγάλες αργίες των Χριστουγέννων και του Πάσχα εντός συνόρων, στηρίζοντας έμπρακτα τον εγχώριο τουρισμό. Παράλληλα, όμως, τα επίσημα στοιχεία της Τράπεζας της Ελλάδος (ΤτΕ), σε συνδυασμό με ανάλυση από το Ινστιτούτο του Συνδέσμου Ελληνικών Τουριστικών Επιχειρήσεων (ΙΝΣΕΤΕ), αναδεικνύουν μια ξεκάθαρη και σταθερά αυξανόμενη τάση: ολοένα και περισσότεροι Ελληνες επιλέγουν πλέον να ταξιδέψουν και στο εξωτερικό. Αυτό το διευρυνόμενο ρεύμα μεταβάλλει τις ισορροπίες της ταξιδιωτικής αγοράς και δημιουργεί νέα δεδομένα. Σύμφωνα με την εκτίμηση του ΙΝΣΕΤΕ, «η τάση αυτή μπορεί να υποδηλώνει και μια στροφή του ελληνικού τουριστικού κοινού από καλοκαιρινούς παραθεριστικούς προορισμούς της Ελλάδας σε προορισμούς του εξωτερικού». Πρόκειται για μια σημαντική διαφοροποίηση στη συμπεριφορά των καταναλωτών, η οποία τεκμηριώνεται από τους επίσημους δείκτες.

Τα στοιχεία που προκύπτουν από την Ερευνα Συνόρων της Τράπεζας της Ελλάδος επιβεβαιώνουν ότι ο εξερχόμενος τουρισμός παρουσιάζει σημαντική μεγέθυνση. Κατά τη διάρκεια του 2025 οι πληρωμές των Ελλήνων ταξιδιωτών που επισκέφθηκαν ξένες χώρες άγγιξαν ένα νέο ιστορικό υψηλό φτάνοντας στα 3,339 δισ. ευρώ, ποσό που μεταφράζεται σε αξιοσημείωτη αύξηση της τάξης του 19% σε σύγκριση με τα 2,805 δισ. ευρώ του 2024. Το στοιχείο αυτό αποκτά ιδιαίτερο ενδιαφέρον, αν και ο αριθμός των αναχωρήσεων και των διανυκτερεύσεων στο εξωτερικό παραμένει χαμηλότερος από τα ιστορικά ανώτατα επίπεδα της προπανδημικής περιόδου. Συγκεκριμένα, οι 7,2 εκατομμύρια αναχωρήσεις που καταγράφηκαν το 2025 υπολείπονται κατά περίπου 10% από το ιστορικό ρεκόρ του 2018, όταν οι αναχωρήσεις είχαν φτάσει στα 8 εκατομμύρια.

Αντίστοιχα, τα 35,5 εκατομμύρια διανυκτερεύσεις των Ελλήνων στο εξωτερικό έχουν μειωθεί κατά 21% σε σχέση με το υψηλό του 2019, όταν είχαν αγγίξει τα 44,9 εκατομμύρια. Η αναντιστοιχία αυτή ανάμεσα στις αυξημένες δαπάνες και τον ελαφρώς μικρότερο όγκο ταξιδιωτών δείχνει ότι οι Ελληνες που ταξιδεύουν εκτός συνόρων ξοδεύουν περισσότερα ανά ταξίδι, επιλέγοντας συχνότερα προορισμούς της Ευρωζώνης αντί, για παράδειγμα, οδικές εξορμήσεις σε γειτονικές χώρες χαμηλότερου κόστους.

Οι λόγοι πίσω από αυτό το φαινόμενο είναι οικονομικοί και κοινωνικοί, ενώ εκτιμάται ότι η τάση αυτή τροφοδοτείται από δύο βασικούς παράγοντες. Από τη μια πλευρά, η συνεχιζόμενη άνοδος των τιμών του τουριστικού πακέτου στην Ελλάδα, η οποία περιλαμβάνει ακριβότερες τιμές διανυκτέρευσης στα εγχώρια ξενοδοχεία, καθώς και αυξημένες τιμές στην εστίαση και στη διασκέδαση, έχει περιορίσει σημαντικά το σχετικό πλεονέκτημα κόστους των εγχώριων διακοπών.

Για ένα κομμάτι του πληθυσμού, ο προϋπολογισμός που απαιτείται για μία εβδομάδα διακοπών σε έναν ελληνικό δημοφιλή παραθεριστικό προορισμό έχει καταστεί πλέον πολύ λιγότερο ανταγωνιστικός από ένα οργανωμένο ταξίδι ή ένα city break σε κάποια ευρωπαϊκή πρωτεύουσα. Από την άλλη πλευρά, παρά τις γενικότερες πιέσεις που ασκεί ο πληθωρισμός στην καθημερινότητα, εκτιμάται ότι παρατηρείται μια βελτίωση της εισοδηματικής κατάστασης εκείνου του ποσοστού του πληθυσμού που επιλέγει συστηματικά να ταξιδέψει στο εξωτερικό. Αυτό το αγοραστικό κοινό διαθέτει την οικονομική δυνατότητα να απορροφήσει το αυξημένο κόστος των διεθνών μετακινήσεων, προσαρμόζοντας ίσως τη διάρκεια της διαμονής του, η οποία μειώθηκε ελαφρώς στις 4,9 διανυκτερεύσεις κατά μέσον όρο, αλλά αυξάνοντας την ημερήσια δαπάνη του.

Η δυναμική αυτή συνεχίζεται με αμείωτο ρυθμό και κατά το τρέχον έτος, όπως αποκαλύπτουν τα πλέον πρόσφατα στοιχεία από το ταξιδιωτικό ισοζύγιο πληρωμών της Τράπεζας της Ελλάδος για το πρώτο τετράμηνο του 2026. Κατά το διάστημα Ιανουαρίου - Απριλίου του 2026, οι πληρωμές των Ελλήνων για ταξίδια στο εξωτερικό ανήλθαν σε 1,126 δισ. ευρώ, σημειώνοντας σημαντική άνοδο από τα 987,97 εκατ. ευρώ της αντίστοιχης περυσινής περιόδου, γεγονός που πιστοποιεί μια καθαρή αύξηση της τάξης του 14%. Είναι μάλιστα χαρακτηριστικό ότι οι ρυθμοί αύξησης των ελληνικών ταξιδιωτικών πληρωμών προς το εξωτερικό ξεπερνούν συχνά τη δυναμική του εισερχόμενου τουρισμού.

Η τάση αυτή αναμένεται να επιβεβαιωθεί και κατά τη διάρκεια της κρίσιμης θερινής περιόδου που διανύουμε. Σύμφωνα με διασταυρωμένα στοιχεία και μελέτες από μεγάλους ταξιδιωτικούς οργανισμούς, οι κρατήσεις των Ελλήνων για το εξωτερικό κατά τους μήνες Ιούλιο, Αύγουστο και Σεπτέμβριο του 2026 παρουσιάζουν εξαιρετικά υψηλά ποσοστά πληρότητας. Οι προτιμήσεις εστιάζονται κυρίως σε χώρες της Ευρωζώνης, όπως η Ιταλία, η Ισπανία και η Γαλλία, με τα αεροπορικά πακέτα να εμφανίζουν έντονη κινητικότητα. Συμπερασματικά, αν και η πλειονότητα των Ελλήνων εξακολουθεί δικαιολογημένα να επιλέγει την Ελλάδα για τις κύριες διακοπές της, το τμήμα εκείνο των πολιτών που εντάσσει το εξωτερικό στα πλάνα του διευρύνεται σταθερά, αναζητώντας μια καλύτερη σχέση ποιότητας και τιμής.

Υψηλό το κόστος στην Ελλάδα

Η συνεχιζόμενη άνοδος των τιμών του τουριστικού πακέτου στην Ελλάδα, η οποία περιλαμβάνει ακριβότερες τιμές διανυκτέρευσης στα εγχώρια ξενοδοχεία, καθώς και αυξημένες τιμές στην εστίαση και στη διασκέδαση, έχει περιορίσει σημαντικά το σχετικό πλεονέκτημα κόστους των εγχώριων διακοπών.

Στα 3,3 δισ. οι δαπάνες σε ξένες χώρες

Κατά τη διάρκεια του 2025 οι πληρωμές των Ελλήνων ταξιδιωτών που επισκέφθηκαν ξένες χώρες άγγιξαν νέο ιστορικό υψηλό φτάνοντας στα 3,339 δισ. ευρώ, ποσό που μεταφράζεται σε αξιοσημείωτη αύξηση της τάξης του 19% σε σύγκριση με τα 2,805 δισ. ευρώ το 2024.

Βασικά μεγέθη εξερχόμενου τουρισμού από την Ελλάδα

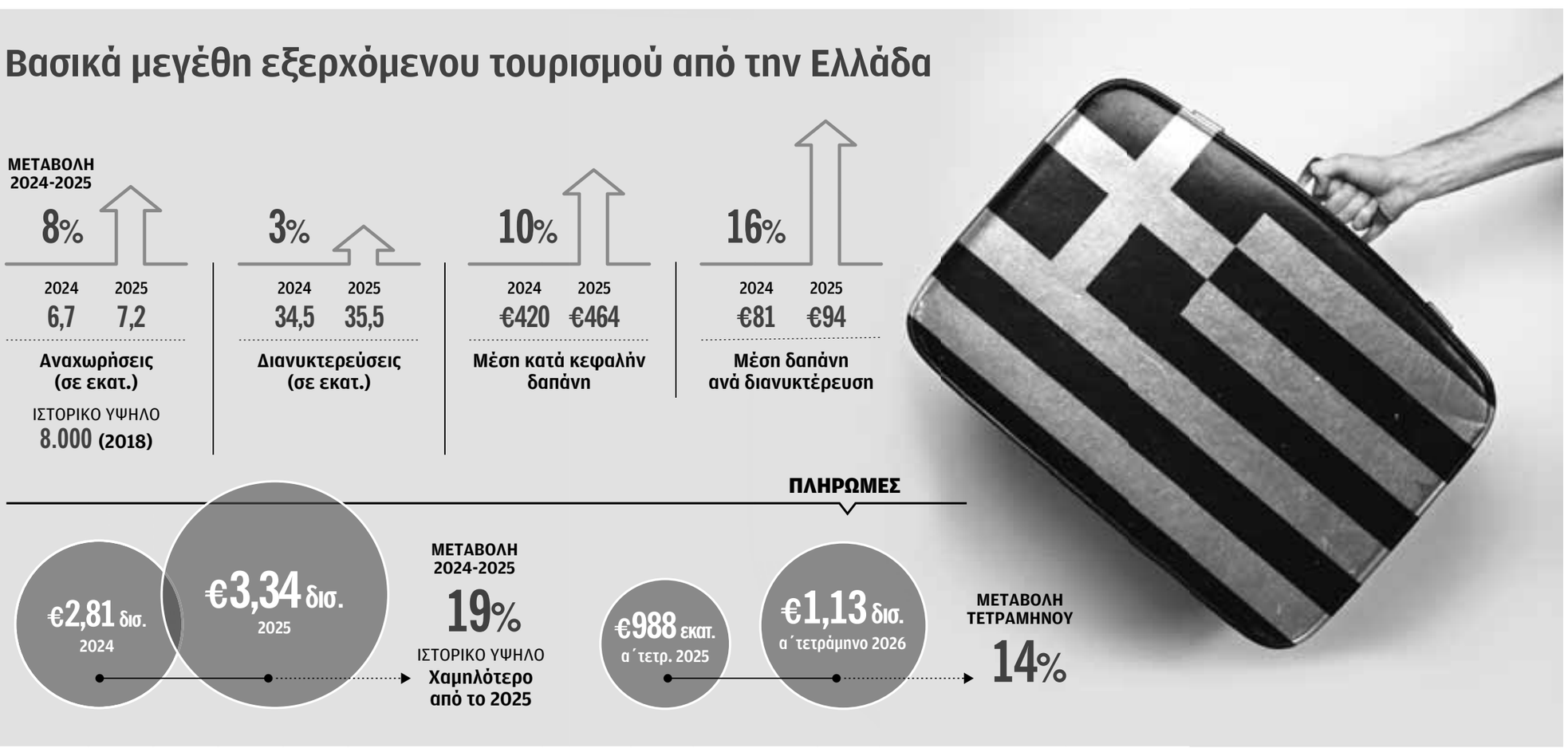

ΠΗΓΗ: ΙΝΣΕΤΕ, ΤτΕ

Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

Ανοδος τιμών σε ξενοδοχεία, καταλύματα για Ιούλιο και Αύγουστο

Συνεχίζονται να αυξάνονται οι τιμές στα ξενοδοχεία και στα καταλύματα, αν και με ηπιότερο ρυθμό από ό,τι στο παρελθόν, αποτυπώνοντας μια τάση σταθεροποίησης στην εγχώρια τουριστική αγορά. Σύμφωνα με τα τελευταία στοιχεία της εξειδικευμένης πλατφόρμας Hotellab, η οποία αναλύει τις τάσεις προκρατήσεων για λογαριασμό του Συνδέσμου Ελληνικών Τουριστικών Επιχειρήσεων, η μέση τιμή ενός δίκλινου δωματίου για τον φετινό Ιούλιο εκτιμάται ότι θα κυμανθεί μεταξύ 178 και 181 ευρώ, σημειώνοντας μια ήπια άνοδο της τάξης του 2% έως 3,5% σε σχέση με τα 174 ευρώ του αντίστοιχου περυσινού μήνα.

Για τον Αύγουστο, η Hotellab προβλέπει ότι η μέση τιμή θα αγγίξει τα 194 με 197 ευρώ, παρουσιάζοντας μια οριακή αυξητική τάση από τα 190 ευρώ του Αυγούστου του 2025. Η συγκράτηση αυτή οφείλεται στην έντονη ευαισθησία των Ευρωπαίων καταναλωτών ως προς το κόστος, γεγονός που αναγκάζει τους ξενοδόχους να αποφεύγουν τις επιθετικές ανατιμήσεις των προηγούμενων ετών, στρέφοντας τη στρατηγική τους στην εξασφάλιση υψηλών πληροτήτων. Οφείλεται όμως έως ένα βαθμό και στις προσφορές στις οποίες προχώρησαν οι ελληνικές ξενοδοχειακές επιχειρήσεις λίγο μετά το ξέσπασμα του πολέμου στον Περσικό Κόλπο προκειμένου να «ξεπαγώσουν» τις κρατήσεις.

Διευκρινίζεται ότι οι αυξήσεις στα πεντάστερα ξενοδοχεία είναι υψηλότερες, κάτι που επιβεβαιώνεται ήδη από τα πρώτα στοιχεία για τον Μάιο, που παραπέμπουν σε αύξηση της τάξης του 10% των τιμών σε αυτή την κατηγορία.

Η μέση τιμή τον επόμενο μήνα θα αγγίξει τα 194 με 197 ευρώ, παρουσιάζοντας οριακά αυξητική τάση.

Η εικόνα αυτή επιβεβαιώνεται και από τα απολογιστικά δεδομένα των δύο πρώτων μηνών του καλοκαιριού. Για τον Μάιο, η μηνιαία έρευνα του Ινστιτούτου Τουριστικών Ερευνών και Προβλέψεων και του Ξενοδοχειακού Επιμελητηρίου Ελλάδος έδειξε ότι η μέση τιμή διαμορφώθηκε στα 117 ευρώ έναντι 112 ευρώ πέρυσι.

Παράλληλα, η τελευταία έκθεση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής Τουρισμού για το δεύτερο τρίμηνο του έτους υπογραμμίζει ότι η Ελλάδα καταγράφει την υψηλότερη αύξηση αφίξεων στην Ευρώπη με ποσοστό 38,3%, ενώ οι συνολικές τουριστικές δαπάνες στη χώρα εκτινάχθηκαν κατά 64,3%.

Αυτή η αναντιστοιχία όγκου και εσόδων, που επηρεάζει ομοίως και τις βραχυχρόνιες μισθώσεις λόγω της αυξημένης ζήτησης για εναλλακτικά καταλύματα, αποδεικνύει ότι οι επισκέπτες ξοδεύουν περισσότερα ανά διανυκτέρευση, παραμένοντας προσηλωμένοι σε ποιοτικότερες επιλογές παρά την ευρύτερη οικονομική πίεση. Γεγονός που επιτρέπει και στις ξενοδοχειακές επιχειρήσεις να αυξήσουν τις τιμές τους έστω και οριακά.

Στο μέτωπο της επιβατικής κίνησης, τα ελληνικά αεροδρόμια καταγράφουν σταθερά θετικούς ρυθμούς, υποστηρίζοντας αποτελεσματικά τη ροή των επισκεπτών. Σύμφωνα με τα επίσημα στοιχεία του Διεθνούς Αερολιμένα Αθηνών, η συνολική κίνηση τον Μάιο ανήλθε σε 3,21 εκατομμύρια επιβάτες, αυξημένη κατά 3,8%, με τους διεθνείς ταξιδιώτες να φτάνουν στα 2,30 εκατομμύρια. Τον Ιούνιο ο ρυθμός επιβραδύνθηκε ελαφρώς, αλλά παρέμεινε θετικός στο 1,7%, με το αεροδρόμιο της πρωτεύουσας να διακινεί 3,51 εκατομμύρια άτομα, εκ των οποίων τα 2,47 εκατομμύρια αφορούσαν κίνηση εξωτερικού.

Συνολικά για το πρώτο εξάμηνο του έτους η Αθήνα ξεπέρασε τα 15,75 εκατομμύρια επιβάτες, σημειώνοντας άνοδο 4,5% σε σύγκριση με το προηγούμενο έτος. Αντίστοιχα, στα 14 περιφερειακά αεροδρόμια που διαχειρίζεται η Fraport Greece τα προκαταρκτικά στοιχεία έως τον Μάιο δείχνουν αύξηση της συνολικής κίνησης κατά 5,9%, αγγίζοντας τα 8,05 εκατομμύρια επιβάτες.

Οι διεθνείς αφίξεις στα περιφερειακά δίκτυα αυξήθηκαν κατά 5,8% φτάνοντας στα 5,28 εκατομμύρια, με αεροδρόμια όπως των Χανίων στο +14,9%, της Κέρκυρας στο +11,8% και της Σαντορίνης στο +10,8% να οδηγούν την εγχώρια τουριστική κίνηση.

Σε κάθε περίπτωση ο ελληνικός τουρισμός κινείται πλέον σε ένα περιβάλλον υψηλών, αλλά σαφώς πιο ώριμων τιμολογίων, όπου η έντονη ανάγκη των καταναλωτών για προσιτές επιλογές διαμορφώνει τις στρατηγικές των ξενοδοχείων και των βραχυχρόνιων μισθώσεων για το υπόλοιπο του φετινού καλοκαιριού.

ΚΥΠΡΙΑΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΟΙ ΠΕΡΙ ΠΟΛΕΟΔΟΜΙΑΣ ΚΑΙ ΧΩΡΟΤΑΞΙΑΣ (ΠΑΡΕΚΚΛΙΣΕΙΣ) ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΙ ΤΟΥ 1999
ΕΙΔΟΠΟΙΗΣΗ ΣΥΜΦΩΝΑ ΜΕ ΤΟΝ ΚΑΝΟΝΙΣΜΟ 12(2)

Σύμφωνα με τον Κανονισμό 12(2) των περί Πολεοδομίας και Χωροταξίας (Παρεκκλίσεις) Κανονισμών, με την παρούσα γνωστοποιείται ότι ο ΘΑΠΕΤ ΑΜΠΑΡΑ ΚΑΙ ΑΛΛΟΙ, προτίθεται να υποβάλει αίτηση στον ΕΟΑ Λευκωσίας, για τη χορήγηση πολεοδομικής άδειας κατά παρέκκλιση των προνοιών του Τοπικού Σχεδίου Λευκωσίας για την ακόλουθη ανάπτυξη:
Αλλαγή χρήσης σε 2 υφιστάμενες κατοικίες και μετατροπή τους σε εστιατόριο (χωρίς μουσική)
Η αίτηση αφορά το τεμάχιο με αρ. 160, 165, 218, Φ/Σχ 21/460403 στην περιοχή του Δήμου Λευκωσίας. Το τεμάχιο βρίσκεται στην οδό Βασιλίσσης Αμαλίας 17 και Μετοχίου 53 στον Άγιο Ανδρέα.
Η παρέκκλιση για την οποία υποβάλλεται η αίτηση αφορά (1) Μέρος εστιατορίου εντός οικιστικής ζώνης, (2) Απόκλιση από τον απαιτούμενο αριθμό χώρων στάθμευσης (με εξαγορά των υπολειπόμενων), (3) υπέρβαση ποσοστού κοινού συνόρου, (4) υπέρβαση ύψους περιτοιχίσματος στο οδικό σύνορο.
Περισσότερες πληροφορίες δυνατόν να ληφθούν από τα γραφεία της πολεοδομικής αρχής κατά τις εργάσιμες ώρες και ημέρες. Έγγραφες παραστάσεις είναι δυνατόν να υποβληθούν στην πολεοδομική αρχή μέσα σε διάστημα ενός μηνός από τη δημοσίευση της παρούσας ειδοποίησης.

ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ

«Η Εταιρεία GT ROTTERDAM - STRASSE 21 LIMITED με αριθμό εγγραφής ΗΕ 235031 και εγγεγραμμένο γραφείο στην οδό Καλλίνου 10, Λακατάμεια 2326, Λευκωσία, Κύπρος, ανακοινώνει την πρόθεση της για μεταφορά της έδρας της και συνέχιση των εργασιών της στο εξωτερικό και συγκεκριμένα στην Ελβετία μετά από Ειδικό Ψήφισμα ημερομηνίας 08/07/2026. Σχετική αίτηση θα υποβληθεί στον Έφορο Εταιρειών Κύπρου.»

ΚΥΠΡΙΑΚΗ ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ, ΓΡΑΜΜΑΤΩΝ ΚΑΙ ΤΕΧΝΩΝ

ΔΙΟΡΙΣΜΟΙ

Η κ. Ιουλία Νικολάου διορίζεται (με δοκιμασία) στη μόνιμη θέση, Βοηθού Λογιστικού Λειτουργού της Κυπριακής Ακαδημίας Επιστημών Γραμμάτων και Τεχνών, από την 1η Ιουλίου 2026.

ΑΝΑΛΥΣΗ

Οι αιτίες της νέας ενεργειακής ακρίβειας

Του **ΝΙΚΟΥ ΦΙΛΙΠΠΙΔΗ**

Στα πολεμικά ασφάλιστρα που κυμαίνονταν από ένα έως πέντε εκατομμύρια δολάρια ανά διέλευση από τα Στενά του Ορμούζ, το τελευταίο τριήμερο έχει προστεθεί το τέλος ασφάλειας διέλευσης 20% που θα χρεώνουν οι ΗΠΑ και το άγνωστο ακόμη διόδιο που θα βάλει το Ιράν. Πρακτικά η μεταφορά εμπορεύματος από τον Περσικό Κόλπο καθίσταται ασύμφορη ούτως ή άλλως, χωρίς όμως –και αυτό είναι το παράδοξο– να προκαλεί ακόμη στις αγορές τον πανικό που θα προκαλούσε μια παρόμοια είδηση πριν από ένα χρόνο. Πολύ απλά, η αγορά της ενέργειας βρήκε εναλλακτικές ποσότητες το τελευταίο πεντάμηνο, τόσο σε ό,τι αφορά το πετρέλαιο όσο και σε ό,τι αφορά το φυσικό αέριο. Για τα υπόλοιπα προϊόντα, όπως τα λιπάσματα, υπάρχουν ακόμη πολλοί αστερίσκοι. Για την ώρα, ωστόσο, το κόστος ενέργειας δεν δείχνει να επηρεάζεται σε καθοριστικό βαθμό από όσα συμβαίνουν τα τελευταία 24ωρα στη Μέση Ανατολή, χωρίς να σημαίνει ότι δεν επηρεάζεται από άλλους παράγοντες, πολύ πιο σύνθετους και επικίνδυνους. Χαρακτηριστικό της αποσύνδεσης από τις εξελίξεις στην περιοχή, που έχει πετύχει η παγκόσμια αγορά ενέργειας, είναι το γεγονός ότι οι τιμές του πετρελαίου είναι αυξημένες σε σχέση με την 27η Φεβρουαρίου, μία μέρα πριν από τις αμερικανοϊσραηλινές επιθέσεις στο Ιράν, μόλις κατά 5%. Ολος ο δυτικός κόσμος, μαζί και η Ελλάδα, βρίσκεται αντιμέτωπος με υψηλές τιμές στα πρατήρια (άνω του 15%), απόρροια μιας πρωτοφανούς διαταραχής όχι στις τιμές του ανεπεξέργαστου πετρελαίου, αλλά στην παγκόσμια βιομηχανία διύλισης. Την κατάσταση επιβάρυναν τα τελευταία 24ωρα οι εξελίξεις στη Ρωσία. Τα ουκρανικά χτυπήματα με drones σε ρωσικά διυλιστήρια (19 τις τελευταίες εβδομάδες) έχουν περιορίσει σημαντικά την παραγωγή του δεύτερου μεγαλύτερου παραγωγού ντίζελ παγκοσμίως. Η Ρωσία όχι μόνο έχει απαγορεύσει τις εξαγωγές αρκετών προϊόντων διύλισης, αλλά κυκλοφορούν πληροφορίες ότι αναζητεί εισαγωγές από την Κίνα και την Ινδία.

Ετσι δημιουργείται το παράδοξο, η προσφορά προϊόντος να συγκρατεί τις τιμές του Brent, αλλά η μικρότερη παραγωγή βενζίνης και ντίζελ να εκτοξεύει τις τιμές των καυσίμων. Υπολογίζεται ότι το 10% της παγκόσμιας δυνατότητας διύλισης έχει τεθεί εκτός λειτουργίας.

Ολο αυτό το σκηνικό έχει επιπτώσεις σημαντικές ξανά στο μεταφορικό κόστος, στην αγροτική παραγωγή, στη βιομηχανία. Προκαλεί αύξηση εκ νέου του πληθωρισμού, πάνω που λέγαμε ότι θα πάρουμε μια ανάσα. Κυρίως όμως απειλεί να τινάξει στον αέρα τους κρατικούς προϋπολογισμούς και τους κυβερνητικούς προγραμματισμούς. Ακυρώνει ή περιορίζει αυξήσεις που φαίνονταν υψηλές πριν από λίγους μήνες και στην περίπτωσή μας υποχρεώνει την κυβέρνηση να στρέψει ακόμη μεγαλύτερο μέρος του πακέτου της ΔΕΘ και πιθανών μέτρων το φθινόπωρο αποκλειστικά στην άμβλυνση των επιπτώσεων από τη νέα ενεργειακή ακρίβεια.

Οι αλλοδαποί εργαζόμενοι φεύγουν από την Ελλάδα

Μέσα σε ένα χρόνο εγκατέλειψαν τη χώρα 74.400 άτομα

Της **ΡΟΥΛΑΣ ΣΑΛΟΥΡΟΥ**

Αντιμέτωπη με μια ακόμη αντίφαση, που απειλεί να εξελιχθεί σε μόνιμο αναπτυξιακό εμπόδιο, βρίσκεται η εγχώρια αγορά εργασίας, καθώς από τη μία πλευρά οι επιχειρήσεις δηλώνουν ολοένα μεγαλύτερη δυσκολία να βρουν προσωπικό και οι κενές θέσεις εργασίας αυξάνονται. Κι από την άλλη, το εργατικό δυναμικό συρρικνώνεται, όχι μόνο εξαιτίας της δημογραφικής γήρανσης, αλλά και επειδή οι αλλοδαποί εργαζόμενοι, που παραδοσιακά κάλυπταν σημαντικές ανάγκες της αγοράς, εγκαταλείπουν την Ελλάδα. Η τελευταία μελέτη του ΚΕΠΕ αποτυπώνει με σαφήνεια ότι το πρόβλημα της έλλειψης προσωπικού δεν συνδέεται μόνο με τη δημιουργία νέων θέσεων εργασίας, αλλά και με τη σταδιακή αποχώρηση εκείνων που θα μπορούσαν να τις στελεχώσουν.

Τα στοιχεία είναι αποκαλυπτικά. Στο τέλος του 2025 οι κενές θέσεις εργασίας στην ελληνική οικονομία ξεπέρασαν τις 31.000. Οι μεγαλύτερες ελλείψεις εντοπίζονται στην εκπαίδευση, με περίπου 6.870 κενές θέσεις, ακολουθούν η υγεία και η κοινωνική μέριμνα, η μεταποίηση και το χονδρικό και λιανικό εμπόριο. Σε ετήσια βάση οι κενές θέσεις αυξήθηκαν κατά περίπου 2.700, εξέλιξη που σύμφωνα με το ΚΕΠΕ ενδέχεται να σηματοδοτεί αντιστροφή της πτωτικής τάσης που είχε προηγηθεί μέσα στο 2025.

Την ίδια στιγμή, όμως, η δεξαμενή των διαθέσιμων εργαζομένων περιορίζεται. Ο συνολικός πληθυσμός της χώρας μειώθηκε κατά 12.700 άτομα μέσα σε ένα χρόνο, εξέλιξη που οφείλεται σχεδόν αποκλειστικά στη μαζική αποχώρηση αλλοδαπών. Σύμφωνα με τα στοιχεία της Ερευνας Εργατικού Δυναμικού που επεξεργάστηκε το ΚΕΠΕ, ο αριθμός των αλλοδαπών που ζουν στην Ελλάδα υποχώρησε κατά 140.500 ή 51,4% μέσα σε μόλις ένα χρόνο, με τη μείωση να είναι εντονότερη στις γυναίκες (-55,3%) και ελαφρώς μικρότερη στους άνδρες (-46,5%).

Η εικόνα αυτή αποκτά ακόμη μεγαλύτερη σημασία αν συγκριθεί με το παρελθόν. Το 2008, πριν από την οικονομική κρίση, οι αλλοδαποί αντιστοιχούσαν στο 6% του πληθυσμού, στο 8,2% του εργατικού δυναμικού και στο ίδιο ποσοστό των απασχολουμένων. Σήμερα, τα αντίστοιχα ποσοστά έχουν περιοριστεί στο 2,2%, 2,9% και 2,8%, ενώ ο συνολικός αριθμός των αλλοδαπών έχει μειωθεί περισσότερο από 65%.

Η αποχώρηση αυτή αποτυπώνεται άμεσα και στην αγορά εργασίας. Το εργατικό δυναμικό των αλλοδαπών μειώθηκε κατά 74.400 άτομα μέσα σε ένα χρόνο, φτάνοντας μόλις τις 97.500, ενώ οι νόμιμα απασχολούμενοι αλλοδαποί μειώθηκαν κατά 53.000 ή 37,1%. Αντίθετα, η αύξηση της συνολικής απασχόλησης κατά 73.700 άτομα οφείλεται αποκλειστικά στους ημεδαπούς εργαζομένους, οι οποίοι αυξήθηκαν κατά 126.600. Με άλλα λόγια, η ενίσχυση της απασχόλησης κατά τον τελευταίο χρόνο οφείλεται αποκλειστικά στους Ελληνες εργαζομένους, καθώς εάν δεν υπήρχε η αύξηση της απασχόλησης των ημεδαπών, η αγορά εργασίας θα εμφάνιζε συνολική υποχώρηση.

Το ίδιο μοτίβο εμφανίζεται και στο εργατικό δυναμικό. Παρότι αυτό αυξήθηκε κατά 19.500 άτομα, η ενίσχυση προήλθε αποκλειστικά από την αύξηση της συμμετοχής των ημεδαπών στην αγορά εργασίας, κυρίως των γυναικών, καθώς οι αλλοδαποί συνέχισαν να αποχωρούν. Το ΚΕΠΕ επισημαίνει ότι η αύξηση του εργατικού δυναμικού, παρά τη μείωση του πληθυσμού, εξηγείται μόνο από τη μεγαλύτερη συμμετοχή των Ελλήνων στην αγορά εργασίας και όχι από τη διεύρυνση του πληθυσμού. Το παράδοξο γίνεται ακόμη πιο έντονο αν εξεταστεί η θέση των αλλοδαπών στην αγορά εργασίας. Παρά τη μαζική αποχώρησή τους, οι προοπτικές απασχόλησής τους παραμένουν καλύτερες από εκείνες των ημεδαπών. Το ποσοστό ανεργίας των αλλοδαπών διαμορφώθηκε στο 7,6%, χαμηλότερα από το 8,3% των ημεδαπών, ενώ για τους αλλοδαπούς άνδρες περιορίστηκε μόλις στο 4,9%. Παράλληλα, η συμμετοχή τους στο εργατικό δυναμικό παραμένει εξαιρετικά υψηλή. Περισσότερο από το 88% των αλλοδαπών ανδρών άνω των 15 ετών συμμετέχει στην αγορά εργασίας, έναντι περίπου 60% των Ελλήνων. Αντίστοιχα, το ποσοστό απασχόλησης των αλλοδαπών ανδρών προσεγγίζει το 84%, σχεδόν 30 ποσοστιαίες μονάδες υψηλότερα από το αντίστοιχο των ημεδαπών.

Τα στοιχεία αυτά δείχνουν ότι όσοι αλλοδαποί παραμένουν στην Ελλάδα εργάζονται σε πολύ μεγαλύτερο βαθμό από τον εγχώριο πληθυσμό. Ωστόσο, όπως επισημαίνει το ΚΕΠΕ, η χαμηλότερη ανεργία από μόνη της δεν αρκεί για να συγκρατήσει τους εργαζομένους στη χώρα. Οι αμοιβές, οι συνθήκες εργασίας, η ποιότητα των διαθέσιμων θέσεων και η γεωγραφική κατανομή τους αποτελούν εξίσου κρίσιμους παράγοντες στις αποφάσεις μετανάστευσης. Την ίδια στιγμή, η ελληνική αγορά εργασίας εξακολουθεί να δημιουργεί νέες θέσεις, καθώς όπως επισημαίνει και το ΚΕΠΕ, από το 2014 έως το τέλος του 2025 έχουν δημιουργηθεί περισσότερες από 803.000 νέες θέσεις απασχόλησης.

Τη μεγαλύτερη συμβολή είχαν το χονδρικό και λιανικό εμπόριο, οι επαγγελματικές, επιστημονικές και τεχνικές δραστηριότητες και ο κλάδος της φιλοξενίας και της εστίασης.

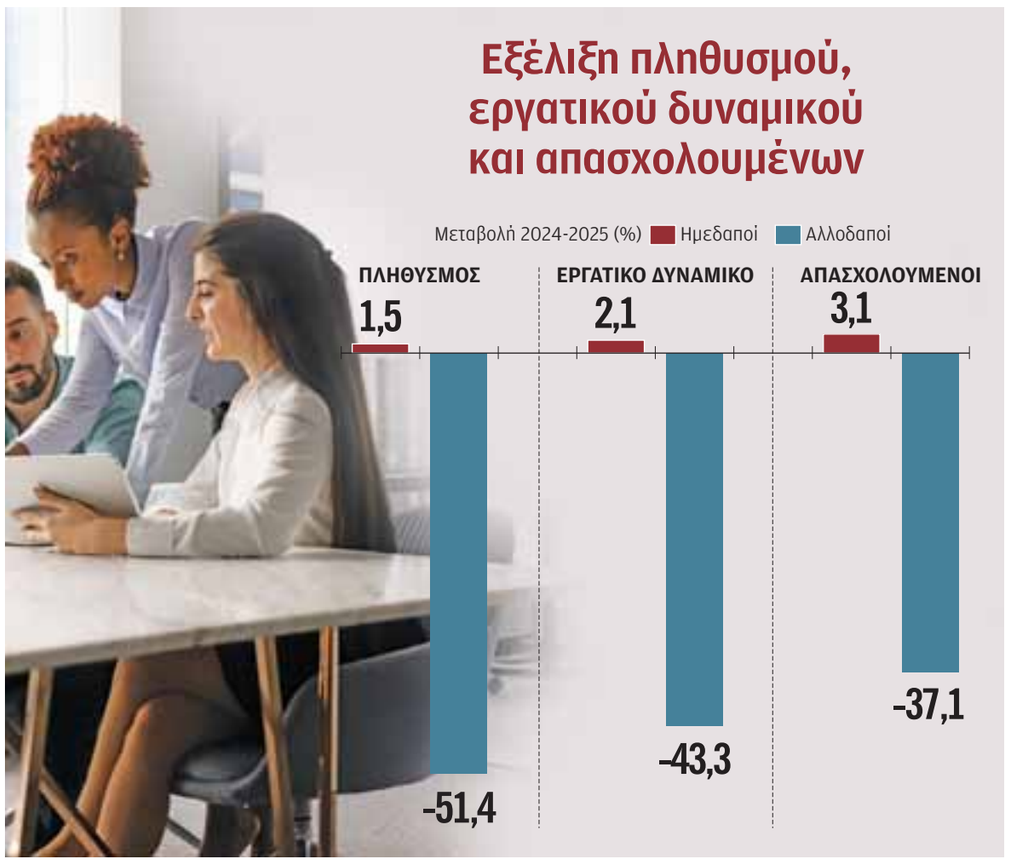

ΠΗΓΗ: Ερευνα Εργατικού Δυναμικού, ΕΛΣΤΑΤ, επεξεργασία ΚΕΠΕ. Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

Κυπριακή Προεδρία
του Συμβουλίου της ΕΕ 2026

Μια αυτόνομη Ένωση.
Ανοικτή στον κόσμο.

Με **συμφωνίες** και **αποφάσεις** που ξεκλείδωσαν μετά από χρόνια ολοκληρώθηκε η Κυπριακή Προεδρία του Συμβουλίου της ΕΕ 2026.

Ενισχύουν:

- τα **δικαιώματα επιβατών** αεροπορικών μεταφορών
- το νομικό πλαίσιο **προστασίας** των **παιδιών** σε θέματα σεξουαλικής κακοποίησης
- τα **δικαιώματα** των **εργαζομένων**
- τον συντονισμό των συστημάτων **κοινωνικής ασφάλισης**
- την πρόσβαση σε κρίσιμα **φάρμακα** για όλους

Η Κυπριακή Προεδρία,

- Παρέδωσε **ολοκληρωμένο διαπραγματευτικό πλαίσιο** για τον νέο προϋπολογισμό
- Πέτυχε κρίσιμη συμφωνία για τα βασικά **χρηματοδοτικά** του **εργαλεία**
- Ολοκλήρωσε **ιστορικά βήματα** για τη Διεύρυνση
- Πέτυχε σημαντικές συμφωνίες για,
  - την **αμυντική ετοιμότητα**
  - την απλοποίηση κανόνων για **μείωση** της **γραφειοκρατίας**
  - κανονισμό **επιστροφής υπηκόων** τρίτων χωρών που διαμένουν παράνομα στην ΕΕ

CY2026.EU

Ευρωπαϊκός αυτοκινητόδρομος με ελληνικές ασθένειες

Παραδίδεται ο υψηλών προδιαγραφών Ε65 με καθυστέρηση 15 χρόνων και δημόσια δαπάνη 2,12 δισ. ευρώ, αντί 500 εκατ.

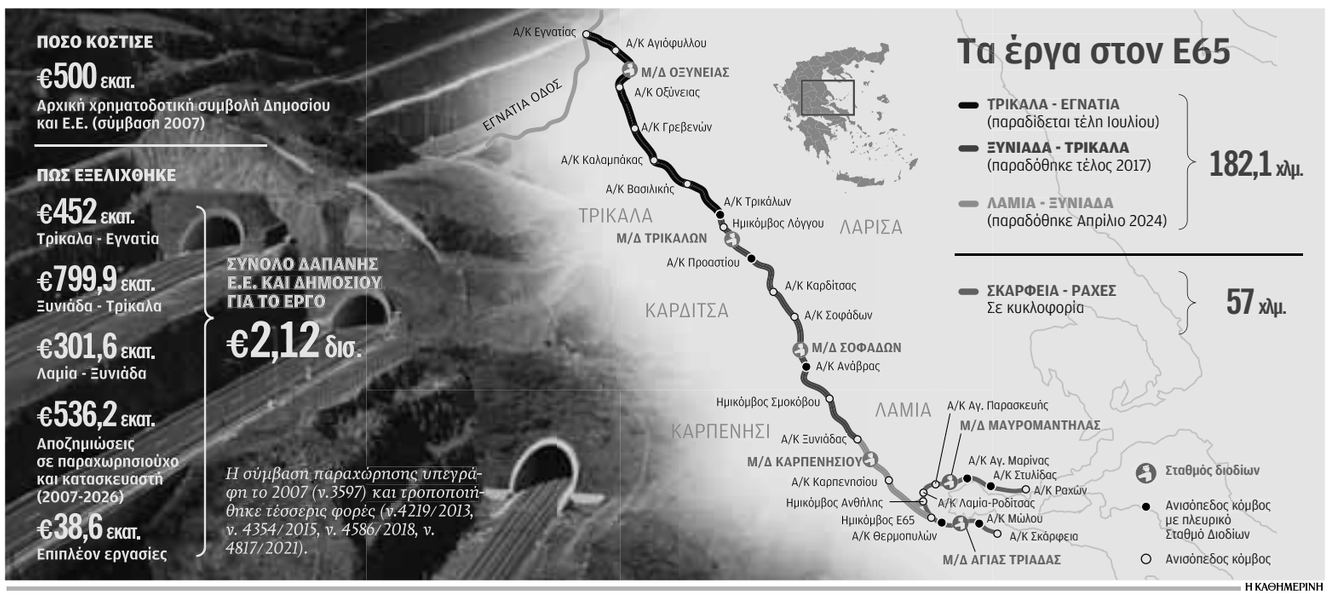

Από τα 239 χλμ. του Ε65, τελικά μόλις τα 78,5 χλμ. κατασκευάστηκαν με την οικονομική συμμετοχή του παραχωρησιούχου και τα 160,6 χλμ. ως δημόσιο έργο.

Του **ΓΙΩΡΓΟΥ ΛΙΑΛΙΟΥ**

Το τετραπλάσιο από όσο είχε αρχικά υπολογιστεί κόστισε για το Δημόσιο και την Ευρωπαϊκή Ενωση ο Ε65, ο αυτοκινητόδρομος που διασχίζει τον Θεσσαλικό Κάμπο. Το τελευταίο τμήμα, από Καλαμπάκα έως Εγνατία, που παραδίδεται στο τέλος του μήνα, ολοκληρώνει την ταραχώδη διαδρομή του έργου από το 2007 έως σήμερα. Μια διαδρομή που σημαδεύτηκε από τον κακό αρχικό σχεδιασμό, την οικονομική κρίση, την αδυναμία του Δημοσίου να κρατήσει εντός προϋπολογισμού ένα έργο –φτάνοντας στο σημείο να καταβάλει στον ιδιώτη περισσότερο από μισό δισ. ευρώ σε αποζημιώσεις–, αλλά και αρκετά απρόοπτα. Το θετικό της υπόθεσης είναι ότι όλα αυτά σταδιακά θα ξεχαστούν και θα απομείνει το όφελος της λειτουργίας ενός σύγχρονου και ασφαλούς αυτοκινητόδρομου, ο οποίος θα συνδέσει τη Λαμία με την Εγνατία Οδό σε 1 ώρα και 45 λεπτά.

Από το 2007

Η σύμβαση παραχώρησης για την κατασκευή του αυτοκινητόδρομου Κεντρικής Ελλάδας, ή όπως επικράτησε να αποκαλείται Ε65, κυρώθηκε από τη Βουλή το 2007. Ηταν η σύμβαση που δέχθηκε τη μεγαλύτερη κριτική, καθώς ακόμη και εκείνη την εποχή –που υπήρχε ακόμη η ψευδαίσθηση ενός ισχυρού οικονομικά ελληνικού κράτους– το έργο είχε χαρακτηριστεί «περιττό», με τον Γιώργο Σουφλιά που το δημοπράτησε να δέχεται κριτική ότι το δρομολόγησε ως Θεσσαλός και όχι ως υπουργός ΠΕΧΩΔΕ.

Σύμφωνα με τον αρχικό σχεδιασμό (2007), ο Ε65 περιελάμβανε δύο τμήματα: Τμήμα 57 χλμ. στην εθνική οδό Αθηνών - Θεσσαλονίκης στον Μαλιακό κόλπο (Σκάρφεια - Ράχες, το λεγόμενο «πέταλο») και το νέο τμήμα, από τη Λαμία έως την Εγνατία Οδό, μήκους 174 χλμ., ολόκληρο σε νέα χάραξη. Το κομμάτι της εθνικής οδού στον Μαλιακό κόλπο ανακατασκευάστηκε από το Δημόσιο και παραδόθηκε στον παραχωρησιούχο. Το νέο τμήμα του Ε65 θα ξεκινούσε λίγο πριν από τη Λαμία και θα κατέληγε στην Παναγιά Τρικάλων, διασχίζοντας διαγώνια τον Θεσσαλικό Κάμπο.

Μια ενδιαφέρουσα ιδιαιτερότητα του Ε65 ήταν ότι εξαρχής είχε θεωρηθεί ότι θα ήταν οικονομικά ελλειμματικός (όπως και ο άξονας Κορίνθου - Σπάρτης - Καλαμάτας) και το Δημόσιο αναλάμβανε να επιδοτήσει τη λειτουργία του σε βάθος 30 ετών με μέγιστο ποσό 310 εκατ. ευρώ (σε αξία 2007).

Το έργο ανέλαβε ως παραχωρησιούχος η κοινοπραξία «Κεντρική Οδός» (ΤΕΡΝΑ, Ferrovial, ACS Group – οι τελευταίες δύο αποχώρησαν μερικά χρόνια αργότερα), με κατασκευαστή την ΤΕΡΝΑ. Οπως δήλωσε ο Γιώργος Σουφλιάς στις 31 Μαΐου 2007, ημέρα υπογραφής της σύμβασης παραχώρησης, βάσει της προσφοράς του αναδόχου το συνολικό κόστος του έργου ανερχόταν σε 1,6 δισ. ευρώ. Η χρηματοδοτική συμβολή του Δημοσίου και της Ευρωπαϊκής Ενωσης ορίστηκε σε 500 εκατ. ευρώ.

Το έργο ξεκίνησε να κατασκευάζεται τον Μάρτιο του 2008 με προθεσμία 33 μηνών, δηλαδή θα έπρεπε να είχε παραδοθεί τον Σεπτέμβριο του 2013. Τα προβλήματα όμως φάνηκαν πολύ γρήγορα. Η ανάληψη εκ μέρους του Δημοσίου υποχρεώσεων που δεν μπορούσε να φέρει εις πέρας (λ.χ. ολοκλήρωση απαλλοτριώσεων και αρχαιολογικών εργασιών σε 1,5 έτος), σε συνδυασμό με τις αυστηρές ρήτρες της σύμβασης εις βάρος του Δημοσίου, γρήγορα μετατράπηκαν σε θηλιά και σε αυτό το έργο.

Οι αναθεωρήσεις

Τελικά οι κατασκευαστικές εργασίες σταμάτησαν το 2010, όπως και στις υπόλοιπες οδικές παραχωρήσεις. Επειτα από μια μακρά περίοδο διαπραγματεύσεων και με τη στήριξη της Ευρωπαϊκής Επιτροπής οι συμβάσεις παραχώρησης αναθεωρήθηκαν το 2013 (ν. 4219/2013). Ο Ε65 πλήρωσε το πιο βαρύ τίμημα: αποφασίστηκε να κατασκευαστεί μόνον το εύκολο, κεντρικό κομμάτι (Ξυνιάδα - Τρίκαλα), μήκους 77,6 χλμ. Τα άλλα δύο τμήματα χαρακτηρίστηκαν «αναβαλλόμενα»: το πρώτο, Λαμία - Ξυνιάδα, 32 χλμ. και το τελευταίο, Τρίκαλα - Εγνατία, 63 χλμ. Στα τμήματα αυτά το Δημόσιο έπρεπε να αποφασίσει (σε τρία έτη από την ολοκλήρωση των έργων στο τμήμα Ξυνιάδα - Τρίκαλα) αν θα τα αναθέσει στην «Κεντρική Οδό» ή δεν θα τα κατασκευάσει καθόλου. Τελικώς το κεντρικό, «τυφλό» τότε κομμάτι Ξυνιάδας - Τρικάλων παραδόθηκε στην κυκλοφορία στα τέλη του 2017.

Επιπλέον, άλλαξε όλο το χρηματοδοτικό πλαίσιο του έργου. Με τη συμφωνία επανεκκίνησης του 2013 αφαιρέθηκε ο όρος που προέβλεπε την επιδότηση της λειτουργίας του έργου από το Δημόσιο και ο Ε65 «ενοποιήθηκε» οικονομικά με την Ιονία Οδό.

Ακολούθως, το 2018 η πολιτεία ανέθεσε στην «Κεντρική Οδό» την ολοκλήρωση του ημιτελούς του νότιου τμήματος, Λαμία - Ξυνιάδας. Το τμήμα παραδόθηκε στην κυκλοφορία τον Απρίλιο του 2024. Με δεδομένο ότι το τμήμα κατασκευάστηκε ως δημόσιο έργο, αποφασίστηκε να αποκτήσει χωριστό «πορτοφόλι» από την υπόλοιπη παραχώρηση. Η «Κεντρική Οδός» ανέλαβε να εισπράττει τα διόδια για λογαριασμό του Δημοσίου, να αφαιρεί τα λειτουργικά έξοδα και τα έξοδα συντήρησης και να αποδίδει τα υπόλοιπα. Μόνο που η απόδοση αυτή υπόκειται σε έναν περίεργο όρο: το Δημόσιο δεν μπορεί να εισπράξει το πλεόνασμα κάθε εξαμήνου παρά μόνο αν περάσει μια πενταετία, ώστε να υπάρχει ένα οικονομικό «μαξιλάρι» για τυχόν οικονομικές ζημιές στη λειτουργία του έργου. Ακολούθησε το 2021 η απόφαση για την ανάθεση στην «Κεντρική Οδό» των κατασκευής του τελικού βόρειου τμήματος από τα Τρίκαλα έως την Εγνατία. Εως το 2010, οπότε και σταμάτησαν οριστικά τα έργα, οι εργασίες στο τμήμα αυτό δεν είχαν προχωρήσει πολύ. Αιτία ήταν μια προσφυγή στο Συμβούλιο της Επικρατείας (που «πάγωσε» έργα και απαλλοτριώσεις) και η οποία τελικά... αποσύρθηκε στις αρχές του 2013.

Στην αναθεώρηση της σύμβασης παραχώρησης, στα τέλη του 2013, προβλέφθηκε ότι η «Κεντρική Οδός» θα κατέθετε τις προτάσεις της για την επαναχάραξη και ολοκλήρωση του βόρειου, «κομμένου» τμήματος. Στα τέλη του 2014 η εταιρεία πρότεινε μια διαφορετική χάραξη, η οποία ήταν κατά 17 χιλιόμετρα μεγαλύτερη, αλλά πολύ ευκολότερη (με μια σήραγγα αντί των έξι που προέβλεπε ο αρχικός σχεδιασμός). Η προτεινόμενη λύση, που τελικά υιοθετήθηκε, μετακίνησε το σημείο συνάντησης με την Εγνατία Οδό από την Παναγιά Τρικάλων στο Κηπουριό Γρεβενών, περίπου 10 χιλιόμετρα ανατολικότερα.

Το τμήμα αποφασίστηκε και αυτό να κατασκευαστεί ως δημόσιο έργο (με χρηματοδότηση από το Ταμείο Ανάκαμψης), ωστόσο αυτή τη φορά τα έσοδα δεν καταλήγουν στο Δημόσιο: το βόρειο τμήμα θα λειτουργήσει με τους ίδιους όρους με το μεσαίο τμήμα, δηλαδή με έναν μηχανισμό «ανακύκλωσης» εσόδων, όπου τα έσοδα καλύπτουν τα λειτουργικά ελλείμματα και την κερδοφορία του παραχωρησιούχου. Σύμφωνα με το χρονοδιάγραμμα, το τμήμα Τρικάλων - Εγνατίας έπρεπε να είχε ολοκληρωθεί το δεύτερο τρίμηνο του 2025, ωστόσο έχει παραδοθεί μόνο το τμήμα Τρικάλων - Καλαμπάκας. Το υπόλοιπο αναμένεται να εγκαινιαστεί στο τέλος του μήνα.

Πόσο κόστισε ανά τμήμα

Τελικά, πόσο κόστισε ο Ε65; Ας ξεκινήσουμε με τη χρηματοδότηση από την Ευρωπαϊκή Ενωση και το ελληνικό κράτος. Σύμφωνα με στοιχεία που παρείχε στην «Κ» η Ευρωπαϊκή Επιτροπή:

- Το νότιο τμήμα, Λαμίας - Ξυνιάδας, συγχρηματοδοτήθηκε από το Ταμείο Συνοχής 2014-2020 με συνολική δημόσια δαπάνη 301,6 εκατ. ευρώ εκ των οποίων τα 241,2 εκατ. ήταν η ευρωπαϊκή συμβολή.
- Το κεντρικό τμήμα Ξυνιάδας - Τρικάλων χρηματοδοτήθηκε από πόρους του Ευρωπαϊκού Ταμείου Περιφερειακής Ανάπτυξης μέσω του Γ΄ ΚΠΣ 2000-2006 και ΕΣΠΑ 2007-2013. Η συνολική δαπάνη ήταν 799,9 εκατ. ευρώ, εκ των οποίων τα 414,9 εκατ. προήλθαν από την Ε.Ε.
- Τέλος, το βόρειο τμήμα Τρικάλων - Εγνατίας, συγχρηματοδοτείται από το Ταμείο Ανάκαμψης, με τους κοινοτικούς πόρους να ανέρχονται σε 452 εκατ.

Συνεπώς, το σύνολο της δαπάνης της Ε.Ε. και του Δημοσίου για το έργο είναι 1,553 δισ. ευρώ, έναντι 500 εκατ. ευρώ που είχε ανακοινωθεί από το ΥΠΕΧΩΔΕ το 2007, δηλαδή κόστισε το τριπλάσιο από όσο είχε αρχικά υπολογιστεί.

Ομως ο λογαριασμός δεν έκλεισε εκεί.

- Για το τμήμα Τρικάλων - Εγνατίας το υπουργείο Υποδομών ενέκρινε την καταβολή αποζημίωσης στον κατασκευαστή 161 εκατ. ευρώ (εξοφλήθηκαν στα τέλη Ιουνίου).
- Για το τμήμα Λαμίας - Ξυνιάδας, το Δημόσιο κατέβαλε στον παραχωρησιούχο 83,3 εκατ. ευρώ και στον κατασκευαστή 78,7 εκατ. λόγω πρόωρης απόδοσης σε κυκλοφορία του τμήματος μέχρι τον κόμβο Καρπενησίου τον Ιούλιο του 2021 (κάτι που είχε πολιτικά παρουσιαστεί ως επιτυχία).
- Από το 2007 μέχρι και την επανεκκίνηση των έργων το 2013 και με δεύτερη συμφωνία το 2016, το Δημόσιο κατέβαλε αποζημιώσεις 56,2 εκατ. στον παραχωρησιούχο και 157 εκατ. στον κατασκευαστή. Τα προηγούμενα χρόνια το υπουργείο Υποδομών έχει εγκρίνει ακόμη:
- Επιπλέον 1,5 εκατ. ευρώ για «εργασίες που χρήζουν ολοκλήρωσης» (δηλαδή αποκατάσταση κακών κατασκευών) στο τμήμα Σκάρφειας - Θερμοπυλών στο «πέταλο».
- Ποσό 4,6 εκατ. για την αντικατάσταση γέφυρας στο 201ο χλμ. (μετά τον Μπράλο) στο «πέταλο».
- Ποσό 5 εκατ. για την αποκατάσταση αστοχίας σε όρυγμα στο 193ο χλμ. του Ε65.
- Ποσό 7 εκατ. για στηθαία στο τμήμα 0-32ο χλμ. του Ε65.
- Ποσό 6,5 εκατ. ως διαφορά κόστους για την τοποθέτηση διαφορετικών στηθαίων ασφαλείας στο τμήμα από το 61ο έως το 111ο χλμ. του Ε65.
- Ποσό 3,4 εκατ. για στηθαία στο τμήμα 111-136ο χλμ. του Ε65.
- Ποσό 10,5 εκατ. για στηθαία στο τμήμα 185-242ο χλμ. του Ε65.

Τέλος, το υπουργείο ανέθεσε στην «Κεντρική Οδό» την εκτέλεση αντιπλημμυρικών εκατέρωθεν του Ε65 με κόστος 70 εκατ. (στα τέλη του 2025 η «Κεντρική Οδός» είχε πληρωθεί μόλις 3,5 εκατ., γεγονός που υποδεικνύει την περιορισμένη πρόοδο των εργασιών).

Επομένως, το Δημόσιο έχει καταβάλει στον παραχωρησιούχο και τον κατασκευαστή ως αποζημιώσεις για διάφορα προβλήματα (των οποίων το Δημόσιο αποδέχθηκε την ευθύνη) από το 2007 έως σήμερα συνολικά 536,2 εκατ. Επιπλέον κατέβαλε (τουλάχιστον) 38,6 εκατ. ευρώ για διάφορες εργασίες και το επιπλέον κόστος των στηθαίων ασφαλείας.

Ο τελικός λογαριασμός

Κατά συνέπεια, αν συνυπολογιστούν η δαπάνη Ε.Ε. και Δημοσίου, οι αποζημιώσεις και οι επιπλέον εργασίες, το συνολικό κόστος του έργου για το Δημόσιο και την Ε.Ε. ανέρχεται σε 2,12 δισ. ευρώ (δηλαδή 320% περισσότερο). Το κόστος δεν είναι το μόνο στο οποίο η υπόθεση αυτή διαφοροποιήθηκε δραματικά: από τα 239 χλμ. του Ε65 (57 χλμ. στην ΠΑΘΕ και 182 χλμ. στο τμήμα Λαμίας - Εγνατίας), τελικά μόλις τα 78,5 χλμ. κατασκευάστηκαν με την οικονομική συμμετοχή του παραχωρησιούχου και τα 160,6 χλμ. ως δημόσιο έργο.

Αντίστροφη μέτρηση για τη ρύθμιση των 72 δόσεων

Εως τις 20 Ιουλίου αναμένεται να έχει ανοίξει η πλατφόρμα για τις αιτήσεις

Του **ΠΡΟΚΟΠΗ ΧΑΤΖΗΝΙΚΟΛΑΟΥ**

Εως τις 20 Ιουλίου αναμένεται να έχει ανοίξει η ηλεκτρονική πλατφόρμα για τη ρύθμιση των οφειλών σε 72 δόσεις που έχουν προς την εφορία και τα ασφαλιστικά ταμεία εκατομμύρια πολίτες και επιχειρήσεις. Οι ενδιαφερόμενοι μπορούν να υποβάλουν αίτηση μέχρι τα τέλη Δεκεμβρίου και να ενταχθούν σε αυτήν όσοι έχουν χρέη τα οποία δημιουργήθηκαν μέχρι και τις 31 Δεκεμβρίου 2023. Τυχόν νέα χρέη μεταγενέστερα θα πρέπει να ενταχθούν στην πάγια ρύθμιση των 24-48 δόσεων.

Βασική προϋπόθεση για την υπαγωγή είναι ο οφειλέτης να έχει υποβάλει όλες τις δηλώσεις φορολογίας εισοδήματος της τελευταίας πενταετίας, να μην έχει αμετάκλητη καταδίκη για φοροδιαφυγή ή λαθρεμπορία και να έχει τακτοποιήσει με νόμιμο τρόπο τυχόν άλλες ληξιπρόθεσμες οφειλές που δεν εντάσσονται στη ρύθμιση. Παράλληλα προβλέπεται ελάχιστο ποσό δόσης 30 ευρώ και σταθερό επιτόκιο 5,84%, το οποίο αντικαθιστά προσαυξήσεις και τόκους εκπρόθεσμης καταβολής, προσδίδοντας προβλεψιμότητα και βιωσιμότητα στη ρύθμιση. Σημαντικά είναι και τα ευεργετήματα που προβλέπονται για όσους ενταχθούν και τηρούν κανονικά τη ρύθμιση. Μεταξύ άλλων, χορηγείται φορολογική ενημερότητα, αναστέλλονται τα αναγκαστικά μέτρα είσπραξης και η ποινική δίωξη για χρέη προς το Δημόσιο, ενώ «παγώνει» και η διαδικασία αναγκαστικής εκτέλεσης επί κινητών, ακινήτων και τραπεζικών απαιτήσεων. Οι ήδη επιβληθείσες κατασχέσεις εις χείρας τρίτων δεν θα επεκτείνονται σε μελλοντικές απαιτήσεις του οφειλέτη, υπό συγκεκριμένες προϋποθέσεις.

Εως τις 31 Δεκεμβρίου η υποβολή των αιτήσεων. Μπορούν να ενταχθούν χρέη που δημιουργήθηκαν έως και τις 31 Δεκεμβρίου 2023.

Αυστηροί όροι

Η ρύθμιση, ωστόσο, συνοδεύεται και από αυστηρούς όρους συνέπειας. Η απώλειά της επέρχεται εάν ο οφειλέτης δεν καταβάλει δύο συνεχόμενες δόσεις ή αφήσει αρρύθμιστες νέες ληξιπρόθεσμες οφειλές που δημιουργήθηκαν μετά την 31η Δεκεμβρίου 2023. Σε αυτήν την περίπτωση, το σύνολο της οφειλής καθίσταται άμεσα απαιτητό, μαζί με όλες τις νόμιμες προσαυξήσεις και τα μέτρα είσπραξης. Ειδικότερα:

1. Βεβαιωμένες οφειλές στη φορολογική διοίκηση οι οποίες έχουν καταστεί ληξιπρόθεσμες έως και τις 31/12/2023 μπορούν, κατόπιν αιτήσεως του οφειλέτη, να υπαχθούν σε ρύθμιση τμηματικής καταβολής σε έως και εβδομήντα δύο μηνιαίες δόσεις.

2. Η υπαγωγή στη ρύθμιση παρέχεται εφόσον:

α) Οι οφειλές δεν τελούν κατά την 21η/4/2026 και δεν έχουν υπαχθεί έως και την ημερομηνία υποβολής της αίτησης σε καθεστώς ρύθμισης.

β) Ο οφειλέτης κατά την ημερομηνία υποβολής της αίτησης υπαγωγής στη ρύθμιση:

- Δεν έχει λοιπές ληξιπρόθεσμες οφειλές ή οι ληξιπρόθεσμες οφειλές του στο σύνολό τους τακτοποιούνται κατά νόμιμο τρόπο.
- Εχει υποβάλει όλες τις δηλώσεις φορολογίας εισοδήματος των τελευταίων πέντε ετών, για τις οποίες η προθεσμία υποβολής έχει λήξει μέχρι τις 31/12/2025.
- Δεν έχει καταδικαστεί αμετάκλητα για φοροδιαφυγή ή λαθρεμπορία.

3. Στη ρύθμιση υπάγεται υποχρεωτικά το σύνολο των οφειλών που κατά την ημερομηνία αίτησης υπαγωγής στη ρύθμιση δεν είναι σε αναστολή πληρωμής.

4. Η αίτηση για την υπαγωγή στη ρύθμιση υποβάλλεται ηλεκτρονικά στη φορολογική διοίκηση μέχρι τις 31/12/2026. Αν υφίσταται τεχνική αδυναμία ηλεκτρονικής υποβολής της αίτησης, αυτή υποβάλλεται στην υπηρεσία, ο προϊστάμενος της οποίας είναι αρμόδιος για την επιδίωξη είσπραξης της οφειλής.

5. Το ελάχιστο ποσό μηνιαίας δόσης της ρύθμισης ορίζεται σε 30 ευρώ.

6. Η υπαχθείσα στη ρύθμιση βασική οφειλή επιβαρύνεται από την ημερομηνία υπαγωγής, αντί των προσαυξήσεων και τόκων εκπρόθεσμης καταβολής, με τόκο που υπολογίζεται με 5,84%. Το επιτόκιο είναι ετησίως υπολογισμένο και παραμένει σταθερό καθ' όλη τη διάρκεια της ρύθμισης. Η καθυστέρηση καταβολής δόσης της ρύθμισης συνεπάγεται την επιβάρυνση αυτής με μηνιαία προσαύξηση.

7. Η πρώτη δόση καταβάλλεται εντός τριών εργασίμων ημερών από την ημερομηνία υποβολής της αίτησης υπαγωγής στη ρύθμιση.

8. Η ρύθμιση χάνεται, με συνέπεια την υποχρεωτική άμεση καταβολή του υπολοίπου των οφειλών σύμφωνα με τα στοιχεία της βεβαίωσης, εάν ο οφειλέτης:

- Δεν καταβάλει δύο συνεχόμενες μηνιαίες δόσεις της ρύθμισης ή καθυστερήσει την καταβολή των δύο τελευταίων δόσεων της ρύθμισης για χρονικό διάστημα μεγαλύτερο των δύο μηνών.
- Μετά την παρέλευση ενός μηνός από την υπαγωγή στη ρύθμιση δεν έχει εξοφλήσει ή δεν έχει υπαγάγει σε πάγια ρύθμιση ή δεν έχει τακτοποιήσει με άλλο νόμιμο τρόπο το σύνολο των λοιπών ληξιπρόθεσμων, κατά την ημερομηνία υποβολής της αίτησης για υπαγωγή στη ρύθμιση, οφειλών του, που δεν εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής της παρούσας, δηλαδή τις νέες οφειλές που δημιουργήθηκαν μετά τις 31/12/2023.

Για την υπαγωγή στη ρύθμιση ο οφειλέτης πρέπει να έχει υποβάλει όλες τις δηλώσεις φορολογίας εισοδήματος της τελευταίας πενταετίας, να μην έχει αμετάκλητη καταδίκη για φοροδιαφυγή ή λαθρεμπορία και να έχει τακτοποιήσει με νόμιμο τρόπο τυχόν άλλες ληξιπρόθεσμες οφειλές που δεν εντάσσονται στη ρύθμιση.

Τα νέα σχέδια για τη δημόσια περιουσία

Εχουν περάσει σχεδόν 14 χρόνια από την εποχή που ο τότε υπουργός Οικονομικών και νυν πρόεδρος της Τράπεζας της Ελλάδος Γιάννης Στουρνάρας εισήγαγε στον δημόσιο διάλογο την πρόταση περί της τιτλοποίησης των μελλοντικών εσόδων από την αξιοποίηση της δημόσιας ακίνητης περιουσίας.

Προϋπόθεση βέβαια για να συμβεί κάτι τέτοιο ήταν να γίνει μια ορθή, λεπτομερής και αναλυτική καταγραφή της δημόσιας ακίνητης περιουσίας, ώστε να εξακριβωθεί ποια ακίνητα έχουν πράγματι εμπορικό χαρακτήρα κι επενδυτικό ενδιαφέρον.

Σήμερα, η κρίση χρέους είναι πλέον παρελθόν, αλλά η χώρα καλείται να διαχειριστεί μια άλλη κρίση, με το στεγαστικό να πιέζει όλο και περισσότερο τα οικονομικά των νοικοκυριών, ειδικά στα δύο μεγάλα αστικά κέντρα, και με τους ενοικιαστές να είναι πιο ευάλωτοι στις υψηλές τιμές που έχουν διαμορφωθεί. Το σχέδιο όμως για την αξιοποίηση της δημόσιας ακίνητης περιουσίας και ειδικά εκείνο που αφορά την καταγραφή της, με στόχο την εμπορική αξιοποίηση, εξακολουθεί να μην έχει υλοποιηθεί.

Το θετικό είναι ότι έχουν τεθεί οι βάσεις για να αλλάξει αυτό. Τον Μάρτιο του 2025 η ΕΤΑΔ (Εταιρεία Ακινήτων Δημοσίου) ανέθεσε το σχετικό έργο, διάρκειας δύο ετών, σε εννέα εταιρικά σχήματα, προκειμένου να γίνουν η εντατική ψηφιακή καταγραφή και ο απαιτούμενος νομικός και τεχνικός έλεγχος των περίπου 36.000 ακινήτων που εκτιμάται ότι διαθέτει σήμερα η ΕΤΑΔ. Παράλληλα αναμένεται να ξεκινήσει και η διαδικασία εμπορικής αξιοποίησης για το πρώτο «πακέτο» 1.000 επιλεγμένων ακινήτων.

Ασφαλώς, το αν αυτό θα καταστεί τελικά εφικτό έγκειται στο κατά πόσο δεν θα επαναληφθεί η αποκαρδιωτική εικόνα που παρατηρήθηκε κατά την υλοποίηση του προγενέστερου, «πιλοτικού» έργου με 500 ακίνητα του χαρτοφυλακίου της ΕΤΑΔ.

Σε αυτό, το 47% δεν κατέστη εφικτό ούτε καν να εντοπιστεί ή ήταν καταπατημένο!

Εξίσου σημαντική κρίνεται και η νομοθετική πρωτοβουλία του περυσινού φθινοπώρου, που ασφαλώς θα πρέπει να τεθεί και σε τροχιά υλοποίησης για το «ξεμπλοκάρισμα» και την αξιοποίηση πάνω από 2.000 αδρανών κοινωφελών περιουσιών και 7.000 σχολαζουσών κληρονομιών. Κεντρικό ρόλο στο νέο πλαίσιο που ψηφίστηκε πρόκειται να αναλάβει ένα νέο ίδρυμα ειδικού σκοπού, το οποίο θα διαχειρίζεται και θα αξιοποιεί ενιαία όλες τις κοινωφελείς περιουσίες και τις σχολάζουσες κληρονομιές, βάζοντας τάξη σε ένα πεδίο που για δεκαετίες παρέμενε κατακερματισμένο και αδιαφανές.

Σε πρώτη φάση, όλες οι σχολάζουσες κληρονομιές θα καταγραφούν και θα χαρτογραφηθούν ψηφιακά μέσω της νέας πλατφόρμας σχολαζουσών κληρονομιών (e-diadoxi), η οποία θα διασυνδεθεί με τα μητρώα του Δημοσίου.

Το ίδρυμα ειδικού σκοπού θα λειτουργεί ως κηδεμόνας και εκκαθαριστής για περιουσίες χωρίς κληρονόμους ή έπειτα από αποποίηση, έως ότου περιέλθουν στο Δημόσιο.

Οι λεγόμενες σχολάζουσες κληρονομιές είναι εκείνες οι κληρονομιές που είτε τις έχουν αποποιηθεί οι δικαιούχοι κληρονόμοι είτε δεν υπήρξαν κληρονόμοι, άρα ήταν ουσιαστικά στα αζήτητα, καταλήγοντας στο τέλος στο Δημόσιο.

Παράλληλα, όλες οι κοινωφελείς περιουσίες θα καταγραφούν στο νέο Ηλεκτρονικό Μητρώο Κοινωφελών Περιουσιών, όπου θα αναρτώνται υποχρεωτικά όλες οι πράξεις διοίκησης και διαχείρισης, όχι μόνο των αδρανών ιδρυμάτων.

«Αόρατα» 120.000 ακίνητα των δήμων

Δεν έχουν δηλωθεί ποτέ στο έντυπο Ε9, ενώ κάποια δεν έχουν καταχωρισθεί ούτε στο κτηματολόγιο

Του **ΝΙΚΟΥ Χ. ΡΟΥΣΑΝΟΓΛΟΥ**

Πάνω από το 60% της ακίνητης περιουσίας των δήμων της χώρας υπολογίζεται ότι δεν έχει δηλωθεί ποτέ στο έντυπο Ε9, ενώ υπάρχουν και δήμοι που έχουν αμελήσει να δηλώσουν ακίνητά τους ακόμη και στο κτηματολόγιο. Σύμφωνα με εκτιμήσεις φορέων της αγοράς ακινήτων, από τα περίπου 195.000 μοναδικά ακίνητα που εμφανίζονται δηλωμένα από δήμους όλης της χώρας στο κτηματολόγιο (φέρουν δηλαδή μοναδικούς αριθμούς ταυτότητας ακινήτων), περίπου 120.000 είναι «αόρατα» για τη φορολογική διοίκηση.

Ομως και στις εγγραφές που έχουν γίνει στο κτηματολόγιο παρατηρούνται σοβαρά ζητήματα. Σύμφωνα με ανάλυση που πραγματοποίησε η εξειδικευμένη εταιρεία BluPeak Estate Analytics, με βάση το συγκεντρωτικό αρχείο κτηματολογίου ανά δήμο, σε 56 από τους 332 δήμους της χώρας δεν εμφανίζεται συμπληρωμένο συνολικό πλήθος εγγραφών (ακινήτων και δικαιωμάτων επ' αυτών), ενώ σε αρκετές περιπτώσεις οι εγγραφές Κωδικού Αριθμού Εθνικού Κτηματολογίου (ΚΑΕΚ) είναι μηδενικές. Σύμφωνα με τον κ. Βασίλη Ηλιόπουλο, ιδρυτή της εταιρείας, «αυτό δημιουργεί ένα κρίσιμο διοικητικό ερώτημα. Πρόκειται πιθανότατα για δήμους χωρίς καταγεγραμμένα δικαιώματα ή για δήμους των οποίων η περιουσία δεν έχει αποτυπωθεί επαρκώς στο διαθέσιμο μητρώο». Επιπλέον, εκτός από δήμους που εμφανίζουν χιλιάδες δικαιώματα στο κτηματολόγιο, αλλά πολύ μικρότερο αριθμό ακινήτων στο Ε9, συμβαίνει και το αντίθετο, δηλαδή δήμοι που έχουν δηλώσεις στο Ε9, χωρίς αντίστοιχη εικόνα στο κτηματολόγιο. Υπάρχουν επίσης περιπτώσεις όπου οι ίδιες οι υπηρεσίες ενός δήμου δεν διαθέτουν κοινή βάση δεδομένων για την περιουσία που διαχειρίζονται.

Τι σημαίνει αυτό στην πράξη; Κατ' αρχάς, τα ακίνητα αυτά δεν μπορούν να αξιοποιηθούν ή να ενταχθούν σε προγράμματα χρηματοδότησης (π.χ. ΕΣΠΑ κ.τ.λ.) για την ανακατασκευή ή την ενεργειακή αναβάθμισή τους. Παράλληλα ελλοχεύει ο κίνδυνος καταλογισμού προστίμων εκπρόθεσμης δήλωσης, όταν τελικά αυτή γίνει, π.χ. γιατί το ακίνητο πρόκειται να εκμισθωθεί προς εκμετάλλευση και επομένως πρέπει να είναι και δηλωμένο, καθώς σε αντίθετη περίπτωση ο δήμος δεν θα μπορεί να εισπράξει νόμιμα ενοίκια ή να εκδώσει τα απαραίτητα φορολογικά έγγραφα.

Σε μια περίοδο κατά την οποία οι πολίτες θα κληθούν να δηλώσουν εκ νέου όλη την ακίνητη περιουσία τους στο νέο Μητρώο Ιδιοκτησίας Ακινήτων (ΜΙΔΑ), αλλά και να προβούν σε τυχόν διορθώσεις των δηλωμένων στοιχείων μεταξύ του Ε9 και του κτηματολογίου και να δηλώσουν και τη χρήση ανά ακίνητο (π.χ. ιδιοκατοικούμενο, κενό, εκμισθούμενο κ.τ.λ.), η δημοτική και συνολικά η δημόσια περιουσία βρίσκονται επί δεκαετίες σε ένα καθεστώς αδιαφάνειας, ακρησίας, αδιαφορίας και εγκατάλειψης.

Σύμφωνα με την ανάλυση της BluPeak Estate Analytics, από κάθε 100 δημοτικά ακίνητα, μόλις 25 μπορούν να αξιοποιηθούν άμεσα. Αλλα 40 απαιτούν τεχνική, διοικητική ή νομική ωρίμανση, ενώ 35 εμφανίζουν σοβαρές εκκρεμότητες, ελλιπή στοιχεία ή περιορισμούς αξιοποίησης. Το συμπέρασμα είναι σαφές. Η ύπαρξη ενός ακινήτου δεν σημαίνει ότι είναι διαθέσιμο, καθαρό, ώριμο ή αξιοποιήσιμο.

Ενδιαφέρον παρουσιάζει και η εικόνα των δήμων με το μεγαλύτερο πλήθος καταγραφών. Ο Δήμος Γρεβενών εμφανίζει 10.960 εγγραφές, ο Δήμος Μετεώρων 9.849, ο Δήμος Κιλκίς 9.577, ο Δήμος Αγρινίου 8.414 και ο Δήμος Τρικκαίων 7.428. Ο λόγος που δήμοι της περιφέρειας, και δη κυρίως της Θεσσαλίας και της Δυτικής Μακεδονίας, εμφανίζουν τους υψηλότερους αριθμούς, έναντι των δήμων στα μεγάλα αστικά κέντρα, οφείλεται στην ύπαρξη πολλών αγροτεμαχίων. Παράλληλα, η έρευνα της BluPeak δείχνει ότι 126 δήμοι εμφανίζουν πάνω από 1.000 εγγραφές στο κτηματολόγιο, ενώ 54 δήμοι εμφανίζουν πάνω από 2.500 εγγραφές. Αυτό ακριβώς το «γκρίζο» καθεστώς επιτρέπει και την εμφάνιση φαινομένων κακοδιαχείρισης. Σύμφωνα με την BluPeak, «στη Λυκόβρυση - Πεύκη τοπικές αναφορές και πολιτικές καταγγελίες έχουν θέσει ζήτημα για δημοτικό ακίνητο που λειτουργούσε ως κατάστημα εστίασης, με ερωτήματα για την καταβολή μισθωμάτων και τη χρήση ηλεκτρικής ενέργειας. Ιδιαίτερο ενδιαφέρον παρουσιάζει και η περίπτωση του Αγρινίου. Εκεί, το παλαιό νοσοκομείο αποτελεί ένα μεγάλο συγκρότημα δώδεκα κτιρίων, σε οικοδομικό τετράγωνο 17,6 στρεμμάτων, μέσα στον αστικό ιστό. Σύμφωνα με επίσημη περιγραφή έργου της Περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας, μετά τη μεταφορά των υπηρεσιών υγείας στο νέο νοσηλευτικό ίδρυμα, οι παλαιές υποδομές οδηγήθηκαν σε εγκατάλειψη και λεπλασία».

Στον νέο Κώδικα Τοπικής Αυτοδιοίκησης που ψηφίστηκε πριν από μερικές ημέρες, οι δήμοι εξασφάλισαν την επιβολή υψηλότερων δημοτικών τελών στα ακίνητα των δημοτών τους. Παράλληλα, όμως, προβλέπονται και διατάξεις (άρθρα 546 και 547) που προβλέπουν ότι οι δήμοι οφείλουν να διατηρούν, να προστατεύουν, να διαχειρίζονται και να αξιοποιούν την περιουσία τους με επιμέλεια και αποδοτικό τρόπο. Ετσι, όλα τα ακίνητα, κινητά και λοιπά περιουσιακά στοιχεία καταγράφονται υποχρεωτικά στα βιβλία τους, ενώ οι δήμοι υποχρεούνται να καταρτίζουν πρόγραμμα διαχείρισης και αξιοποίησης της περιουσίας τους.

Οι δήμοι με τα περισσότερα ακίνητα

ΜΕ ΒΑΣΗ ΤΙΣ ΕΓΓΡΑΦΕΣ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΩΝ ΣΤΟ ΚΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟ

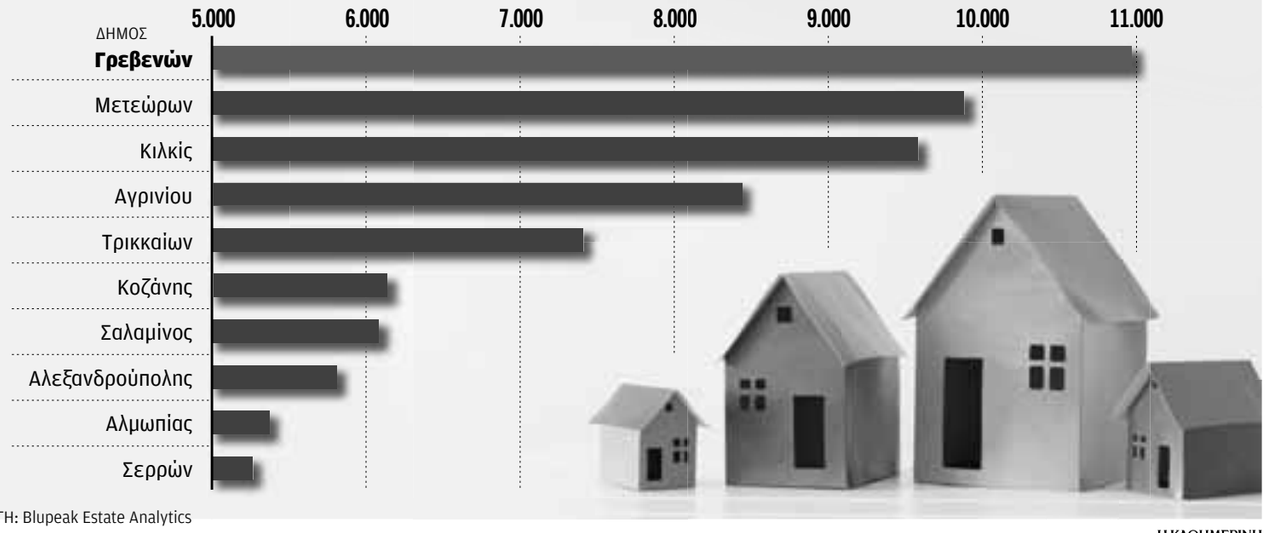

ΠΗΓΗ: Blupeak Estate Analytics

Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

«Παράθυρα» φοροδιαφυγής στα ακίνητα

Πώς οι αναστολές του ΦΠΑ στα νεόδμητα και του φόρου υπεραξίας ευνοούν το «μαύρο» χρήμα

Του **ΠΡΟΚΟΠΗ ΧΑΤΖΗΝΙΚΟΛΑΟΥ**

Η αγορά ακινήτων βρίσκεται τα τελευταία χρόνια στο επίκεντρο μιας μεγάλης αντίφασης. Από τη μια πλευρά οι τιμές των κατοικιών έχουν αυξηθεί σημαντικά, καθιστώντας την απόκτηση ενός νέου σπιτιού ιδιαίτερα δύσκολη για μεγάλο μέρος της κοινωνίας. Από την άλλη, η οικοδομική δραστηριότητα αποτελεί έναν από τους κλάδους όπου διαχρονικά βρίσκεται ψηλά στις λίστες της φοροδιαφυγής, με αποτέλεσμα η συζήτηση για τη φορολόγηση των ακινήτων να μην αφορά μόνο το ύψος των επιβαρύνσεων, αλλά και το ζήτημα της φορολογικής δικαιοσύνης.

Στο επίκεντρο αυτής της συζήτησης βρίσκεται ο ΦΠΑ στα νεόδμητα ακίνητα. Ενας φόρος που θεσπίστηκε, εφαρμόστηκε για ένα διάστημα, αλλά στη συνέχεια ανεστάλη και έκτοτε η εφαρμογή του παρατείνεται συνεχώς. Παράλληλα, σε αντίστοιχη κατάσταση βρίσκεται και ο φόρος υπεραξίας ακινήτων, ο οποίος επίσης προβλέπεται από τη νομοθεσία αλλά παραμένει ανενεργός.

Πρόκειται ουσιαστικά για δύο φόρους που δεν έχουν καταργηθεί, αλλά έχουν τεθεί σε καθεστώς διαρκούς αναστολής. Η πρακτική αυτή δημιουργεί ένα ιδιαίτερο φορολογικό καθεστώς, όπου η νομοθεσία προβλέπει συγκεκριμένους κανόνες, αλλά η εφαρμογή τους μετατίθεται συνεχώς στο μέλλον.

Η οικοδομή, όμως, αποτελεί έναν από τους σημαντικότερους κλάδους της ελληνικής οικονομίας, με μεγάλη αλυσίδα δραστηριοτήτων που περιλαμβάνει κατασκευαστές, εργολάβους, τεχνικά επαγγέλματα, προμηθευτές υλικών και υπηρεσίες που συνδέονται με την κατασκευή. Παράλληλα, όμως, όπως προκύπτει από στοιχεία της φορολογικής διοίκησης, πρόκειται για έναν κλάδο στον οποίο παραδοσιακά εντοπίζονται κρούσματα μεγάλης φοροδιαφυγής. Σύμφωνα με παράγοντες της αγοράς, η επαναφορά του ΦΠΑ στα νεόδμητα ακίνητα θα μπορούσε να έχει δύο διαφορετικές επιπτώσεις. Από τη μια πλευρά πιθανότατα θα αύξανε το κόστος αγοράς ενός νέου ακινήτου. Από την άλλη θα δημιουργούσε έναν μηχανισμό που θα μπορούσε να περιορίσει τη φοροδιαφυγή, καθώς θα ενίσχυε τα κίνητρα για τη νόμιμη καταγραφή όλων των συναλλαγών.

Ο λόγος βρίσκεται στον ίδιο τον μηχανισμό λειτουργίας του ΦΠΑ. Ο κατασκευαστής που θα πωλεί ένα νεόδμητο ακίνητο με ΦΠΑ θα έχει δικαίωμα να εκπέσει τον ΦΠΑ που έχει ήδη καταβάλει για τις εισροές του και συγκεκριμένα οικοδομικά υλικά, εξοπλισμό, τεχνικές υπηρεσίες και εργασίες που πραγματοποιούνται κατά την κατασκευή. Για να μπορέσει όμως να χρησιμοποιήσει αυτή την έκπτωση, θα πρέπει να διαθέτει νόμιμα παραστατικά για τις αγορές και τις υπηρεσίες που έχει πραγματοποιήσει. Ετσι δημιουργείται μια αλυσίδα συναλλαγών όπου κάθε κρίκος έχει κίνητρο να δηλώνει τις πραγματικές του δαπάνες.

Φοροτεχνικοί, όμως, επισημαίνουν και έναν ακόμη λόγο που ο ΦΠΑ συνεχίζει να αναστέλλεται. Υποστηρίζουν ότι η συνέχιση της αναστολής του δεν εξυπηρετεί μόνο τους αγοραστές και την οικοδομική δραστηριότητα, αλλά αποδεικνύεται συμφέρουσα και για το ελληνικό Δημόσιο. Οπως εξηγούν, κατά την κατασκευή μιας οικοδομής το Δημόσιο εισπράττει άμεσα τον ΦΠΑ που επιβαρύνει τα οικοδομικά υλικά, τον εξοπλισμό και τις υπηρεσίες που χρησιμοποιούνται για την ανέγερση του έργου. Βέβαια, όπως προαναφέρθηκε στον κλάδο καταγράφεται μεγάλη φοροδιαφυγή.

Εάν επανέλθει ο ΦΠΑ στις πωλήσεις των νεόδμητων ακινήτων, ο κατασκευαστής θα αποκτήσει δικαίωμα συμψηφισμού του ΦΠΑ που έχει ήδη καταβάλει για τις εισροές του με τον ΦΠΑ που θα εισπράξει κατά την πώληση του ακινήτου. Αυτό σημαίνει ότι το Δημόσιο θα εισπράξει το καθαρό ποσό του φόρου μόνο μετά την ολοκλήρωση

Η αγορά των νεόδμητων κατοικιών είναι πλέον απλησίαστη για το μέσο νοικοκυριό. Απευθύνεται κυρίως σε επενδυτές και αγοραστές υψηλών εισοδημάτων.

της οικοδομής και την πώληση των κατοικιών, διαδικασία που μπορεί να απαιτήσει δύο ή ακόμη και τρία χρόνια από την έναρξη της κατασκευής.

Ποιοι πραγματικά επιβαρύνονται από τον ΦΠΑ.

Η συζήτηση για την επαναφορά του ΦΠΑ συχνά συνδέεται με την προστασία της πρώτης κατοικίας. Ωστόσο, το ισχύον πλαίσιο έχει μια σημαντική διαφοροποίηση. Ο ΦΠΑ αφορά τα νεόδμητα ακίνητα που πωλούνται από κατασκευαστές. Δεν αφορά τα μεταχειρισμένα ακίνητα, τα οποία συνεχίζουν να επιβαρύνονται με φόρο μεταβίβασης 3%. Παράλληλα, η πρώτη κατοικία διαθέτει ειδικό καθεστώς απαλλαγών, σύμφωνα με τις προβλέψεις της φορολογικής νομοθεσίας. Αυτό σημαίνει ότι η συζήτηση αφορά κυρίως την αγορά των νέων κατοικιών, μια αγορά η οποία τα τελευταία χρόνια έχει αλλάξει σημαντικά.

Τα νεόδμητα διαμερίσματα στις μεγάλες πόλεις έχουν πλέον φτάσει σε επίπεδα τιμών που τα καθιστούν απρόσιτα για μεγάλο μέρος των νέων νοικοκυριών. Η αύξηση του κόστους κατασκευής, η άνοδος των τιμών γης, η περιορισμένη προσφορά και η αυξημένη ζήτηση έχουν οδηγήσει σε μια νέα πραγματικότητα.

Η νέα γενιά, στην πλειονότητά της, δεν έχει πλέον τη δυνατότητα να αποκτήσει εύκολα ένα καινούργιο σπίτι. Η αγορά νεόδμητων κατοικιών απευθύνεται όλο και περισσότερο σε επενδυτές, αγοραστές υψηλών εισοδημάτων ή όσους έχουν σημαντικά κεφάλαια.

Το αποτέλεσμα είναι η διεύρυνση της στεγαστικής κρίσης. Οσοι δεν μπορούν να αγοράσουν κατοικία στρέφονται στην ενοικίαση, όμως και εκεί οι τιμές έχουν αυξηθεί σημαντικά, με αποτέλεσμα πολλά νοικοκυριά να δυσκολεύονται να ανταποκριθούν ακόμη και στο κόστος ενός μισθώματος.

Η Ελλάδα και η ευρωπαϊκή πραγματικότητα.

Η εφαρμογή ΦΠΑ στα νεόδμητα ακίνητα δεν αποτελεί ελληνική ιδιαιτερότητα. Αντιθέτως, στις περισσότερες χώρες της Ευρωπαϊκής Ενωσης αποτελεί τον κανόνα. Η Ελλάδα είναι σήμερα μια από τις λίγες περιπτώσεις όπου ένας θεσμοθετημένος ΦΠΑ στα νεόδμητα παραμένει σε αναστολή. Στην Ευρώπη τα συστήματα διαφέρουν:

- Στη Γερμανία ο ΦΠΑ στα νεόδμητα είναι 19%.
- Στη Γαλλία εφαρμόζεται συντελεστής 20%.
- Στην Ολλανδία και στο Βέλγιο ο βασικός συντελεστής είναι 21%.
- Στην Ισπανία εφαρμόζεται συνήθως ΦΠΑ 10% στις νέες κατοικίες.
- Στην Κύπρο εφαρμόζεται συντελεστής 19%, με ειδικές ρυθμίσεις για την κύρια κατοικία.
- Στην Ιταλία εφαρμόζονται διαφορετικοί συντελεστές ανάλογα με την περίπτωση.

Σημειώνεται ότι από το 2025 η κυβέρνηση έχει τη δυνατότητα να μειώσει τον ΦΠΑ στα ακίνητα από το 24% στο 13%, ακόμη και να τον μηδενίσει. Απόφαση της Ε.Ε. κατοχυρώνει σε μόνιμη βάση τη δυνατότητα της Ελλάδας για εφαρμογή ειδικών μειωμένων συντελεστών, κάτι που θα μπορεί να πράξει η ελληνική κυβέρνηση εφόσον το αποφασίσει Αυτό που έχει σημασία, αναφέρουν πηγές του υπουργείου Οικονομικών, είναι ότι πλέον η χώρα μας μπορεί να προχωρήσει όποτε αυτή κρίνει στην εφαρμογή μειωμένων συντελεστών ΦΠΑ.

Ο φόρος υπεραξίας

Παράλληλα, στις περισσότερες ευρωπαϊκές χώρες υπάρχει και φορολογία της υπεραξίας από την πώληση ακινήτων, με εξαιρέσεις κυρίως για την κύρια κατοικία ή για ακίνητα που διακρατούνται για μεγάλο χρονικό διάστημα.

Η επαναφορά του ΦΠΑ θα δημιουργούσε ένα μηχανισμό που θα περιόριζε τη φοροδιαφυγή, καθώς θα ενίσχυε τα κίνητρα για τη νόμιμη καταγραφή των συναλλαγών.

Ο φόρος υπεραξίας ακινήτων προβλέπει συντελεστή 15% επί του κέρδους που προκύπτει από την πώληση ενός ακινήτου. Υπολογίζεται στη διαφορά μεταξύ τιμής αγοράς και τιμής πώλησης, με συγκεκριμένες προβλέψεις για αναγνωριζόμενες δαπάνες και μειώσεις ανάλογα με τον χρόνο κατοχής. Σήμερα, όμως, δεν εφαρμόζεται λόγω της αναστολής του.

Σε αντίθεση με τον ΦΠΑ, ο φόρος υπεραξίας δεν επιβαρύνει άμεσα τον αγοραστή αλλά τον πωλητή. Για τον λόγο αυτό η επίδρασή του στις τελικές τιμές θεωρείται μικρότερη. Η εμπειρία άλλων ευρωπαϊκών χωρών δείχνει ότι ο φόρος υπεραξίας συνήθως συνοδεύεται από απαλλαγές για την κύρια κατοικία ή από μειώσεις όταν το ακίνητο παραμένει στην κατοχή του ιδιοκτήτη για αρκετά χρόνια. Προς το παρόν, πάντως, η κυβέρνηση σχεδιάζει να παρατείνει για ένα ή δύο χρόνια την αναστολή εφαρμογής τόσο του ΦΠΑ στην οικοδομή όσο και του φόρου υπεραξίας.

Ο ΦΠΑ στα νεόδμητα ακίνητα και η φορολογία της υπεραξίας

	ΦΠΑ ΣΕ ΝΕΑ ΚΑΤΟΙΚΙΑ	ΦΟΡΟΣ ΥΠΕΡΑΞΙΑΣ
ΕΛΛΑΔΑ	24% (σε αναστολή έως 31/12/26)	**Σε αναστολή**
Γερμανία	19%	Δεν επιβάλλεται μετά από 10 χρόνια κατοχής ή αν ήταν ιδιοκατοίκηση τα τελευταία 3 έτη
Γαλλία	20%	19% + κοινωνικές εισφορές, με πλήρεις απαλλαγές λόγω χρόνου κατοχής
Ισπανία	10%	19% - 30%
Ιταλία	4% (πρώτη κατοικία), 10% ή 22%	26% μόνο αν η πώληση γίνει εντός 5 ετών
Πορτογαλία	23%	Το 50% της υπεραξίας φορολογείται με την κλίμακα εισοδήματος
Κύπρος	19% (5% για πρώτη κατοικία)	20% με σημαντικές απαλλαγές
Λουξεμβούργο	17% (3% για κύρια κατοικία μέσω ειδικής παρέκκλισης της Ε.Ε.)	Ειδικό καθεστώς φορολόγησης με απαλλαγές
Ολλανδία	21%	Δεν υπάρχει κλασικός φόρος υπεραξίας
Βέλγιο	21%	Συνήθως δεν επιβάλλεται μετά από ορισμένο χρόνο κατοχής
Αυστρία	20%	30%
Ιρλανδία	13,50%	33%
Φινλανδία	25,50%	30%-34%
Σουηδία	25%	22%
Πολωνία	8% στις περισσότερες	19% (απαλλαγή μετά από 5 χρόνια)
Ουγγαρία	5% στις περισσότερες (27% γενικός συντελεστής)	15%

Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

Συμβόλαια και φόρος μεταβίβασης επί εικονικών τιμών

Η απόσταση μεταξύ αντικειμενικών αξιών και πραγματικών τιμών πώλησης ακινήτων έχει διευρυνθεί σε πρωτοφανή επίπεδα τα τελευταία χρόνια, δημιουργώντας μια αγορά δύο ταχυτήτων. Σε πολλές περιοχές της χώρας, κυρίως στην Αθήνα και σε δημοφιλείς τουριστικούς προορισμούς, οι εμπορικές τιμές υπερβαίνουν κατά 30%, 40% ή ακόμη και πάνω από 100% τις τιμές ζώνης. Παρά τη μεγάλη αυτή απόκλιση, η κυβέρνηση φαίνεται ότι θα διατηρήσει «παγωμένες» τις αντικειμενικές αξίες, κρίνοντας ότι μια νέα αναπροσαρμογή θα επιβάρυνε περαιτέρω μια ήδη πιεσμένη αγορά κατοικίας. Ουσιαστικά, οι φόροι δεν επιβάλλονται επί των πραγματικών τιμών αλλά επί των πλασματικών αντικειμενικών αξιών. Και αυτό καθώς τα περισσότερα συμβόλαια αναγράφουν ως τιμή πώλησης την αντικειμενική αξία του ακινήτου και όχι την πραγματική, κάτι που οδηγεί και σε συναλλαγές κάτω από το τραπέζι.

Η επόμενη αναθεώρηση των αντικειμενικών αξιών τοποθετείται το 2028, επτά χρόνια μετά την τελευταία επικαιροποίηση που πραγματοποιήθηκε το 2021. Σύμφωνα με πηγές του οικονομικού επιτελείου, το οξύ στεγαστικό πρόβλημα δεν αφήνει περιθώρια για αύξηση των τιμών ζώνης.

Παράλληλα, μια αύξηση των αντικειμενικών αξιών θα οδηγούσε σε σημαντικές πρόσθετες επιβαρύνσεις για τους ιδιοκτήτες και τους αγοραστές ακινήτων. Ακόμη και στις περιπτώσεις όπου οι μεταβιβάσεις καλύπτονται από τα ισχύοντα αφορολόγητα όρια, θα αυξάνονταν τα συμβολαιογραφικά έξοδα, τα τέλη μεταγραφής στο Κτηματολόγιο, οι αμοιβές των μεσιτών, αλλά και μια σειρά από φόρους και τέλη που συνδέονται με την ακίνητη περιουσία.

Επιπλέον, η αναπροσαρμογή θα επηρέαζε άμεσα τον ΕΝΦΙΑ, προκαλώντας ντόμινο αυξήσεων σε φορολογικές επιβαρύνσεις που υπολογίζονται με βάση τις αντικειμενικές αξίες.

Για να αποφευχθεί αυτό το ενδεχόμενο, η κυβέρνηση επιλέγει να διατηρήσει αμετάβλητες τις αντικειμενικές αξίες, παρά το γεγονός ότι οι αποκλίσεις από τις πραγματικές τιμές της αγοράς είναι πλέον ιδιαίτερα μεγάλες. Στόχος είναι να δοθεί χρόνος ώστε να αποκλιμακωθούν οι τιμές και να αυξηθεί η προσφορά κατοικιών, κυρίως μέσω των κινήτρων για την επαναφορά κλειστών διαμερισμάτων στην αγορά.

Οπως προαναφέρθηκε, οι αντικειμενικές αξίες που θεσμοθετήθηκαν το 2021 έχουν ήδη ξεπεραστεί από τις εξελίξεις της αγοράς. Τα στοιχεία του Μητρώου Αξιών Μεταβιβάσεων καταγράφουν αποκλίσεις που ξεπερνούν το 30%-40% μεταξύ εμπορικών και αντικειμενικών αξιών, ενώ σε αρκετές περιοχές οι διαφορές είναι ακόμη μεγαλύτερες. Το φαινόμενο είναι ιδιαίτερα έντονο στο κέντρο της Αθήνας, στα νότια και βόρεια προάστια, αλλά και σε αρκετά νησιά με υψηλή ζήτηση.

Ενδεικτικά, στον Βύρωνα νέα διαμερίσματα ηλικίας έως πέντε ετών πωλούνται περίπου προς 2.900 ευρώ ανά τετραγωνικό μέτρο, όταν η ανώτατη αντικειμενική τιμή ζώνης είναι 1.850 ευρώ. Αντιστοίχως, στην Αγία Παρασκευή νεόδμητα διαμερίσματα διατίθενται περίπου προς 4.250 ευρώ ανά τετραγωνικό μέτρο, έναντι ανώτατης τιμής ζώνης 2.050 ευρώ, καταγράφοντας απόκλιση που υπερβαίνει το 100%.

Η μεγάλη αυτή διαφορά έχει ως αποτέλεσμα οι περισσότερες αγοραπωλησίες να πραγματοποιούνται σε πραγματικές αξίες πολύ υψηλότερες από τις αντικειμενικές.

Ρεκόρ αφίξεων, αλλά μείωση στα έσοδα προβλέπει η Moody's

Αλλαγές στο προφίλ των ταξιδιωτών λόγω ακραίας ζέστης και πολέμου

Της **ΕΛΕΥΘΕΡΙΑΣ ΚΟΥΡΤΑΛΗ**

Παρά το ενεργειακό σοκ, η Moody's Analytics εξακολουθεί να αναμένει ρεκόρ τουριστικών αφίξεων στην Ελλάδα και στην Ευρώπη γενικότερα αυτό το καλοκαίρι. Ωστόσο, ο οίκος κάνει λόγο για ένα «νέο πρόσωπο» του τουρισμού, καθώς το προφίλ των ταξιδιών έχει αλλάξει και αυτό θα επηρεάσει έντονα τα έσοδα στις οικονομίες που εξαρτώνται σημαντικά από αυτόν, όπως η ελληνική. Καταλύτες αυτής της αλλαγής είναι οι καύσωνες και η γεωπολιτική ένταση. Τα ταξίδια θα είναι συντομότερα και πιο κοντά στον τόπο κατοικίας, στρεφόμενα προς προορισμούς που θεωρούνται ασφαλείς, οικονομικοί, λιγότερο πολυσύχναστοι και δεν είναι αντιμέτωποι με καύσωνες, με τη ζήτηση να εξαπλώνεται τον Σεπτέμβριο - Οκτώβριο αντί να επικεντρώνεται την περίοδο Ιουλίου - Αυγούστου.

Τα ταξίδια θα είναι συντομότερα και πιο κοντά στον τόπο κατοικίας.

Οι αφίξεις στην Ευρώπη αυξήθηκαν κατά περίπου 5% σε ετήσια βάση το δεύτερο τρίμηνο, ενώ έρευνα της Κομισιόν έδειξε ότι το 81% των Ευρωπαίων σχεδιάζει να ταξιδέψει μεταξύ Ιουνίου και Νοεμβρίου, σημειώνοντας ρεκόρ μετά την πανδημία.

Ειδικότερα, όπως επισημαίνει ο οίκος, η τουριστική βιομηχανία της Ευρώπης έχει αντιμετωπίσει σειρά προκλήσεων τα τελευταία χρόνια, όπως η πανδημία, και το 2026 η σύγκρουση στη Μέση Ανατολή εισήγαγε έναν νέο κίνδυνο, απειλώντας τις ροές ταξιδιών μέσω του εναέριου χώρου της περιοχής και επιβαρύνοντας την καταναλωτική εμπιστοσύνη σε μια εποχή που οι προϋπολογισμοί των νοικοκυριών παραμένουν υπό πίεση.

Η πίεση μετριάστηκε μετά τη συμφωνία ΗΠΑ - Ιράν τον Ιούνιο, ωστόσο η εκεχειρία είναι εξαιρετικά εύθραυστη, τονίζει ο οίκος. Οι νέες επιθέσεις αυτόν τον μήνα έχουν θέσει υπό αμφισβήτηση τη συμφωνία και το μεγαλύτερο μέρος της κυκλοφορίας Ευρώπης - Ασίας εξακολουθεί να παρακάμπτει τον ιρανικό εναέριο χώρο. Ως αποτέλεσμα, οι τιμές και τα ναύλα των καυσίμων θα παραμείνουν ασταθή και το αυξημένο κόστος μαζί με την αλλαγή δρομολογίων θα συνεχιστούν.

Η Ευρώπη ωστόσο διατηρεί ένα βασικό διαρθρωτικό πλεονέκτημα, τονίζει η Moody's Analytics. Περίπου το 80% των εισερχόμενων ταξιδιών προέρχεται από την Ευρώπη, επομένως η ζήτηση είναι σε μεγάλο βαθμό «άτρωτη» στις αναταραχές των ταξιδίων μεγάλων αποστάσεων. Οπως και το 2022-2023, η αβεβαιότητα ωθεί τους ταξιδιώτες προς κοντινότερους προορισμούς που θεωρούνται ασφαλείς και προσβάσιμοι. Οι αφίξεις αυξήθηκαν κατά περίπου 5% σε ετήσια βάση το δεύτερο τρίμηνο, ενώ έρευνα της Κομισιόν έδειξε ότι το 81% των Ευρωπαίων σχεδιάζει να ταξιδέψει μεταξύ Ιουνίου και Νοεμβρίου, σημειώνοντας ρεκόρ μετά την πανδημία. Ετσι, αν και η Ευρώπη παραμένει εκτεθειμένη στο σοκ στη Μ. Ανατολή, είναι πολύ λιγότερο ευάλωτη σε μια μείωση των τουριστικών ροών.

Ωστόσο, όπως τονίζει η Moody's Analytics, αν και ο πόλεμος δεν έχει μεγάλο αντίκτυπο στη διάθεση για ταξίδια, έχει σημαντικό αντίκτυπο στη μορφή αυτών των ταξιδιών. Η πλειοψηφία των ταξιδιωτών (52%) προτιμά πλέον λιγότερο γνωστούς προορισμούς και τα ταξίδια γίνονται πιο σύντομα και πιο κοντά στον τόπο κατοικίας.

Ως αποτέλεσμα, οι ροές τουριστών και τα έσοδα αποκλίνουν. Οι κρατήσεις ΗΠΑ - Ευρώπης για τον Ιούλιο έχουν μειωθεί κατά περίπου 10% σε ετήσια βάση. Οι λιγότεροι επισκέπτες μεγάλων αποστάσεων με υψηλές δαπάνες και η στροφή των Ευρωπαίων σε μικρότερα, φθηνότερα ταξίδια σημαίνουν λιγότερες δαπάνες ανά ταξίδι, ακόμη και όταν ο αριθμός των ταξιδιών σημειώνει ρεκόρ.

Για οικονομίες όπως η Ελλάδα, η Κροατία και η Πορτογαλία, τα έσοδα από τον τουρισμό αποτελούν σημαντικό παράγοντα της οικονομίας, ως εκ τούτου, μια περίοδος με ρεκόρ αφίξεων αλλά με χαμηλότερες δαπάνες ανά επισκέπτη θα επιφέρει μικρότερη οικονομική ανάπτυξη από ό,τι υποδηλώνουν τα βασικά στοιχεία. Οι αφίξεις αναμένεται να συνεχίσουν να αυξάνονται, υποστηριζόμενες από την ενδοευρωπαϊκή ζήτηση, αλλά τα έσοδα ανά επισκέπτη θα παραμείνουν υπό πίεση μέχρι να ομαλοποιηθούν οι ροές πτήσεων μεγάλων αποστάσεων και η αεροπορική χωρητικότητα.

Επιπλέον, η κλιματική αλλαγή συνιστά άλλη μία σημαντική πρόκληση για τον τουρισμό. «Αν η σύγκρουση στη Μέση Ανατολή αποτελεί ένα κυκλικό σοκ, η ακραία ζέστη αποτελεί δομικό σοκ για τον κλάδο», τονίζει ο οίκος. Οπως εκτιμά, αν και η Νότια Ευρώπη θα έχει και φέτος το μεγαλύτερο μερίδιο των ταξιδιωτικών ροών, οι βόρειοι και οι αλπικοί προορισμοί θα συνεχίσουν να επωφελούνται από την υποκατάσταση λόγω της ακραίας ζέστης.

Και η ζήτηση για ταξίδια ήδη το αντικατοπτρίζει αυτό. Οι αναζητήσεις για «Coolcation» αυξήθηκαν κατά 74% σε ετήσια βάση το πρώτο εξάμηνο και 76% των Ευρωπαίων λένε ότι οι κλιματικοί παράγοντες επηρεάζουν πλέον την ταξιδιωτική τους συμπεριφορά.

Ανοδος στις τιμές και στην πληρότητα των ξενοδοχείων

Συνεχίζεται η άνοδος των τιμών των ξενοδοχείων αλλά και των πληροτήτων τους καθώς η ζήτηση για ταξίδια στην Ελλάδα παραμένει ισχυρή. Παρά το γεγονός ότι η εικόνα αυτή μπορεί να διαφοροποιείται σημαντικά από προορισμό σε προορισμό και ανάλογα με την κατηγορία του ξενοδοχείου, η ευρύτερη τάση παραμένει ανοδική σύμφωνα με τα στοιχεία έρευνας του Ινστιτούτου Τουριστικών Ερευνών και Προβλέψεων (ΙΤΕΠ) του Ξενοδοχειακού Επιμελητηρίου Ελλάδος για το πρώτο πεντάμηνο του 2026. Ειδικότερα, αναφορικά με τα συγκριτικά στοιχεία για την εξέλιξη της μέσης τιμής δίκλινου δωματίου μεταξύ των ετών 2026 και 2025, η καταγραφή ανά μήνα διαμορφώνεται ως εξής: Τον Ιανουάριο η μέση τιμή ανήλθε στα 77 ευρώ το 2026 έναντι 74 ευρώ το 2025. Τον Φεβρουάριο η τιμή διαμορφώθηκε στα 86 ευρώ για το 2026 έναντι 79 ευρώ για το προηγούμενο έτος, ενώ τον Μάρτιο η τιμή παρέμεινε στα 86 ευρώ το 2026 έναντι 81 ευρώ το 2025. Κατά τον μήνα Απρίλιο σημειώθηκε μεταβολή με τη μέση τιμή να υποχωρεί στα 104 ευρώ το 2026 σε σύγκριση με τα 109 ευρώ το 2025. Τον Μάιο η μέση τιμή ανήλθε στα 117 ευρώ για το 2026 έναντι 112 ευρώ για το 2025.

Οσον αφορά τους δείκτες της μέσης πληρότητας των ξενοδοχειακών μονάδων, τα στοιχεία δείχνουν ότι τον Ιανουάριο η πληρότητα έφτασε το 42% το 2026 έναντι 40% το 2025. Τον Φεβρουάριο το ποσοστό ανήλθε σε 50% για το 2026 έναντι 44% για το 2025, ενώ τον Μάρτιο η πληρότητα διαμορφώθηκε στο 51% το 2026 έναντι 50% το 2025. Τον Απρίλιο καταγράφηκε οριακή κάμψη με την πληρότητα να κλείνει στο 48% το 2026 έναντι 49% το 2025, εξέλιξη που αποδίδεται και στο γεγονός ότι το Πάσχα φέτος ήταν νωρίτερα. Τέλος, για τον μήνα Μάιο η μέση πληρότητα προσέγγισε το 63% (με τον ακριβή δείκτη της έρευνας πάνελ να προσδιορίζεται στο 63,2%) έναντι 62% που είχε καταγραφεί τον αντίστοιχο μήνα του 2025. Εν τω μεταξύ, άλλη έρευνα δείχνει ότι και τον Ιούλιο και τον Αύγουστο οι τιμές τείνουν να αυξηθούν περαιτέρω σε σχέση με τους αντίστοιχους περυσινούς μήνες. Αναλυτικότερα, σύμφωνα με τα τελευταία στοιχεία της εξειδικευμένης πλατφόρμας Hotellab, η οποία αναλύει τις τάσεις προκρατήσεων για λογαριασμό του Συνδέσμου Ελληνικών Τουριστικών Επιχειρήσεων, η μέση τιμή ενός δίκλινου δωματίου για τον φετινό Ιούλιο εκτιμάται ότι θα κυμανθεί μεταξύ 178 και 181 ευρώ, σημειώνοντας ήπια άνοδο της τάξης του 2% έως 3,5% σε σχέση με τα 174 ευρώ του αντίστοιχου περυσινού μήνα. Για τον Αύγουστο, η Hotellab προβλέπει ότι η μέση τιμή θα αγγίξει τα 194 με 197 ευρώ, παρουσιάζοντας οριακή αυξητική τάση από τα 190 ευρώ του Αυγούστου του 2025.

	Μέση τιμή 2025	Μέση τιμή 2026	Μέση πληρότητα 2025	Μέση πληρότητα 2026
Ιανουάριος	74€	**77€**	40%	42%
Φεβρουάριος	79€	**86€**	44%	50%
Μάρτιος	81€	**86€**	50%	51%
Απρίλιος	109€	**104€**	49%	48%
Μάιος	112€	**117€**	62%	63,2%

ΠΗΓΗ: ΙΤΕΠ Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

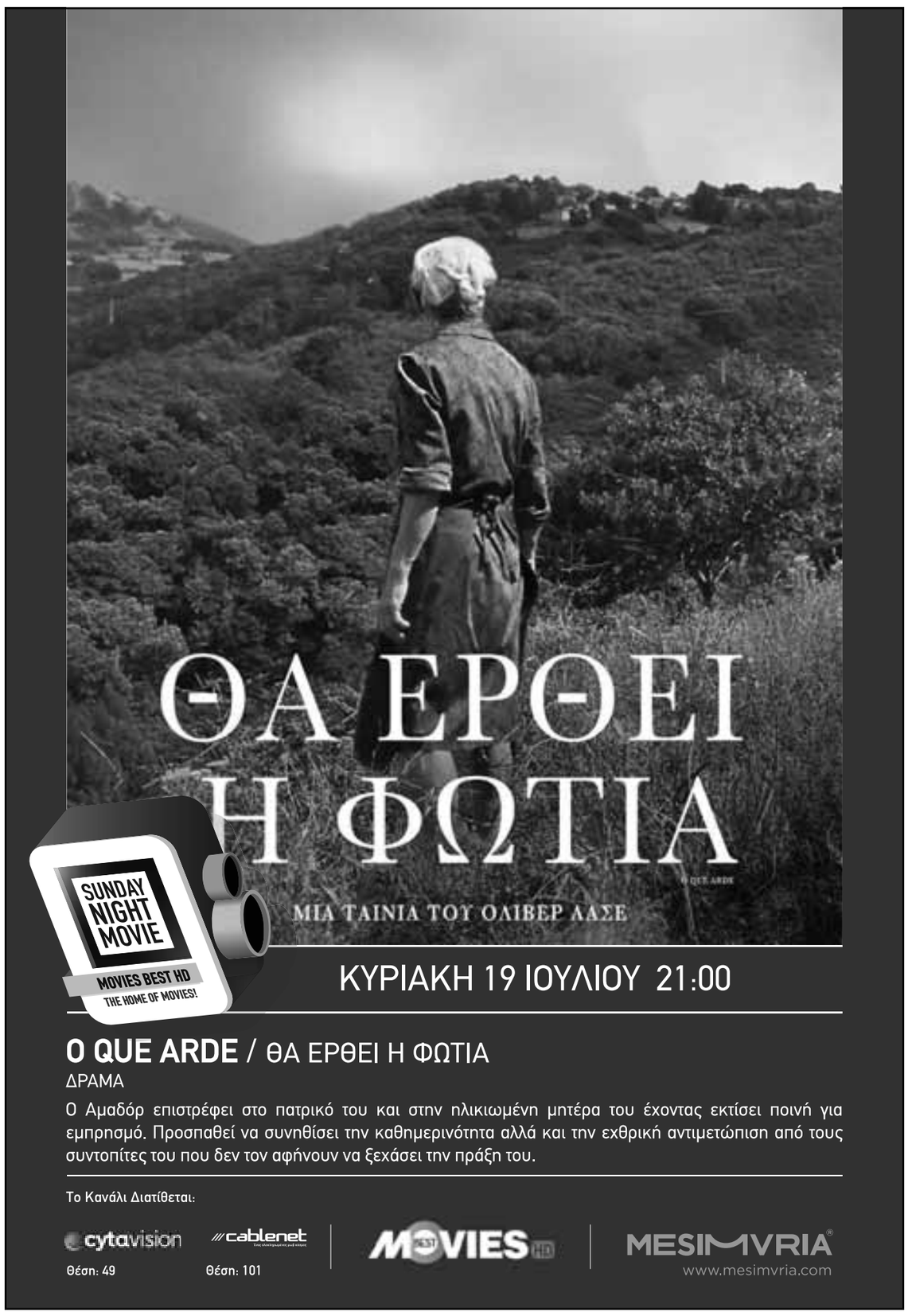

Με οριακή υποχώρηση 0,05% έκλεισε το Χρηματιστήριο Αθηνών

Στις 2.512,07 μονάδες ο Γενικός Δείκτης, στα 208,35 εκατ. ευρώ ο τζίρος

Της **ΕΛΕΥΘΕΡΙΑΣ ΚΟΥΡΤΑΛΗ**

Οριακές απώλειες κατέγραψε το ελληνικό Χρηματιστήριο, με τους επενδυτές να τηρούν επιφυλακτική στάση, διατηρώντας τον Γενικό Δείκτη κοντά στις 2.500 μονάδες. Οι αγορές αξιολογούν τη νέα άνοδο των τιμών του πετρελαίου μετά το μπαράζ εχθροπραξιών μεταξύ ΗΠΑ και Ιράν και τη νέα αβεβαιότητα γύρω από τα Στενά του Ορμούζ, όπου η κυκλοφορία επιβραδύνθηκε σε χαμηλό δύο μηνών. Η εκ νέου κλιμάκωση της κατάστασης θολώνει και πάλι τις προοπτικές της οικονομίας, με τις αυξήσεις επιτοκίων από την ΕΚΤ αλλά και από τη Fed να γίνονται πιο πιθανές.

Πιο αναλυτικά, ο Γενικός Δείκτης έκλεισε στις 2.512,07 μονάδες καταγράφοντας πτώση 0,05%, ενώ ο τζίρος ανήλθε στα 208,35 εκατ. ευρώ. Ο δείκτης υψηλής κεφαλαιοποίησης έκλεισε επίσης με πτώση 0,05%, στις 6.454,83 μονάδες, ενώ κατά 0,61% χαμηλότερα έκλεισε η μεσαία κεφαλαιοποίηση, στις 3.122,38 μονάδες.

Στα μη τραπεζικά blue chips, το 1% ξεπέρασαν οι απώλειες στις Aegean, ΔΕΗ, Aktor και Cenergy. Με κέρδη 4,21% ξεχώρισε η HELLENiQ ENERGY, ακολούθησαν η ΕΥΔΑΠ με άνοδο 3,79% και η Βιοχάλκο στο +2,25%, ενώ με κέρδη άνω του 1% έκλεισαν οι ΓΕΚ ΤΕΡΝΑ, Coca-Cola, Motor Oil, Allwyn και Lamda Development.

Ο τραπεζικός δείκτης σημείωσε απώλειες 0,62% κλείνοντας στις 2.859,77 μονάδες, με την CrediaBank να υποχωρεί κατά 2,66%, την Εθνική Τράπεζα να ακολουθεί με απώλειες 1,66%, την Optima bank με πτώση 0,97%, την Alpha Bank με πτώση 0,75% και τη Eurobank με απώλειες 0,55%, ενώ κέρδη 0,54% σημείωσε η Τράπεζα Πειραιώς και κατά 0,20% ενισχύθηκε η Τράπεζα Κύπρου.

Νέα ψήφο εμπιστοσύνης δέχθηκαν οι ελληνικές μετοχές, αυτή τη φορά από την Global X.

Στο μεταξύ, νέα ψήφο εμπιστοσύνης δέχθηκαν οι ελληνικές μετοχές, αυτή τη φορά από την Global X, τη διεθνή εταιρεία επενδύσεων η οποία διαχειρίζεται το ελληνικό διαπραγματεύσιμο αμοιβαίο κεφάλαιο (ETF) GREK. Ο οίκος τονίζει πως η Ελλάδα είναι στα καλύτερα αμυντικά stories στο περιβάλλον των αναδυόμενων αγορών, με στήριξη από τις αποτιμήσεις και τους ευνοϊκούς διαρθρωτικούς ανέμους, επισημαίνοντας πως παραμένει θετικός για τρεις, κυρίως, λόγους.

Ο δείκτης υψηλής κεφαλαιοποίησης έκλεισε χθες με πτώση 0,05%, ενώ ο τραπεζικός σημείωσε απώλειες 0,62%.

Πρώτον, η Ελλάδα εξακολουθεί να είναι μια από τις ισχυρότερες και πιο δημοσιονομικά συνετές οικονομίες στη Δυτική Ευρώπη, με στήριξη από τα δημοσιονομικά πλεονάσματα, τη μείωση της ανεργίας, τις εισροές από το Ταμείο Ανάκαμψης και την υπεραπόδοση της ανάπτυξης.

Δεύτερον, η Ελλάδα διαθέτει πλέον αξιολογήσεις επενδυτικής βαθμίδας από όλους τους οίκους, ένα ορόσημο που επικυρώνει την ανασυγκρότηση του δημόσιου χρέους και διευρύνει την επενδυτική βάση των ελληνικών μετοχών και ομολόγων.

Και τρίτον, οι αποτιμήσεις των ελληνικών μετοχών δεν έχουν ακόμη αντικατοπτρίσει την αναβάθμιση του Χρηματιστηρίου. Η ελληνική αγορά συνεχίζει να διαπραγματεύεται με αποτιμήσεις που συνάδουν με μια αναδυόμενη αγορά σε πίεση παρά με μια χώρα που επανέρχεται επίσημα στο σύμπαν των ανεπτυγμένων αγορών σε λίγους μήνες, όπως τονίζει.

Σημειώνεται ότι αυτόν τον μήνα η Goldman Sachs τοποθέτησε το ελληνικό Χρηματιστήριο στις πιο ελκυστικές αγορές για το β΄ εξάμηνο, αυξάνοντας την εκτίμησή της για τον Γενικό Δείκτη στις 2.600 μονάδες, από 2.500 πριν, ενώ η JPMorgan αναβάθμισε τη σύστασή της για τις ελληνικές μετοχές σε υπεραπόδοση (από ουδέτερη).

Μικρές μεταβολές στις ευρωπαϊκές αγορές

Σε κλίμα έντονης νευρικότητας κινήθηκαν χθες, Δευτέρα (13/7), τα ευρωπαϊκά χρηματιστήρια, καθώς η ανάφλεξη στη Μέση Ανατολή και η συνεπακόλουθη άνοδος στις τιμές του πετρελαίου πυροδότησαν νέες ανησυχίες για την πορεία του πληθωρισμού και το μέλλον των επιτοκίων. Η γεωπολιτική ένταση κλιμακώθηκε μετά το τέταρτο πλήγμα που εξαπέλυσαν οι ΗΠΑ εντός μίας εβδομάδας κατά ιρανικών στόχων, ως απάντηση στην επίθεση που δέχθηκε εμπορευματικό πλοίο υπό κυπριακή σημαία στον Περσικό Κόλπο. Το σκηνικό αστάθειας εντάθηκε περαιτέρω μετά την προειδοποίηση της Τεχεράνης για κλείσιμο των Στενών του Ορμούζ «μέχρι νεωτέρας», έναν ισχυρισμό πάντως που έσπευσε να απορρίψει η κεντρική διοίκηση των ΗΠΑ (Centcom). Μέσα σε αυτό το ασταθές περιβάλλον, οι ευρωπαϊκοί δείκτες κατάφεραν τελικά να απορροφήσουν το μεγαλύτερο μέρος των αρχικών απωλειών τους, ολοκληρώνοντας τη συνεδρίαση της Δευτέρας με οριακές μεταβολές και μεικτή εικόνα. Ο πανευρωπαϊκός δείκτης Stoxx 600 έκλεισε ουσιαστικά αμετάβλητος με ανεπαίσθητη πτώση 0,01% στις 641 μονάδες. Στα επιμέρους ταμπλό, ο γερμανικός DAX στη Φρανκφούρτη σημείωσε οριακά κέρδη 0,19% κλείνοντας στις 25.114 μονάδες, ενώ ο γαλλικός CAC 40 στο Παρίσι παρουσίασε άνοδο 0,31% στις 8.364 μονάδες. Στο Λονδίνο ο βρετανικός FTSE 100 παρέμεινε ουσιαστικά σταθερός με οριακή ενίσχυση 0,01% στις 10.498 μονάδες, την ώρα που η Μαδρίτη και το Μιλάνο κατέγραφαν ήπια κέρδη ύψους 0,1% και 0,2%, αντίστοιχα.

Στο στόχαστρο των ρευστοποιήσεων βρέθηκε για ακόμη μία φορά ο τεχνολογικός κλάδος, ο οποίος υποαπέδωσε έναντι της ευρύτερης αγοράς καταγράφοντας απώλειες ύψους 0,5%. Οι επενδυτές συνέχισαν να αποσύρουν κεφάλαια από εταιρείες ημιαγωγών και υψηλής τεχνολογίας, ακολουθώντας το αρνητικό κύμα που εκδηλώθηκε νωρίτερα στις αγορές της Ασίας και των ΗΠΑ. Η προσοχή των επενδυτών στρέφεται πλέον στις Ηνωμένες Πολιτείες, όπου αναμένονται τα κρίσιμα στοιχεία για τον πληθωρισμό, καθώς και ο νέος κύκλος δημοσιεύσης εταιρικών αποτελεσμάτων από τη Wall Street μέσα στην εβδομάδα.

Κλίμα έντονης νευρικότητας υπό το βάρος της αναζωπύρωσης των εντάσεων στη Μέση Ανατολή.

Στην ευρωπαϊκή αγορά, βασικό ρόλο θα παίξουν τα στοιχεία για το ΑΕΠ της Ευρωζώνης και του Ηνωμένου Βασιλείου που θα δοθούν στη δημοσιότητα αργότερα μέσα στην εβδομάδα, προσφέροντας μια σαφέστερη εικόνα για την ανθεκτικότητα της ευρωπαϊκής οικονομίας απέναντι στις πληθωριστικές πιέσεις.

(Πηγή: Reuters)

ΞΕΝΑ ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΗΡΙΑ

New York/Νέα Υόρκη

(Σε δολάρια)

Εταιρείες	Πριν από το κλείσιμο	Μετ.%
33M COMPANY	157,3	-0,1397
ALCOA CORP	48,61	-0,1438
ALTRIA GROUP	72,1	0,4318
AMAZON COM	247,68	0,9538
AMER EXPRESS C	354,28	1,0554
AMER INTL GROU	79,72	0,6947
AMGEN	356,903421	-1,785
APPLE INC	316,5301	0,3838
BANK OF AMERIC	59,285	-0,6452
BAXTER INTL IN	22,655	0,1547
BOEING CO	217,17	-2,2989
BRISTOL MYERS	58,765	2,058
CATERPILLAR IN	931,24	-2,2228
THE CIGNA GP O	304,32	3,7007
CHEVRON	180,98	2,5964
CISCO SYSTEMS	119,345	-1,6198
CITIGROUP	138,41	-1,6905
CERVECERIAS	11,08	-0,1802
COCA-COLA CO	83,9801	0,587
COLGATE PALMOL	92,63	0,4228
DANAOS CORP	129,66	0,9892
DIANA SHIPPING	2,14	0
DOW INC	29,94	3,1347
DUPONT DE NMOU	132,62	-1,5296
GLBL X EM MR E	35,82	-3,4478
ENTERGY CP	115,03	-0,0174
EXXONMBL HLD O	144,205	3,8342
FEDEX CORP	313,51	-0,375
FORD MOTOR CO	13,985	-0,1071
INTL BUS MACHI	291,06	1,2171
GENERAL DYNAMI	370,61	-1,1865
GE AEROSPACE O	353,68	-1,5559
GOLDM SACHS GR	1041,2	-1,3249
HALLIBURTON CO	35,25	2,5007
THE HTFD INS O	139,91	0,8142
HP INC	24,35	0,5367
HOME DEPOT INC	337,7	-1,6312
INTEL CORP	103,275	-5,9769
JOHNSON JOHNSO	258,25	0,4942
JPMORGAN CHASE	334,53	-0,5766
LAZARD INC ORD	40,98	-1,0384
MCDONALD'S COR	271,59	-1,0961
MERCK & CO	123,5	-0,0324
MICROSOFT CP	392,875	2,019
3M COMPANY	157,33	-0,1206
MORGAN STANLEY	219,48	-1,2597
NIKE INC CL B	44,26	-0,2479
NORFOLK SOUTHE	327,965	0,1512
PFIZER INC	24,425	1,055
PROCTER & GAMB	147,56	0,3536
ROCKWELL AUTOM	461,52	-2,2452
SLB LMTD ORD	47,675	-0,178
SOUTHERN	96,5	0,9309
STEALTHGAS	8,8265	-0,8258
UNISYS CORP	4,085	0,6158
UNITEDHEALTH G	428,91	1,0103
US BANCORP	62,23	-0,2884
VERIZON COMMS	42,615	1,1752
WALT DISNEY CO	96,27	0,6798
WELLS FARGO &	86,82	-0,3901
WALMART INC OR	114,62	0,6233

London/Λονδίνο

(Σε πέννες)

Εταιρείες	Χθεσινό	Μετ.%
ANGLO AMERICAN	3592,2452	-1,022
A.B.FOOD	2004	0,805
ADMIRAL GRP	3610	-0,66
ANTOFAGASTA	3749,11	-0,079
AVIVA	655,2	-0,937
ASTRAZENECA	12610	-1,745
BABCOCK INTL	1005	-0,446
BAE SYS.	1853	-0,162
BARCLAYS	510,184	-0,507
BR.AMER.TOB.	4381	-1,815
BERKELEY GP.HL	3354	1,146
BR.LAND	422,4	-0,33
BUNZL	2696,562	0,074
BP	494,5	4,631
BURBERRY GRP	1081,5837	1,029
BT GROUP	196,76	3,736
COCACOLA HBC A	4920	-0,243
CENTRICA	171,6604	0,877
COMPASS GROUP	32,28	0,062
CAPITA GROUP	233,5	1,965
DCC	6300	1,275
DIAGEO	1547	1,509
EXPERIAN	2671	2,063
EASYJET	604,6	0,446
FRESNILLO	2585,931	-2,921
GLENCORE	514,05	0,784
GSK	1953,5	-0,408
HIKMA	1574	-0,631
HAMMERSON	373,6	0,43
HSBC HLDGS.UK	1465,6	-0,612
INTL CONSOL AI	460,3	-2,251
INTERCON. HOTE	165,03276	-0,998
3I GRP.	2686	-0,666
IMPBRANDS	2689,88	-1,253
INTERTEK GROUP	5812,5	0
ITV	74,5	0,812
JOHNSON MATTHE	1934	1,682
KINGFISHER	277,4	0,799
LAND SECS.	668	0,15
LEGAL&GEN.	290,426	-0,447
LLOYDS GRP.	111,029	-1,204
MARKS & SP.	2347196	-1,905
MONDI	701,29	-0,057
NATIONAL GRID	1238,68	1,183
NEXT	14760	0,82
PRUDENTIAL	1050,27	1,055
PERSIMMON	1067	2,893
PEARSON	1318	3,943
RELX	2478	2,524
RIO TINTO	6733	-0,296
ROLLS-ROYCE HL	1415,4	-1,599
SAINSBURY(J)	343,9	0,703
SCHRODERS	586,5	0,256
SAGE GRP.	838,9523	3,305
ST.JAMES'S PLA	1152	-1,385
SMITHS GROUP	2493	-0,598
SMITH&NEPHEW	1154,5	1,272
SSE	2439	0,536
STAND.CHART.	2109	-1,176
SEVERN TRENT	3011,532	1,757
TRAVIS PERKINS	543,5	0,929
TESCO	467,8	-0,848
TAYLOR WIMPEY	80,38	2,083
UNILEVER	4605	-0,337
UTD. UTILITIES	1360	1,19
VODAFONE GRP.	115,465	5,495
WPP	282,9	3,023
WHITBREAD	2311,714	-1,33

Zurich/Ζυρίχη

(Σε ελβ. Φρ.)

Εταιρείες	Χθεσινό	Μετ.%
ABB LTD N	83,82	0,29
RICHEMONT N	184,15	1,07
GEBERIT N1	519,2	-0,42
NOVARTIS N	124,58	0,24
SGS N	95,2	0,55
SWATCH GROUP I	205,5	1,23
ADECCO N	18,4	5,93
JULIUS BAER N	73,08	0,44
GIVAUDAN N	3420	-0,38
NESTLE SA	84,16	1,2
SWISSCOM N	631,5	2,1
SWISS RE N	134,6	1,51
UBS GROUP N	42,24	0,43
ZURICH INSURAN	618	0,62

Frankfurt/Φρανκφούρτη

(Σε ευρώ)

Εταιρείες	Χθεσινό	Μετ.%
ADIDAS N	183,6	1,75
ALLIANZ SE	421	-0,6
BASF SE	48,85	1,3
BAY MOT WERKE	57,92	-0,22
BEIERSDORF	78,92	1,1
BAYER N AG	49,92	-0,2
COMMERZBANK	38,85	0,21
CONTINENTAL AG	72,86	0
DEUTSCHE BANK	31	-0,35
DT BOERSE N	256,4	7,4
DT LUFTHANSA A	9,118	-0,394
DT TELEKOM N	26,74	0,62
E.ON SE NA	19,105	0,145
FRESENIUS MEDI	42,94	1,01
FRESENIUS SE	41,69	-0,88
HEIDELBERG MAT	170,1	-1
HENKEL AG&CO V	74,64	0,14
INFINEON TECH	70,37	-2,11
K+S NA	13,78	0,64
MERCK KGAA	139,85	0,15
MUENCH RUECK N	510	6,4
RWE AG	56,4	0,34
THYSSENKRUPP A	11,68	0,15
VOLKSWAGEN VZ	71,44	0,46
VONOVIA SE	21,11	-0,33
SIEMENS N	272,1	-0,75
SAP SE	140,72	3,14

Amsterdam/Αμστερνταμ

(Σε ευρώ)

Εταιρείες	Χθεσινό	Μετ.%
AALBERTS	39,6	0,76
AEGON	7,698	-0,03
ABN AMRO BANK	38,02	-0,03
AKZO NOBEL	57,48	0,14
ARCELORMITTAL	58,04	0,03
ASML HOLDING	1540,8	-1,8
HEINEKEN	75,8	0
ING GROEP	28,42	0,02
KPN KON	4,334	2
NN GROUP	76,1	-0,11
IMCD	86,2	0,82
RANDSTAD	30,42	6,4
RELX	29,22	2,89
VOPAK	47,88	2,09
WOLTERS KLUWER	62,44	3,21

Milano/Μιλάνο

(Σε ευρώ)

Εταιρείες	Χθεσινό	Μετ.%
ENI	21,64	21,14
#N/A Invalid field.	6,178	0,42
MEDIOBANCA	26,35	26,35
RCS MEDIAGROUP	0,96	0,95
SNAM	6,44	6,41
TELECOM ITALIA	7,90	7,85
TENARIS	25,17	24,68
TERNA	10,34	10,39
UNICREDIT	79,52	-0,7

Tokyo/Τόκιο

(Σε γιέν)

Εταιρείες	Χθεσινό	Μετ.%
AJINOMOTO	5615	-2,02
ASAHI GROUP HL	1601,5	1,3
ASTELLAS PHARM	2121	-0,98
BRIDGESTONE CO	3579	0,28
CANON INC	4312	-0,65
CASIO COMPUTER	1836	-2,08
CITIZEN WATCH	2225	-4,55
CREDIT SAISON	4663	1,77
DAIWA SEC GROU	1777	0,48
SUBARU	2475	-0,7
FUJIFILM HOLDI	3566	-0,56
FUJITSU	3308	-1,17
HITACHI	4716	0,34
HONDA MOTOR	1495	-0,03
IHI	2812,5	0,07
ISUZU MOTORS	2319,5	-1,26
KAWASAKI HVY I	2716,5	-2,27
KAJIMA CORP	5627	-2,31
KEIO	757,2	1,5
KOBE STEEL	1847,5	-0,67
KONICA MINOLTA	589,7	0,94
JTEKT	2068	-1,99
MITSUB UFJ FG	3541	2,31
MITSUBISHI COR	4440	0,7
MITSUBISHI ELE	5647	-3,09
MITSUBISHI MOT	368,8	1,93
NEC CORPORATIO	4339	0,14
NIKKON HLDG	5481	1,14
NIKON CORP	2293,5	2,73
NISSUI CORP	1601,5	-0,95
NISSAN MOTOR C	305,1	-1,74
NOMURA HOLDING	1542,5	-0,03
NISSAN CHEMICA	7906	-2,4
NIPPON PAPER I	1342	
OBAYASHI CORP	3182	-1,33
ODAKYU ELEC RA	1715	0,91
OJI HOLDINGS	815,3	-0,1
OSAKA GAS	5299	-1,19
RICOH CO LTD	1499	0,13
SECOM	6622	0
SEVEN & I HLDG	2013	-0,42
SHARP CORP	637,4	-1,68
SHIMIZU CORP	2454	-1,54
SHISEIDO	2800	1,63
SONY GROUP COR	3341	-0,54
SMFG	6925	1,63
SUMITOMO CHEM	519	-3,39
SUZUKI	3140	-4,56
TAISEI CORP	13600	-2,51
TDK CORPORATIO	3203	-5,49
TOBU RAILWAY	2931,5	0,55
TOKIO MARINE H	7613	0,05
TORAY INDUSTRI	1138	-0,39
TREND MICRO	6242	-0,56
TOPY INDS LTD	2847	-0,42
TORAY INDUSTRI	1138	-0,39
TOYOBO	1692	-2,03
TOYOTA MOTOR C	2806	-0,6
YAMAHA CORP	1178	-0,21

Paris/Παρίσι

(Σε ευρώ)

Εταιρείες	Χθεσινό	Μετ.%
ACCOR	48,03	-1,96
AIR LIQUIDE	176,74	1,4
ALSTOM	15,26	-2,62
AXA	44,32	0,11
BNP PARIBAS	100,92	0,22
BOUYGUES	46,84	0,3
CAPGEMINI	91,62	2,99
CARREFOUR	16,62	0,76
CASINO GUICHAR	0,19	-2,45
CREDIT AGRICOL	17,55	0,34
DANONE	72,20	-0,3
DASSAULT SYSTE	18,66	2,33
L'OREAL	381,80	0,21
L.V.M.H.	491,50	0,33
LAGARDERE	20,20	1
MICHELIN	34,73	-0,4
PERNOD RICARD	64,22	0,03
KERING	250,35	0,74
PUBLICIS GROUP	87,86	0,8
RENAULT	26,18	1,43
SAINT-GOBAIN	74,88	-1,21
SANOFI	77,10	1,14
SCHNEIDER ELEC	268,55	-0,41
SOCIETE GENERA	74,64	0,51
SODEXO	52,15	-1,51
TF1	6,78	0,3
THALES	221,10	-0,99
VEOLIA ENVIRON	36,95	1,85

Madrid/Μαδρίτη

(Σε ευρώ)

Εταιρείες	Χθεσινό	Μετ.%
ACS CONS Y SER	118,8	-1
AENA SME	26,6	-1,2621
ACERINOX	16,37	2,3125
ACCIONA	249,2	-0,3997
AMADEUS	49,94	-1,5767
BBVA	22,39	-0,4004
BANKINTER	15,395	0,2279
CAIXABANK	12,41	-0,9182
DSTR INT ALIME	40,8	-1,3301
ENDESA	39,11	0,3078
ENAGAS	16,83	-0,0594
FERROVIAL NV	56	-1,4085
FOMENTO DE CON	13,28	2,3112
GRIFOLS	8,91	0,0674
IBERDROLA	21,14	1,1483
INT AIRLINES G	5,4	-2,2093
INDRA SISTEMAS	47,12	-0,6955
INDITEX	54,8	-0,2911
MAPFRE	4,4	-0,3623
MERLIN PROP	14,84	-1,3953
ARCELORMITTAL	58	0,0345
REPSOL	24,06	4,0657
BCO DE SABADEL	3,201	-0,5592
BANCO SANTANDE	12,01	-1,0545
SACYR	4,732	-0,0422
TELEFONICA	3,616	2,5525
TECNICAS REUN	29,2	-1,0169

ΣΥΝΑΛΛΑΓΜΑ

ΤΙΜΕΣ ΣΥΝΑΛΛΑΓΜΑΤΟΣ

ΣΕ ΟΡΟΥΣ ΕΥΡΩ			ΤΙΜΕΣ SPOT
ΔΟΛΑΡΙΟ ΗΠΑ	1,1424	ΔΟΛΑΡΙΟ ΚΑΝΑΔΑ	1,6148
ΓΙΕΝ ΙΑΠΩΝΙΑΣ	185,23	ΓΟΥΑΝ ΚΙΝΑΣ	7,7427
ΚΟΡΩΝΑ ΤΣΕΧΙΑΣ	24,262	ΔΟΛΑΡΙΟ ΧΟΝΓΚ ΚΟΝΓΚ	8,9548
ΚΟΡΩΝΑ ΔΑΝΙΑΣ	7,4750	ΡΟΥΠΙΑ ΙΝΔΟΝΗΣΙΑΣ	20617,92
ΛΙΡΑ ΣΤΕΡΛΙΝΑ	0,85330	ΣΕΚΕΛ ΙΣΡΑΗΛ	3,4565
ΦΙΟΡΙΝΙ ΟΥΓΓΑΡΙΑΣ	356,78	ΡΟΥΠΙΑ ΙΝΔΙΑΣ	109,2375
ΖΛΟΤΙ ΠΟΛΩΝΙΑΣ	4,3238	ΓΟΥΟΝ ΝΟΤΙΑΣ ΚΟΡΕΑΣ	1706,85
ΛΕΪ ΡΟΥΜΑΝΙΑΣ	5,2340	ΠΕΣΟ ΜΕΞΙΚΟ	19,9815
ΚΟΡΩΝΑ ΣΟΥΗΔΙΑΣ	11,0270	ΡΙΝΓΚΙΤ ΜΑΛΑΙΣΙΑΣ	4,6507
ΦΡΑΓΚΟ ΕΛΒΕΤΙΑΣ	0,9253	ΔΟΛΑΡΙΟ Ν. ΖΗΛΑΝΔΙΑΣ	1,9770
ΚΟΡΩΝΑ ΙΣΛΑΝΔΙΑΣ	143,40	ΠΕΣΟ ΦΙΛΙΠΠΙΝΩΝ	70,348
ΚΟΡΩΝΑ ΝΟΡΒΗΓΙΑΣ	11,1595	ΔΟΛΑΡΙΟ ΣΙΓΚΑΠΟΥΡΗΣ	1,4765
ΛΙΡΑ ΤΟΥΡΚΙΑΣ	53,6848	ΜΠΑΧΤ ΤΑΪΛΑΝΔΗΣ	38,139
ΔΟΛΑΡΙΟ ΑΥΣΤΡΑΛΙΑΣ	1,6454	PANT ΝΟΤΙΑΣ ΑΦΡΙΚΗΣ	18,6938
ΡΕΑΛ ΒΡΑΖΙΛΙΑΣ	5,8439		

ΡΟΥΒΛΙ ΡΩΣΙΑΣ: Λόγω της τρέχουσας συναλλακτικής δραστηριότητας στην αγορά EUR/RUB, η Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα δεν είναι σε θέση να καθορίσει μία τιμή αναφοράς αντιπροσωπευτική των επικρατουσών συνθηκών της αγοράς. Ως εκ τούτου, η ΕΚΤ αποφάσισε να αναστείλει τη δημοσίευση τιμής αναφοράς του ευρώ για το ρωσικό ρούβλι μέχρι νεωτέρας.

ΙΣΟΤΙΜΙΕΣ ΓΙΑ ΤΟΝ ΦΠΑ

ΙΟΥΛΙΟΣ 2026	
ΔΟΛΑΡΙΟ ΗΠΑ	1,1591
ΛΙΡΑ ΑΓΓΛΙΑΣ-ΣΚΩΤΙΑΣ-Β. ΙΡΛΑΝΔΙΑΣ	0,8646
ΚΟΡΩΝΑ ΔΑΝΙΑΣ	7,4749
ΚΟΡΩΝΑ ΣΟΥΗΔΙΑΣ	10,8910

ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΟΣ ΧΡΥΣΟΣ

ΤΡΑΠΕΖΑ ΠΕΙΡΑΙΩΣ (ΕΥΡΩ)	ΑΓΟΡΑ	ΠΩΛΗΣΗ
ΧΡΥΣΗ ΛΙΡΑ ΑΓΓΛΙΑΣ	809,00	934,00
ΜΙΣΗ ΧΡΥΣΗ ΛΙΡΑ ΑΓΓΛΙΑΣ	425,00	490,00
ΡΑΒΔΟΣ ΧΡΥΣΟΥ (1 Kg)	109.000	125.900
ΡΑΒΔΟΣ ΧΡΥΣΟΥ (1 gr)	109,00	125,90

ΧΡΥΣΗ ΛΙΡΑ

ΤΡΑΠΕΖΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ (ΕΥΡΩ)	ΑΓΟΡΑ	ΠΩΛΗΣΗ
ΠΑΛΑΙΑΣ ΚΟΠΗΣ	807,90	946,58
ΕΛΙΣΑΒΕΤ 1973 & ΠΡΟΓΕΝΕΣΤΕΡΑ	807,90	946,58
ΕΛΙΣΑΒΕΤ 1974 & ΜΕΤΑΓΕΝΕΣΤΕΡΑ	807,90	937,82

ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΗΡΙΟ ΑΘΗΝΩΝ

ΔΕΙΚΤΕΣ ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΗΡΙΟΥ

	Κλείσιμο	Προηγ.	Διαφορά	Μετ.
ΓΕΝΙΚΟΣ ΔΕΙΚΤΗΣ ΤΙΜΩΝ ΧΑ	2.512,07	2.513,22	-1,15	-0,05%
FTSE/Χ.Α. LARGE CAP	6.387,20	6.390,49	-3,29	-0,05%
ΔΕΙΚΤΗΣ ΤΙΜΩΝ ΕΝ.Α. GROWTH ΧΑ	16.755,23	16.662,59	92,64	0,56%
FTSE/Χ.Α.ΥΨΗΛΗΣ ΜΕΡΙΣΜΑΤΙΚΗΣ ΑΠΟΔΟΣΗΣ	5.123,79	5.102,83	20,96	0,41%
ΔΕΙΚΤΗΣ ΤΙΜΩΝ ΜΙΚΡΗΣ ΚΕΦΑΛΑΙΟΠΟΙΗΣΗΣ ΧΑ	2.456,46	2.489,96	-33,50	-1,35%
FTSE/Χ.Α. MID CAP	3.122,38	3.141,63	-19,25	-0,61%
FTSE/Χ.Α. ΔΕΙΚΤΗΣ ΑΓΟΡΑΣ	1.507,10	1.508,90	-1,80	-0,12%
ΔΕΙΚΤΗΣ ΟΛΩΝ ΤΩΝ ΜΕΤΟΧΩΝ Χ.Α.	564,57	564,44	0,13	0,02%
ΔΕΙΚΤΗΣ ATHEX ESG	2.985,43	2.987,21	-1,78	-0,06%
FTSE/Χ.Α. LARGE CAP ΣΥΝΟΛΙΚΗΣ ΑΠΟΔΟΣΗΣ	11.679,72	11.685,74	-6,02	-0,05%
FTSE/Χ.Α. MID CAP ΣΥΝΟΛΙΚΗΣ ΑΠΟΔΟΣΗΣ	4.539,80	4.567,79	-27,99	-0,61%
ΕΛΛΗΝΙΚΟΣ ΔΕΙΚΤΗΣ MID & SMALL CAP	3.446,06	3.439,03	7,03	0,20%
ΔΕΙΚΤΗΣ ΣΥΝΟΛΙΚΗΣ ΑΠΟΔΟΣΗΣ ΓΕΝΙΚΟΥ ΔΕΙΚΤΗ Χ.Α.	5.056,41	5.058,74	-2,33	-0,05%
FTSE/Χ.Α. ΤΡΑΠΕΖΕΣ	2.859,77	2.877,63	-17,86	-0,62%
FTSE/ATHEX ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑ & ΤΗΛΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΕΣ	7.316,57	7.352,68	-36,11	-0,49%
FTSE/ATHEX ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ	13.364,63	13.448,00	-83,37	-0,62%
FTSE/ATHEX ΑΚΙΝΗΤΗΣ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΣ	5.520,56	5.446,95	73,61	1,35%
FTSE/ATHEX ΚΑΤΑΝΑΛΩΤΙΚΑ ΠΡΟΪΟΝΤΑ	4.777,34	4.785,46	-8,12	-0,17%
FTSE/ATHEX ΒΑΣΙΚΑ ΑΓΑΘΑ	10.630,92	10.568,90	62,02	0,59%
FTSE/ATHEX ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΕΣ	12.897,84	12.909,53	-11,69	-0,09%
FTSE/ATHEX ΠΡΩΤΕΣ ΥΛΕΣ	12.756,59	12.722,50	34,09	0,27%
FTSE/ATHEX ΕΝΕΡΓΕΙΑ & ΥΠΗΡ. ΚΟΙΝΗΣ ΩΦΕΛΕΙΑΣ	8.235,05	8.205,76	29,29	0,36%

Το Χρηματιστήριο Αθηνών και ο οίκος FTSE Russell ανακοίνωσαν τους νέους Συντελεστές Στάθμισης (Capping Factors) των μετοχών που συμμετέχουν στη σύνθεση των δεικτών FTSE/Χ.Α. Οι αλλαγές ισχύουν από τη συνεδρίαση της Δευτέρας 18 Δεκεμβρίου 2023.

ΚΑΤΑΝΟΜΗ ΑΞΙΑΣ ΣΥΝΑΛΛΑΓΩΝ

ΤΡΑΠΕΖΕΣ	89.752.992,55
ΣΥΜΒΑΤΙΚΟΣ ΗΛΕΚΤΡΙΣΜΟΣ	22.240.799,15
ΚΑΤΑΣΚΕΥΕΣ	16.816.272,39
ΔΙΥΛΙΣΤΗΡΙΑ	13.235.802,38
ΤΥΧΕΡΑ ΠΑΙΧΝΙΔΙΑ	8.899.054,83
ΔΙΑΦΟΡΟΠΟΙΗΜΕΝΟ ΕΜΠΟΡΙΟ	8.508.142,76
ΣΤΑΘΕΡΗ ΤΗΛΕΦΩΝΙΑ	7.848.070,69
ΔΙΑΦΟΡΟΠΟΙΗΜΕΝΕΣ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΕΣ	6.938.229,16
ΠΟΛΛΑΠΛΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΚΟΙΝΗΣ ΩΦΕΛΕΙΑΣ	5.822.382,92
ΔΙΥΛΙΣΤΗΡΙΑ & ΕΜΠΟΡΙΑ ΠΕΤΡΕΛΑΙΟΕΙΔΩΝ	5.536.739,37
ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΜΕΤΑΦΟΡΩΝ	2.370.232,30
ΥΔΡΕΥΣΗ	2.149.005,80
ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΩΝ ΥΠΟΛΟΓΙΣΤΩΝ	2.117.960,80
ΣΥΜΜΕΤΟΧΕΣ & ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΑΚΙΝΗΤΗΣ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΣ	1.973.965,55
ΜΗ ΣΙΔΗΡΟΥΧΑ ΜΕΤΑΛΛΑ	1.520.846,56
ΕΙΔΗ ΠΡΟΣΩΠΙΚΗΣ ΦΡΟΝΤΙΔΑΣ	1.077.226,54
ΑΕΡΟΠΟΡΙΚΕΣ ΕΤΑΙΡΕΙΕΣ	1.044.374,97
ΤΣΙΜΕΝΤΑ	927.059,65
ΑΝΑΨΥΚΤΙΚΑ	855.722,50
ΕΞΕΙΔΙΚΕΥΜΕΝΑ ΧΗΜΙΚΑ	842.213,65
ΤΡΟΦΙΜΑ	425.628,64
ΕΜΠΟΡΙΟ ΕΝΔΥΜΑΤΩΝ	422.981,28
ΔΙΑΡΚΗ ΚΑΤΑΝΑΛΩΤΙΚΑ ΑΓΑΘΑ	407.413,18
ΤΑΞΙΔΙΑ & ΤΟΥΡΙΣΜΟΣ	405.189,34
ΛΟΓΙΣΜΙΚΟ	399.763,90
ΕΞΕΙΔΙΚΕΥΜΕΝΟ ΛΙΑΝΙΚΟ ΕΜΠΟΡΙΟ	334.699,42
ΜΗΧΑΝΗΜΑΤΑ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΟΥ ΕΞΟΠΛΙΣΜΟΥ	319.755,22

ΜΕΓΑΛΥΤΕΡΕΣ ΜΕΤΑΒΟΛΕΣ

ΑΝΟΔΟΣ	Κλείσιμο	Μετ.	ΠΤΩΣΗ	Κλείσιμο	Μετ.
ΙΝΤΕΡΓΟΥΝΤ - ΞΥΛΕΜΠΟΡΙΑ (ΚΟ)	0,312	13,45%	MEVACO (ΚΟ)	8,040	-5,63%
HELLENiQ ENERGY Holdings (ΚΟ)	11,870	4,21%	A.S. COMPANY (ΚΟ)	4,670	-4,98%
ΕΥΔΑΠ (ΚΟ)	12,600	3,79%	ΤΖΙΡΑΚΙΑΝ ΠΡΟΦΙΛ (ΚΟ)	2,160	-3,57%
ΝΟΒΑΛ ΠΡΟΠΕΡΤΥ ΑΕΕΑΠ (ΚΟ)	2,590	3,19%	SPACE HELLAS (ΚΟ)	7,120	-3,26%
ΠΛΑΣΤΙΚΑ ΘΡΑΚΗΣ (ΚΟ)	5,200	2,77%	ΕΥΡΩΠ. ΚΑΙΝΟΤΟΜΙΚΕΣ ΛΥΣΕΙΣ (ΚΟ)	1,950	-2,99%
VIOHALCO SA/NV (ΚΑ)	18,180	2,25%	CREDIABANK (ΚΟ)	1,096	-2,66%
ΕΥΑΘ (ΚΟ)	5,210	2,16%	ΑΒΑΞ (ΚΟ)	3,480	-2,52%
LAMDA DEVELOPMENT(ΚΟ)	6,605	1,93%	UNIBIOS (ΚΟ)	2,790	-2,45%
SAFE BULKERS INC. (ΚΟ)	6,050	1,68%	ΟΛΘ (ΚΟ)	37,600	-2,34%
ΡΕΒΟΪΛ (ΚΟ)	1,830	1,67%	ΙΚΤΙΝΟΣ ΕΛΛΑΣ (ΚΟ)	0,327	-2,24%

ΜΕΓΑΛΥΤΕΡΕΣ ΣΥΝΑΛΛΑΓΕΣ

ΑΞΙΑ		ΕΜΠΟΡΕΥΣΙΜΟΤΗΤΑ	
ΤΡΑΠΕΖΑ EUROBANK Α.Ε. (ΚΟ)	24.065.279,15	ΙΝΤΕΡΓΟΥΝΤ - ΞΥΛΕΜΠΟΡΙΑ (ΠΟ)	0,92%
ΔΕΗ (ΚΟ)	21.603.919,48	ΙΝΤΕΡΓΟΥΝΤ - ΞΥΛΕΜΠΟΡΙΑ (ΚΟ)	0,77%
ΤΡΑΠΕΖΑ ΠΕΙΡΑΙΩΣ Α.Ε. (ΚΟ)	19.670.865,15	Υ/ΚΝΟΤ INVEST (ΚΟ)	0,59%
ΕΘΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ (ΚΟ)	18.409.269,92	ΑΒΑΞ (ΚΟ)	0,59%
ALPHA ΤΡΑΠΕΖΑ Α.Ε. (ΚΟ)	17.015.293,94	ΕΥΡΩΠΑΪΚΕΣ ΚΑΙΝΟΤΟΜΙΚΕΣ ΛΥΣΕΙΣ (ΚΟ)	0,44%
ΜΟΤΟΡ ΟΪΛ (ΚΟ)	13.235.802,38	ΠΛΑΣΤΙΚΑ ΘΡΑΚΗΣ (ΚΟ)	0,36%
JUMBO (ΚΟ)	8.508.142,76	ΤΖΙΡΑΚΙΑΝ ΠΡΟΦΙΛ (ΚΟ)	0,35%
ΓΕΚ ΤΕΡΝΑ (ΚΟ)	8.502.366,20	DOTSOFT Α.Ε. (ΚΟ)	0,35%
ΟΤΕ (ΚΟ)	7.848.070,69	MEVACO (ΚΟ)	0,32%
ALLWYN AG (ΚΟ)	6.987.735,32	ΕΛΛΑΚΤΩΡ (ΚΟ)	0,29%

ΟΙ ΜΕΤΟΧΕΣ ΤΟΥ ΔΕΙΚΤΗ FTSE 25

	Κλείσιμο	Μετ.%
ΕΕΕ	57,9	1,22%
ΕΥΡΩΒ	4,36	-0,55%
ΕΤΕ	15,555	-1,55%
ΠΕΙΡ	9,3	0,54%
ΑΛΦΑ	4,079	-0,75%
ΔΕΗ	23	-1,12%
MTLN	41,16	0,93%
BOCHGR	10,2	0,20%
ΓΕΚΤΕΡΝΑ	44,86	1,04%
ΟΤΕ	19,5	-0,71%
ΜΟΗ	47,58	1,23%
ΜΠΕΛΑ	22,5	-0,88%
ALWN	13,52	1,20%
TITC	50,75	-0,29%
OPTIMA	10,25	-0,97%
CENER	21,76	-1,18%
ΕΛΠΕ	11,87	4,21%
ΔΑΑ	10,38	-0,29%
BIO	18,18	2,25%
AKTR	13,94	-1,69%
CREDIA	1,096	-2,66%
ΛΑΜΔΑ	6,605	1,93%
ΑΡΑΙΓ	12,21	-1,21%
ΕΥΔΑΠ	12,6	3,79%
ΕΛΧΑ	4,86	-0,82%

ΠΑΡΑΓΩΓΑ - ΗΜΕΡΗΣΙΟ ΔΕΛΤΙΟ ΣΥΝΑΛΛΑΓΩΝ

ΑΝΑΛΥΤΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΣΥΝΑΛΛΑΓΩΝ ΑΓΟΡΑΣ ΠΑΡΑΓΩΓΩΝ

	Αριθμός Πράξεων	Όγκος Συναλλαγών	Αριθμός Ανοικτών Συμβολαίων
Σ.Μ.Ε. σε Δείκτες	224	3,024	10,582
FTSE/Χ.Α. Τράπεζες	1	15	3,879
FTSE/Χ.Α. Large Cap	223	3,009	6,703
MSCI GREECE REBASED	0	0	0
Σ.Μ.Ε. σε Μετοχές	1,213	13,396	1,863,949
ΑΔΜΗΕ ΣΥΜΜΕΤΟΧΩΝ Α.Ε. (ΚΟ)	6	70	12,490
ΑΕΡΟΠΟΡΙΑ ΑΙΓΑΙΟΥ (ΚΟ)	6	11	3,595
AKTOR Α.Ε. ΣΥΜ/ΧΩΝ (ΚΟ)	15	576	129,693
ALPHA ΤΡΑΠΕΖΑ (ΚΟ)	23	101	10,645
ΔΙΕΘΝΗΣ ΑΕΡΟΛΙΜΕΝΑΣ ΑΘΗΝΩΝ(ΚΟ)	126	1,951	86,811
AUTOHELLAS (ΚΟ)	2	10	356
ΑΒΑΞ Α.Ε. (ΚΟ)	0	0	138
BANK OF CYPRUS (ΚΟ)	29	147	1,751
COCA-COLA HBC AG (ΚΟ)	23	713	1,260,929
CENERGY HOLDINGS (ΚΑ)	21	182	1,544
CrediaBank (ΚΟ)	5	23	223
ΕΛΛΑΚΤΩΡ (ΚΟ)	44	165	4,905
ΕΛΒΑΛΧΑΛΚΟΡ (ΚΟ)	86	4,821	121,933
EUROBANK (ΚΟ)	0	0	1,352
ΕΥΔΑΠ (ΚΟ)	66	350	5,884
FOURLIS ΣΥΜΜΕΤΟΧΩΝ (ΚΟ)	19	276	25,935
ΓΕΚ ΤΕΡΝΑ (ΚΟ)	4	16	202
ΕΛΛΗΝ. ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΗΡΙΑ-Χ.Α. (ΚΟ)	21	51	13,415
HELLENiQ ENERGY (ΚΟ)	12	64	3,697
INTRACOM HOLDINGS (ΚΟ)	28	115	5,562
ΙΝΤΡΑΛΟΤ (ΚΟ)	209	1,699	7,638
JUMBO (ΚΟ)	38	158	13,931
LAMDA DEVELOPMENT(ΚΟ)	10	64	7,165
METLEN PLC (ΚΟ)	80	310	40,244
MIG (ΚΟ)	78	272	16,859
ΜΟΤΟΡ ΟΙΛ (ΚΟ)	0	0	207
ΕΘΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ (ΚΟ)	16	48	446
ΟΠΑΠ (ΚΟ)	28	204	16,691
ΤΡΑΠΕΖΑ OPTIMA BANK (ΚΟ)	5	17	446
ΟΤΕ (ΚΟ)	0	0	482
ΟΛΠ (ΚΟ)	0	0	36
ΤΡΑΠΕΖΑ ΠΕΙΡΑΙΩΣ (ΚΟ)	77	524	44,903
ΔΕΗ (ΚΟ)	55	224	17,718
QUEST ΣΥΜΜΕΤΟΧΩΝ (ΚΟ)	1	2	126
TITAN (ΚΑ)	1	1	1,904
VIOHALCO SA/NV (ΚΑ)	79	231	4,093
Δικαιώματα σε Δείκτες	33	702	6,021
FTSE/Χ.Α. Large Cap	33	702	6,021
Δικαιώματα σε Μετοχές	7	50	1,693
ALPHA ΤΡΑΠΕΖΑ (ΚΟ)	3	31	115
ΕΘΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ (ΚΟ)	1	2	495
ΟΠΑΠ (ΚΟ)	1	1	487
ΟΤΕ (ΚΟ)	2	16	214
ΤΡΑΠΕΖΑ ΠΕΙΡΑΙΩΣ (ΚΟ)	0	0	30
ΔΕΗ (ΚΟ)	0	0	352
Συνολική Δραστηριότητα	1,477	17,172	1,882,245

ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΗΡΙΟ ΑΞΙΩΝ ΚΥΠΡΟΥ

Τρίτη 14 Ιουλίου 2026

ΚΩΔ.	ΟΝΟΜΑ	ΚΑΤΩΤΑΤΗ	ΑΝΩΤΑΤΗ	ΜΕΣΗ ΣΤΑΘΜ.**	ΔΙΑΦ.*	ΤΙΤΛΟΙ	ΑΓΟΡΑ	ΠΩΛΗΣΗ	ΤΙΜΗ ΚΛΕΙΣΙΜ.	% ΜΕΤΑΒ.
ΚΥΡΙΑ ΑΓΟΡΑ										
Χρηματοοικονομικά										
ΕΥΡΩΒΚΥ	ΤΡΑΠΕΖΑ EUROBANK Α.Ε. (ΚΟ με ΔΨ_Κ)						4.2000	4.4400		
ΤΡΚΗ	Bank of Cyprus Holdings Plc	10.0000	10.2000	10.0598	-10.1540	"7,510"	10.0000	10.1000	10.0300	-1.67
ΔΗΕΠ	Demetra Holdings Plc (EM)	1.5350	1.5600	1.5455	0.3860	"22,546"	1.5400	1.5600	1.5500	0.32
ΛΕΠΕ	7Q Investments Public Limited	0.1200	0.1280	0.1280	0.5960	"4,500"	0.1240	0.1280	0.1280	4.92
Καταναλωτικά Προϊόντα										
ΛΟΥΗ	LOUIS PLC	0.1040	0.1110	0.1058	-0.5100	"56,235"	0.1050	0.1100	0.1070	-4.46
Τεχνολογία										
ΛΟΤΖ	LOGICOM PUBLIC LTD						3.1400	3.2200		
ΕΝΑΛΛΑΚΤΙΚΗ ΑΓΟΡΑ										
Χρηματοοικονομικά										
ΑΤΑΣ	ATLANTIC INSURANCE COMPANY PUBLIC LTD	2.3400	2.3600	2.3420	1.3970	"1,839"	2.3200	2.3400	2.3400	0.86
ΚΟΣΑ	ΚΟΣΜΟΣ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΔΗΜΟΣΙΑ ΛΤΔ	0.3300	0.3300	0.3300	0.4890	"10,650"	0.3200	0.3300	0.3300	3.77
ΜΙΝΕ	ΜΙΝΕΡΒΑ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΔΗΜΟΣΙΑ ΛΤΔ	0.0335	0.0335	0.0335	-0.2500	640	0.0335	0.0385	0.0335	-6.94
ΑΙΕΠ	ΑΙΑΝΤΑΣ ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΗ ΔΗΜΟΣΙΑ ΛΤΔ (ΕΜ)						0.0665	0.0700		
ΑΚΕΠ	"ACTIBOND GROWTH FUND PUBLIC COMPANY LTD (ΕΜ, Σ)"						0.0110	0.0000		
ΓΙΕΠ	"UNIGROWTH INVESTMENTS PUBLIC LTD (ΕΜ, Σ)"						0.0000	0.0000		
ΕΛΛΗ	ELLINAS FINANCE PUBLIC COMPANY LTD						0.0000	0.3800		
ΙΝΕΠ	INTERFUND INVESTMENTS PLC (ΕΜ)						0.0000	0.0340		
ΙΣΕΠ	"ΙΣΧΥΣ ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΗ ΔΗΜΟΣΙΑ ΛΤΔ (ΕΜ, Σ)"						0.0250	0.0000		
ΚΕΑΕ	CPI HOLDINGS PUBLIC LTD (Σ)						0.0000	0.0000		
ΡΕΕΠ	"REGALLIA HOLDINGS & INVESTMENTS PUBLIC LTD (ΕΜ, Σ)"						0.0000	0.0090		
ΣΛΕΠ	CLR INVESTMENT FUND PUBLIC LTD (Σ)	0.0040	0.0040	0.0040	-0.1500	"8,852"	0.0040	0.0065	0.0040	-27.27
ΦΑΣΤ	UNIFAST FINANCE & INVESTMENTS PUBLIC COMPANY LTD (Σ)						0.0000	0.0005		
ΧΑΕΠ	"HARVEST CAPITAL MANAGEMENT PUBLIC LTD (ΕΜ, Σ)"						0.0135	0.0000		
Καταναλωτικά Προϊόντα										
ΑΓΡΟ	"ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΑΝΑΠΤΥΞΕΩΣ ΑΓΡΟΥ ""Η ΠΡΟΟΔΟΣ"" ΔΗΜΟΣΙΑ ΛΤΔ "						2.0400	0.0000		
ΚΩΝΣ	CONSTANTINOU BROS HOTELS PUBLIC COMPANY LTD (Σ)						0.1980	0.2160		
ΛΕΠΤ	LEPTOS CALYPSO HOTELS PUBLIC LTD	0.1970	0.2000	0.1984	-0.1610	"3,520"	0.1970	0.2000	0.1970	-1.50
ΛΟΞΕ	LORDOS HOTELS (HOLDINGS) PUBLIC LTD						1.2800	1.5600		
ΤΟΚΙ	TOP KINISIS TRAVEL PUBLIC LTD						0.0000	0.3680		
Βιομηχανία										
ΝΤΙΑ	DISPLAY ART PLC (Σ)						0.0230	0.0000		
ΡΟΛΑ	ROLANDOS ENTERPRISES PUBLIC LTD (Σ)						0.0070	0.0000		
ΔΒΚΔ	ΔΑΣΙΚΕΣ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΕΣ ΚΥΠΡΟΥ ΔΗΜΟΣΙΑ ΛΤΔ						1.2500	0.0000		
ΚΕΤΣ	THE CYPRUS CEMENT PUBLIC COMPANY LTD	1.3400	1.3400	1.3400	0.5000	50	1.3200	1.3400	1.3400	0.37
ΚΥΘΡ	K. KYTHREOTIS HOLDINGS PUBLIC LTD						0.0000	0.6650		
ΤΣΙΒ	ΤΣΙΜΕΝΤΟΠΟΙΙΑ ΒΑΣΙΛΙΚΟΥ ΔΗΜΟΣΙΑ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΛΤΔ						5.2000	5.4500		
Βασικά Καταναλωτικά Αγαθά										
ΙΟΑΝ	CHRIS JOANNOU PUBLIC LTD (Σ)						0.0000	0.0670		
ΚΕΟ	KEO PLC						3.0400	3.0600		
ΜΙΤΣ	ΜΙΤΣΙΔΗΣ ΔΗΜΟΣΙΑ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΛΤΔ	1.0800	1.0800	1.0800	9.0000	200	1.0000	1.0800	1.0800	9.09
ΜΠΛΕ	BLUE ISLAND PLC						1.6700	1.7100		
ΦΡΟΥ	ALKIS H. HADJIKYRIACOS (FROU-FROU BISCUITS) PUBLIC LTD						0.4700	0.5150		
Τεχνολογία										
NETIN	NET INFO PLC						0.0000	0.0000		
Βασικά Υλικά										
ΛΟΡΔ	LORDOS UNITED PUBLIC LTD						0.2000	0.0000		
Ακίνητη Περιουσία										
ΚΚΟΜ	K + G COMPLEX PUBLIC COMPANY LTD (Σ)						0.4380	0.4580		
ΠΑΝΔ	ΠΑΝΔΩΡΑ ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ ΔΗΜΟΣΙΑ ΛΤΔ	0.2220	0.2220	0.2220	0.0120	"8,000"	0.2200	0.2220	0.2220	0.00
ΦΙΛΟ	ΦΙΛΟΚΤΗΜΑΤΙΚΗ ΔΗΜΟΣΙΑ ΛΤΔ (Σ)						0.1180	0.0000		
Ενέργεια										
ΛΙΝΑ	PETROLINA (HOLDINGS) PUBLIC LTD	1.2000	1.2000	1.2000	-0.0630	"1,350"	1.1800	1.2200	1.2000	0.00
ΑΓΟΡΑ ΕΠΙΤΗΡΗΣΗΣ										
Χρηματοοικονομικά										
ΚΑΕΠ	"ΚΑΡΥΕΣ ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΗ ΔΗΜΟΣΙΑ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΛΤΔ (ΑΝ, Σ)"						0.0000	0.2080		
Καταναλωτικά Προϊόντα										
ΕΡΜΕ	ERMES DEPARTMENT STORES PLC						0.0130	0.0140		
ΤΟΕΠ	"ΤΟΞΟΤΗΣ ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ ΔΗΜΟΣΙΑ ΛΤΔ (ΑΝ, Σ)"						0.0000	0.0315		
ΝΤΟΔ	"DOME INVESTMENTS PUBLIC COMPANY LTD (ΑΝ, Σ)"						0.0000	0.0000		
ΤΣΟΚ	A. TSOKKOS HOTELS PUBLIC LTD (ΑΝ)						0.0000	0.0000		
Βιομηχανία										
ΣΤΣΔ	CYPRUS TRADING CORPORATION PLC (Σ)						0.2140	0.2440		
Ακίνητη Περιουσία										
ΓΟΥΛ	WOOLWORTH (CYPRUS) PROPERTIES PLC (Σ)	0.2600	0.2620	0.2619	-0.6140	"64,445"	0.2600	0.2680	0.2620	-2.24
ΑΓΟΡΑ ΟΜΟΛΟΓΩΝ										
ΕΤΑΙΡΙΚΑ ΧΡΕΟΓΡΑΦΑ										
ΡΙΧΣ1	REHUB PLC – Ομόλογα 2028 (Σ)						100.0000	0.0000		
ΡΙΧΣ2	REHUB PLC – Ομόλογα 2030 (Σ)						100.0000	0.0000		

* Η διαφορά αυτή αντιπροσωπεύει την αυξομείωση της μέσης σταθμικής τιμής σε σεντ από την προηγούμενη χρηματιστηριακή συνάντηση.

** Στον υπολογισμό της μέσης σταθμικής τιμής συμπεριλαμβάνονται και η αξία και τα τεμάχια συναλλαγών που εκτελέστηκαν με τη μέθοδο 'Απλή Προσυμφωνημένη Συναλλαγή'.

NBG Securities

ΑΝΑΛΥΣΗ

Υψηλός ο κίνδυνος για τα πλοία στα Στενά του Ορμούζ

Των **ΠΙΤΕΡ ΙΒΙΣ, ΤΖΕΝΙ ΓΚΡΟΣ** και **ΕΡΙΚ ΣΜΙΤ / THE NEW YORK TIMES**

Ο Χάρης Βαφειάς, διευθύνων σύμβουλος της ναυτιλιακής εταιρείας StealthGas, μετακίνησε πρόσφατα ένα από τα πλοία της από τον Περσικό Κόλπο σε μια διαδρομή που προστατεύεται από τον αμερικανικό στρατό. Μετά τις νέες εκθροπραξίες μεταξύ ΗΠΑ και Ιράν ωστόσο που σχεδόν τερμάτισαν την εκεχειρία του περασμένου μήνα, η εταιρεία δεν σκοπεύει να «βγάλει» άλλο πλοίο μέσω των Στενών του Ορμούζ. «Τα πράγματα γίνονται όλο και πιο άσχημα κάθε λεπτό», είπε ο κ. Βαφειάς, απηχώντας το δίλημμα που αντιμετωπίζουν και άλλες πλοιοκτήτριες εταιρείες: Αναμένουν να επαναλάβουν την κανονική λειτουργία τους, αλλά αντιμετωπίζουν μεγάλο κίνδυνο αν το κάνουν. Την Παρασκευή, ένας διεθνής φορέας που αξιολογεί τους θαλάσσιους κινδύνους επανέλαβε ότι το επίπεδο απειλής στα Στενά παραμένει σοβαρό. Κατά τις πρώτες ημέρες του πολέμου, έως και 1.500 πλοία είχαν αποκλειστεί όταν το Ιράν ανέλαβε τον έλεγχο της κυκλοφορίας των πλοίων στα Στενά. Μια συμφωνία που υπογράφηκε στα μέσα Ιουνίου από τον πρόεδρο Τραμπ και τον Ιρανό ομόλογό του Μασούντ Πεζεσκιάν, δημιούργησε ελπίδες ότι θα περνούσαν περισσότερα πλοία, όπως και έγινε.

Ακόμη και μετά τη συμφωνία όμως, το Ιράν συνέχισε να διεκδικεί τα χωρικά του ύδατα ως τη μόνη βιώσιμη διαδρομή. Σε απάντηση, τα πλοία χρησιμοποίησαν περισσότερο μονοπάτια κοντά στις ακτές του Ομάν, καθοδηγούμενα και προστατευόμενα από τον στρατό των ΗΠΑ. Ο κίνδυνος ναρκών κοντά στην κεντρική διαδρομή, η οποία χρησιμοποιείται εδώ και καιρό από εμπορικά πλοία, έχει αναγκάσει τα πλοία να ακολουθήσουν εναλλακτικές διαδρομές: μια νότια διαδρομή κοντά στο Ομάν ή μια βόρεια διαδρομή κοντά στο Ιράν. Οι επιθέσεις του Ιράν σε πλοία και οι απαντήσεις των ΗΠΑ προκάλεσαν κατακόρυφη πτώση της κυκλοφορίας των πλοίων από τα επίπεδα που είχαν επιτευχθεί μετά την εκεχειρία του Ιουνίου. Την Πέμπτη, 22 πλοία διέσχισαν τα Στενά, στο χαμηλότερο επίπεδο των τελευταίων τριών εβδομάδων, σύμφωνα με την Kpler. Περισσότερα από 130 πλοία περνούσαν καθημερινά πριν από τον πόλεμο.

Ενώ ο κόσμος έχει λάβει μέτρα για να αντιμετωπίσει τις ελλείψεις πετρελαίου και φυσικού αερίου, ένα ακόμη κλείσιμο του Ορμούζ θα εκτόξευε και πάλι τις τιμές ενέργειας για τους καταναλωτές. Την Παρασκευή, ο Διεθνής Οργανισμός Ενέργειας ανέφερε «απότομη» αύξηση στην παγκόσμια προσφορά πετρελαίου τον περασμένο μήνα, επειδή τα πλοία άρχισαν να κινούνται ξανά. Ωστόσο οι εκθροπραξίες αυτής της εβδομάδας δημιουργούν ασαφείς προοπτικές. Τώρα πολλά εξαρτώνται από το αν οι πλοιοκτήτες θα συνεχίσουν να χρησιμοποιούν τη διαδρομή του Ομάν με αμερικανική βοήθεια.

Από τις αρχές Μαΐου, οι ΗΠΑ έχουν βοηθήσει περισσότερα από 800 εμπορικά πλοία και 380 εκατ. βαρέλια αργού πετρελαίου να περάσουν από τα Στενά, σύμφωνα με την κεντρική διοίκηση των ΗΠΑ. Η αγορά πετρελαίου βασίζεται στην αποκατάσταση του Ορμούζ ως αξιόπιστη επιλογή για το θαλάσσιο εμπόριο ενέργειας, ο πόλεμος ωστόσο έδειξε την ικανότητα του Ιράν να επηρεάζει τις τιμές της ενέργειας.

Οι επιθέσεις του σε πλοία γύρω από τα Στενά σημειώνονται έπειτα από χρόνια εμπειρίας που αποκτήθηκε παρακολουθώντας τον τρόπο με τον οποίο οι Χούθι στην Υεμένη, πληρεξούσιοι του Ιράν, κατάφεραν να απειλήσουν τη ναυτιλία στην Ερυθρά Θάλασσα. Τρία χρόνια αφότου οι Χούθι άρχισαν να επιτίθενται σε πλοία σε αντίποινα για τον πόλεμο του Ισραήλ στη Γάζα, η κυκλοφορία στην Ερυθρά Θάλασσα έχει μειωθεί μόνο στο 55% με 60% σε σχέση με το 2023.

«Αυτό είναι ένα πολύ ισχυρό στοιχείο που καταδεικνύει ότι η ίδια η απειλή εμποδίζει ορισμένους πλοιοκτήτες και συμφέροντα φορτίων να τη χρησιμοποιήσουν. Το Ιράν έχει μάθει πολλά από αυτά που έχουν κάνει οι Χούθι στην Ερυθρά Θάλασσα», εξηγεί η Μισέλ Μπόκμαν, αναλύτρια ναυτιλιακών πληροφοριών στην Windward.

Μπαράζ επιχειρηματικών deals 3,2 τρισ. δολαρίων το α΄ εξάμηνο

Είναι τα πιο πολλά που έχουν επιτευχθεί σε έξι μήνες εδώ και μία δεκαετία

Επιχειρηματικά deals συνολικού ύψους 3,2 τρισ. δολαρίων πραγματοποιήθηκαν μέσα στο πρώτο εξάμηνο του έτους, κατά 45% περισσότερα σε σχέση με το αντίστοιχο περυσινό διάστημα και τα πιο πολλά που έχουν επιτευχθεί σε έξι μήνες εδώ και τουλάχιστον μία δεκαετία. Η χρηματιστηριακή άνθηση, τα τεράστια στοιχήματα στην τεχνητή νοημοσύνη και το ευνοϊκό ρυθμιστικό περιβάλλον πυροδοτούν ένα από τα μεγαλύτερα μπαράζ συγχωνεύσεων και εξαγορών των τελευταίων ετών.

Σύμφωνα με τα στοιχεία της Dealogic, πρωταγωνιστικό ρόλο σε αυτή τη φρενίτιδα των deals παίζουν οι μεγάλες εταιρείες, καθώς στο εξάμηνο καταγράφηκαν 44 συμφωνίες ύψους άνω των 10 δισ. δολαρίων η κάθε μία (στα στοιχεία περιλαμβάνονται εξαγορές αλλά και αντλήσεις κεφαλαίων εκτός χρηματιστηρίων).

Αυτά τα μεγάλα deals είχαν ως αποτέλεσμα η συνολική αξία των συμφωνιών να είναι αυξημένη, παρότι ο συνολικός αριθμός συναλλαγών μειώθηκε κατά περίπου 1% σε σχέση με πέρυσι.

Οπως σημειώνουν οι New York Times, εταιρείες με λιγότερη οικονομική ισχύ ή εκείνες που ήταν πιο ευάλωτες στη γεωπολιτική αβεβαιότητα παρέμειναν στο περιθώριο.

Αντίθετα, οι διοικήσεις πολλών μεγάλων εταιρειών αγνόησαν την αβεβαιότητα που δημιουργούν οι δασμοί και ο πόλεμος στη Μέση Ανατολή για να επιδιώξουν εξαγορές, οι οποίες έχουν καλύτερες πιθανότητες να εγκριθούν από τις ρυθμιστικές αρχές υπό την κυβέρνηση Τραμπ στις ΗΠΑ σε σχέση με προηγούμενες κυβερνήσεις.

> **Καταγράφηκαν 44 συμφωνίες ύψους άνω των 10 δισ. δολαρίων η κάθε μία.**

Πολλές εταιρείες «θεωρούν ότι έχουν ένα "παράθυρο" στο οποίο μπορούν να προσπαθήσουν να κάνουν κάτι μετασχηματιστικό και τώρα είναι πραγματικά η κατάλληλη στιγμή να προσπαθήσουν να το κάνουν», είπε στους New York Times ο Ματ Μακλούρ, επικεφαλής investment banking της Goldman Sachs. Οι τραπεζίτες επιμένουν ότι τα πράγματα είναι διαφορετικά αυτή τη φορά σε σχέση με άλλες περιόδους άνθησης του M&A, όπως η εποχή χαμηλών επιτοκίων της πανδημίας του κορωνοϊού, εκείνη των μοχλευμένων εξαγορών του 2007 και η φούσκα των dot coms τη δεκαετία του 1990.

Οι εταιρείες που τώρα προχωρούν σε εξαγορές είναι από τις μεγαλύτερες του κόσμου σε κεφαλαιοποίηση και ρευστότητα και πολλές από αυτές στοχεύουν να μετασχηματίσουν τις δραστηριότητές τους πραγματοποιώντας μεγάλες συγχωνεύσεις, αντί για μικρότερες εξαγορές.

Η αλήθεια είναι ότι πολλές εταιρείες νιώθουν την ανάγκη απλώς να ακολουθήσουν τους ρυθμούς μιας οικονομίας στην οποία κυριαρχούν λιγοστές τεράστιες επιχειρήσεις. Αρκεί να σκεφθεί κανείς ότι σήμερα για να μπει μια εταιρεία στον S&P 500 πρέπει να είναι περίπου διπλάσια από ό,τι πριν από πέντε χρόνια. Η ExxonMobil, που ήταν κάποτε η πιο πολύτιμη εταιρεία στις Ηνωμένες Πολιτείες, έχει περίπου το ένα όγδοο του μεγέθους της μεγαλύτερης από τις λεγόμενες «Magnificent Seven» του τεχνολογικού κλάδου.

«Ο ορισμός της κλίμακας συνεχίζει να εξελίσσεται, επομένως οι εταιρείες πρέπει όλο και να διευρύνονται και οι μεγάλες εταιρείες πρέπει να συνάπτουν όλο και μεγαλύτερες συμφωνίες για να έχουν αντίκτυπο», εξηγεί ο Μπεν Γουίλσον, επικεφαλής συγχωνεύσεων και εξαγορών στη Βόρεια Αμερική της JPMorgan.

Η χρηματιστηριακή άνθηση, τα τεράστια στοιχήματα στην τεχνητή νοημοσύνη και το ευνοϊκό ρυθμιστικό περιβάλλον πυροδότησαν ένα από τα μεγαλύτερα μπαράζ συγχωνεύσεων και εξαγορών των τελευταίων ετών.

Και πάλι στο σημείο μηδέν η ΕΚΤ στη μάχη κατά του πληθωρισμού

Δύσκολες οι προβλέψεις μετά τη νέα ένταση στη Μ. Ανατολή, λέει ο Γ. Στουρνάρας

Της **ΕΛΕΥΘΕΡΙΑΣ ΚΟΥΡΤΑΛΗ**

Η Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα «επέστρεψε και πάλι στο μηδέν» στην καταπολέμηση του υψηλού πληθωρισμού στην Ευρωζώνη, διαμήνυσε ο διοικητής της Τράπεζας της Ελλάδος, Γιάννης Στουρνάρας. Η ανάκαμψη των τιμών του πετρελαίου εν μέσω των ανανεωμένων εντάσεων στη Μέση Ανατολή, υπενθυμίζει ότι οι προοπτικές για τον πληθωρισμό παραμένουν κάθε άλλο παρά σταθερές.

Η ΕΚΤ αύξησε τα επιτόκια στη συνεδρίαση του Ιουνίου, και για πρώτη φορά έπειτα από τρία χρόνια, με τους επενδυτές να αναμένουν ότι θα τα αυξήσει άλλες δύο φορές έως το τέλος του έτους, ώστε να περιορίσει τις επιπτώσεις του πολέμου του Ιράν στο κόστος της ενέργειας.

Η βουτιά των τιμών του πετρελαίου μετά τη συμφωνία κατάπαυσης του πυρός μεταξύ ΗΠΑ και Ιράν τον προηγούμενο μήνα, είχε μειώσει την πίεση στην ΕΚΤ να αυξήσει ξανά τα επιτόκια άμεσα, δηλαδή στη συνεδρίαση στις 22-23 Ιουλίου, αφήνοντας τη σύσφιγξη της νομισματικής πολιτικής για αργότερα μέσα στο έτος.

«Η συμφωνία μεταξύ ΗΠΑ και Ιράν είχε οδηγήσει σε απροσδόκητη μείωση των τιμών της ενέργειας κοντά στα επίπεδα που επικρατούσαν πριν από τον πόλεμο. Οι εξελίξεις αυτές, εάν είχαν διατηρηθεί, θα μπορούσαν να οδηγήσουν σε υψηλότερους ρυθμούς ανάπτυξης και χαμηλότερο πληθωρισμό σε σύγκριση με προηγούμενες προβλέψεις. Είναι ενδεικτικό ότι ο ετήσιος πληθωρισμός στη Ζώνη του Ευρώ μειώθηκε πέραν των προσδοκιών στο 2,8% τον Ιούνιο του 2026, από 3,2% τον Μάιο», επισήμανε ο κ. Στουρνάρας στο πλαίσιο του 30ού Government Roundtable του Economist.

Ωστόσο, οι εξελίξεις της τελευταίας εβδομάδας, με τις δηλώσεις του Ντόναλντ Τραμπ και τις νέες επιθέσεις να οδηγούν σε νέα αύξηση των τιμών της ενέργειας, δείχνουν ότι η συμφωνία για τον τερματισμό της σύγκρουσης βρίσκεται σε κίνδυνο, με αποτέλεσμα οι αγορές να έχουν αυξήσει πλέον τα στοιχήματά τους για την άνοδο των επιτοκίων και την ίδια την ΕΚΤ να βρίσκεται και πάλι αντιμέτωπη με το άγνωστο.

«Οι εχθροπραξίες μεταξύ ΗΠΑ και Ιράν άρχισαν πάλι, συνεπώς επιστρέψαμε και πάλι στο μηδέν», τόνισε ο κ. Στουρνάρας. «Ουδείς μπορεί πραγματικά να προβλέψει τι θα συμβεί μετά. Αυτές οι εξελίξεις δείχνουν πόσο αβέβαιη και ασταθής παραμένει η κατάσταση στη Μέση Ανατολή, και, συνεπώς, οι τιμές της ενέργειας. Αυτό δείχνει και την αβεβαιότητα όσον αφορά τις εξελίξεις στο μέτωπο του πληθωρισμού και συνεπώς τις προκλήσεις που έχει να αντιμετωπίσει η νομισματική πολιτική», σημείωσε χαρακτηριστικά.

Οι αξιωματούχοι της ΕΚΤ θα περιμένουν να δουν τι νέα στοιχεία έχουν στα χέρια τους, και κυρίως τα δεδομένα του πληθωρισμού καθώς και τις προβλέψεις και τις προσδοκίες για τον πληθωρισμό, όταν συναντηθούν σε δύο περίπου εβδομάδες στη Φρανκφούρτη για την τελευταία συνεδρίαση πριν από το διάλειμμα του καλοκαιριού, σύμφωνα με πληροφορίες της «Κ». Ολα συνεπώς είναι ανοιχτά όσον αφορά την απόφαση για τα επιτόκια και αν η κεντρική τράπεζα θα τα αυξήσει τώρα ή θα περιμένει τις νέες προβλέψεις των εμπειρογνωμόνων της τον Σεπτέμβριο.

Ορισμένα μέλη του διοικητικού συμβουλίου μπορεί να... μπουν στον πειρασμό να χρησιμοποιήσουν την τελευταία αναζωπύρωση των εντάσεων ως λόγο για επίσπευση της περαιτέρω σύσφιγξης της νομισματικής πολιτικής. Αυτό σημαίνει ότι, προς το παρόν, υπάρχει μία πιθανότητα η ΕΚΤ να είναι διατεθειμένη να προχωρήσει σε αύξηση επιτοκίων τον Ιούλιο, αν και το πιο ρεαλιστικό σενάριο είναι μια αύξηση στη συνεδρίαση του Σεπτεμβρίου.

Και αυτό δεδομένου ότι ακόμη και στο πιότερο σενάριο της ΕΚΤ, το οποίο δημοσίευσε τον Ιούνιο, ο δομικός πληθωρισμός θα αυξηθεί προς το 2,6% σε ετήσια βάση μέχρι το τέλος του έτους. Συνεπώς, η πλειοψηφία στο Δ.Σ. πιθανότατα θα συνεχίσει να τάσσεται υπέρ μιας ακόμη αύξησης των επιτοκίων για την πρόληψη τυχόν περαιτέρω επιπτώσεων και ιδίως δευτερογενών επιπτώσεων.

«Με την τιμή του πετρελαίου πιο κοντά στα 80 δολάρια σημαίνει ότι μια δεύτερη αύξηση έχει γίνει ξανά πιο πιθανή», όπως εκτιμά και η Bank of America, την οποία τοποθετεί, ωστόσο, για τον Σεπτέμβριο. Κατά την άποψή της «θα πρέπει να δούμε το πετρέλαιο να επιστρέφει στα 100 δολάρια ή υψηλότερα, και, επιπλέον, την αντίληψη ότι αυτή είναι μια βιώσιμη κίνηση, ώστε η ΕΚΤ να αυξήσει τα επιτόκια τον Ιούλιο».

Τα πρακτικά της συνεδρίασης του Ιουνίου που δημοσιεύθηκαν αυτή την εβδομάδα έδειξαν ότι, σύμφωνα με τις προβλέψεις των Εμπειρογνώμων της ΕΚΤ, ο πληθωρισμός θα παραμείνει πάνω από τον στόχο και το επόμενο έτος, παρά σχεδόν τρεις αυξήσεις των επιτοκίων. «Ο γενικός πληθωρισμός αναμένεται να αυξηθεί περαιτέρω κατά τη διάρκεια του καλοκαιριού και να παραμείνει πολύ πάνω από τον στόχο κατά το πρώτο εξάμηνο του 2027, παρά το γεγονός ότι στις προβλέψεις περιλαμβάνονται σχεδόν τρεις αυξήσεις επιτοκίων ύψους 25 μονάδων βάσης η κάθε μία», όπως αναφέρθηκε στα πρακτικά.

Οι εξελίξεις δείχνουν πόσο αβέβαιη και ασταθής παραμένει η κατάσταση στη Μέση Ανατολή, οπότε και οι τιμές της ενέργειας. Αυτό δείχνει και την αβεβαιότητα όσον αφορά τις εξελίξεις στο μέτωπο του πληθωρισμού, και συνεπώς τις προκλήσεις που έχει να αντιμετωπίσει η νομισματική πολιτική», σημείωσε στο πλαίσιο του 30ού Government Roundtable του Economist ο κ. Στουρνάρας.

Πτώση κατέγραψε την Τρίτη το Χρηματιστήριο

Πτώση κατέγραψε την Τρίτη το Χρηματιστήριο Αξιών Κύπρου. Ο Γενικός Δείκτης παρουσίασε ζημιές σε ποσοστό 0,41%, κλείνοντας στις 310,41. Πτώση 0,40% παρουσίασε ο Δείκτης FTSE/CySE 20, κλείνοντας στις 182,50 μονάδες. Ο ημερήσιος τζίρος διαμορφώθηκε στις €146.045,98. Ζημιές κατέγραψαν οι δείκτες των Ξενοδοχείων σε ποσοστό 0,38% και της Κύριας Αγοράς σε ποσοστό 0,52%. Αντίθετα, κέρδη κατέγραψε ο δείκτης της Εναλλακτικής Αγοράς σε ποσοστό 0,06% και των Επενδυτικών Εταιρειών σε ποσοστό 0,32%. Το μεγαλύτερο επενδυτικό ενδιαφέρον προσέλκυσαν οι τίτλοι της Τράπεζας Κύπρου με €75.548,92 (πτώση 1,67% – τιμή κλεισίματος €10,03), της Δήμητρα Επενδυτική με €34.843,75 (άνοδος 0,32% – τιμή κλεισίματος €1,55), της Woolworth (Cyprus) Properties Plc με €16.875,12 (πτώση 2,24% – τιμή κλεισίματος €0,26), της Louis Plc με €5.946,73 (πτώση 4,46% – τιμή κλεισίματος €0,10) και της Ατλάντικ Ασφαλιστική με €4.306,96 (άνοδος 0,86% – τιμή κλεισίματος €2,34).

Από τις μετοχές που έτυχαν διαπραγμάτευσης 6 κινήθηκαν ανοδικά, 6 καθοδικά και 2 παρέμειναν αμετάβλητες.

Ο αριθμός των συναλλαγών περιορίστηκε σε 83.